

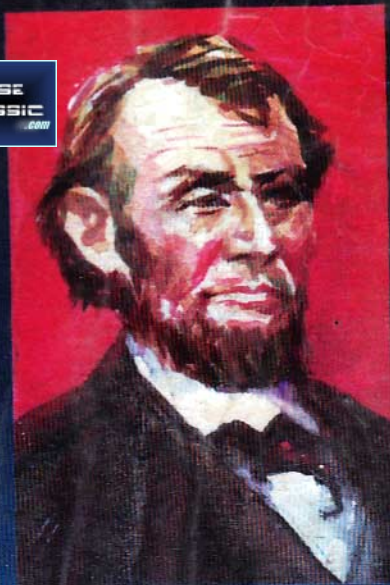
စောင်ပေါ်တွန်း

စံပြုခေါင်းဆောင်မှု

[သမ္မတလင်ကွန်း၏ အံ့ဖွယ်ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်]

LINCOLN ON LEADERSHIP

BURMESE
CLASSIC
.COM

တူဒေးစာအုပ်တိုက်

ပထမအကြိမ်
၁၉၉၈ ခုနှစ် ဇွန်လ

အုပ်စု (၀၀)
တန်းဖိုး ၂၅၀-၅၀၀

မျက်နှာဖုံးသရုပ်ဖော်
တင်မောင်မျင့်

ထုတ်ဝေသူ
ဦးကြည်ဝင်း
ဝင်းစာပေ
၂၁/ဒါနလမ်း၊ သာယာကုန်း

ပုံနှိပ်သူ
ဦးဝင်းအောင်
သန်းထိုက်ရတနာပုံနှိပ်တိုက်
၈၄/၈၆၊ လမ်း ၅၀၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်

ကွန်ပျူတာစာစီ
အိမ်မွန် (ကွန်ပျူတာစာစီ)

စာမူခွင့်ပြုချက် - ၃၄၂/၉၈ (၅)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် - ၁၈၅/၉၈ (၆)

ဖြန့်ချိရေး
အမှတ် (စီ-၂)၊ ညောင်တန်းအိမ်ရာ၊ အထွေထွေလမ်းသွယ်(၂)၊
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း- ၂၉၅၈၈၆၊ ၂၉၉၇၉၇
စာတိုက်သေတ္တာအမှတ်- ၁၂၇၇
အမှတ် ၂၉၊ ၇၈ လမ်း၊ ၃၄ x ၃၅ လမ်းကြား၊ မန္တလေး။
ဖုန်း- ၀၂-၃၈၇၇၉

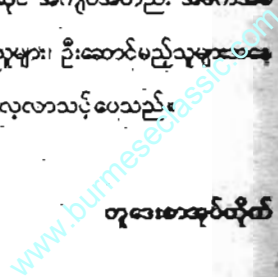
ထုတ်ဝေသူအမှာ

လူငယ်စာစဉ်၊ စီမံခန့်ခွဲမှုစာစဉ်၊ လူမှုစီးပွားစာစဉ်များကို စာပတ်သူများထံသို့
သင့်တင့်သောနှုန်းဖြင့် ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူးခြင်းသည် တူဒေးစာအုပ်တိုက်၏မူဖြစ်သည်။ ထို
လည်း Donald T. Philips ရေးသားထားသော LINCOLN ON LEADERSHIP
ကို ဆရာမောင်တော်ထွန်း၊ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသည့် မဲပြင်ဆင်ဆောင်၊ မဲပြင်ဆင်ဆောင်စု
(‘သမ္မတလင်ကွန်း’၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်)ကို တူဒေးစာအုပ်တိုက်မှ စီမံခန့်ခွဲမှု
စာစဉ်အမှတ်(၉)အဖြစ် တင်ဆက်လိုက်ရပါသည်။

‘အဘရာဟမ်လင်ကွန်း’အနေဖြင့် သမ္မတအဖြစ် သစ္စာမဆိုမီ (၁၈၆၁)ခုနှစ်တွင်
အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိနေသည်။ သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရ၌လည်း
မဲအနည်းစုသာရရှိပြီး တစ်တိုင်ပြည်လုံးသို့သူ အလွန်နည်းပါးလှသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်
စလုံးမှ အမှတ်အများစုသာမက အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များကပါ ၎င်းကို ထုံထိုင်းသော၊ အတွေ့
အကြုံနည်းသော၊ ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အချင်း မပြည့်စုံသော ဒုတိယတန်းစားရှေ့နေတစ်ဦး
သာဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေ အခက်အခဲမျိုးမှ ‘သမ္မတ
လင်ကွန်း’သည် အမေရိကန်နိုင်ငံသမိုင်း၌ ထူးခြားဆောင်မြင်သော၊ လူအများဆုံး လေးစား
လက်ခံသော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြနိုင်ခဲ့သည်။

စာရေးဆရာ Donald T. Philipsသည် ‘သမ္မတလင်ကွန်း’၏ အရည်အချင်း
နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုသည် အတွေ့အကြုံများကို စေ့စပ်ဆေးချာစွာ လေ့လာပြုစုလျက် ပထမဆုံး
အကြိမ် ဤသို့ စုစည်းတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အပြိုင်အဆိုင် အကုပ်အတည်း အခက်အခဲ
များ ရှိနေသော ယနေ့စီးပွားရေးလောကတွင် ဦးဆောင်နေသူများ၊ ဦးဆောင်မည့်သူများအနေ
ဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားနိုင်ရန် ဤစာအုပ်ကို ပတ်ရှုလေ့လာသင့်ပေသည်။

တူဒေးစာအုပ်တိုက်

တူးဆေးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့သောစာအုပ်များ

စာစဉ်

စာစဉ်
 စာစဉ်
 စာစဉ်
 စာစဉ်
 စာစဉ်
 စာစဉ်

စော်မောင့်အမှားများ
 ပုစဉ်းရင်ကွဲ ဝတ္ထုတိုစု
 လူငယ်များနှင့်စကားပြောခြင်း
 အသံသစ်ပြတိုက်
 လူသောဘဝကို ထုဆစ်သူများ
 သိုးနှစ်ကောင်

စာစဉ်

စာစဉ်
 စာစဉ်
 စာစဉ်

လောကီရေးရာသုခချမ်းသာ အတတ်ထူး
 (ပုန်းရွှေ)
 မျှော်ပြိုင်မျိုးဆက်
 တိုယိုဒါမှ တိုယိုတာသို

စာစဉ်

စာစဉ်

စတုတ္ထမျိုးဆက်စီမံခန့်ခွဲမှု
 Dr. Brain L. Joiner
 (Fourth Generation Management)

စာစဉ်
 စာစဉ်

ဘဝခရီးသည်၏အဖော်မွန်
 ကွန်ဖြူးရှပ်၏စီးပွားရေးပြဿနာ(၁၀၀)
 အဖြေရှာ

စာစဉ်

စာစဉ်
 စာစဉ်
 စာစဉ်

ခေါင်းဆောင်စိတ် ခေါင်းဆောင်အတွေး
 လေ့ကျင့်အောင်မြင်လုပ်ငန်းရှင်
 တစ်မိနစ်မန်နေဂျာ၏ ခေါင်းဆောင်မှုထူး
 ယခင်ယေရှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု

မာတိကာ

စာရေးသူ၏အမှာ	...	၁
နိဒါန်း	...	၅

အပိုင်း (၁)

လူ

၁။ လူတွေကြားမှာ အမှန်ရှာ	...	၁၅
၂။ အမာခံမဟာမိတ် တည်ဆောက်	...	၂၇
၃။ အမိန့်မပေးဘဲ ဖျောင်းဖျစည်းရုံး	...	၃၇

အပိုင်း (၂)

အကျင့်စရိုက်

၄။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်းသာ အကောင်းဆုံး	...	၅၉
၅။ အာယာတဖြင့် ကလဲ့စားချေခြင်းကိုရှောင်	...	၅၇
၆။ မတရားဝေဖန်ခြင်းကို ခံနိုင်ရည်ရှိ	...	၆၅
၇။ ဆန့်ကျင်ဘက်အမှန်သဘောကို နားလည်	...	၇၅

အပိုင်း (၃)

လုပ်ဆောင်ချက်

၈။ ဆုံးဖြတ်ချက် ပြတ်သား	...	၈၅
၉။ ခေါင်းဆောင်ခံ၍ ခေါင်းဆောင်	...	၉၉
၁၀။ ပန်းတိုင်သတ်မှတ်၊ ရလဒ်ရှေးရှု	...	၁၀၉
၁၁။ အသင့်တော်ဆုံးလူကို ရအောင်ရှာ	...	၁၁၇
၁၂။ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို အားပေး	...	၁၃၁

အပိုင်း (၄)
ဆက်သွယ်ရေး

- ၁၃၂။ ဘာပြောမှအတတ် တစ်ဖက်ကမ်းခပ်
- ၁၃၃။ ငုံ့ပြော၍ ဆွဲဆောင်
- ၁၃၄။ အမြင်ရှင်းအောင် အမြဲကြိုးစား
- နိဂုံး

စာရေးသူ၏ အမှာ

[၁]

ကျွန်တော်သည် ၁၉၈၃ခုနှစ်က တစ်နေ့တွင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကြာ စီမံခန့်ခွဲမှု
ဥပဒေ သင်တန်းတစ်ခုသို့ တက်ရောက်ရန် ခရီးထွက်တော့ ကားလ်ဆင်းဘတ် (Carl
Sandburg) ရေးသားသည့် 'လင်ကွန်း-စစ်ကာလနှစ်များ' (Lincoln: The War
Years) စာအုပ်ကို အားလပ်ချိန်တွင် ဖတ်ရှုရန် ယူသွားခဲ့သည်။

သင်တန်းတွင် ကျွန်တော်တို့သင်ယူရသော နည်းလမ်းပေါင်း တော်တော်များများ
ကို အဘရာဟမ်လင်ကွန်းသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတအဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြု
ခဲ့ကြောင်း သင်တန်းတစ်ဝက်ခန့် ရောက်သောအခါ ကျွန်တော် စတင်သတိပြုမိ၏။

သို့နှင့် သိချင်စိတ်ပြင်းပြလာသောကြောင့် ဖတ်လက်စတန်းလန်း 'လင်ကွန်း'ကို
ကျွန်တော် ဆက်ဖတ်ဖြစ်သည်။ သည်တော့မှ ကျွန်တော်တို့ သင်ယူနေရသော စီမံခန့်ခွဲမှု
ဥပဒေအုပ်စုဆိုင်ရာ နည်းလမ်းပေါင်းများစွာအတွက် စံနမူနာပြုရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လင်ကွန်းဖြစ်
ကြောင်း သိရှိလာရတော့သည်။

ရှုံးနိမ့်ထဲက ပန်ကာအောက်မှာချည်း ထိုင်မနေနှင့်၊ အပြင်ထွက်ပြီး လူတွေ
ကြားမှာ အမှန်ရှာပါ။ လူတွေအကြောင်းသိအောင် ကြိုးစားပါ။ ဤသည်မှာ မိမိဥပဒေ
အတွင်း ဘာတွေဖြစ်နေကြောင်းကို အမှန်အတိုင်းသိနိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်း
ဖြစ်သည်။

စသည်တို့ကို သင်တန်းတွင် ကျွန်တော်တို့အား သင်ပြ၏။

လင်ကွန်းသည် ပြည်တွင်းစစ်ကာလအတွင်း ရှေ့တန်းစစ်စခန်းအသီးသီးသို့
ထွက်ခွာကာ စစ်ပွဲအောင်နိုင်ရေးအတွက် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး
ခဲ့ကြောင်းကို ကျွန်တော်တည်းနေသော ဟိုတယ်ခန်းထဲတွင် ကားလ်ဆင်းဘတ်က
ကျွန်တော့်အား ပြောပြနေ၏။

[၂]

နောက်တော့ ကျွန်တော်၏ စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်တိုးတက်ရေးအတွက် ဤအချက်
အတတ်သက်သော အဘရာဟမ်လင်ကွန်း၏ဘဝကို အသေးစိတ်လေ့လာရန် ကျွန်တော်
အမြဲတတ်လိုက်သည်။ လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်၊ စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်နှင့်

ပတ်သက်သော စာအုပ်စာတမ်းတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ အများအပြား ရှိကြောင်းကို ကျွန်တော်ထံ ခဲ့မိ၏။ သို့သော် အံ့ဩစရာကောင်းသည်မှာ မြို့နယ်စာကြည့်တိုက် အကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်သည့် စာအုပ်စာတမ်းများ တစ်စောင်တစ်စောင် ရှိကြောင်းကို သိရသည်။

သို့ဖြစ် ရှိကာရှိမြို့မှ 'အာဘရာဟမ်လင်ကွန်းစာအုပ်ဆိုင်' သို့ ဆက်သွယ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်၏။

'ကျွန်တော်တို့ရဲ့ (၁၆)ဆက်မြောက် သမ္မတကြီးအကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်သည့် စာအုပ်တွေ အမျိုးစုံရှိပါတယ်။ လူကြီးမင်းက ဘယ်လိုအမျိုးအစား လိုချင်ပါသလဲ' ဟု စာအုပ်ဆိုင်ရှင် ဒန်ဝီန်းဘတ် (Dan Weinberg) က မေးသည်။

'လင်ကွန်းရဲခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်နဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်အကြောင်း ပြောချင်တာပဲ' ဟု ဆိုသည်။

ဟု ကျွန်တော်က ပြောလိုက်တော့...

'အဲဒီစာအုပ်မျိုးတော့ ဘယ်သူမှ မရေးဖူးသေးဘူးခင်ဗျာ'

ဟု ဒန်ဝီန်းဘတ်က ပြန်ပြောသည်။

ထို့နောက်တွင် အင်ဒီးယားနားပြည်နယ်၊ ဖိုဝိန်း (Fort Wayne) မြို့ရှိ

အေ. ဝါရင် လင်ကွန်းစာကြည့်တိုက် နှင့်ဆက်သွယ်ပြီး လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်

စွမ်းရည်နှင့်ပတ်သက်သော စာနယ်ဇင်းဆောင်းပါးများရှိလျှင် မိတ္တူကူး၍ ပို့ချပေး

ဆောင်ခံပြန်သည်။ သူတို့က ကျွန်တော်ထံ ဆောင်းပါးသုံးစောင် ပေးပို့လိုက်သည်။

တစ်စောင်က ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် နိုအာဘရူတ် (Noah Brooks) ရေးသား

ဆောင်းပါး၊ အခြားတစ်စောင်က 'ထိုင်ဝမ် လင်ကွန်းအသင်း' (Lincoln Society

of Taiwan) သို့ပေးပို့သော လင်ကွန်း၏မိန့်ခွန်းမှ ကောက်နုတ်ချက်နှင့် မှောက်တမ်း

က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကျော်ဘတ်လီးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးယူလီစီဂရန်တို့၏ဆွေးနွေးချက် (ကျွန်

တို့လိုချင်သော အကြောင်းရပ်နှင့် ဘာမျှမဆိုင်) တို့ ဖြစ်သည်။

သည့်အတိုင်းဆို အခြေအနေကတော့ ရှင်းနေပြီ။ အဆိုပါအကြောင်းအရာ

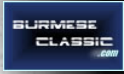
ကျွန်တော် ပြည်ပြည်စုံစုံသိလိုလျှင် ထိုအကြောင်းအရာကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်

သွားပြီး အသေးစိတ် သုတေသနပြုလေ့လာမှ ဖြစ်တော့မည်။

[၃]

ယင်းသို့လျှင် ဤစာအုပ် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ဤ

ရေးသားမီ သတင်းအချက်အလက်တွေ တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီး ရှာဖွေခဲ့

ဤစာအုပ်ကို 'ရေးသားနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်တော်သည် လင်ကွန်း၏ ဘဝထုပ္ပတ်

ကို အတွင်းအပြင် အသေးစိတ်လေ့လာခဲ့ရသည်။ ယင်းသို့လေ့လာရင်း ကျွန်တော်သည်

လင်ကွန်းအကြောင်းရပ်ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင် ခေါင်းဆောင်မှု

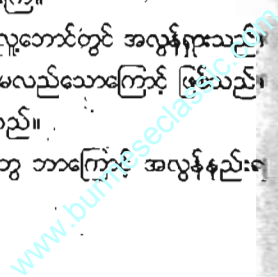
ဥပမာရပ်ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားလည်း ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းသို့ ကျွန်တော် လေ့လာသိရှိရသော နည်းလမ်းများကို လုပ်ငန်းခွင်၌

ထက်တွေ့အသုံးချကြည့်ရာ အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် အကျိုးရလဒ်တွေ ရရှိခဲ့

၏။ ကျွန်တော် ဦးဆောင်အုပ်ချုပ်ရသော ကျွန်တော်ဌာနသည် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား

မြှင့်တိုးပွားလာသည်။ အောင်မြင်မှု ပို၍ရရှိလာသည်။ အမှုထမ်းများလည်း မိမိတို့အလုပ်

ကို ယခင်ကထက်ပို၍ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် လုပ်ကိုင်လာကြသည်။

ဤမေးခွန်း၏အဖြေမှန်မှာ ကျွမ်းကျင်သော ခေါင်းဆောင်မှု၏ အဓိကအခြေခံ သဘောတရားများကို မန်နေဂျာအများစုက နားမလည်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤ ဘာသာရပ်ကို တစ်ဖက်ကမ်းခပ် တတ်ကျွမ်းရန် ခက်ခဲသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အတိအကျ၊ ပုံသေကားကျ သင်ယူ၍ မရနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ခေါင်းဆောင်မှု ပညာရပ်ကို လက်တွေ့ အကျိုးရှိအောင်အသုံးပြုတတ်ရန်ကိစ္စက ပို၍ပင် ခက်ခဲသေး သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်တွေ့ကျင့်သုံးသောအခါ မကြာခဏ အမှားမှား အယွင်းယွင်း ကြုံရသောကြောင့်ဖြစ်၏။ မကြာခဏ ဦးနှောက်ခြောက်ရသောကြောင့် ဖြစ်၏။

များသောအားဖြင့် ခေါင်းဆောင်မှုသဘောတရားများကို ရှုပ်ထွေးခက်ခဲသော အတွေးအခေါ်များဖြင့်သာ ဖော်ပြနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရိုးရှင်းတိကျပြီး နားလည် လွယ်သော ဖွင့်ဆိုချက်များ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေပြီ။ ရှင်းလင်းတိကျသော ဥပမာ များကို လူတိုင်း နားလည်လွယ်သည်။

ကမ္ဘာကျော် ခေါင်းဆောင်ကြီးအဖြစ် ထင်ရှားသော အဘာရာဟင်လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ နမူနာများကိုလေ့လာသောအခါ ကျွန်တော်တို့အဖို့ လက်တွေ့ အကျိုးရှိသော စံပြနမူနာများကို ရှင်းလင်းပီပြင်စွာ သိရှိလာရသည်။

ခေါင်းဆောင်မှု၏ အဓိကအခြေခံဖြစ်သော အဆိုပါ စံပြနမူနာများကို ဤစာအုပ် တွင် အတတ်နိုင်ဆုံး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖော်ပြထားပါသည်။ လင်ကွန်း၏ ထူးခြားပြောင် မြောက်သော ခေါင်းဆောင်မှု နမူနာများကြောင့် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အသိတိုးပြီး အကျိုးရှိခဲ့သလို လူ့ဘဝအလွှာအသီးသီးမှ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်များသည် လည်း အမှန်တကယ် အသိတိုးပွားပြီး အကျိုးများလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် အလေးအနက် ယုံကြည်မိပါသည်။

ဒေါ်နယ်၊ တီ၊ ဖိလစ်

နိဒါန်း

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်တွင် ကြီးကျယ်ထင်ရှား သော ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ အမြောက်အမြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့အနက် ဂျော့ဝါရှင်တန်၊ ဂျွန်အဒမ်၊ သောမတ်ဂျက်ဖာဆင်၊ သီအိုဒို ရုစဗဲ၊ ဖရန်ကလစ် ရုစဗဲ စသည့် တော်တော်များများက နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင် သမ္မတကြီးတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ဘင်ဂျာမင် ဖရန်ကလင်၊ ဒင်နီယယ် ဝက်ဘ်စတာ၊ ဆူဆန် အန်ထော်နီ၊ မာတင်လူသာ ကင်း စသည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များမှာလည်း 'အိမ်ဖြူတော်' သို့ မရောက်ခဲ့သည့်တိုင် လူ့ လောကကြီး၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထူးထူးခြားခြား ဆောင် ကြဉ်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ဒေသအဆင့်အရသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အဆင့်အရ သော်လည်းကောင်း 'ခေါင်းဆောင်' ဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ကို ခံယူထိုက်သော အခြားပုဂ္ဂိုလ် တွေလည်း လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အလွှာအသီးသီးတွင် မရေမတွက်နိုင်အောင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ ကြသည်။

သို့သော် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးထက် သာလွန်ကြီးကျယ်ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးရှိခဲ့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အကြီးကျယ်ဆုံးသမ္မတကြီးအဖြစ် အမြဲတမ်းသတ်မှတ် ခဲ့ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင် များအနက် အကြီးကျယ်ဆုံးခေါင်းဆောင်ကြီးအဖြစ် ဂုဏ်တင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကွယ်လွန်သွားသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၁၂၅ နှစ်ကျော်ခဲ့ပြီ။ သို့သော်လည်း သူသည် တစ်ကမ္ဘာ လုံးမှ၊ ဘဝအလွှာအသီးသီးမှ ပြည်သူ့အပေါင်းတို့၏ နှလုံးသားကို ယနေ့တိုင် ပွေ့ဖက် လွှမ်းမိုးထားဆဲဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား တခြားသူမဟုတ်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ (၁၆) ဆက်မြောက် သမ္မတကြီး အဘာရာဟင်လင်ကွန်းပင်တည်း။

လင်ကွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့၏အမြင်သည် အဖြစ်မှန်ထက် ဒဏ္ဍာရီ ပို၍ဆန်နေခြင်းမှာ ဘာမျှ အံ့ဩစရာမဟုတ်။ သူလုပ်ကြံခဲ့ရပြီးနောက်တွင် လင်ကွန်းအား ကျွန်တော်တို့က 'ပြည်တွင်းစစ်ကို ကြိုကြိုခံ တိုက်ခိုက်ခဲ့သော သမ္မတ' အဖြစ်လည်းကောင်း၊ 'နိုင်ငံတော် ကယ်တင်ရှင် အဖြစ်လည်းကောင်း ဂုဏ်တင်ခဲ့ကြ သည်။ ပြီးတော့ ငွေဝယ်ကျွန်များအား လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခဲ့သော ခေါင်းဆောင်ကြီးဟူသော ဂုဏ်ဒြပ်ကလည်း သူ့ကို သူတော်စင်ကြီးတစ်ဦးလောက်နီးနီး ဖြင့်တင်ပေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သူ့ခေတ် စာနယ်ဇင်းများက လင်ကွန်းအား 'ကိုရွှေရိုးကြီး' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'သစ်တုံးများကို မီးရထားသံလမ်းအတွက် ဇလီဖားတုံး ခွဲပေးသူ' ဟူ၍လည်းကောင်း ဂုဏ်တင်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်မျှ ရေပန်းစားခဲ့သည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ကျောင်းသားကလေးတိုင်း အဘရာဟမ်လင်ကွန်း အကြောင်းကို သိကြသည်။ သူ့အကြောင်း ဘက်စုံရေးသားထားသော စာအုပ်တွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ ထောင်ချီ၍ ရှိသည်။ ထိုပြင် လင်ကွန်း၏ရုပ်ပုံလွှာသည် နေရာတိုင်း လွှမ်းမိုးသည်။ တစ်ပဲနီတန်နှင့် ငါးဒေါ်လာတန် ပိုက်ဆံများ၊ ငွေစုလက်မှတ်များ၊ ငွေပေးလွှာများပေါ်တွင်လည်း လင်ကွန်း၏ ရုပ်ပုံပါရှိသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတစ်ဝန်း မှာရော၊ ကမ္ဘာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှာပါ သူ့ရုပ်ပုံတွေ၊ သူ့ဇာတ်ပုံတွေ၊ သူ့ပန်းချီကားတွေ မရေမတွက်နိုင်အောင် ရှိကြသည်။ သူ့ရုပ်ပုံ တွေကို တရားရုံးတွေ၊ စာသင်ကျောင်းတွေ၊ အစိုးရအဆောက်အအုံတွေနှင့် ပုဂ္ဂလိက လူနေအိမ်တွေမှာ အမြတ်တနိုးထားကြသည်။ သူ့အကြောင်းကို ပြဇာတ်ရေးကြသည်။ ရုပ်ရှင်ရိုက်ကြသည်။ ရုပ်သံလွှင့်ကြသည်။ သီချင်းစပ်ကြသည်။ ကဗျာဖွဲ့ကြသည်။ မိတ်ဆွေ တွေ၊ ဟိုတယ်တွေ၊ မော်တော်ကားတွေ၊ ကစားစရာတွေ၊ ဘဏ်တွေ၊ အသင်းအဖွဲ့တွေ၊ လမ်းတွေနှင့် အခြား များစွာသောအရာ တွေကို သူ့နာမည်ဖြင့် ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်။

ထိုပြင် သူ့လက်ရေးဖြင့် ရေးသားထားသော ပေးစာတွေ၊ မှတ်စုတွေ၊ မိန့်ခွန်းတွေ နှင့် အော်တိုမှတ်တမ်းတွေကို တစ်ကမ္ဘာလုံးက အမြတ်တနိုး သိမ်းဆည်းထားကြသည်။

လင်ကွန်း၏ ရုပ်ပုံလွှာသည် အမေရိကန်ပြည်သူတွေ၏ စိတ်အာရုံတွင် ထိုမျှ အထိ စွဲထင်နေသည်။ ထိုကြောင့်လည်း လင်ကွန်းအား ဂုဏ်တင်ရာတွင် အဖြစ်မှန်နှင့် ဒဏ္ဍာရီမှာ အလွန်ကွာခြားနေခြင်း ဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ အဖြစ်မှန်နှင့် ဒဏ္ဍာရီကို ခွဲခြားပြီး တကယ့်အစစ်အမှန်လင်ကွန်း ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းသည် လွန်ခဲ့သော ၂၅နှစ်၊ သို့မဟုတ် နှစ်ပေါင်း ၃၀ လောက်ကမှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဘယ်လိုပင်ဖြစ်ဖြစ် လင်ကွန်းအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရေးခဲ့သမျှတွင် သူ၏ ထူးခြားပြောင်မြောက်သော ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်အကြောင်း ရေးသားချက်များ လုံးဝ မရှိခဲ့ခြင်းမှာ အံ့ဩစရာကောင်းလှသည်။ တကယ်တော့ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာလည်း ခေါင်းဆောင်မှုသဘောတရားသည် မကြာသေးမီကာလကမှ ခေတ်စားပေါ်လွင်လာသော ကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ခေါင်းဆောင်မှုပညာရပ်ကို နှိုင်းနှိုင်းချွတ်ချွတ် လေ့လာ ဆန်းစစ်လေ့ကြသည်မှာ များစွာမကြာလှသေး။ နှစ်ပေါင်း ၁၀ သို့မဟုတ် ၁၅ နှစ်လောက် သာ ရှိသေး၏။

တစ်နည်းအားဖြင့် လင်ကွန်းသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်ထောင်ရာတွင် အထောက်အကူပြုသော ခေါင်းဆောင်မှု အရည်အချင်းများကို စုပေါင်းဖော်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် စက်မှုတော်လှန်ရေးကြီး မပေါ်ပေါက်မီ ပေါ်ပေါက်လာသော နောက်ဆုံး ခေါင်းဆောင်ကြီးအဖြစ် အမှန်တရားဘက်မှ အမြဲတမ်း ရပ်တည်သည်။ ရိုးသားမှုကို

လေးစားသည်။ ကိုယ့်သိက္ခာကို ကိုယ်ယုံကြည်သည်။ သူကလေးဘဝတုန်းက နိုင်ငံသစ် တည်ထောင်ပေးခဲ့သော ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား အလွန်ကြည်ညိုလေးစားသည်။ နိုင်ငံသစ်၏သမိုင်းကို စိတ်ဝင်စားစွာလေ့လာပြီး လူ့အခွင့်အရေးကို အထူးအလေးထား သည်။ သူသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးစွာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သာမန် ဆင်းရဲသားပြည်သူတွေကို သူ အလွန်ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းဖြစ်သည်။ စွန့်စားရှာဖွေမှုနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုခေတ်ကြီး စတင်စီစဉ်သော ရှိသေးသောကာလတွင် လင်ကွန်းသည် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို မြတ်နိုးသူ ဖြစ်သည်။

သူသည် လူတွေကို အလွန်ကြင်နာသနားတတ်သည်။ သို့သော် လိုအပ်လျှင် တော့ အလွန်ပြတ်သားသည်။ သူသည် စိတ်ရှည်သည်၊ ခွံ့ရှိသည်၊ စွဲမြဲသည်၊ အမိန့်မပေး၊ ဆွေးနွေးစည်းရုံးသည်။ လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည် အခြေခံအုတ်မြစ်ကတော့ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အခွင့်အရေးကို ဦးစားဖွဲ့စည်းပေးထားခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ခေါင်းဆောင်မှုကို အမျိုးမျိုး အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဘယ်ဖွင့်ဆို ချက်မှ အဓိပ္ပာယ်မပြည့်စုံသေး။ ခေါင်းဆောင်မှုသည် နားလည်ရန်ခက်ခဲသော သဘော တရား ဖြစ်သောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် ဝေဝါးနိုင်သည်၊ တွေ့ပြားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ခေါင်းဆောင်တွေ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းဟူ၍ တိတိကျကျ မရှိ၊ ဥပဒေဟူ၍ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိ။ ယေဘုယျကျသော လမ်းညွှန်ချက်များ၊ အတွေးအခေါ်များနှင့် သဘောတရားများသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအတတ်ပညာကို တစ်ဖက်ကမ်းစပ် တတ်မြောက်ရန် သို့မဟုတ် သင်ကြားပြသရန် မလွယ်ခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ခေါင်းဆောင်မှုအရာတွင် စံတင်ရသောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဆောင်ရွက် ချက်များကို လေ့လာရန် အထူးလိုအပ်သည်။ လက်တွေ့ခေါင်းဆောင်မှုပေးရာတွင် သူတို့၏စွမ်းရည်များကို ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် အကျိုးရှိရှိ ပြသနိုင်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်များ ကို စံနမူနား၍ လေ့လာကြရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဘရာဟမ်လင်ကွန်း ကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးချင်းစီကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် ယိရောက်အောင်မြင်သော ခေါင်းဆောင်မှုသဘောကို သိရှိနားလည်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

အခြားသော ကမ္ဘာကျော်ခေါင်းဆောင်များအကြောင်းကို လေ့လာကြည့်သော အခါ ကလေးဘဝတွင်ကြုံခဲ့ရသည့် အချို့သောဖြစ်ရပ်များက သူတို့အား ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ရန် တွန်းပို့ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ကန္တီ၊ လီနှင့်နှင့် ဖရန်ကလင်ရစဗ်တို့သည် မိဘ နှစ်ပါးအနက် တစ်ဦးကသာ စွဲစွဲလန်းလန်းချစ်ခင်မြတ်နိုးကြသည်။ သူတို့သည် ယင်းတို့ ဘဝက မိခင်၏ အသည်းစွဲသားများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ မိခင်၏ထွေကွာကို ထူးထူးခြားခြား ရရှိသူများသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်အားကိုးပြီး ဘဝတွင် အောင်မြင်မှုရရှိတတ် ကြသည်ဟု စိတ်ပညာရှင်ကြီး ဆစ်ဂမန်ဖရွိုက်က ဆိုခဲ့သည်။

လင်ကွန်း၏အဖြစ်ကလည်း အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ သူ ကိုးနှစ်သားအရွယ်တွင် မိခင်ဆုံးသွားသည်။ သူ့ဖခင်က နောက်အိမ်ထောင်ပြုသည်။ သို့သော်လည်း လင်ကွန်းသည် မိထွေးကို မိခင်ရင်းပမာ ချစ်သည်။ မိထွေးကလည်း လင်ကွန်းကို သားအရင်းသဖွယ် ချစ်သည်။

လင်ကွန်း၏ဘဝ အထူးသဖြင့် သမ္မတဘဝကို လေ့လာကြည့်သောအခါ သူ့တွင် ခေါင်းဆောင်အရည်အချင်း အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အချို့အရည်အချင်း များမှာ မွေးရာပါဖြစ်ပြီး တချို့ကတော့ ဘဝအတွေ့အကြုံအရ ရင့်ကျက်ပြည့်ဝလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ရိုးသားခြင်း၊ တည်ကြည်ဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများအား ကြင်နာသနားခြင်းနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အခွင့်အရေးကို အလေးထားခြင်းတို့သည် သူ၏ဗီပေါ အရည်အချင်းများ ဖြစ်၏။ သူ၏ရှေ့နေဘဝကတော့ အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်ဘဝအတွက် ပြင်ဆင်အားဖြည့်သောကာလဖြစ်သည်။ သူသည် သူ့ယုံကြည်ချက်နှင့် သူ့အတွေးအခေါ်ကို အခြားလူတွေ လက်ခံလာအောင် ကြိုးစားသည်။ အထူးသဖြင့် လူတွေကို ကိုယ့်ဘက်ပါအောင် မှောင်ဖူးစည်းရုံးခြင်း၊ ညွှန်ကြားခြင်းနှင့် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ခြင်း အတတ်ပညာကို ကြိုးစားလေ့လာသည်။ ဤသို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးလောကထဲ ရောက်လာသောအခါ လင်ကွန်းသည် အလွန်စကားပြောကောင်းသူ၊ မိန့်ခွန်းအရေးတော်သူ ဖြစ်လာခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ယနေ့ခေတ်တွင် လင်ကွန်းအား ကဗျာဆန်ဆန် ဖွဲ့ဖွဲ့နဲ့နဲ့ ဟောပြောရေးသားခြင်းအတတ်ပညာတွင် စံပြုပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက သူသည် တစ်ဇာတိဦးတန်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်။ ပုံပြောလည်း ကောင်းသည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် ကျွမ်းကျင်သော ဆက်သွယ်ရေးသမားကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်လာ၏။ ထို့ပြင် သူသည် ဖင်ကိုအားဖြင့် လေ့လာစူးစမ်းတတ်သည်။ ဘာကိုပဲ လေ့လာလေ့လာ သိလွယ်တတ်လွယ်သည်။ ထိုအရည်အချင်းကြောင့် သူသည် ဆန်းသစ်တီထွင်တတ်သူ ဖြစ်လာ၏။ တကယ်တော့ လင်ကွန်းသည် တီထွင်မှုမူပိုင်နှင့် မှတ်ပုံတင်ရရှိသော တစ်ဦးတည်းသော အမေရိကန်သမ္မတကြီးဖြစ်၏။ သူသည် **ကျေးဇူးသော လေ့ကို ရေစူးနည်းစေသော နည်းလမ်းကို တီထွင်ခဲ့သည်။**

လင်ကွန်းသည် အသံသြစာနှင့်လည်း ဖြည့်စုံသည်။ သူ့အသံကို အဝေးကြီးမှပင် ကြားနိုင်သည်။ ဥပမာ ဂက်တီစဘတ်တွင် သမိုင်းဝင်မိန့်ခွန်း ပြောဆိုတုန်းက ပရိသတ် ၁၅၂၀၀ စလုံး သူ့မိန့်ခွန်းသံကို ပြတ်ပြတ်သားသား ကြားကြရ၏။ ပြီးတော့ သူ့အရပ်ကလည်း ထူးခြားသည်။ သူ့အရပ်သည် ခြောက်ပေလေးလက်မရှိသည်။ ဤအချက်ကလည်း စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ သူ့အား သူ့များထက် တစ်ပန်းသာစေသည်။ လင်ကွန်းကား တကယ်ပင် လေးစားထိုက်သူ ဖြစ်၏။ တကယ်ပင် အားထားရမည့် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။

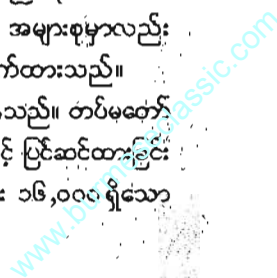
လင်ကွန်းသည် စံပြခေါင်းဆောင်ကောင်းဖြစ်ကြောင်းကို သူ၏သမ္မတဘဝ လုပ်ဆောင်ချက်များက သက်သေထူနေသည်။ အလွန်တိုတောင်းသော အချိန်ကာလအတွင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပြည်တွင်းစစ်ကိုအောင်နိုင်ပြီး တိုင်းပြည်ကို ဥမကွဲသိုက်မပျက် ထိန်းသိမ်းထား နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ လင်ကွန်း၏ စံပြခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ လင်ကွန်း၏ စွမ်းဆောင်ချက်ကို ပို၍ ပြောင်လက်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့သောအချက်မှာ သူ့အရင် သမ္မတ ဂျိမ်းဘူချာနန်ထံမှ အမွေဆက်ခံရရှိလိုက်သည့် အဖြစ်ဆိုးကြီးကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသမ္မတဖြစ်လာချိန်တွင် ပြည်နယ်ခုနစ်ခုတို့သည် မဟာမိတ်ပြည်နယ်စု ဖွဲ့ရန် ပြည်ထောင်စုမှ နုတ်ထွက်သွားကြပြီဖြစ်သည်။ ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် သမ္မတအဖြစ် လင်ကွန်း ကျမ်းသစ္စာမဆိုမီ ၁၀ ရက်တိတိအလိုတွင် ဂျက်ဗာဆင်ဒေးဗစ်က မဟာမိတ်ပြည်နယ်စု၏ သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့သည်။ လက်ရှိသမ္မတဘူချာနန်မှာ တိုင်းပြည်ကိုထိန်းထားနိုင်ရန် မှော်လင့်ချက်လုံးဝမရှိတော့ဘဲ သူ၏ သမ္မတသက်တမ်း ကုန်ဆုံးမည့်အချိန်ကိုသာ စောင့်နေရသည့် အခြေအနေ ဖြစ်၏။ ထို့နောက် မကြာမီတွင်ပင် သူသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ 'နောက်ဆုံးသမ္မတ ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပြီး ဝါရှင်တန်မြို့တော်မှ ထွက်ခွာသွားခဲ့၏။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု လွတ်တော်ကလည်း ပုန်ကန်မှုကို ရပ်ဆိုင်းသွားအောင် ဘယ်လိုမျှမလုပ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သမ္မတအား ပြည်သူ့စစ်ပွဲစည်းရေး အာဏာပေးအပ်သည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို အောက်လွှတ်တော်က အဆိုတင်သွင်းသည်။ တစ်ပြိုင်တည်းတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို စစ်သုံးဘတ်ဂျက် လျှော့ချရန် အထက်လွှတ်တော်က မေတ္တာရပ်ခံလိုက်သည်။ ဤဖြစ်ရပ်အားလုံးသည် လင်ကွန်း သမ္မတအဖြစ် အရွေးခံရချိန်နှင့် သမ္မတအဖြစ် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်သည့် အချိန်စပ်ကြားတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်း သမ္မတဖြစ်လာသောအခါ တောင်ပိုင်းသားများက မဟာမိတ်ပြည်နယ်စု အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို ချုပ်ကိုင်ထားပြီး၊ တောင်ပိုင်းနယ်မြေများရှိ ခံတပ်များနှင့် လက်နက်တိုက်များကိုလည်း အားလုံးနီးပါး သိမ်းပိုက်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်၏ ကုန်သွယ်ရေး အသက်သွေးကြောဖြစ်သော မစ္စစ္စပီမြစ်ဝှမ်းဒေသ အများစုမှာလည်း တောင်ပိုင်းသားများက အချို့ကိုပိတ်ဆို့ထားပြီး အချို့ကိုသိမ်းပိုက်ထားသည်။

ဝါရှင်တန်အစိုးရမှာ လုံးဝဥသု အကာအကွယ်မဲ့သလိုဖြစ်နေသည်။ တပ်မတော်ဆိုလျှင်လည်း အစိတ်အပိုင်းမျှသာကျန်ရစ်ပြီး စစ်ပွဲအတွက် အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ထားခြင်း လုံးဝမရှိသလောက်ဖြစ်၏။ ထိုအချိန် (၁၈၆၁ ခုနှစ်)က အင်အား ၁၆,၀၀၀ ရှိသော

တပ်မတော်သည် စည်းကမ်းပျက်ပြီး ဖရိုဖရဲ ဖြစ်နေသည်။ လက်နက်ပစ္စည်းကလည်း အလွန်ချို့တဲ့နေသည်။ သည်ကြားထဲ စစ်သားတော်တော်များများပင် တောင်ပိုင်းလိုလားသူများ ဖြစ်နေလိုက်သေး၏။ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းမီးလစကော့ကိုလည်း ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည် မရှိသူဟူ၍ လူအများက မြင်နေကြသည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့ဝင်အများစုမှာလည်း ပြည်နယ်စုတပ်ဖွဲ့ဝင်များထက် အခြေအနေ ပို၍ဆိုးရွားနေ၏။

လင်ကွန်း၏ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ ပျက်လိမ့်မည်၊ သမ္မတအသတ်ခံရလိမ့်မည်၊ ဝါရှင်တန်မြို့တော်ကို သူ့ပုန်များက သိမ်းပိုက်လိမ့်မည်ဟူသော ကောလာဟလ သတင်းတွေကလည်း ဖိုးလုံးမွန်နေသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့တော်ကို လုံခြုံရေးအပြည့်ဖြင့် ကာကွယ်ထားရ၏။

လင်ကွန်းက သမ္မတအဖြစ်ဖြင့် ပထမဆုံး မိန့်ခွန်းပြောနေချိန်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံသည် သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် အဆိုးရွားဆုံး အန္တရာယ်ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ တိုင်းပြည်နှစ်ခြမ်းကွဲပြီး တန်ပြန်မှန်းတီးမှုက ကြီးစိုးနေသည်။ အစိုးရအဖွဲ့တွင်လည်း ထိရောက်သော ခေါင်းဆောင်ဟူ၍ ဘယ်နေရာမှာမှ မရှိ။

ယင်းသို့သော အန္တရာယ်မီးပိုင်းနေချိန်တွင် ဘယ်သူမျှ ဟုတ္တိုပတ္တို မသိသေးသော အော့ဘာရာဟင်လင်ကွန်းသည် (၁၆)ဆက်မြောက်သမ္မတ ဖြစ်လာခဲ့၏။ လူနည်းစုမဲဆန္ဒဖြင့် ပထမဆုံး ရိုပက်ဘလီကင်ပါတီဝင် သမ္မတဖြစ်လာသောလင်ကွန်းသည် ဝါရှင်တန်မြို့တော်သားမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယတန်းစား တောသားရှေ့နေတစ်ယောက်သာဖြစ်၍ သမ္မတတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်မည့် အရည်အချင်းမရှိဟူ၍ သူ့အား အများစုက ယူဆကြသည်။ သူ့ကို ထောက်ခံသူများမှတစ်ပါး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် သူ့အား လေးစားသည့်လူ မည်သူမျှမရှိ။ ပူပူနွေးနွေး ဓန့်အပ်ပြီးခါစ သူ၏ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များကတောင် မှ သူ့ကို အထင်မကြီးကြ၊ သူတို့ကြီးကိုင်နိုင်မည့် ရုပ်သေးရုပ်သမ္မတအဖြစ် မြင်နေကြ၏။

သမ္မတသစ် လင်ကွန်းသည် ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူနှစ်ဖက်ကြားတွင် ပိတ်မိနေသည်။ တစ်ဖက်တွင် မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်များမှ ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်သူများ၊ အခြားတစ်ဖက်တွင်တော တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များမှ ငွေဝယ်ကျွန်ပိုင်ရှင်များ၊ လင်ကွန်းအနေဖြင့် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်ရေးကို အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်သည်။ ကင်တပ်ကီ၊ မေရီလင်း စသော နယ်ခြားပြည်နယ်များ ပြည်ထောင်စုထဲ၌ တည်ရှိနေရေးသည် အလွန်အရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုပြည်နယ်များ ခွဲမထွက်ခံရေးအတွက် အစွမ်းကုန်ကာကွယ်မည်ဟူ၍ သူက မကြာမီကလေးကမှ ကတိပေးခဲ့သေး၏။

သို့သော်လည်း လောလောဆယ်တွင် သူ့အနေဖြင့် ငွေဝယ်ကျွန်များအား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးရန် အတင်းအကျပ် တွန်းအားပေးခံနေရသည်။ သို့သော် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို လုံးဝပျက်သိမ်းရန် အချိန်မတန်သေး။ ယခုလို သမ္မတဖြစ်ခါစအချိန်တွင် ယင်းစနစ်ကို ပျက်သိမ်းလိုက်လျှင် တိုင်းပြည်အနေဖြင့် ကွဲသည်ထက်ကွဲမီသာ ရှိတော့သည်။ နယ်ခြားပြည်နယ်တွေ အားလုံးမဟုတ်သော်မှ တချို့ပြည်နယ်တွေ ခွဲထွက်သွားမှာ သေချာသည်ဟု သူ အလေးအနက် ယုံကြည်၏။

ထို့ကြောင့် သမ္မတသစ် လင်ကွန်းသည် တစ်ဖက်တွင် နိုင်ငံတော်မပြိုကွဲရေးနှင့် အခြားတစ်ဖက်တွင် အချိန်မရွေး ပေါက်ကွဲလာနိုင်မည့် ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို ရင်ဆိုင်နိုင်မည့် ထိရောက်သော အစိုးရအဖွဲ့သစ် ဖွဲ့စည်းရေးဟူသော ပြဿနာကြီးနှစ်ရပ်နှင့် အရူးမီးပိုင်း ရင်ဆိုင်နေရ၏။ သူက တောင်ပိုင်းပြည်နယ်တွေကို ခွဲထွက်ခွင့် မပြုနိုင်ကြောင်း၊ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားရေး၊ မဖြစ်ပွားရေးပြဿနာကြီးသည် ၎င်းတို့လက်ထဲတွင်ရှိနေကြောင်း ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုသည့်နေ့က အတိအလင်းကြေညာခဲ့သည်။ သူ့ရင်ဆိုင်နေရသော အန္တရာယ်ကို သူ ပြတ်ပြတ်သားသားသိကြောင်း သူ့မိန့်ခွန်းက သက်သေခံနေ၏။

ကျုပ်တို့ရဲ့ အမျိုးသားဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ပထမဆုံးသမ္မတက ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ပြီးတဲ့နောက် ၇၂ နှစ်အကြာမှာ တိုတောင်းတဲ့သက်တမ်းလေးနှစ်တာအတွင်း အလွန်ကြီးမားထူးခြားတဲ့ အခက်အခဲကြီးတစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ကျုပ် အခု ဝင်ရောက်လာပါတယ်။ ရှေးယခင်က ခြိမ်းခြောက်ရုံသာဖြစ်ခြောက်ခဲ့တဲ့ ပြည်နယ်တွေခွဲထွက်ရေး အန္တရာယ်ကြီးကို အခုအချိန်မှာ ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် ရင်ဆိုင်နေရပြီ။

ဤသည်ကား ယခင်က နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တာဝန်ကို တစ်ကြိမ်မှ မထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးသောလူတစ်ယောက် ရင်ဆိုင်နေရသော အခြေအနေပင် ဖြစ်သည်။ သူသည် အောက်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် သက်တမ်းတစ်ကြိမ်သာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးသည်။ စစ်ပွဲအတွေ့အကြုံလည်း လုံးဝမရှိ။ ပြောစရာဆို၍ 'ဘလက်ဟော့စစ်ပွဲ' (Black Hawk War) ကာလက အီလီနွိုက်ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့တွင် ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ဖြင့် ခဏတာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးခြင်းလောက်သာ ရှိသည်။

အော့ဘာရာဟင်လင်ကွန်းအနေဖြင့် လောလောဆယ် ရင်ဆိုင်နေရသော အကျပ်အတည်းကြီးထဲမှ နိုင်ငံတော်ကို ဦးဆောင်ဆွဲထုတ်နိုင်မည်မဟုတ်ဟု အများစုက ယုံကြည်ထားကြ၏။ သို့သော်လည်း လူနည်းစုကတော့ သူသည် တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်စွမ်းရှိသူ ဟူ၍ ခံယူထားကြသည်။

ဘယ်လိုပင်ဖြစ်ဖြစ် ယနေ့ အလွှာအသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် လင်ကွန်း၏ခေါင်းဆောင်မှုစနစ်နှင့် သဘောတရားကို စိတ်ဝင်စားစွာ လေ့လာကျင့်သုံး နေကြသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ ယင်းသို့ သူတို့ ဘာကြောင့် စိတ်ဝင်စားကြသနည်း။ အကြောင်းရင်းကတော့ ခေတ်သစ်စံဖြင့် လင်ကွန်း၏စွမ်းဆောင်မှုကို အံ့တစ်ပါးအဖြစ် သတ်မှတ်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် ဤနိုင်ငံ၊ ဤကမ္ဘာတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ သော အကြီးကျယ်ဆုံး ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်ကို လုံးဝ သံသယဖြစ်စရာ မရှိချေ။ သူသည် ယနေ့ခေတ်တွင် ကျော်ကြားနေသော ရော်နယ်ရီဂင် သို့မဟုတ် ကျော့ဘုရီ သို့မဟုတ် အိုင်ယာကော့ကာတို့ထက် သာလွန်သည်။ တကယ်တော့ သူနှင့် နှိုင်းယှဉ်စရာ ဘယ်သူမျှမရှိ။

လင်ကွန်းကား ဘယ်လိုခေါင်းဆောင်ရမည်ဆိုသည်ကို အမှန်တကယ်သိသူ ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းကား ခေတ်ပြိုင်စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအား ခေါင်း ဆောင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အသစ်အဆန်း တစ်စုံတစ်ရာကို အမှန်တကယ် ပေးစွမ်းနိုင်သူ ဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်ကား သူ၏ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ခေါင်းဆောင်မှုသဘောတရားများကို ဖွင့်ဆိုဖော်ကျူးထားသော 'စာအုပ်'ပင်တည်း။

အပိုင်း(၁)

လူ

အခန်း(၁)

လူတွေကြားမှာ အမှန်ရှာ

‘တစ်ကိုယ်တော် အထီးကျန်နေတာဟာ သူ့ရဲ့ အဓိကအမှားပဲ၊ သူက ဘယ်သူ့ကိုမျှ လက်ခံမတွေ့ဘူး၊ အဲဒါကြောင့် သူလုပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်း ထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ သူ့ဘာမျှမသိတာပေါ့’

[ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျွန်ဖရိုမုန်အား တာဝန်မှ ဖြုတ်ရခြင်းအတွက် လင်ကွန်း၏ အကြောင်းပြစကား (၉.၉.၁၈၆၁)]

အောဘရာဟမ်လင်ကွန်းသည် သမ္မတသက်တမ်း လေးနှစ်အတွင်း ရှေ့တန်းတပ်ဖွဲ့များသို့ သွားရောက်ခြင်းဖြင့်သာ အများဆုံး အချိန်ကုန်ခဲ့သည်။ ရှေ့တန်းတပ်ဖွဲ့များသည် သူ့အဖို့ နံပါတ်(၁)အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ သူတို့သည်သာ လောလောဆယ် တကယ် အလုပ်လုပ်နေသူများ ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သံကြီး ရုံးသို့လည်း ခဏခဏသွားသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အရေးကြီးသော သတင်းများကို မြန်မြန်သိရပြီး အချိန်မီ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ရန်ဖြစ်၏။ သူသည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအား သူတို့၏ အိမ်မှာလည်း သွားတွေ့သည်။ ရုံးခန်းမှာလည်း သွားတွေ့သည်။ စစ်မြေပြင်မှာလည်း သွားတွေ့သည်။ ညွှန်ကြားချက်နှင့် ဦးဆောင်မှု ပေးရန် ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် သူသည် ရေတပ်ဌာနချုပ်နှင့် ဝါရှင်တန်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ခံတပ်စခန်းများ သို့လည်း သွားရောက်သည်။ လက်နက်သစ်များကိုလည်း သွားရောက်စစ်ဆေးသည်။ ဤလုပ်ရပ်ကြောင့် သူသည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လုပ် ဆောင်ချက်ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ အမှန်အတိုင်း သိရှိရ၏။ ဤလုပ်ရပ်ကြောင့် သူ သိလိုသော သတင်းအချက်အလက်များကို တိုက်ရိုက် အတိအကျသိရှိရပြီး တစ်ဆင့် စကားကို အားမကိုးဘဲ မှန်ကန်သောဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်နိုင်သည်။

ထိုမှတစ်ပါး လင်ကွန်းသည် လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် အနီးရဋ္ဌာန အကြီး အကဲများထံသို့လည်း သွားလည်သည်။ ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ကာ နာမကျန်းသူ

များ၊ ဒဏ်ရာရသူများနှင့် သွားတွေ့သည်။ ဤအပြုအမူသည် သူ၏ ကြင်နာသနားတတ်သော စိတ်ထားနှင့် သူတစ်ပါးအား ဂရုစိုက်အလေးထားတတ်သော သဘာဝကိုပြသည်။ ဤမျှသာမက သူသည် ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်သို့ ထွက်၍လည်း အခြေအနေမှန်ကို ကိုယ်တိုင်လေ့လာသည်။ လိုအပ်သည်များကို ညွှန်ကြားသည်။ တစ်ကြိမ်တွင်မူ တိုက်ပွဲဖြစ်နေတုန်းမှာပင် စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက် လေ့လာညွှန်ကြားခဲ့သေးသည်။ (သူကား ယင်းသို့ပြုလုပ်ခဲ့သော အမေရိကန် သမ္မတအနည်းငယ်အနက် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်၏။)

သမ္မတလင်ကွန်းသည် ၁၈၆၁ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မစ်ဆိုရီပြည်နယ်ရှိ အနောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်၊ တိုင်းမှူး၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝျွန်၊ စီ၊ ဖရီမွန်အား တာဝန်မှဖြုတ်၍ သူ့နေရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒေးဗစ်ဟန်းတားကို အစားထိုးတာဝန်ပေးသည်။ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ဖရီမွန်သည် သူ့နယ်မြေအတွင်း စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအမိန့်ထုတ်ပြန်ပြီး ငွေဝယ်ကျွန်များအား လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သူသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကိုလည်း အလွဲသုံးစားလုပ်သည်။ အကျင့်ပျက်အတိုင်ပင်ခံများကိုလည်း သူ့အနားတွင် ဝိုင်းရံထားသည်။ လက်ရှိတာဝန်နှင့် လက်ရှိအခြေအနေကိုလည်း လုံးဝမထိန်းနိုင်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖရီမွန်အား တာဝန်မှဖြုတ်မီ မကြာခင်ကလေးက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟန်းတားထံရေးခဲ့သော လင်ကွန်း၏စာထဲတွင် - 'သူ(ဖရီမွန်)ကို သူ့လက်အောက်ငယ်သားတွေက ယုံကြည်မှုကင်းနေကြတယ်။ သူ့လိုနေရာမှာရှိတဲ့လူတိုင်း အဲဒီလူတွေရဲ့ ယုံကြည်ထောက်ခံမှုရမှ အောင်မြင်နိုင်မယ်။ တစ်ကိုယ်တော် အယိုးကျန်နေနေတာဟာ သူ့ရဲ့ အဓိကအမှားပဲ။ သူက ဘယ်သူ့ကိုမျှ လက်ခံမတွေ့ဘူး။ အဲဒါကြောင့် သူလုပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ သူဘာမျှမသိတာပေါ့' ဟူ၍ ပြောခဲ့သည်။

လင်ကွန်း၏စကားသည် ယနေ့ခေတ် ခေါင်းဆောင်များအတွက် အရေးပါသော သင်ခန်းစာတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ သူသည် ဖရီမွန်၏ပြဿနာကို ဖော်ပြရုံသာမက ဟန်းတားအနေဖြင့် ပြဿနာကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းသင့်ကြောင်းကိုလည်း အကြံပေးသည်။ အလားတူ အဓိကအမှားမျိုးကို ရှောင်ရန်လည်း လမ်းညွှန်သည်။

ထို့ပြင် လင်ကွန်းသည် အဆိုပါစကားဖြင့် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရား၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ထုတ်ဖော်လိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ဤသဘောတရားသည် နောင်နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ခန့်ကြာသောအခါ ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရားတွင် တော်လှန်သော ချဉ်းကပ်နည်းတစ်ရပ်အဖြစ် ထင်ရှားလာခဲ့သော သဘောတရားဖြစ်လာခဲ့သည်။ တွမ်ပီတာစ်နှင့် ရေဆတ်ဝါးတားမင်းတို့က သူတို့ရေးသော (၁၉၈၂ ခုနှစ်

ထုတ်) 'အကောင်းဆုံးကို ဖွေရှာသော်' (In Search of Excellence) စာအုပ်တွင် အဆိုပါသဘောတရားကို 'လှည့်လည်ခန့်ခွဲခြင်း' (MBWA - Managing by Wandering Around) ဟူ၍ ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းသဘောတရားကို 'လှည့်လည်ခေါင်းဆောင်မှု' (Roving Leadership)၊ 'မပြတ်ထိတွေ့မှု' (Being in Touch) နှင့် 'ဆင်စွယ်မျှော်စင်မှ ထွက်ခွာခြင်း' (Getting Out of the Ivory Tower) ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြသေး၏။ ဘယ်လိုပဲခေါ်ခေါ်၊ အဓိကအနှစ်သာရကတော့ အပြင်ထွက်ပြီး လူတွေနှင့်ဆက်ဆံရေး၊ လူမှုဆက်သွယ်ရေးပင် ဖြစ်သည်။

ပီတာစ်နှင့် နန်စီဩစတင်တို့ ရေးသားသော 'အကောင်းဆုံးကို စွဲမက်ခြင်း' (A Passion For Excellence) စာအုပ်တွင် 'လှည့်လည်ခန့်ခွဲခြင်း' နှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်။

'လှည့်လည်ခန့်ခွဲခြင်း'ဟူသည် ဖောက်သည်များ၊ ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများ၊ မိမိ၏လူများနှင့် မပြတ်တွေ့ထိနေခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို လွယ်ကူအောင်လုပ်ပေးသည်။ အဖွဲ့အစည်းတိုင်းအား တန်ဖိုးကို သိရှိလာအောင် သင်ပြသည်။ ယင်းသည် နားထောင်ခြင်း၊ လွယ်ကူစေခြင်း၊ သင်ပြခြင်းနှင့် တန်ဖိုးကို အားဖြည့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လှည့်လည်ခန့်ခွဲခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်မှုနည်းပညာ ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်မှုဟူသည် အခြေခံအားဖြင့် အလေးထားခြင်း၊ ဂရုစိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အလေးထားဂရုစိုက်ခြင်းကို အကောင်းဆုံး အသုံးပြုသူများသည် သင်္ကေတများနှင့် ဇာတ်လမ်းများကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုသူများဖြစ်ရုံသာမဟုတ်၊ ပုံပြောကောင်းသူများနှင့် ဒဏ္ဍာရီဖန်တီးသူများလည်း ဖြစ်သည်'

အထက်ပါရေးသားချက်ဖြင့် ပီတာစ်နှင့် ဩစတင်တို့သည် လင်ကွန်းကျင့်သုံးသော နည်းလမ်းများကိုသာ ဖော်ပြသည်မဟုတ်။ သင်္ကေတများနှင့် ဇာတ်လမ်းများကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုသူ၊ ပုံပြောကောင်းသူ၊ ဒဏ္ဍာရီဖန်တီးသူအဖြစ် လင်ကွန်းအကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြသည်။

စင်စစ် လင်ကွန်းသည် ပင်ကိုပီအေးဖြင့်ကိုမူ လှည့်လည်သွားလာသူဖြစ်သည်။ သူသည် အီလီနွိုက်ပြည်နယ်၊ စပရင်ဖီးလ်ဒ်မြို့တွင် ရှေ့နေလုပ်ခဲ့စဉ်ကပင် အမြဲတမ်း ခရီးထွက်ပြီး သူလိုက်နေသောအမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရှာဖွေသည်။ သူသည် အပြင်ထွက်ပြီး တိုက်ရိုက်သတင်းရှာသော ရှေ့နေအရိုးအစား ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့လုပ်ငန်းတွင် အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အချက်အလက်အမှန်၊ သတင်းမှန်၊ အဖြစ်မှန်ကို သိထားခြင်းသည် ရှေ့နေတစ်ယောက် အဖို့ တစ်ပန်းသာဆုံးအခွင့်အလမ်းပင် ဖြစ်၏။

ဤအချက်သည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်အဖို့လည်း အလွန်အရေးကြီး၏။ လင်ကွန်းသည် သမ္မတဖြစ်လာသောအခါတွင်လည်း ဤနည်းလမ်းကို အသုံးပြုသည်။ ပြည်သူများသည် သတင်းအချက်အလက်ရရာ အဓိကပင်ရင်းဖြစ်ပြီး ခေါင်းဆောင်ကောင်းဖြစ်ချင်လျှင် ပြည်သူများနှင့် အနီးကပ်ဆုံးနေရမည်ဆိုသည်ကို သူကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်သည်။ လင်ကွန်း၏အမြင်ကျယ်ခြင်းနှင့် တံခါးဖွင့်စနစ် ကျင့်သုံးခြင်းတို့သည် ထိရောက်သော ခေါင်းဆောင်မှုအတွက် စံပြနမူနာပင် ဖြစ်၏။

သူသည် ပြည်သူတွေနှင့် မကြာမော့တွေ့ဆုံသည်။ သူ၏အချိန် ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ပြည်သူတွေနှင့်တွေ့ဆုံရန် အသုံးပြုသည်။ ဘယ်လောက်ပင် အလုပ်များနေစေကာမူ ဧည့်သည်တိုင်းကို လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ နပရင်းဖီးလ်ဒ်မြို့က သူ၏ရှေ့နေရုံးခန်းကို အသုံးပြုသလို 'အိမ်ဖြူတော်'ကိုလည်း အသုံးပြုသည်။ အမြဲတမ်း တံခါးဖွင့်ထားပြီး ရောက်လာသူတိုင်းကို ကြိုဆိုလက်ခံသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူ၏ကိုယ်ရေးအတွင်းပင်က စဉ်းစားသည့်အား 'သမ္မတကြီး အလုပ်များနေပါတယ်။ နောက်တော့မှလာခဲ့ပါ' ဟု ပြောသံကြားလျှင်လည်း လင်ကွန်းက သူ့ရုံးခန်းထဲမှထွက်လာပြီး ဧည့်သည်ကို ကိုယ်တိုင် ကြိုဆိုလေ့ရှိသည်ဟုဆိုသည်။

လင်ကွန်းနှင့် ပြည်သူတွေ့အကြားတွင် အတားအဆီးလုံးဝမရှိ။ ဤအချက်ကြောင့် သူမှာ လုံခြုံရေးလည်းမရှိ။ သူ့အား လုံခြုံရေးအစောင့်အရှောက်တွေ အများကြီးချထားခြင်းကိုလည်း သူမကြိုက်။ 'ကျုပ်ဟာ ပြည်သူတွေကြားမှ မကြောက်မလန့် သွားလာနေနိုင်တယ်ဆိုတာ သူတို့သိဖို့ အရေးကြီးတယ်' ဟုပြောပြီး လုံခြုံရေးတပ်သားတွေကို စစ်တပ်ပြန်နိုင်တတ်သည်။ သူက ရုံးခန်းထဲတွင် အကျဉ်းသားလို မနေချင်၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာ နေထိုင်ချင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူသည် သမ္မတတစ်ယောက်၏ ယဉ်ကျေးမှုစည်းကမ်းကို ဘေးချိတ်ပြီး အစည်းအဝေးလုပ်နေသော ဝန်ကြီး၏ရုံးခန်းထဲသို့ စွတ်ဝင်လာတတ်သည်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကိုလည်း နေရာသတ်သတ်မှတ်မှတ်မထားဘဲ ကြိုရာတွင် ပြုလုပ်တတ်သည်။ ထို့ပြင် အင်္ဂါနေ့နှင့် သောကြာနေ့ အစည်းအဝေးများတွင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များနှင့်တွေ့ဆုံရန် ပုံမှန်သတ်မှတ်ထားသော်လည်း သူက သူတွေ့ချင်သောအချိန်တွင် တစ်ဦးချင်း ခေါ်တွေ့လေ့ရှိသည်။

လက်အောက်အမှုထမ်းများနှင့် ချိန်းဆိုတွေ့ဆုံခြင်းထက် ရှောင်တခင် တွေ့ဆုံခြင်းကို လင်ကွန်းက ပို၍ အလေးထားသည်။ ဤစနစ်ကို ယနေ့ ခေါင်းဆောင်တွေ မှတ်သားသင့်၏။ သူက ပို၍ သက်သောင့်သက်သာရှိသောအချိန်တွင်သာ လူတွေနှင့် တွေ့ဆုံသည်။

လင်ကွန်း သွားရောက်အတွေ့ဆုံပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်ဒွင်စတင်တန်ဖြစ်သည်။ သူသည် တစ်ပြခန့်ဝေးသော ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ နေတိုင်း လိုပင် အိမ်ဖြူတော်မှ လမ်းလျှောက်သွားလေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်နေ့တည်း နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်အထိ သွားသည်။ သူသည် သံကြိုးရုံးသို့ သွားရောက်၍လည်း စစ်သတင်းများကို တစ်ညလုံး ထိုင်စောင့်တတ်သည်။

'ခုနစ်ရက်' ပထမတိုက်ပွဲကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်အီးလီးက မြောက်ပိုင်းတပ်များကို လျှပ်တစ်ပြက်ဝင်တိုက်တော့ လင်ကွန်းသည် စစ်ဝန်ကြီးရုံးသို့ သွားရောက်ကာ တိုက်ပွဲသတင်းကို နာရီပေါင်းများစွာ ထိုင်စောင့်နေသည်။ 'တောနက်စစ်ဆင်ရေး ကာလတုန်းကလည်း ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာမှ ဘာသတင်းမျှ မရသောကြောင့် သူသည် တစ်ရုံးဝင် တစ်ရုံးထွက်ရင်း သတင်းထောက်လှမ်းသည်။ တွေ့သမျှလူတိုင်းကို 'ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရုနဲ့အကြောင်း မကောင်းသတင်း ဘာကြားရသလဲ' ဟု မေးသည်။ သူသည် အရေးကြီးသော စစ်ဆင်ရေးများအတွက် စီမံချက်နှင့် မဟာဗျူဟာများချမှတ်ရင်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် ညလုံးပေါက် အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်မှာလည်း အကြိမ်ပေါင်း မရေတွက်နိုင်တော့။

ကိုယ်တွေ့လက်တွေ့ ချဉ်းကပ်နည်းသည် လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှု ပင်ကိုနည်းလမ်းဖြစ်၏။ သို့သော် သူသည် အိမ်ဖြူတော်မှ အပြင်မထွက်နိုင်သောအခါတွင် တော့ လူတွေကို သူ့ဆီသို့ 'ထွက်လာ' စေသည်။ တကယ်တော့ လင်ကွန်းသည် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ လူတိုင်းအတွေ့ရအလွယ်ဆုံး သမ္မတပင်ဖြစ်၏။ သမ္မတကြီးနှင့် တွေ့ဆုံသော အရိုးရှင်းစွာ အကြီးအကဲများ၊ စီးပွားရေးသမားများနှင့် သာမန်ပြည်သူများ တန်းစီနေကြသည်။ သူသည် သူနှင့်တွေ့ဆုံသူများအား ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ အချို့ကို တမင်လာတွေ့ရန်ပင် ဖိတ်ခေါ်တတ်သည်။ ၁၈၆၃ ခုနှစ်က အင်ဒီးယားနားပြည်နယ်သား တစ်ယောက်ထံမှပိုသော သူ့စာတွင် 'ကျုပ်က ကျုပ်ဆီလာလည်တဲ့လူတွေကို တွေ့ဆုံဖို့ ဝန်မလေးတတ်ပါဘူး။ ခင်ဗျား လာလည်ရင်လည်း ကျုပ် လက်ခံတွေ့ဆုံမှာပါ' ဟု၍ ရေးထားသည်။

သူသည် အလုပ်တာဝန်အရ တွေ့သင့်သူတိုင်းကို အတတ်နိုင်ဆုံး တွေ့ဆုံသည်။ တစ်ခါက သူပြောခဲ့ဖူးသောစကားမှာ 'ကျုပ်က ဒီလိုတွေ့ဆုံတာတွေကို ပြည်သူ့ထင်မြင်ချက်ရရာ နည်းလမ်း' တွေလို သဘောထားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျုပ်မှာ သတင်းစာတွေဖတ်ပြီး ပြည်သူ့ထင်မြင်ချက်ရယူဖို့ အချိန်မလုံလောက်ဘူး။ လူတိုင်းကို လက်ခံတွေ့ဆုံတာဟာ အမြဲတမ်း စိတ်ချမ်းသာစရာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခြုံပြီးပြောရရင် အကျိုးသက်ရောက်မှုကတော့ ပြန်လည်လန်းဆန်းစေတယ်။ အားပြည့်စေတယ်' ဟု၍ ဖြစ်၏။

ဤသည်မှာလည်း လင်ကွန်း၏ မူပိုင်နည်းလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ် ခေါင်းဆောင်များအဖို့ အရေးကြီးသောသဘောတရားတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်၏။ လက်အောက် အမှုထမ်းများက သို့မဟုတ် အများပြည်သူများက သူတို့အနေဖြင့် သူတို့၏ခေါင်းဆောင် နှင့် တွေ့ဆုံဆက်သွယ်ရန် လွယ်ကူသည်ဟု မှတ်ယူလျှင် ခေါင်းဆောင်အပေါ်တွင် အကောင်းမြင်လာနိုင်သည်။ ယုံကြည်လာနိုင်သည်။ လင်ကွန်းကား ယင်းသို့သော ခေါင်းဆောင်မျိုးပင်တည်း။

ယင်းသို့လျှင် လူတွေကို လက်ခံတွေ့ဆုံခြင်း၊ တစ်ဌာနဝင် တစ်ဌာနထွက် သွားရောက်ခြင်းပြုရာတွင် လင်ကွန်းမှာ တစ်မူထူးခြားသော 'စတိုင်' (Style) တစ်ခု ရှိသည်။ ယင်း 'စတိုင်' ကား တခြားမဟုတ်။ သူ၏ ခင်မင်စရာကောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သူ့ခေတ် သတင်းစာဆရာတစ်ဦးက သူ့အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ 'လင်ကွန်းသည် အလွန်စိတ်ကောင်းရှိသည်။ ခင်မင်စရာကောင်းသည်ဟု ရင်းနှီးသူတိုင်းက ပြောကြသည်။ သူ့စကားတွင် ကြင်နာမှုပါသည်။ သူ့အပြုံးကြောင့် အားတက်ရသည်။ သူ့ဟာသ ကြောင့် ရွှင်လန်းရသည်။ သူနှင့် တွေ့ဆုံပြီးနောက် သူ့ရုံးခန်းမှ ပြန်ထွက်လာသော အခါတွင်လည်း သူ့အမူအရာနှင့် သူ့စိတ်ထားကို ထူးထူးခြားခြား စွဲလမ်းနေမိရသည်ဟု ဆိုကြသည် ဟူ၍ ရေးသားခဲ့ဖူး၏။

ကောင်းသောအမြင်နှင့် ခင်မင်ဖွယ်စိတ်ထားတို့သည် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် အတွက် အလွန်အဖိုးတန်သည်။ ဤအချက်ကို လင်ကွန်းသဘောပေါက်သည်။ ၁၈၆၅ ခုနှစ်က သားလိုပီ(ဒ်)ထံပေးစာတွင် 'ချီးကျူးတာကို လူတိုင်းကြိုက်တယ်' ဟူ၍ သူ ရေးသားခဲ့သည်။ လူများသည် ချီးကျူးခံချင်ကြသည်။ သူတို့အကြောင်း အကောင်းပြော ခံရခြင်းနှင့် ကြားရခြင်းကို နှစ်သက်သလို ချီးကျူးခံရခြင်းကိုလည်း နှစ်သက်ကြသည်။ ဤသဘောကို လင်ကွန်း ကောင်းစွာသိသည်။ ထိုအသိကို သူ အမြဲတမ်းအကျိုးရှိအောင် အသုံးချသည်။ စပရင်းဖီးလ်တွင် ရှေ့နေလုပ်ခဲ့စဉ်က အခြားသူတွေအား ချီးကျူးစကား ပြောခဲ့သောကြောင့် သူ့လုပ်ငန်း အထူးအောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သမ္မတဖြစ်လာတော့ ပို၍ပင် အောင်မြင်သေး၏။ တစ်ခါတွင် လူငယ်တစ်ယောက်က သူ့အား ဓာတ်ပုံတွင် လက်မှတ်ထိုးခိုင်းသည်။ သည့်လိုက်စွဲတွေကြောင့် သမ္မတကြီးအနေဖြင့် မကြာခဏ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟုလည်း ထိုလူငယ်က ပြောသည်။ ထိုအခါ သမ္မတ ကြီးက 'လူတွေဟာ ချီးကျူးခံရရင် ကြာကြာရပ်နိုင်တယ်ဆိုတာ မောင်ရင် သိပါလိမ့် မယ်' ဟူ၍ ပြန်ပြောလိုက်သတတ်။

မှတ်သားစရာ သင်ခန်းစာပင် ဖြစ်၏။ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း၊ ချီးကျူးပြောဆို ခြင်းနှင့် ခင်မင်စရာကောင်းခြင်းတို့သည် လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် ဒွန်တွဲဆက်စပ်နေသည်။

ထိုအချက်များကြောင့် လင်ကွန်းပြောသလို လူတွေ 'ကြာကြာရပ်နိုင်' ရုံသာမက သူတို့အား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ သက်သောင့်သက်သာလည်း ဖြစ်စေနိုင်သည်။ စိတ်ကူးစိတ်သန်းနှင့် ခံစားချက်များကိုလည်း ပွင့်လင်းစေနိုင်သည်။

အလားတူပင် သမ္မတကျောဘုရားသည်လည်း နှစ်လိုခင်မင်ဖွယ် အမူအရာရှိသူ အဖြစ် ထင်ရှားသည်။ သို့သော်လည်း သူ၏ သမ္မတဘဝ အစောပိုင်းကာလများက အိမ်ဖြူတော်တွင် သိပ်မနေဘဲ ခရီးရည်းထွက်နေသည်ဟု သူ့ကို ဝေဖန်ကြသည်။ 'ပျာယာခေတ်သမ္မတ'၊ 'အိမ်ဖြူတော်နှင့်မတည့်တဲ့သမ္မတ' စသည်ဖြင့် သမုတ်ကြသည်။ သို့သော် ဘုရားအနေဖြင့် သိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ ယင်းသို့ ခရီးထွက်များခြင်း အတွက် သူ့တွင် ယခင် အကျိုးဆက် အကြောင်းတရားတွေ အများကြီးရှိသည်ကတော့ အမှန်ပင်။

လင်ကွန်းအနေဖြင့် ထူးခြားချက်တစ်ရပ်မှာ သူသည် ၁၈၆၁ ခုနှစ်အတွင်းက အိမ်ဖြူတော်မှာထက် အပြင်မှာ အချိန်ကုန်ပို၍များခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် ပြည်တွင်း စစ်ကာလ တပ်ထဲဝင်လာကြသော တပ်သားသစ်များနှင့်လည်း တွေ့ဆုံအားပေးသည်။ ရှေ့တန်းထွက်မည့် တပ်သားများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံအားပေးသည်။ ရှေ့တန်း စစ်စခန်း များသို့ သွားရောက်၍လည်း တပ်ဖွဲ့များကိုစစ်ဆေးသည်။ လင်ကွန်းနှင့် တပ်သားများ ၏ ဆက်ဆံရေးအကြောင်းကို 'နယူးယောက်တိုင်းမိစ်' သတင်းစာကြီးက 'သူသည် တပ်သားများအား လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် စိတ်ပါလက်ပါ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သည်။ တကယ် ကို ရိုးသားဖြူစင်သည့်နလုံးသားဖြင့် လိုက်လံစွာ နှုတ်ဆက်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်' ဟူ၍ ရေးသားခဲ့သည်။

လင်ကွန်း၏ ယင်းသို့ ဆက်ဆံရေးသည် အစိုးရက တပ်ဖွဲ့များ၏ကြီးစားမှုကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ဖော်ပြရာရောက်သည်။ လင်ကွန်းသည် စစ်ကာလတစ်လျှောက် လုံး စစ်မြေပြင်သို့ မကြာခဏ သွားရောက်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ၊ တပ်သားများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ သူက ထိပ်ရှည်ဦးထုပ်ကြီးကို ဝှေ့ယမ်းပြရင်း တပ်ဖွဲ့များရှေ့မှ မြင်းစီး သွားတော့ တပ်သားတွေက ပျော်ရွှင်မြူးတူးစွာ ကြွေးကြော်တုံ့ပြန်ကြသည်။ ထိုပြင် လင်ကွန်းသည် တပ်သားများအား ချစ်ခင်ကြင်နာစွာ စကားပြောရုံသာမက သူ၏ နိုင်ငံရေးအမြင်နှင့် လက်ရှိစစ်ပွဲတွင် တပ်ဖွဲ့ဝင်အားလုံး၏ အရေးပါပုံကိုလည်း ရှင်းပြ သည်။ 'တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေအားလုံးဟာ အခက်ခဲဆုံးအလုပ်မှာ အစိုးရကို ကူညီနေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် အမြင့်ဆုံးဂုဏ်သိက္ခာကိုလည်း တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေပဲ ရသင့်တယ်' ဟု သူက ပြောသည်။

လင်ကွန်းသည် ဒဏ်ရာရ တပ်မတော်သားများ ဆေးကုသခံနေသော ဆေးရုံများ သို့လည်း မကြာခဏ သွားရောက်သည်။ ဥပမာ 'ဘူးလ်ရန်း' (Bull Run) ပထမတိုက်ပွဲ

ပြီးတော့ သူသည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆီးဝမ်နှင့်အတူ ဝါရှင်တန်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ကာ ဒဏ်ရာရစစ်သည်များအား နှစ်သိမ့်အားပေးခဲ့သည်။ ၁၈၆၂ ခုနှစ်ကလည်း မျက်စိကန်းလူနီးပါး ဒဏ်ရာရ၍ ဆေးကုသခံနေရသော ရေတပ် ဗိုလ်ကလေး ဝါဒင်အား သွားရောက်ကြည့်ရှုပြီး အားပေးစကား ပြောခဲ့သည်။ ဗိုလ်ကလေးကိုမြင်ရတော့ သမ္မတကြီးသည် စိတ်ကိုမထိန်းနိုင်တော့ဘဲ မျက်ရည်များပင် ကျမိသည်။ မကြာမီကလေးကမှဆုံးသွားသော သူ့သားဝီလီကို သတိရသောကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်၏။

လင်ကွန်းသည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်ဒွင်စတင်တန်၏ လူမမယ်သားငယ်၏ အသုဘနှင့် ခွဲထွက်ရေးသမားတို့၏ ဗုံးဖောက်ခွဲမှုကြောင့် သေဆုံးရသော အမျိုးသမီး ၁၈-ယောက်တို့၏ အသုဘသို့လည်း တက်ရောက်သည်။ သမ္မတသက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံး ဆေးရုံများနှင့် အိမ်များသို့သွား၍ ဒဏ်ရာရလူနာများအား နှစ်သိမ့်အားပေးသည်။ အသုဘအခမ်းအနားများသို့ တက်ရောက်သည်။ ဤအချက်ကြောင့် သူ့ကို လူအများက ချစ်ခင်လေးစားကြသည်။ ကြည်ညိုမြတ်နိုးကြသည်။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးများသို့လည်း ပုံမှန်တက်ရောက်သည်။ သူသည် နှစ်ပေါင်း ၂၅ နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း အထက်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးများသို့ ပထမဆုံးတက်ရောက်သော သမ္မတဖြစ်၏။ စစ်ပွဲအောင်နိုင်ရေးအတွက် အောက်လွှတ်တော်နှင့် အထက်လွှတ်တော် အမတ်များ၏ အကူအညီကို လိုအပ်ကြောင်း၊ ယင်းသို့ အကူအညီရရှိနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းမှာ သူတို့နှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း လင်ကွန်းက ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် မကြာခဏ တွေ့ဆုံကာ လူမှုဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်သည်။ သူ့လုပ်ရပ်များအတွက် လွှတ်တော်၏ ထောက်ခံမှုရအောင် အခြံတမ်းကြီးပမ်းသည်။ သို့သော် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကြန့်ကြာနှောင့်နှေးခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်ရန်ပျက်ကွက်ခြင်းတို့တော့ သူက နည်းနည်းကလေးမျှ ခွင့်မလွှတ်။ သူသည် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ကို လမ်းညွှန်သည်။ ဦးဆောင်သည်။ ပြည်ထောင်စုတည်မြဲရေးအတွက် သူ၏ကြိုးပမ်းချက်ကို လွှတ်တော်က တားဆီး၍ မရ။

အချိန်မီ မှန်ကန်စွာဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ဖို့အတွက် သတင်းအချက်အလက်မှန် ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ယင်းအတွက် လင်ကွန်းက သုံးနေရာကို အဓိကအားထားသည်။ ယင်းတို့မှာ လူယုံများနှင့် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အစီရင်ခံချက်၊ ကိုယ်တိုင်ကွင်းဆင်း လေ့လာခြင်းနှင့် ကြေးနန်းသတင်းတို့ ဖြစ်သည်။

တကယ်တော့ လင်ကွန်းသည် စစ်ပွဲသတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကြေးနန်းသတင်းထက် စစ်မြေပြင်မှ ဆက်သားယူလာသောသတင်းကို ပို၍အလေးထားသည်။ သို့သော် ကြေးနန်းရုံးသို့လည်း အမြဲသွားသည်။ ကြေးနန်းစာရေးနောက်မှရပ်၍ ကိုယ်တိုင် သတင်းယူသည်။ ယင်းသို့လျှင် စစ်မြေပြင်ရှိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများထံမှ မြန်မြန်ဆန်ဆန် သတင်းရရှိသောကြောင့် သူ့အနေဖြင့် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ လိုအပ်သော ညွှန်ကြားချက်ကို အမြန်ဆုံးပြန်ပို့နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ လင်ကွန်း၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သည် မြန်ဆန်သလောက် ထိလည်းထိရောက်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အသက်ပေါင်းများစွာကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သလို စစ်ပွဲကြီးကိုလည်း အောင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ခေါင်းဆောင်တိုင်းသည် မှန်ကန်သော နောက်ဆုံးသတင်း အချက်အလက် ရရှိရန် မလွဲမသွေလိုအပ်သည်။ လင်ကွန်းကတော့ ကိုယ်တိုင်ကွင်းဆင်း၍ သတင်းယူခြင်းကို အလေးထားသည်။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အဖို့ လူတွေကို လုပ်ငန်းခွင် အပြင်ဘက်၌ တွေ့ဆုံခြင်းဖြင့် အကျိုးထူးရရှိစေနိုင်သည်။ လုပ်ငန်းခွင်ပြင်ပ အခြေအနေတွင် လူများသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ပို၍ သက်သောင့်သက်သာ ရှိကြသည်။ ပို၍ ပွင့်လင်းကြသည်။ ပို၍ ရိုးသားကြသည်။ လင်ကွန်း အလိုချင်ဆုံးအရာမှာလည်း လူတွေနှင့် ပွင့်လင်းရိုးသားစွာ ဆက်ဆံပြောဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သူက အမှန်ကို သိချင်သည်။ အမှန်ကို ရှာတတ်သည်။ ဘက်လိုက်မှုနှင့် အစွဲကင်းသော သတင်းမှန်ကိုရသောအခါ ယင်းကို လူတိုင်းနားလည်နိုင်သော စကားဖြင့် သူက ဆက်သွယ်စည်းရုံးသည်။

လင်ကွန်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကိုယ်တိုင် သတင်းအချက်အလက်ယူခြင်းကို အဓိကထားသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ အချိန်မရလျှင် ယုံကြည်ရသော အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များအား တာဝန်ပေး၍ သတင်းယူခိုင်းလေ့ရှိသည်။ 'ဆမ်တားခံတပ်' အရေးအခင်းတုန်းက ဖြစ်စဉ်ကိုကြည့်ပါ။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းဖီးလ်စကော့နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝီလျံဆီးဝမ်တို့က ခံတပ်ကို လက်လွှတ်လိုက်ချင်ကြသည်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ဆက်ထိန်းထားရန် အကြံပေးကြသည်။ ဤတွင် သမ္မတကြီးအနေဖြင့် ဘယ်ဘက်လိုက်မည်နည်း။ ဘယ်ဘက်လိုက်လိုက် တိုက်ပွဲကြီးကတော့ မလွဲမသွေ ပေါ်ပေါက်လာတော့မည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သမ္မတသည် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခုကိုတော့ ချမှတ်ရတော့မည်။

ထို့ကြောင့် မှန်ကန်သောဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် လင်ကွန်းသည် သူ၏လူယုံတော်တစ်ဦးဖြစ်သူ စတီဖင်ဟားလ်ဘတ်အား အဖြစ်မှန် အချက်အလက် ရှာရန် ချားလ်စတန်မြို့သို့ စေလွှတ်လိုက်၏။ ဟားလ်ဘတ်သည် မဟာမိတ်ပြည်နယ်စု ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံကာ အခြေအနေမှန်ကို လေ့လာပြီးနောက် ရက်သတ္တပတ်အတွင်း သမ္မတထံ အစီရင်ခံစာတင်ပြရန် ဖြစ်သည်။

အသင့်ရေးထားပြီးသော အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ ဟားလ်ဘတ် ပြန်ရောက်လာ
 သောအခါ သူလိုက်ရမည့်လမ်းကို သမ္မတကြီးက ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိသွားပြီဖြစ်သည်။
 တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များကို ခွဲထွက်ခွင့်မပြုလျှင် စစ်ပွဲကြီးကတော့ မလွဲစကန် ဖြစ်ကို
 ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု အစီရင်ခံစာက ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အပိုင်းခံနေရသော ခံတပ်ကို
 အင်အားထပ်ဖြည့်ရန် သမ္မတက ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ အကယ်၍ မိမိတို့၏သင်္ဘောများကို
 ရန်သူဘက်က ပစ်ခတ်ခဲ့လျှင် စစ်ပွဲကို စတင်သူမှာ မြောက်ပိုင်းမဟုတ်၊ တောင်ပိုင်းသာ
 ဖြစ်ရမည်ဟူ၍ သူက အတိအလင်း ကြေညာလိုက်လေသည်။

ယင်းသို့လျှင် လင်ကွန်းသည် မှန်ကန်သောဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်ရန် ဝန်ကြီး
 တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ၊ စစ်ဘက်အရာရှိကြီးတစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေသို့
 မကြာခဏ စေလွှတ်လေ့ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖရိုမ္မန်၏ 'အဓိကအမှား'ကို စုံစမ်းရန်
 အတွက် သူသည် စာတိုက်ဝန်ကြီး မောင်ဂိုမာရီဘလဲယားနှင့် တပ်ထောက် မောင်ဂို
 မာရီမေ့ဂျီတို့အား စေလွှတ်ခဲ့၏။ သူသည် တစ်ခါတစ်ရံ သတင်းမှန်ရရန်အတွက်
 စစ်မြေပြင်မှ တာဝန်ရှိသူကို 'အိမ်ဖြူတော်'သို့ခေါ်ယူစုံစမ်းသည်။ ဒုတိယ 'ဘူးလ်ရန်း'
 တိုက်ပွဲ (၁၈၆၂) ပြီးဆုံးပြီးနောက် ဟင်နရီစတော့ဒတ်က သူမြင်တွေ့ခဲ့ရသော စစ်မြေပြင်
 အခြေအနေကို သမ္မတကြီးအား တိုက်ရိုက်အစီရင်ခံခဲ့သည်။ (စတော့ဒတ်မှာ ဒဏ်ရာရ
 စစ်သည်များအား ပြုစုခဲ့သူဖြစ်သည်။) ၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟားမန်
 ဟော့ပ်သည် ဂက်တီစဘတ် စစ်မြေပြင်မှ အမြန်လာရောက်ပြီး သမ္မတကြီး၏ ဆုံးဖြတ်
 ချက်ကို တောင်းခံခဲ့သည်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ်တွင် အိပ်ချ်၊ အီး၊ ဝင်းဂ်သည် အထူးအမြန်
 ရထားဖြင့် ထွက်လာပြီးနောက် 'တောနက်စစ်ဆင်ရေး' မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ အခြေအနေ
 ကို သမ္မတကြီးအား တင်ပြခဲ့၏။

လင်ကွန်းသည် လူတွေကြားမှ သမ္မတဖြစ်သည်။ သူသည် လူတွေထံမှ သတင်း
 လည်းယူသည်။ ပညာလည်း ယူသည်။ ခေါင်းဆောင်တိုင်း လုပ်သင့်သောအလုပ်ကို
 သူလုပ်သည်။ လူတွေနှင့် မကြာခဏတွေ့မြင်ဖြင့် သူတို့၏အတွေ့အကြုံကို မိမိလုပ်ရပ်
 အတွက် အကျိုးရှိအောင် အသုံးပြုသည်။ သူသည် အလုပ်လုပ်ရင်း လေ့လာသင်ယူ
 တတ်သော သမ္မတဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည့်အချိန်အထိ စစ်မြေပြင်၌ ရှိနေ
 ဆဲပင်။ သူသည် လောလောလတ်လတ် သိမ်းပိုက်ခဲ့သော ပြည်နယ်စုမြို့တော် ရစ်ချ်မွန်
 သို့ သွားရောက်ပြီး စစ်သည်များ၏ ကြွေးကြော်မြူးထူးသံကို နားဆင်ခဲ့သည်။ ၁၈၆၅
 ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့ညနေတွင် 'မြစ်ဘုရင်မ'သင်္ဘောဖြင့် ဝါရှင်တန်မြို့တော်သို့
 ပြန်ရောက်သည်။ ထို့ကြောင့် အက်ပိုမက်တောက်မြို့၌ တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်

အီးလီးက မြောက်ပိုင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယူလီစီဂရန်ထံ လက်နက်ချလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း
 သတင်းကို ဝါရှင်တန်မြို့တွင် ကြားသိရသူတွေအနက် လင်ကွန်းသည် နောက်ဆုံးလူ
 ဖြစ်၏။ သူသည် မြို့တော်သို့ရောက်ရောက်ချင်း ထုံးစံအတိုင်းပင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး
 ဝီလျံဆီးဝဒ်၏အိမ်သို့ တန်းသွားသည်။ သူ့ခရီးထွက်နေတုန်း မတော်တဆ အန္တရာယ်
 ကြောင့် အိပ်ရာထဲလှဲနေရသော ဆီးဝဒ်ကို သွားကြည့်ခြင်းဖြစ်သည်။

အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်များသည် လင်ကွန်းကို စံနမူနာတင်သင့်၏။ အတွေး
 အခေါ်တစ်ရပ်ကို လူတွေ လက်ခံအောင်လုပ်ရာတွင် အထိရောက်ဆုံးနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ
 ယင်းအတွေးအခေါ်ကို မိမိ၏ နေ့စဉ်လုပ်ရပ်တိုင်းတွင် ထင်ဟပ်ပြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။
 မိမိ၏ခေါင်းဆောင်မှု လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို ပြသဖို့အတွက် ပရိသတ် လိုအပ်သည်။
 လက်အောက်ငယ်သားများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း၊ သူတို့နှင့် တရားတန်း
 ဆက်ဆံခြင်းတို့ဖြင့် ယုံကြည်မှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် တူညီစုစည်းမှုကို ရရှိနိုင်သည်။
 ထိုရောက်သောဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ရန် အချက်အလက်မှန်များကို ရရှိနိုင်သည်။ တိုက်ရိုက်
 လူမှုဆက်ဆံရေးမလုပ်နိုင်သောအခါ လူယုံကို စေလွှတ်ခြင်းဖြင့် သတင်းမှန်ကို ရရှိနိုင်၏။

ရှုပ်ထွေး ထွေပြားသော ယနေ့လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေမျိုးတွင် မိမိတို့အနေဖြင့်
 သမ္မတလင်ကွန်းလို လက်အောက်ငယ်သားတွေနှင့် သွားတွေ နေဖို့ အချိန်မရှိဟူ၍
 ခေါင်းဆောင်အများစုက ဆင်ခြေပေးကောင်း ပေးကြလိမ့်မည်။

ယင်းသို့ဆိုလျှင်တော့ သူတို့အနေဖြင့် 'စစ်ပွဲ'အောင်နိုင်ဖို့အရေး ဝေလောဝေးရော။

အခန်း(၂)

အမာခံ မဟာမိတ်တည်ဆောက်

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- ရှင်းလင်းစွာ ရေးသား၍ ပြဿနာဖြေရှင်းနည်းကို အကြံပေး ဖော်ပြပါ။
- သင်သည် လူတွေကြားတွင် မကြောက်မလန့် သွားလာနေသည် ဟု လူတွေက ထင်ပါစေ။
- လက်အောက်ငယ်သားများနှင့် ရှောင်တခင် တွေ့ဆုံဆက်ဆံ ပါ။ တမင်စီစဉ်တွေ့ဆုံခြင်းကဲ့သို့ပင် အကျိုးရှိနိုင်သည်။
- လာတွေ့သောစဉ်သည်များကို မတွေ့ဘဲ မကြာခဏ ပြန် မလွှတ်ပါနှင့်။
- ပြည်သူ့ထင်မြင်ချက်များ အမြဲရနေအောင် ဖန်တီးပါ။
- 'လူတိုင်း ချီးကျူးခံချင်သည်' ဆိုခြင်းကို သတိရပါ။
- သင်၏လက်အောက်ငယ်သားများ မတ်တတ်ရပ်နေနိုင်လျှင် သင်လည်း မတ်တတ်ရပ်နေနိုင်သည်။ ကိုယ်တိုင် နမူနာကောင်း ပြပါ။
- စိတ်ချရသော နောက်ဆုံးသတင်းအချက်အလက်မှန်ကို ရရှိင် အောင် ကြိုးစားပါ။

လင်ကွန်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရလည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းအရလည်းကောင်း အမာခံ မဟာမိတ် တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် လက်အောက်ငယ်သားများ၏ ယုံကြည်လေးစားမှုကို ရယူသည်။ အခြေအနေတစ်ရပ်တွင် သူ့လူတွေ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်မည်ဆိုသည်ကို သူ သိချင်သည်။ မည်သူက အလုပ်ကို ပြီးအောင်လုပ်နိုင်သလဲ၊ မည်သူက ကြန့်ကြာအောင် အချိန်ဆွဲထားသလဲ၊ အရေးပေါ်ကိစ္စမှာ ဘယ်သူက အားထားရသလဲ၊ ဘယ်သူက အားမထားရသလဲ၊ ဘယ်သူက ပိုပြီးတော်သလဲ၊ ပိုပြီး စွမ်းဆောင်နိုင်သလဲ။ သူ၏ ပြင်းပြသောရည်မှန်းချက်ကို မည်သူက မှုဝေ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှာလဲဆိုသည်ကို သူသိချင်သည်။ သူ့ကိုလည်း သူ့လူတွေက သိစေချင်သည်။ သို့မှသာ ဘယ်လိုအခြေအနေ မျိုးတွင် သူ့ဘယ်လိုတုံ့ပြန်မည်ဆိုသည်ကို သူ့လူတွေက သိနိုင်လိမ့်မည်။ သို့မှသာ သူ့ဘာကိုလိုချင်သည်၊ ဘာကို တောင်းဆိုသည်၊ ဘာကို လိုအပ်နေသည် ဆိုသည်ကို သူ့လူတွေက သိနိုင်လိမ့်မည်။ သူ့ဘာလုပ်မည်ဆိုသည်ကို သူ့လူတွေကသိလျှင် သူ့ထံမှ ညွှန်ကြားချက်တောင်းခံမနေတော့ဘဲ သူတို့ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် လုပ် ကြလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြင့် နောင်နေ့ကြန့်ကြာမှု ကင်းစေနိုင်သည်။ မလုပ်ဖြစ်ခြင်း ကင်းစေ နိုင်သည်။

မကြာမီက ပြုလုပ်သော ခေါင်းဆောင်မှုသုတေသနစစ်တမ်းအရ အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးနှင့် စည်းလုံးမှု မရှိမဖြစ်လိုအပ်ကြောင်း သိရှိရ၏။ ဝါရင် ဘင်းနစ်နှင့် ဘတ်နာနယ်တို့ ရေးသားသော 'ခေါင်းဆောင်များ' (Leaders) စာအုပ်တွင် 'ခေါင်းဆောင်မှုသည် ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်သည်။' ခေါင်းဆောင်များသည် အလေး ထား ဂရုစိုက်ကြသည်။ စွန့်စားရမှုအလွန်ကြီးမားသည့်တိုင် အခြားသူများကိုယုံကြည် ရွဲအပ်တတ်သည့်အရည်အချင်း သူတို့တွင်ရှိကြသည် ဟူ၍ရေးသားထားသည်။ ပိတောက် နှင့် ဩစတင်တို့ကလည်း သူတို့၏ 'အကောင်းဆုံးကိုစွဲမက်ခြင်း' (A Passion For Excellence) စာအုပ်တွင် 'အလေးထား ဂရုစိုက်ခြင်းသည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ယုံကြည်မှုကို စံနမူနာဖြင့်သာ လေ့လာရရှိနိုင်သည်' ဟူ၍လည်း ကောင်း ရေးသားထား၏။

စိတ်ပါလက်ပါ နားထောင်ခြင်းဖြင့်လည်း အလေးထားအရေးစိုက်မှုကို ရရှိနိုင်သည်။ 'ခရိုင်စလာ' ကုမ္ပဏီ၏ခေါင်းဆောင် လီအိုင်ယာကျောကာက သူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် 'လူတွေကို နားထောင်တတ်အောင်သင်ပေးသော ဌာနတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ပါစေဟူ၍သာ ကျွန်တော် ဆုတောင်းမိတော့သည်။ အဆုံးစွန်မှာတော့ မန်နေဂျာကောင်းတစ်ယောက်သည် စကားပြောတတ်ဖို့ လိုအပ်သလို နားထောင်တတ်ဖို့လည်း လိုအပ်သည်။ တကယ့်ဆက်သွယ်ရေးဆိုသည်မှာ ပြောကြားခြင်းနှင့် နားထောင်ခြင်း နှစ်ခုစလုံးနှင့် အကျုံးဝင်ကြောင်းကို လူအများပင် မေ့နေကြသည်' ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

အဘရာဟမ်လင်ကွန်းသည် တစ်ဖက်သားကို နားထောင်သည်၊ အာရုံစိုက်သည်၊ ယုံကြည်မှုထူထောင်သည်။ သူ၏လက်အောက်ငယ်သားအားလုံးနှင့် အမာခံဆက်ဆံရေးရအောင် ကြိုးစားသည်။ အထူးသဖြင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် ရင်းနှီးမှုရအောင် ကြိုးစားသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက မိမိအပေါ် အထင်သေးခြင်းကိုလည်း လင်ကွန်းကကျော်လွှားသည်။ ပမာအားဖြင့် သူ၏နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝီလျံဆီးဝစ်သည် အစတုန်းက လင်ကွန်းတွင် သမ္မတတာဝန်ကို ကျေးကျွန်ပွန် ထမ်းရွက်နိုင်မည့် အရည်အချင်းမရှိဟူ၍ ယူဆခဲ့သည်။ ပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ မနာလိုမှုကလေးတွေလည်းရှိခဲ့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆီးဝစ်သည် ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်တုန်းက ဂျပန်ဘလစ်ကင်ပါတီဝင် သမ္မတလောင်းအဖြစ် တစ်ပြေးနေခဲ့သော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် သူထက် လူသိနည်းသော လင်ကွန်းကသာ အောင်ပွဲခံသွားခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဆီးဝစ်သည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရာထူးကို လက်ခံပြီးသည့်နောက် အခြားဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ ရွေးချယ်ခန့်ထားရာ၌ လင်ကွန်းအား ဩဇာပေးရန်ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သမ္မတက ဩဇာပေးမခံ၊ သူ့ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ဆက်လုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆီးဝစ်သည် စိတ်ဓာတ်ကျပြီး လင်ကွန်း ကျမ်းသစ္စာမဆိုမိအချိန်ကပင် ရာထူးမှနှုတ်ထွက်စာတင်သည်။ သို့သော် လင်ကွန်းသည် ကျမ်းသစ္စာဆိုပြီး ချက်ချင်းပင် ဆီးဝစ်ထံသွားရောက်ကာ သူ၏မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်နှင့် ပင်ကိုအရည်အချင်းကို ချီးကျူးပြောကြားသည်။ ရာထူးမှ မထွက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံသည်။

သမ္မတနှင့်တကွ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် အစောပိုင်းကာလများတွင်လည်း ဆီးဝစ်သည် စစ်ရေးကိစ္စများနှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို သူကိုယ်တိုင် ချုပ်ကိုင်ဦးဆောင်ရန် အားထုတ်ခဲ့၏။ သို့သော် ဤအကြိမ်တွင်လည်း လင်ကွန်းသည် သူထင်သလို ပျော့ညံ့သူမဟုတ်ကြောင်း သူသဘောပေါက်သွားခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင် ဆစ်တားခံတပ် မှတပ်ဖွဲ့များ ရုပ်သိမ်းရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဆီးဝစ်က တောင်ပိုင်း

ခေါင်းဆောင်များနှင့် လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးခဲ့တုန်းကလည်း လင်ကွန်းက လုံးဝပယ်ချပြီး ခံတပ်ကာကွယ်ရေးအတွက် အင်အားထပ်ဖြည့်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဤတွင်လည်း သမ္မတသစ်သည် ခေါင်းမာပြီး ပြတ်သားသူဖြစ်ကြောင်း ဆီးဝစ် နားလည်သွားခဲ့ရ၏။ နောက်ကိစ္စတစ်ရပ်မှာ ၁၈၆၁ ခုနှစ်နောင်းပိုင်းက တောင်ပိုင်းသား ကော်မရှင်နာနစ်ဦးပါလာသော ဗြိတိသျှပိုင် 'ထရင့်' (Trent) သင်္ဘောကို မြောက်ပိုင်းက ဖမ်းဆီးမိရာ ဗြိတိန်နှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရန် ဆီးဝစ်က လင်ကွန်းကို တွန်းအားပေးသည်။ သည်မှာလည်း လင်ကွန်းက ခေါင်းမာသည်။ သူက 'တစ်ချိန်မှာ စစ်ပွဲတစ်ပွဲသာ ဆင်နွှဲပါဗျ' ဟု ဆီးဝစ်အား သတိပေးသည်။

ယင်းသို့လျှင် သူတို့နှစ်ယောက် အစပိုင်းတွင် အယူအဆချင်းကွဲခဲ့ကြသော်လည်း မကြာခင်မှာပင် မဟာမိတ်တွေ ဖြစ်လာခဲ့ကြ၏။ သမ္မတသည် ဝန်ကြီး၏အိမ်သို့ မကြာခင် သွားလည်ပြီး နှစ်ယောက်သား ရယ်စရာမောစရာတွေကို အကြာကြီးပြောကြသည်။ နှစ်ယောက်အတူ မြင်းရထားစီး၍လည်း ခြို့တွင်းမြို့ပြင် တပ်ဖွဲ့များနှင့် ခံတပ်များကို စစ်ဆေးကြသည်။ အချင်းချင်းရင်းနှီးသွားတော့ နှစ်ယောက်စလုံး နိုင်ငံရေးခံယူချက်တူညီကြောင်း သိလာရ၏။ ဤသို့ဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် လင်ကွန်း၏မိန့်ခွန်းများနှင့် ကြေညာချက်များအတွက် ဆီးဝစ်က အဖိုးတန်အကြံဉာဏ်တွေ အများကြီးပေးဖြစ်ခဲ့သည်။ လင်ကွန်းကလည်း နိုင်ငံခြားရေးကိစ္စများတွင် တတ်နိုင်သမျှ ဝင်မစွက်ဘဲ ဆီးဝစ်ကိုသာ လုံးဝလှည့်အပ်တာဝန်ပေးထားသည်။ သည်လိုနှင့် မကြာခင်မှာပင် ဆီးဝစ်သည် လင်ကွန်းအပေါ် သစ္စာရှိသော မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။ ဆီးဝစ်က သူ့ဇနီးထံပေးစာတွင် 'သူ့ရဲ့လုပ်နိုင်စွမ်းနဲ့ သတ္တိကတော့ ရူးပါတယ်၊ တကယ်တော့ တို့အထဲမှာ သမ္မတဟာ အတော်ဆုံးပါပဲ' ဟူ၍ပင် ရေးသားခဲ့လေသည်။

စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်မှာ လင်ကွန်းနှင့် အရင်းနှီးဆုံး လူနှစ်ယောက်လုံးပင် အစတုန်းက သူ့အပေါ် အဆိုးအမြင်ဆုံးလူတွေဖြစ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံးသည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် စွမ်းဆောင်ရည်အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြ၏။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်က နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝီလျံဆီးဝစ်၊ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ လက်ထောက် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်ဒွင်စတင်တန်။ လင်ကွန်းနှင့် စတင်တန်တို့သည် ရှေ့နေဘဝ ၁၈၅၅ ခုနှစ်ကပင် စတင်တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်က စတင်တန်သည် နာမည်ကျော်ရှေ့နေတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ့လောက်နာမည်မကြီးသော လင်ကွန်းအား သူက 'သစ်ကုလားအုပ်' ဟူ၍ပင် နှိမ့်ချခေါ်ခဲ့သည်။ လင်ကွန်းသမ္မတဖြစ်လာသောအခါ သူကလည်း ဝီလျံဆီးဝစ်ကဲ့သို့ပင် သမ္မတတွင် 'သမ္မတရာထူး ထမ်းဆောင်နိုင်မှ အရည်အချင်းလုံးဝမရှိ' ဟူ၍ ယူဆခဲ့၏။

စတင်တန်က မိမိအပေါ် ယင်းသို့ အထင်အမြင်ပေးဆက်လည်း လင်ကွန်းသည် စတင်တန်အား သူ၏ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးခန့်သည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် စတင်တန်သည် ယင်းရာထူးနှင့် အသင့်တော်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု သူက ယုံကြည်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ စတင်တန်ကလည်း ယင်းရာထူးကို အားတက်သရော လက်ခံသည်။ မကြာခင်မှာပင် လင်ကွန်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်ကြောင်း သိရ၏။ လပိုင်းအတွင်းမှာပင် စတင်တန်သည် ကာကွယ်ရေးဌာနကို စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော ဌာနအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်သည်။ သူသည် စစ်ပွဲကြီးအောင်နိုင်သည်အထိ တိုင်းပြည် အကျိုးကို နာရီပေါင်းများစွာ မမောတမ်း ကြိုးပမ်းထမ်းဆောင်ခဲ့၏။

စောစောပိုင်းတွင် စတင်တန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျော့မက္ကလီလန်တို့သည် မိတ်ဆွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီး နှစ်ယောက်စလုံးပင် လင်ကွန်းအပေါ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းကျတော့ (သူ လက်ထောက်ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဘဝမှ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာပြီးသည့်နောက်) စတင်တန်သည် မက္ကလီလန် အပေါ် မနှစ်သက်မှု ကြီးထွားလာခဲ့သည်။ မက္ကလီလန်၏ နှေးကွေးသော သေနက်ဗျူဟာ ကြောင့်ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် လင်ကွန်းသည် ယခင်က သူထင်ခဲ့သလို လူ့ရွှင် တော်တစ်ယောက်မဟုတ်ကြောင်း၊ တကယ့်ကို စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော ခေါင်းဆောင် ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သိလာခဲ့ရသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် လင်ကွန်းကလည်း စတင်တန်ကို နားလည်လာသည်။ လေးစားလာသည်။ မြတ်နိုးလာသည်။ စတင်တန်သည် အပြင်ပန်းအားဖြင့် ခက်ထန်မာကြောသယောင်ရှိပေမဲ့ အတွင်းစိတ်က ရိုးသားသည်။ သစ္စာရှိသည်။ ပြီးတော့ အုပ်ချုပ်ရေးသမားကောင်းတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း လင်ကွန်းသည် စတင်တန်အား ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို သူ့စိတ်ကြိုက် စီမံအုပ်ချုပ်စေခြင်းဖြစ်၏။ မကြာခင်မှာဆိုသလိုပင် လင်ကွန်းသည် စစ် ရာထူးခန့်ထားရေးနှင့်ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်းတွေ တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးကို ဖတ်ပင်မဖတ်ကြည့်ဘဲ လက်မှတ်ထိုးပေးတတ်၏။ သူက စတင်တန်၏လက်မှတ်ပါလျှင် စိတ်ချယုံကြည်သည်။ ယင်းသို့လျှင် သူတို့နှစ်ယောက်သည် အလွန်ရင်းနှီးခင်မင်လာ ခဲ့ကြ၏။ ၁၈၆၅ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့ ညနေတွင် ဝါရှင်တန်သို့ လင်ကွန်းပြန်ရောက် လာသောအခါ အက်ပိုမက်တောက်မြို့၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်အီးလီး လက်နက်ချ လိုက်ပြီဟူသော သတင်းနှင့်အတူ စတင်တန်က လင်ကွန်းအား ဖက်ယမ်းကြိုဆိုခဲ့သည်။ လင်ကွန်း ကွယ်လွန်သောအခါတွင် 'အခုဆိုရင် သူဟာ သခိုင်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သွား ခဲ့ပြီ'ဟူ၍ ပြောခဲ့သူမှာလည်း စတင်တန်ပင် ဖြစ်သည်။ နောင်အခါ လင်ကွန်း၏သား ရောဘတ်ကလည်း 'ဝါရှင်တန်မှာ မေဖေဆုံးပြီးတဲ့နောက် ၁၀ ရက်ကျော်ကျော် ကျွန်တော့်

တိုက်ခန်းကို သူ မနက်တိုင်း ရောက်လာတတ်တယ်။ အဲဒီလိုရောက်လာတိုင်းလည်း စကားတစ်ခွန်းမှမပြောဘဲ အတော်ကြာကြာ ငိုနေပြီးတော့မှ စကားပြောတယ်'ဟူ၍ ပြန်လည်ပြောပြခဲ့ဖူးသည်။

ယနေ့ ခေါင်းဆောင်များသည် လင်ကွန်း၏ နမူနာကိုကြည့်၍ သင်ခန်းစာတစ်ခု မဟုတ် နှစ်ခုရနိုင်သည်။ လက်အောက်ငယ်သားများနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံနေထိုင် ခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ပဋိပက္ခနှင့် မကျေနပ်ချက်ပေါင်းများစွာကို ကျော်လွှားနိုင်သည်။ နောက်လိုက်များက သူတို့၏ခေါင်းဆောင်သည် တည်ကြည်ပြတ်သားသည်၊ တာဝန် ကျေသည်ဟုမြင်လျှင် သူတို့က ခေါင်းဆောင်ကို လေးစားလာကြလိမ့်မည်။ ယုံကြည် အားကိုးလာကြလိမ့်မည်။ လင်ကွန်း၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သည် လူတိုင်းအတွက်တော့ အလုပ်ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ အချို့အမှုထမ်းတွေက ဘယ်လိုမှ စည်းရုံး၍မရဘဲ ရှိနေ လိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အများစု (အထူးသဖြင့် အရည်အချင်းရှိပြီး ရိုးသားသူများ) ကတော့ အလုပ်ဖြစ်မှာ သေချာ၏။ ဤချဉ်းကပ်နည်း အလုပ်မဖြစ်ဟု ယူဆသူအများစု မှာ နေရာများသို့ ရောက်ရှိနေသူများ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လိမ့်မည်။

လင်ကွန်းသည် လက်အောက်ငယ်သားများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အောင်မြင်မှု ရှိသလို မအောင်မြင်မှုများလည်း ရှိ၏။ ထင်ရှားသောဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ 'နပိုလီယံကလေး' (Young Napoleon) ဟူ၍ ထင်ရှားသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျော့တာရင်တန် မက္ကလီလန် နှင့် ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ (လင်ကွန်း၏ အစီအစဉ်ဖြင့်) ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းဖီးလစ်ကော့ အငြိမ်းစားယူသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလီလန်အား တပ်မတော်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားသည်။ မက္ကလီလန်သည် ပိုတိုမက် တပ်မှူးဘဝတန်းက ကျေနပ်စရာကောင်း လောက်အောင် မထမ်းဆောင်ခဲ့သော်လည်း ဤလူငယ်ဗိုလ်ချုပ်၏ စည်းရုံးရေးနှင့် သင်ကြားရေးစွမ်းရည်ကို လင်ကွန်းက ယုံကြည်၏။ သူ့ကို တပ်သားတွေက အလွန် သဘောကျကြသည်။ လင်ကွန်းကလည်း ထိုအချက်ကိုပင် အလွန်သဘောကျသည်။

မက္ကလီလန်အား ရာထူးတိုးမြှင့်ခန့်ထားသော ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတစ်ရက် နေ့တွင်ပင် သမ္မတကြီးသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအိမ်သို့ အလည်အပတ်သွားရောက်ပြီး ရာထူး သစ်တာဝန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဖခင်တစ်ဦးသဖွယ် ဆုံးမစကားပြောသည်။

'ရာထူးတိုးလာတဲ့အတွက် လက်ရှိ တပ်မှူးတာဝန်အပြင် တပ်မတော်ကြီး တစ်ခုလုံးရဲ့ တာဝန်လည်း တိုးလာပြီ'

သူက ယင်းသို့ပြောတော့ မက္ကလီလန်က- 'အဲဒါတွေအားလုံး ကျွန်တော်လုပ်နိုင်ပါတယ်' ဟု ပြန်ပြောသည်။

သို့သော် လင်ကွန်းကတော့ စိတ်မချ။ သူသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသစ်၏၊ ဌာနချုပ် သို့သာမက အိမ်သို့လည်း မပြတ်သွားလည်သည်။ အလုပ်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍လည်း လမ်းညွှန်သည်။ ရယ်စရာမောစရာတွေလည်း ပြောသည်။ သမ္မတကြီးက ဗိုလ်ချုပ် ကြီးအား အိမ်ဖြူတော်သို့ဆင့်မခေါ်။ သူကိုယ်တိုင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးထံသွားသည်။ ဤသည် မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား အရေးပါသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် လေးစားသမှု ဆက်ဆံပြုမူခြင်း ဖြစ်၏။ စစ်ရေးဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများစွာသို့လည်း သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် တက် ရောက်ကာ နားထောင်သည်။ ဆွေးနွေးသည်။ လိုအပ်သည့် ညွှန်ကြားချက်များပေးသည်။ သို့သော် နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကပင် ချမှတ်စေသည်။ ဤ သည်ကို သမ္မတကြီးက နေရာတကာဝင်စွက်သည်ဟု မက္ကလီလန်က ယူဆသည်။ သမ္မတကြီး ဘာကြောင့်ယင်းသို့လုပ်နေကြောင်း သူလုံးဝသဘောမပေါက်။ တစ်ကြိမ် တွင် ဆွေးနွေးပွဲ၌ သမ္မတကြီးက စစ်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးပြောကြားပြီး သည့်နောက်တွင် မက္ကလီလန်က အရေးပါသော တပ်မတော်အရာရှိကြီး တစ်ဦးအား 'သမ္မတကြီးက အလကား ဝင်ရှုပ်နေတာပဲ' ဟူ၍တောင် ပြောခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

သည်လိုနှင့် လပေါင်းတော်တော်ကြာသွားခဲ့သည့်တိုင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ထိထိရောက်ရောက် ဦးမဆောင်နိုင်ဘဲဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် သမ္မတက ဖိအားပေးသောညွှန်ကြားချက်တွေ ပို၍ပေးလာရသည်။ ဤသည်ကို ဗိုလ်ချုပ် ကြီးက မကြိုက်။ သမ္မတကို ကဏ္ဍကောစလုပ်ချင်လာသည်။ အရှိအသေမဲ့ချင်လာသည်။ သိသာသောဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ တစ်ညတွင် သမ္မတကြီးနှင့်တကွ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆီးဝဒ်၊ အတွင်းဝန် ဝျန်ဟေးတို့ သုံးဦးသား ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏အိမ်သို့ သွားလည်ကြ သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မင်္ဂလာဆောင်တစ်ခုသို့ သွားနေကြောင်း၊ မကြာခင် ပြန်လာမည်ဖြစ် ကြောင်း အိမ်ဖော်က ပြောသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သုံးဦး ဧည့်ခန်းတွင် ထိုင်စောင့်နေ ကြသည်။

နောက်တစ်နာရီခန့်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပြန်ရောက်လာသည်။ သမ္မတကြီးတို့ ထိုင်စောင့်နေကြောင်း အိမ်ဖော်က သတင်းပေးသည်။ သို့သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သည် လုံးဝဂရုမစိုက်ဘဲ ဧည့်ခန်းဖြတ်ပြီး အပေါ်ထပ် တန်းတက်သွားသည်။ ဆီးဝဒ်နှင့် ဝျန်ဟေးတို့ တော်တော်ဒေါ်ထွက်မိကြသည်။ သို့သော် သမ္မတကြီးကတော့ ဘယ်လိုမျှ မခံစားရသလိုထင်ရ၏။ သူက လူငယ်ဖြစ်သူ ဝျန်ဟေးအား 'ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ အစဉ် အလာ ယဉ်ကျေးမှုစည်းကမ်းတွေ၊ ဂုဏ်သိက္ခာတွေကို အဓိကမထားတာ ပိုကောင်းပါ တယ်' ဟူ၍ပင် ပြောလိုက်သေးသည်ဆို၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ သမ္မတကြီးသည် ဗိုလ်ချုပ် ကြီးထံ မသွားတော့ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကိုသာ အိမ်ဖြူတော်သို့ ဆင့်ခေါ်တော့သည်။

သို့သော်လည်း သူတို့၏ဆက်ဆံရေး ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် လင်ကွန်းသည် စတင်တန်နှင့် ဆီးဝဒ်တို့ကို ဆက်ဆံသလိုပင် မက္ကလီလန်ကိုလည်း လေးစားသမှုဖြင့် ဆက်ဆံသည်။ လင်ကွန်းက မက္ကလီလန်ကို နားလည်သည်။ မက္ကလီလန်ကလည်း လင်ကွန်းကို နားလည်သည်။ သို့သော်လည်း သူတို့နှစ်ဦး၏ မဟာမိတ်ဘဝသည် တစ်သမတ်တည်းမရှိ၊ အကောင်းရော၊ အဆိုးရော ပြည့်နှက်နေသည်။ ယင်းအတွက် သမ္မတကြီး အထူးစိတ်မချမ်းသာဖြစ်ခဲ့ရ၏။ အောက်လွှတ်တော်နှင့် အထက်လွှတ်တော် အမတ်များ မက္ကလီလန်အား ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာကို မထိန်းနိုင်ဟု ဝေဖန်ကြသည်။ သမ္မတကြီးက သူ့ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘက်မှ ရှေ့နေလိုက်ပြီး အကာအကွယ်ပေးသည်။ သို့တိုင် အောင် မက္ကလီလန်က သူ့အစွမ်းအစကို ဖော်ထုတ်မပြနိုင်ခဲ့။ သို့သော်လည်း သူက သမ္မတကြီး၏ထောက်ခံမှုကိုတော့ အလေးအနက်ထားသည်။ (သမ္မတကြီး၏သား ကွယ်လွန်ပြီးနောက် မကြာမီရက်ပိုင်းအတွင်း) ၁၈၆၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ က သမ္မတကြီးထံပေးပို့သောစာတွင် '...လွန်ခဲ့တဲ့လအနည်းငယ်အတွင်းက သမ္မတ ကြီးဟာ ကျွန်တော်အပေါ် သိပ်ပြီးကြင်နာတဲ့မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကိုယ်ကျွန်တော် အားငယ်နေချိန်မှာ သမ္မတကြီးရဲ့ယုံကြည်မှုကြောင့် ကျွန်တော် အား တက်လာခဲ့ရပါတယ်' ဟူ၍ မက္ကလီလန်က ဈေးခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း အခြေအနေအရ မလုပ်မဖြစ်သောကြောင့် လင်ကွန်းသည် မက္ကလီလန်အား တာဝန်မှ ရုပ်သိမ်းခဲ့ရ၏။ နောက်တော့ ၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မိမိ၏ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းသည် မိမိ၏ပြိုင်ဘက်ဖြစ်နေကြောင်း လင်ကွန်း တွေ့ကြုံရလေသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနှင့် လင်ကွန်း တို့၏ 'ကျောင်းတော်က' ပဋိပက္ခကို စာနယ်ဇင်းတွေကဖော်ထုတ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား မြှောက်ပေးကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့နှင့် သူသည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဝင် သမ္မတ လောင်း ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲကတော့ လှလှကြီးရုံးခန်းခွဲရ၏။ မက္ကလီလန်နှင့်ဆက်ဆံရေး မအောင်မြင်ခဲ့ရခြင်းအတွက် လင်ကွန်းအနေဖြင့် တော်တော် ခံစားခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း သူသည် သူ့သိက္ခာကိုတော့ အမြဲတမ်း ထိန်းခဲ့၏။ ဤနေရာတွင် သင်ဒန်းစာယူသင့်သည်မှာ အမာခံ မဟာမိတ်တည်ဆောက်ရေးကို ဘယ်တော့မျှ လက်မလျှော့ပိုင် ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် မက္ကလီလန်နှင့် ဆက်ဆံရေး မပြေလည်ခဲ့သော်လည်း ဆီးဝဒ်တို့၊ စတင်တန်နှင့်တော့ ကောင်းကောင်းကြီး ပြေလည် ခဲ့၏။

လင်ကွန်းသည် အခြားဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့်လည်း ပြေလည်အောင် ဆက်ဆံနိုင် ခဲ့သည်။ သူတို့က လင်ကွန်း၏ စစ်ရေးဆိုင်ရာပြောင်းလဲချက်များကို မကြိုက်ကြသော်

လည်း သူ့ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုတော့ လေးစားကြ၏။ တစ်ခါက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အမ်ဘရိုက် ဘန်းဆိုဒ်က သူ့ရုံးအဖွဲ့ဝင်များအား 'ဒီကမ္ဘာမြေပြင်မှာ အရိုးသားဆုံးလူတစ်ယောက် ရှိတယ်ဆိုရင် အဲဒီလူဟာ အဘရာဟမ်လင်ကွန်းပဲ ဖြစ်မှာပဲ' ဟူ၍ ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် လင်ကွန်းနှင့်ပြိုင်ရွေးရန် ရိပ်တဘလစ်ကင်ပါတီ ဝင်အချို့က ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝီလျံရိုက်ကရန့်စ်အား တိုက်တွန်းတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက 'သူဟာ နေရာမှန် လူမှန်ပဲ' ဟူ၍ ပြန်ပြောခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယူလီစီကရန့်စ်ပင်လျှင် လင်ကွန်းအနေဖြင့် သမ္မတလုပ်ချင်စိတ်ရှိနေသမျှ သူ ဘယ်တော့မျှ ဝင်မပြိုင်ဟူ၍ အပြတ်ငြင်းခဲ့၏။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် အလုပ်များသော်လည်း သူ့လူတွေ ဘာပြောကြသည်ကို စိတ်ရှည်လက်ရှည်နားထောင်ရန် အပြင်ထွက်ဖို့ ကြိုးစားပြီး အချိန်ယူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း လူတွေ၏ ယုံကြည်လေးစားမှုကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်နေသူများလည်း အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ သင်သည် အခြေခံအရေးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဆက်မပြတ် ကူးလူးဆက်ဆံမှုရှိနေလျှင် ထိုအချက်ကပင်လျှင် ပြိုင်ဘက်ကို အောင်နိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်းကို သင့်အား ပေးလိမ့်မည်။ စားသုံးသူအကြောင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းအကြောင်းကို ရင်းရင်းနှီးနှီး သိသူများသာလျှင် အောင်ပွဲခံနိုင်မည်ဖြစ်၏။ စားသုံးသူများသည် သူတို့၏အယူအဆ၊ သူတို့၏စံစားချက်များကိုပေးရန် အမြဲတမ်း အဆင်သင့်ရှိကြသည်။

မဟာမိတ်ဖွဲ့ရာတွင် လင်ကွန်း၏အောင်မြင်ရေး လျှို့ဝှက်ချက်တစ်ခုမှာ လူသဘာဝကို လေးလေးနက်နက် နားလည်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ 'နယူးယောက် ဟယ်ရယ်ဒ်' (New York Herald) သံတင်စာကြီးက 'ရိုးစင်းသော ပကတိဉာဏ်၊ ကြင်နာတတ်သော စိတ်ထား၊ မြောင့်မတ်စွာပြည်ကြည်သော သမာဓိနှင့် အားနည်းသော လူသဘာဝကို အတွင်းအပြင် အသေးစိတ်ဆီခြင်းတို့ကြောင့် အခြားသူများ စုပ်စုပ်မြုပ်သွားနိုင်လောက်သော အခက်အခဲများကို သူ့ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်' ဟူ၍ ၁၈၆၄ ခုနှစ်က ရေးသားခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် လူတွေ၏ ပင်ကိုအတွင်းစိတ်ကို နားလည်သည်။ အကျပ်အတည်းထဲတွင် သူတို့ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်တတ်သည် ဆိုသည်ကိုလည်း သိသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူသည် လူအများက သူရဲဘောကြောင့်သည်လုပ်ရပ်ဟု ယူဆသောကိစ္စများကိုပင်မွေ့ယူဘဲ ခွင့်လွှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သူသည် ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းက ထွက်ပြေးသော တပ်သားပေါင်းများစွာတို့အား အပြစ်မယူဘဲ ခွင့်လွှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သူ့အား လူတွေ ချစ်ခင်လာအောင် တမင်ပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်။ သူသည် ပင်ကိုစိအားဖြင့်

ကြင်နာသနားတတ်သူ၊ မေတ္တာတံရိုးကြီးမားသူဖြစ်သောကြောင့် အာအာအားဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းသာဖြစ်၏။ ဘယ်လိုပင်ဖြစ်စေ ကြင်နာသနားတတ်သော၊ ခွင့်လွှတ်တတ်သော ခေါင်းဆောင်ကို လူတိုင်းယုံကြည်လေးစားသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ စင်စစ်အားဖြင့် ယုံကြည်လေးစားမှုသည် ကောင်းမွန်သော လူမှုဆက်ဆံရေးအတွက် အဓိကအုတ်မြစ်ပင် ဖြစ်သည်။

လူသဘာဝကို နားလည်သော အရည်အချင်းသည် လင်ကွန်းအား လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် အထောက်အကူပြုခဲ့သလို နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးတွင်လည်း အထောက်အကူပြုခဲ့၏။ ၂၀၀၁-၁၈၆၁ ခုနှစ်က ဗြိတိသျှပိုင် 'ထရင်' သင်္ဘောကို ဖမ်းဆီးသည်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြိတိန်နှင့်အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတို့ အချင်းများခွဲရာတွင် သမ္မတ၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်အများစုကပင် ပဋိပက္ခ ပိုမိုကြီးထွားလာပြီး နှစ်နိုင်ငံအကြား စစ်မီးဖြစ်ပွားမည်ကို အလွန်စိုးရိမ်နေကြ၏။ ထိုအခါ လင်ကွန်းက သူ့ဝါသနာအတိုင်း ပုံတိုပတ်စကလေး တစ်ပုဒ်ကို ပြောပြသည်။

'ကျုပ်မှတ်မိပါသေးတယ်၊ ကျုပ် လူငယ်ဘဝတုန်းက ကျုပ်တို့အိမ်နောက် ပေးမှာ သီးခြားခြံစည်းရိုးကာထားတဲ့ လယ်ကွင်းနှစ်ခု ရှိတယ်။ လယ်ကွင်းတစ်ခုစီမှာလည်း ဧရာမခွေးထီးကြီး တစ်ကောင်စီ ရှိကြတယ်။ အဲဒီခွေးကြီး နှစ်ကောင်ဟာ တစ်နေ့လုံး ခြံရိုးတစ်လျှောက် ခေါင်တုံ့ခေါက်ပြန်ပြေးရင်း တစ်ကောင်ကိုတစ်ကောင် သွားဖြုတ်ပြီး မာန်ဖီလိုက်၊ ပောင်လိုက် လုပ်နေကြတယ်။ တစ်နေ့မှာတော့ ခြံစည်းရိုးက အပေါက်တစ်ပေါက်ရေ့ကို နှစ်ကောင်စလုံး တစ်ပြိုင်တည်း ရောက်လာကြတယ်။ အပေါက်ကလည်း နှစ်ကောင်စလုံး ဝင်လိုရအောင် ကျယ်တယ်။ ကိုင်း... ဒီတော့ အဲဒီခွေးနှစ်ကောင် ဘာလုပ်ကြတယ်လို့ ထင်ပါသလဲ'

'နှစ်ကောင်စလုံး ချာခနဲ နောက်ပြန်လှည့်ပြီး ဆန့်ကျင်ဘက် ဦးတည်ရာကို သုတ်ခြေတင်ပြေးသွားကြတယ်။ အဲဒီတော့ အခုကိစ္စမှာလည်း ဗြိတိန်နဲ့ အမေရိကန်တို့ဟာ အဲဒီခွေးကြီးနှစ်ကောင်အတိုင်းပါပဲ'

လင်ကွန်း၏စကားသည် လက်ရှိအခြေအနေမှန်ကို ပင်ကိုအသိဉာဏ်ဖြင့် နားလည်မှုရှိကြောင်း အထင်အရှား ဖော်ပြသည်။ ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် လူသဘော လူမနေကို လင်ကွန်းနားလည်သလို ပင်ကိုအသိဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း နားလည်ဖို့ လွယ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ သို့သော် ယင်းအတွက် စိုးရိမ်မနေပါနှင့်။ အနိဗ္ဗိသေ အားဖြင့် ယင်းဘာသာရပ်ကို အလေးပေးလေ့လာခြင်းဖြင့် အကျိုးထူးရရှိနိုင်၏။ နောက်ဆုံးတော့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အရေးအကြီးဆုံး ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ အမှုဆောင်များပင်

ဖြစ်သည်။ သို့ဆိုလျှင် အမှုထမ်းများ အလုပ်ကိုကြိုးစားမလုပ်ချင်ကြသည့်အကြောင်း ကိုသိရန် ဘာကြောင့် အချိန်နှင့်ပိုက်ဆံ အကုန်မခံကြသနည်း။ ဘဝအလွှာစုံမှခေါင်းဆောင် တိုင်းသည် ဤအချက်ကို အလေးအနက်ထား၍ မိမိတို့၏ နောက်လိုက်ငယ်သားများ အကြောင်းကို ချေးခါးအူမ နားလည်အောင် ကြိုးစားသင့်၏။ ထိုသို့မှမဟုတ်လျှင် ၎င်းတို့အား နောက်လိုက်ငယ်သားများက ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အချင်း မရှိသူများအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး စွန့်ခွာသွားကြမည်မှာ ကျိန်းသေဖြစ်သည်။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- တစ်ကြိမ်တွင် စစ်ပွဲတစ်ပွဲသာ ဆင်နွှဲပါ။
- လက်အောက်ငယ်သားများက သင့်အား ပြတ်သားသူ၊ တည်ကြည်သူ၊ တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်သူဟူ၍ ယုံကြည်လာအောင် ကြိုးစားပါ။ သူတို့က သင့်အား ယုံကြည်လေးစားလာလိမ့်မည်။
- အစဉ်အလာ ယဉ်ကျေးမှုစည်းကမ်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသိက္ခာတို့ကို တစ်ခါတစ်ရံ 'ဘေးချိတ်' ထားရ၏။
- လူသဘော လူမနောကို နားလည်ရေးအတွက် အချိန်နှင့်ပိုက်ဆံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါ။
- လူ့အပြုအမူကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ မြှင့်မြင်ရနိုင်သော်လည်း လူ့သဘာဝကို ပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်ကြောင်း သတိရပါ။
- သနားကြင်နာခြင်း၊ ဂရုစိုက်ခြင်းသည် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေးကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။
- မျှော်လင့်ချက်ကုန်ဆုံးလျှင် စိတ်ဓာတ်ကျသည်။

အခန်း(၃)

အမိန့်မပေးဘဲ ဖျောင်းဖျစည်းရုံး

သမ္မတ အောဘာရာဟင်လင်ကွန်းသည် ပြည်သူလူထုနှင့် အမြဲတမ်း လက်ပွန်းတတီးနေထိုင်ရင်း သူ၏အဓိကရည်မှန်းချက်ကြီးဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုကြီးမပြိုကွဲရေးကို ကြိုးပမ်းသည်။ သူသည် ပြည်သူလူထုနှင့် အရောတဝင်နေရသည်ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ သူ့မှာ လူတန်းစားအလွှာအသီးသီး၏ ယုံကြည်လေးစားမှုကို ရယူနိုင်သည့် အရည်အချင်း ရှိသည်။ သူသည် အကျပ်အတည်းထဲတွင် တည်ငြိမ်စွာနေနိုင်သည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိသည်။ ခင်မင်စရာ အမူအရာ၊ ပွင့်လင်းရိုးသားမှုနှင့် စကားပြောကျွမ်းကျင်မှု တို့ကြောင့် အခြားသူများအပေါ် သြဇာဉာဏ်သည်။

ရန်လိုသောစာနယ်ဇင်းအချို့က စွပ်စွဲသလို လင်ကွန်းသည် အာဏာရှင်မဟုတ်။ သူသည် ပြတ်သားသော်လည်း ဘယ်တော့မျှ အမိန့်မပေး။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်သည် မိမိ၏ နောက်လိုက်ငယ်သားများအား အမိန့်ပေးအုပ်ချုပ်လျှင် ထိုလုပ်ရပ်သည် အာဏာရှင်လုပ်ရပ်ဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် အပြုအမူအားဖြင့်၊ သဘောတရားအားဖြင့် ဖျောင်းဖျစည်းရုံးတတ်သော ခေါင်းဆောင်သာဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတမဖြစ်မီက နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြုအဖွဲ့ဝင်၊ ရှေ့နေနှင့် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ်ဖြင့် အလွန်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ အောင်မြင်ခဲ့ရခြင်း အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ သူ၏ဖျောင်းဖျစည်းရုံးမှုစွမ်းရည်ပင် ဖြစ်သည်။ အသက် ၂၇ နှစ်အရွယ် ၁၈၃၆ ခုနှစ်က အီလီနွိုက်ပြည်နယ် ဥပဒေပြုအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အမှုထမ်းနေစဉ် သူက ပြည်နယ်၏မြို့တော်ကို လက်ရှိ 'မန်ဒါလီယာ'အစား 'စပရင်းဖီးလ်ဒ်'ကို ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ရန် စီမံကိန်းတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်သည်။ ထိုစဉ်က သူ၏စိတ်ရှည်မှုနှင့် ဖျောင်းဖျစည်းရုံးမှုစွမ်းရည်ကြောင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ကြံမှုတစ်ရပ်ကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ရှေ့နေဘဝရောက်လာသောအခါတွင်လည်း အမှုသည်များကိုသာမက တရားသူကြီးများနှင့် ခုံသမားလူကြီးများကိုပါ အောင်မြင်စွာ ဖျောင်းဖျစည်းရုံးနိုင်ခဲ့၏။ ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ်က ဥပဒေသင်တန်းပို့ချချက်တစ်ခုတွင် ၄၁ နှစ်အရွယ် အနာဂတ်သမ္မတဟောင်း လင်ကွန်းသည် 'တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် တရားပြိုင်ဖို့ မကြိုးစားပါနှင့်။ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းစေ့စပ်နိုင်ရေးအတွက် တစ်ဖက်လူကို တတ်နိုင်သမျှ ဖျောင်းဖျစည်းရုံးပါ' ဟူ၍ ရေးသားခဲ့

သည်။ ၁၈၄၂ ခုနှစ်က 'စပရင်းဖီးလ်ဒ်' ဝါရှင်တန် အရက်သေစာရောင်းကြဉ်းရေးအသင်း သို့ ပေးပို့ခဲ့သော သဝဏ်လွှာတွင်လည်း မျောင်းဖျစည်းရုံးရေးနှင့်ပတ်သက်သော သူ၏ဒဿနကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်နိုင်၏။

လူအများအပေါ်တွင် ဩဇာသက်ရောက်ရန်အတွက် စေတနာပါသော မျောင်းဖျစည်းရုံးရေးကို အသုံးပြုသင့်သည်။ 'ပျားရည်တစ်စက်သည် သည်းခြေရည် တစ်ဂါလံထက် ယင်ကောင်များများ ပို၍ ဖမ်းနိုင်၏' ဟူသော ရှေးစကားရှိသည်။ ထိုစကားသည် လူတွေအတွက်လည်း မှန်သည်။ တစ်ဖက်သားအား မိမိအလိုသို့ ဆွဲဆောင်လိုလျှင် မိမိသည် ထိုသူ၏ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ကြောင်း သူယုံကြည်အောင် ပထမဦးစွာကြိုးစားပါ။ ယင်းမှာ သူ၏နလုံးသားကို ဆွဲယူသိမ်းသွင်းနိုင်သည့် ပျားရည်တစ်စက်ပင် ဖြစ်၏။

အမိန့်ပေးခြင်း၊ အင်အားကိုသုံးခြင်း၊ အတင်းအကျပ်ပြုခြင်းတို့သည် အာဏာရှင်လုပ်ရပ်၊ ဖိနှိပ်သူလုပ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု လင်ကွန်းက ခံယူသည်။ ယင်းတို့သည် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများကို ချိုးဖောက်သည်။ လူ့သိက္ခာ၏ အခြေခံအနှစ်သာရကို ဖျက်ဆီးသည်။ လင်ကွန်းသည် ဤအချက်ကို အလွန်အလေးအနက်ထားသည်။ သူသည် သူတစ်ပါးက သူ့ကို ဆက်ဆံစေလိုသည့် အပြုအမူအတိုင်း သူကလည်း သူတစ်ပါးကို ပြုမူဆက်ဆံသည်။

လင်ကွန်းသည် မျောင်းဖျစည်းရုံးခြင်း အတတ်ပညာကို အစောကြီးကတည်းကပင် လေ့လာခဲ့သည်။ ကျွမ်းကျင်အောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးလောကသို့ဝင်ရောက်လာသောအခါ ယင်းအရည်အချင်းကို မဲဆန္ဒရှင်များနှင့် ဆက်သွယ်ရေးတံတားအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သည်။ သူက ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ဟောပြောသည်။ ထိုအခါ ပြည်သူအားလုံးနှင့် တစ်သားတည်း ဖြစ်သွားသည်။ အတင်းအကျပ်ခိုင်းခြင်းကို ဘယ်သူမျှ မကြိုက်။ မိမိအလုပ်၊ မိမိအယူအဆကို မိမိအထင်ကြီးခြင်းသည် လူ့သဘာဝ ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို လင်ကွန်း လေးနက်စွာ သဘောပေါက်သည်။ ဤအချက်သည် ခေါင်းဆောင်လုပ်မည့်လူတိုင်း သဘောပေါက်ရမည့်အချက် ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် မိန့်ခွန်းပြောရာတွင်လည်းကောင်း၊ စာရေးရာတွင်လည်းကောင်း ဤအချက်ကို အဓိကထားသည်။ သူပြောခဲ့သော စကားများက သက်သေခံနေ၏။

'တခြားလူတစ်ယောက်ကို သူ့ဆန္ဒမပါဘဲ ဘယ်သူမျှ မအုပ်ချုပ်သင့်ဘူး' နှောင်ကြီးတည်းခံရတဲ့ဘဝ (ငွေဝယ်ကျွန်ဘဝ)ကို ကိုယ်တိုင်ဝင်ပြီး ခံစားကြည့်ကြစမ်းပါ'

'လူ့ယဉ်ကျေးမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူ့အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ရန် ဖြစ်သည်။ လူ့အဆင့်အတန်းကို နှိမ်ချသောအရာဟူသမျှကို ကျွန်ုပ် လုံးဝဆန့်ကျင်သည်'

လင်ကွန်းသည် သမ္မတဖြစ်လာသည့်အခါတွင်လည်း အဆိုပါသဘောတရားကို နိစ္စဓူဝ လိုက်နာကျင့်သုံး၏။ ဖွင့်လင်းမှု၊ ယုံကြည်စွာ တာဝန်လွှဲပေးမှု၊ ညွှန်ကြားမှုတို့ဖြင့် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ရယူသည်။ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ အားပေးမှုပြုသလို ငွေကြေးအကူအညီကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှပေးသည်။ နိုင်ငံတော်အရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဘယ်ကိစ္စမျိုးကိုမဆို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးမှ ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ ဥာနတစ်ခုနှင့် သက်ဆိုင်သောကိစ္စကို ထိုဥာန၏အကြီးအကဲနှင့် မတိုင်ပင်ဘဲမပြုလုပ်ကြရန် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များအား အမြဲတမ်း သတိပေးလေ့ရှိသည်။ အလားတူပင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအားလည်း သူ အမြဲတမ်း ကူညီအားပေးသည်။ အထူးသဖြင့် ဇီဇာကြောင် အချိန်ဆွဲတတ်ခြင်းအတွက် မကြာခဏဝေဖန်ခံရသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျော့မက္ကလီလန်ကိုပင် လင်ကွန်းက အပြစ်မမြင်ဘဲ အကာအကွယ်ပေးလိုက်သေး၏။ ပမာအားဖြင့် ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ညနေတွင် အထက်လွှတ်တော်အမတ်သုံးဦး 'အိမ်ဖြူတော်' သို့ ရောက်လာပြီး စစ်ပွဲကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် အပြတ်တိုက်ရန် မက္ကလီလန်အား တွန်းအားပေးဖို့ သမ္မတထံ တောင်းဆိုကြသည်။ သို့သော်လည်း လင်ကွန်းက သူ့ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘက်မှ ကားကွယ်ပြောဆိုကာ လွှတ်တော်အမတ်များကို ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ သူတို့ပြန်သွားပြီးနောက် သမ္မတကြီးသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏အိမ်သို့ သွားရောက်၍ အကြာကြီး ဆွေးနွေးသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား 'မောင်ရင့်ဘက်က အဆင်သင့်မဖြစ်သေးသမျှ ကျုပ်တို့ လုံးဝမတိုက်ဘူး' ဟု ပြောလိုက်လေသည်။ တစ်ခါကလည်း 'မက္ကလီလန် အောင်ပွဲခံတဲ့အထိ သူ့မြင်းကို ကျုပ်ထိန်းထားမယ်' ဟူ၍ သမ္မတကြီးက ပြောခဲ့ဖူးသည်ဆို၏။

မက္ကလီလန်က သူ့ကိုယ်သူ အထင်ကြီးသည်။ သူ အားလုံးလုပ်နိုင်သည်ဟု ခံယူထားသည်။ သို့သော်လည်း သမ္မတကြီးကတော့ သူ့အားလုံးမလုပ်နိုင်ကြောင်း ကောင်းကောင်းသိသည်။ သူက သူ့ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတိုင်း ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးစေချင်သည်။ ကိုယ့်တာဝန်၊ ကိုယ့်အာဏာကို အပြည့်ယူပြီး ကိုယ့်နယ်မြေအသီးသီးကို နိုင်နင်းစွာ ထိန်းစေချင်သည်။ သို့မှသာ တောင်ပိုင်းတပ်များကို အပြတ်တိုက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေအများစုက ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မယူနိုင်ကြ။ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ သတ္တိဓာတ်၊ အရည်အချင်းပါ မရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် ခိုင်ခံ့ပြီး တာဝန်ယူနေရ၏။

သို့သော် လင်ကွန်းစိတ်ကြိုက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးတော့ ရှိသည်။ အခြားသူ မဟုတ်။ ယူလီစီဂရန်ဖြစ်သည်။ ဂရန်အား တပ်မတော်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် ၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ခန့်သည်။ ဂရန်သည် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်စက တင်းနက်ဆီး ပြည်နယ်တွင် တိုက်ပွဲတွေ ဆက်တိုက်အောင်ပွဲခံခဲ့ရသည်။ ဗစ်စဘတ်တွင်လည်း အရေး ပါသော တိုက်ပွဲကြီးတစ်ပွဲနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သူသည် မစ္စစ္စပီတပ်မဟာနှင့် အနောက်ပိုင်း တိုင်း တပ်မဟာတို့ကို ကိုင်ခံစဉ်ကလည်း သူ၏သတ္တိနှင့် တိုက်ရည်ခိုက်ရည်ကို ကောင်းကောင်းကြီးပြနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း လင်ကွန်းက 'ဂရန်ဟာ ကျုပ်အဖို့ တော့ ပထမဆုံးဗိုလ်ချုပ်ကြီးပဲ၊ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ သိကြတဲ့အတိုင်းပေါ့။ သူတို့ က ကျုပ်ကိုပဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလုပ်စေချင်ကြတယ်လေ။ အခုတော့ ကျုပ်မပါဘဲ ရှေ့က သွားမဲ့ လူတစ်ယောက်ရတာ ဝမ်းသာစရာပဲ ဟူ၍ ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းအနေဖြင့် ဂရန်လို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်လာအောင် စောင့်နေခဲ့ခြင်းသည် အကျိုးရှိပါသလား။ အစတုန်းက သူ ဘယ်လိုများ စိတ်ကူးမိခဲ့မည် ထင်ပါသလဲ။ စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုလုံးကို သူကိုယ်တိုင် ကြီးကိုင်အုပ်ချုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသလား။

ယင်းသို့လုပ်ခဲ့လျှင် သူ လှလှကြီး နှာခေါင်းကျည်ဖွေ တွေ့ရမည်မှာ သေချာ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခြားအရေးကြီးသော တိုင်းပြုပြည်ပြုတာဝန်များကို ဆောင် ရွက်နိုင်မည်မဟုတ်တော့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူသည် တပ်မတော်တစ်ခုလုံးကို စနစ်တကျဖွဲ့ရေးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်သို့ ရောက်ရှိလာ သည်အထိ သုံးနှစ်တိတိ အချိန်ယူခဲ့ရ၏။ သုံးနှစ်တိတိ စောင့်ခဲ့ရ၏။ စောင့်ရကျိုးနပ်ပါ သလား။

တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ခြင်းသည်ပင်လျှင် သူ့လုပ်ရပ်မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေပြနေ၏။ သို့သော်လည်း ဖျောင်းဖျစည်းရုံးခြင်း၊ အားပေးထောက်ပံ့ခြင်း၊ တာဝန်ကို ခွဲဝေပေးခြင်းတည်းဟူသော သူ၏အခြေခံသဘောတရားကို တစ်စိုက်မတ်မတ် စွဲကိုင်ကျင့်သုံးခဲ့သောကြောင့် အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားသည်။

သူ့တွင် သမ္မတအဖြစ် အာဏာတွေ အများကြီးရှိသလို ဩဇာသက်ရောက်မှု လည်း အများကြီးရှိသည်။ သို့သော် သူ့ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရေးအတွက် အမိန့်ပေး နေ၍မဖြစ်။ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်း၊ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်းဖြင့်သာ အလုပ်ဖြစ်နိုင်မည် ဆိုသည်ကို သူသဘောပေါက်၏။ ဤသည်ပင်လျှင် သူ၏ လက်ရွေးစင်နည်းလမ်း ဖြစ်သည်။ ဤနည်းလမ်းသည် အမိန့်ပေးခြင်းနည်းလမ်းထက် ပို၍ထိရောက်အောင်မြင် ကြောင်း လက်တွေ့သိရှိခဲ့ရ၏။ သူသည် အမိန့်ပေးခြင်းထက် မေတ္တာရပ်ခံခြင်းက ပို၍

တန်ဖိုးရှိကြောင်း ကောင်းစွာသဘောပေါက်၏။ သူ၏ ပေးစာများနှင့် သံကြိုးစာများတွင် အကြံပေးချက်၊ တင်ပြချက်၊ ထောက်ခံချက်များနှင့် ပြည့်နေသည်။ အမိန့်ပေးစကား လုံးဝမပါ။ သူက သူ့ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအား သူတို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်တာကိုကြိုက်သည်။ သူ၏အကြံပေးချက်ကို အခြေပြုပြီး သူတို့အနေဖြင့် အမှန်ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ကြလိမ့်မည် ဟု သူက မျှော်လင့်သည်။ (အောက်ပါတို့မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများထံသို့ သူပေးပို့ခဲ့သော ပေးစာနှင့် သံကြိုးစာများအနက် အချို့ဖြစ်၏။)

- မက္ကလီလန်ထံသို့ (၁၃.၁၀.၆၃)၊ '... ဒီစာဟာ အမိန့်စာသဘောမျိုး လုံးဝမဟုတ်ပါဘူး'
- ဟောလက်ထံသို့ (၁၉.၉.၆၃)၊ '... အဲဒါကို ဗိုလ်ချုပ် အလေးအနက် စဉ်းစားလိမ့်မယ်လို့ ကျုပ် မျှော်လင့်ပါတယ်'
- ဘန်းဆိုက်ဒ်ထံသို့ (၂၇.၉.၆၃)၊ 'ဗိုလ်ချုပ်ကို အကြံပေးတင်ပြတာပါ။ အမိန့်ပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး'
- ဘင်စ်ထံသို့ (၁၃.၁.၆၄)၊ 'ဟိုဟာဒီဟာတွေ အားလုံးအတွက် ဗိုလ်ချုပ် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ အစီအစဉ်ချပါ။ အချိန်နဲ့နေရာ သတ်မှတ်ပါ'
- ဂရန်ထံသို့ (၃၀.၄.၆၄)၊ 'ကျုပ်ရဲ့အာဏာအောင်အတွင်းက ပေးနိုင်တဲ့ အရာ ဘာမဆို လိုချင်တာရှိရင် ကျုပ်ကို အသိပေးဖြစ်အောင်ပေးပါ'

အခြားသူများအား သူ့ဘက်ပါအောင် ဆွဲဆောင်ရာတွင် လင်ကွန်း၏ လက်သုံး နည်းလမ်းမှာ သူစိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်ထားသော ပုံဝတ္ထုတစ်ပုဒ် သို့မဟုတ် ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ် ကို ပြောပြခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ခါသော် စစ်ပွဲအတွက် ကုန်ကုစရိတ်ကို ဖြည့်တင်းနိုင်ရေး အတွက် အတိုးယူသော ငွေကြေးအသစ်ထုတ်ဝေဖို့ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး သာလ်မွန်ချေစ် အား လင်ကွန်းက အကြံပေးသည်။ သို့သော်လည်း သူ့အကြံပေးချက်ကို ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးက လက်မခံ။ ပွဲစည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဟု အကြောင်းပြသည်။ ဤတွင် လင်ကွန်းအနေဖြင့် သမ္မတအာဏာကိုသုံးပြီး ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးအား အတင်း အကျပ် အမိန့်ပေးမည်ဆိုက ပေးနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း လင်ကွန်းက အမိန့်မပေး။ ပြုထုံးစံအတိုင်း ပုံဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ပြောပြသည်။

အီတလီမာလိန်မှူးဦးစီးသော သင်္ဘောတစ်စင်းသည် ကျောက်ဆောင်နှင့် ဝင် တိုက်၍ ဝမ်းဗိုက်ပေါက်သွားသည်။ ထိုအခါ မာလိန်မှူးက သင်္ဘောသားများအား ရှေ့ပုတ်ခိုင်းပြီး သူကတော့ သင်္ဘောဦးပိုင်းရှိ မယ်တော်မာဒီရပ်တုရှေ့ထိုင်ကာ ဆုတောင်း နေသည်။ သို့ပေမဲ့ ရေတွေက လျော့မသွား၊ ပက်လေပက်လေ ဒလဟောလင်လာလေ

ဖြစ်နေသည်။ နောက်ဆုံး လူအပြည့်နှင့် သင်္ဘောတစ်စင်းလုံး စုပ်စုပ်မြုပ်တော့မည်ကိန်းမျိုး ကြံနေရပြီ။ ဤတွင် မာလိန်မှူးက သူ့ဆုတောင်းမပြည့်သောကြောင့် မယ်တော်မာရီရုပ်တု ကို ဆတ်ခနဲ လှမ်းယူကာ ရေထဲပစ်ချလိုက်သည်။ ဤတွင် ရုတ်တရက် ရေဝင်ရပ်သွားပြီး ရေတွေကုန်အောင် ပက်ထုတ်နိုင်လေသည်။ သင်္ဘောဆက်လက်ထွက်ခွာလာရာ ဆိပ်ကမ်း သို့ အန္တရာယ်ကင်းစွာ ရောက်ရှိ၏။ ထို့နောက် သင်္ဘောကို ပြန်ပြင်ရန် ဒေါက်တင်သော အခါ ဝမ်းဗိုက်ပေါက်တွင် ခေါင်းဗိုက်နေသော မယ်တော်ရုပ်တုကို တွေ့ကြုံရလေ၏။

ဤပုံဝတ္ထု၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို ဝန်ကြီးချစ်က ရုတ်တရက် သဘော မပေါက်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မတကြီးက 'ဒီမယ်... ချစ် ကျုပ်က မယ်တော်ရုပ်တုကို ရေထဲပစ်ချဖို့ တကယ်မရည်ရွယ်ပါဘူး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ တင်စားပြီး ပြောလိုတာပါ။ ဒါမယ်မယ် ကျုပ်ကတော့ ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင် အဲဒီအပေါက်မှာ ခေါင်းဗိုက်နေစေချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူပုန်တွေက ပြည်ထောင်စုကြီးကို ဖြိုခွဲဖို့အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ချိုးဖောက်နေကြတယ်။ ကျုပ်ကတော့ ပြည်ထောင်စုကြီးကို ကယ်တင်ဖို့အတွက် လိုအပ်မယ်ဆိုရင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ချိုးဖောက်ရလိမ့်မယ်။ ဒီရန်ပုံကြီး မပြီးသေးခင်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ အနည်းနဲ့ အများ အထိအခိုက်တော့ ရှိလိမ့်မယ်ထင်တယ် ချစ်'ဟု ပြောလိုက်လေသည်။

လင်ကွန်း မကြာခဏကျင့်သုံးသော အခြားဖျောင်းဖျဆွဲဆောင်နည်း တစ်နည်း မှာ သူ့လက်အောက်ငယ်သားများထံသို့ စာရှည်ကြီးတွေ ရေးပို့ခြင်းဖြစ်၏။ ဖျောင်းဖျ ဆွဲဆောင်ခြင်း၊ ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း၊ တာဝန်ခွဲဝေပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လင်ကွန်း၏ စိတ်ထားနှင့် အတွေးအခေါ်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျိုးဇက်ဟူးကားထံသို့ ပေးစာတွင် အထင်ရှားဆုံးတွေ့နိုင်သည်။ ထိုစာမှာ ဟူးကားအား ပိုတိုမက်တပ်မဟာကို ဦးစီးကွပ်ကဲ ရန် တာဝန်ပေးအပ်စဉ်က ပေးသောစာ ဖြစ်သည်။

သမ္မတလင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အမ်ဘရီစ် ဘန်းဆိုက်ဒ်ကို မြတ်ပြီး သူ့ နေရာတွင် ဟူးကားကို အစားထိုးခန့်ထားသည်။ (ဘန်းဆိုက်ဒ်က ဟူးကားအား သူ့လက်ထောက်အဖြစ်မှဖြုတ်ပစ်ရန် တောင်းဆိုသောကြောင့်ဖြစ်၏။) ဘန်းဆိုက်ဒ် အလုပ် မလုပ်သောကြောင့် သမ္မတကြီး တော်တော်စိတ်ပျက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် တိုက်ခိုက်ရဲ သော ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်ကို ရှာနေသည်။ ဟူးကားမှာ 'တိုက်မောင်း'ဟူ၍ နာမည် ကျော်နေသူ ဖြစ်သည်။ ဤသည်ပင်လျှင် သမ္မတကြီးလိုချင်သောအချက်ဖြစ်၏။ သို့သော် လည်း ဟူးကား၏ အပြုအမူနှင့်ပတ်သက်၍ သမ္မတကြီး မကျေနပ်စရာတချို့ရှိသည်။ ယင်းမှာ အခြားမဟုတ်။ ဟူးကားသည် အထက်လူကြီးများအား အမြဲလိုလို ဝေဖန်ပြီး နှုတ်လှန်ထိုးလေ့ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဖရက်ဒရစ်စဘတ် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးနောက် တိုင်းပြည် အနေဖြင့် အာဏာရှင်ခေါင်းဆောင် လိုအပ်နေပြီဟုလည်း သူက ပြောခဲ့၏။

ဤတွင် လင်ကွန်းအနေဖြင့် တကယ်ပြုသကာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီ။ သူ ဘယ်လမ်း ကိုရွေးမလဲ။ ဟူးကားအား ရာထူးတိုးမပေးဘဲ လုံးဝမှေထားလိုက်လိုရသည်။ မာန်တက် နေသော ဤဗိုလ်ချုပ်ကို ရာထူးတိုးမပေးသင့်သည့် အကြောင်းတွေ အများကြီးရှိသည်။ သို့သော်လည်း လောလောဆယ်အခြေအနေက တက်တက်ကြွကြွ ဦးဆောင်မှုပေးနိုင် သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးကို အရေးတကြီး တောင်းဆိုနေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ဟူးကားသည် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု သမ္မတကြီးက ယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် ဟူးကားကိုပင် အားကိုးတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ သို့သော် သမ္မတကြီးသည် ဤတစ်ကြိမ် တွင်လည်း ယခင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအပေါ် ကျင့်သုံးခဲ့သော ဖျောင်းဖျဆွဲဆောင်ခြင်း၊ ကူညီပံ့ပိုးခြင်း၊ အားပေးခြင်း နည်းလမ်းကိုပင် ကျင့်သုံးသည်။

၁၈၆၃ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် သမ္မတကြီးက သူ၏ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လက်သစ်ကို ဝါရှင်တန်သို့ ခေါ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် စစ်ဆင်ရေး မဟာဗျူဟာများကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက သူ့သဘောထားကိုတင်ပြသည်။ သမ္မတကြီးကလည်း သူ့မျှော်လင့်ချက်ကို ပြောပြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲပြီးသောအခါ သမ္မတကြီးက ဗိုလ်ချုပ် ကြီးအား စာရှည်ကြီးတစ်စောင် ကမ်းပေးသည်။ ထိုစာကား အောက်ပါသမိုင်းဝင်စာ ပင်တည်း။

**အိမ်ဖြူတော်
ဝါရှင်တန်မြို့**

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟူးကားသို့...
၁၈၆၃၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၂၆။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစင်ဗျား၊

ပိုတိုမက် တပ်မဟာကို ဦးဆောင်ဖို့အတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကို ကျုပ် တာဝန် ပေးလိုက်ပါပြီ။ ကျုပ် ဒီလိုလုပ်တာဟာ လုံလောက်တဲ့အကြောင်းတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့ကိစ္စတွေမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကို ကျုပ် မကျေနပ်တာတွေရှိတယ် ဆိုတာ ဗိုလ်ချုပ် သိထားသင့်တယ်လို့ ကျုပ် ထင်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ သတ္တိဗျတ္တိနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ စစ်သည်တစ်ဦးပါ။ အဲဒါကို ကျုပ် အိမ်ဖြူ သဘောကျပါတယ်။ ပြီးတော့ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ကိုယ့်အလုပ်နဲ့ နိုင်ငံရေးကိုလည်း မမဲရာဘူး။ အဲဒါ ဗိုလ်ချုပ်မှန်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ယုံကြည် တယ်။ ဒီအချက်ဟာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့အရည်အချင်းမဟုတ်ပေမဲ့ တန်ဖိုးတော့

ရှိပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ကြီးပွားအောင်မြင်လိုစိတ်လည်း ပြင်းပြတယ်။ ဒီအချက်ဟာ ကျွန်းကြောင်းညီညွတ်တဲ့ ဘောင်အတွင်းမှာဆိုရင် အဆိုးထက် အကောင်းကို ပိုပြီး ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဘန်းဆိုက်ဒ်လက်ထက်က ကြီးပွားအောင်မြင်လိုတဲ့ဆန္ဒစိတ်ကို အလိုလိုက်ပြီး ဘန်းဆိုက်ဒ်ကို တော်တော်ကို အနှောင့်အယှက်ပေးခဲ့တယ်လို့ ကျွန်ုပ်ထင်ပါတယ်။ အဲဒီအပြုအမူဟာ နိုင်ငံအပေါ်မှာလည်း အလွန်များတယ်။ ဂုဏ်သိက္ခာအရှိဆုံး နောင်တော်အရာရှိကြီးတစ်ယောက်အပေါ်မှာလည်း အလွန်များတယ်။ တပ်မတော်အနေနဲ့ရော၊ အစိုးရအနေနဲ့ရော အာဏာရှင်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး လိုအပ်နေပြီဆိုပြီး မကြာသေးခင်က ဗိုလ်ချုပ်ပြောခဲ့တယ်လို့ ယုံကြည်လောက်တဲ့နေရာကတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်ကြားသိရတယ်။ တကယ်တော့ အဲဒီလိုပြောတဲ့အတွက် အခုတာဝန်ကို ကျွန်ုပ်က ဗိုလ်ချုပ်ကို အပ်နှင်းတာမဟုတ်ပါဘူး။ အောင်ပွဲဆင်နိုင်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေမှသာ အာဏာရှင်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အာဏာရှင်အဖြစ်ကို ကျွန်ုပ် စွန့်စားပြီး ခံယူပါမယ်။ အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် အခြားဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေအားလုံးကို အစွမ်းကုန်ကူညီခဲ့သလို ဗိုလ်ချုပ်ကိုလည်း အစွမ်းကုန်ကူညီပါမယ်။ အထက်အရာရှိကို ဝေဖန်ခြင်း၊ အယုံအကြည်မဲ့ခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို တပ်မတော်ထဲ သွတ်သွင်းဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစားခဲ့တယ်။ အခု အဲဒီစိတ်ဓာတ်က ဗိုလ်ချုပ်ကို ကိုယ့်ရှူးကိုယ့်ပြန်ပတ်လာမှာကို ကျွန်ုပ် သိပ်ပြီးစိုးရိမ်မိတယ်။ အဲဒီစိတ်ဓာတ်ကို ရှိုးနှိမ်ဖို့အတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကို ကျွန်ုပ် အတတ်နိုင်ဆုံးကူညီပါမယ်။ (သူ အသက်ပြန်ရှင်လာရင်) နဂါဇ်ယံဖြစ်ဖြစ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်ဖြစ် တပ်မတော်အတွင်းမှာ အဲဒီစိတ်ဓာတ်မျိုး ပြန့်ပွားလာအောင်လုပ်ခဲ့ရင် တပ်မတော်ကို ဘယ်လိုမျှ ကောင်းကျိုးမပေးနိုင်ပါဘူး။

စိတ်လိုက်မာန်ပါလုပ်ခြင်းကို သတိထားပါ။ အားနှင့်မာန်နှင့်၊ မအိပ်မနေနိုးကြားမှုနှင့် ရှေ့သို့ချီပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ကို အောင်ပွဲတွေပေးပါ။

မှန်ကန်ရိုးသားစွာဖြင့်
အေး လင်ကွန်း

မျက်မှောက်ခေတ် ခေါင်းဆောင်များသည် အထက်ပါစာမှ အရေးပါသော သင်ခန်းစာရရှိနိုင်၏။ လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟူးကားအပေါ် သူ့အမြင်ကို (အကောင်း

ရော၊ အဆိုး(ရော) ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောသည်။ သူ ဘာကိုမျှော်လင့်ကြောင်း အတိအလင်းပြောသည်။ အကူအညီ အထောက်အပံ့ပေးရန် ကတိပေးသည်။ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက်ပြုပြီး မှန်ကန်သော အလုပ်ကိုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးသည်။ ဤသည်မှာ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် လင်ကွန်း၏ အကောင်းဆုံးလုပ်ရပ်ဖြစ်၏။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟူးကားသည် ထိုစာကိုဖတ်ပြီး စိတ်ထဲတွင် နက်နက်နဲနဲ ခံစားရသည်။ ထိုစာနှင့်ပတ်သက်ပြီး နောင်အခါ သတင်းစာဆရာတစ်ယောက်အား 'ဒီစာမျိုးဆိုတာက ဖခင်က သားဆီရေးတဲ့စာမျိုးပဲ' ဟူ၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ပြောခဲ့ဖူးသည်။

ခေါင်းဆောင်လုပ်သူသည် မကြာခဏဆိုသလို မိဘသဖွယ်လည်း ကျင့်သုံးရသည်။ လင်ကွန်း၏ ဖခင်စိတ်ထားသည် သူ၏သမ္မတဘဝကို အထောက်အကူပြုခဲ့၏။ အဖွဲ့အစည်းဟူသည် မိသားစုပင် ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်သည် မိသားစု၏ အကြီးအကဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိဘများက သားသမီးများကို စောင့်ရှောက်လမ်းညွှန်သလို ခေါင်းဆောင်များကလည်း လက်အောက်ငယ်သားများအား မကြာခဏစောင့်ရှောက်လမ်းညွှန်သည်။

ထိတွေ့၍မရသော၊ နားလည်ရခက်သော ဤကျွမ်းကျင်မှုသည် လင်ကွန်း၏ လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် အဓိက အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်။ လက်အောက်ငယ်သားများ အကျပ်အတည်းတွေ့နေချိန်တွင် သူက မားမားမတ်မတ် ဝင်ရောက်ဦးဆောင်သည်။ သူသည် သူ၏လမ်းညွှန်ချက်များကို ကိုယ်တိုင်စံနမူနာပြု၍ အကောင်အထည်ဖော်သည်။ စည်းကမ်းနှင့်ပတ်သက်လျှင်လည်း ဖခင်စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည်။

ယနေ့ခေတ် အမှုထမ်းများသည် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းဆုလာဘ်ထက်ပိုသော အရာကို တောင်းဆိုနေကြပြီ။ ထို့ကြောင့် ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် အစဉ်အလာဆုပေးဒဏ်ပေးနည်းလမ်းထက် ပို၍အကျိုးရှိသော ပျောင်းပျံ့ဆွဲဆောင်မှု နည်းဗျူဟာ အမျိုးမျိုးကို ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်သည်။ လူ့အတွေ့ထွေ၊ စိတ်နေအမျိုးမျိုး၏ သိမ်မွေ့သော ခြားနားမှုသဘာဝကို နားလည်ပြီး အမှုထမ်းပေါင်းစုံတို့နှင့် သဟဇာတဖြစ်လျှင် ဆက်ဆံရေးမပျက်ဘဲ အောင်မြင်ရေးလမ်းပေါ်သို့ ဧကန်ရောက်ရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- ဌာနတွင်း မကျေနပ်ချက်များကို အားမပေးနှင့်၊ ညှိနှိုင်းစေစပ်ရန် လက်အောက်ငယ်သားများအား အမြဲတမ်း ဖျောင်းဖျဆွဲဆောင်ပါ။
- အင်အားကို နောက်ဆုံး အားကိုးရာအဖြစ်သာ သုံးပါ။
- နောက်လိုက်ငယ်သားများက သူတို့လုပ်ရပ်ကို သူတို့စိတ်ကူးဖြင့် လုပ်သည်ဟု ယုံကြည်ချင်ကြကြောင်းကို သတိရပါ။ ထို့ထက် သူတို့လုပ်ရပ်သည် အများနှင့်မတူ တစ်မှုထူးခြားသည်ဟု ယုံကြည်ချင်ကြကြောင်းကို သတိရပါ။
- နောက်လိုက်ငယ်သားကို မိမိဘက်ပါအောင် ဆွဲဆောင်လိုလျှင် မိမိသည် မိတ်ဆွေကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း သူယုံကြည်အောင် ပထမဦးစွာ ပြသပါ။
- နောက်လိုက်များကို မိမိက ဦးဆောင်ရန် သူတို့၏ သဘောတူညီမှုကို အလျင်ရယူပါ။
- နောက်လိုက်များအား ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် လုပ်ကိုင်စေခြင်းဖြင့် တာဝန်နှင့် အာဏာကို ခွဲဝေပေးပါ။
- အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စများတွင် ဌာနအသီးသီး၏ အကြီးအကဲများနှင့် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးမှ ဆောင်ရွက်ပါ။
- ခေါင်းဆောင်ကောင်းသည် အမိန့်မပေး၊ မေတ္တာရပ်ခံခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ အကြံပေးခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်သည်။

အပိုင်း(၂)

အကျင့်စရိုက်

အခန်း(၄)

ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်းသာ အကောင်းဆုံး

‘ကျွန်က အရာရာကို ဘက်လိုက်မှု၊ မျက်နှာလိုက်မှုမရှိဘဲ မြင်နိုင်
အောင် ကြိုးစားတယ်။ သင့်ရဲ့အထက်လူကြီးအဖြစ်လည်း သဘောမထား
ဘူး။ ကျွန်ရဲ့အနေအထားက ဒီကိစ္စတွေအားလုံးမှာ ကျွန်တာဝန်ကို ကျွန်
နားလည်အောင်လုပ်ပေးတယ်။ ကျွန်ရဲ့ရိုးသားတည်ကြည်မှုကို သင် သံသယ
မဝင်သေးဘူးဆိုတာ ကျွန် ယုံကြည်ပါတယ်’

[စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟင်နရီမဟာလက်ကို
ဖြုတ်ပစ်ရန် တိုက်တွန်းသော
မိတ်ဆွေရင်း တစ်ယောက်ထံ လင်ကွန်း၏
ပေးစာနောက်ဆုံးစာပိုဒ် (၂၆.၅.၁၈၆၁)]

အောရာဟင်လင်ကွန်းသည် တရားမျှတသည်။ သစ္စာရှိသည်။ စိတ်ရင်းကောင်းသည်။
ရိုးဖြောင့်သည်။ အကျင့်စရိုက်ကောင်းသည်။ ပြီးတော့ ဂျော့ဝါရှင်တန်ကဲ့သို့ပင် အမှန်
တရားကို မြတ်နိုးသည်။ ဤဂုဏ်အင်္ဂါများကြောင့်ပင် ဒဏ္ဍာရီလာ သူရဲကောင်း
တစ်ယောက်ပမာ လူတွေက သူ့ကို ကြည်ညိုလေးစားကြခြင်းဖြစ်၏။ သူ့ကို လူတွေက
‘ကိုရွှေရိုးကြီး’ဟူ၍ပင် ခေါ်ကြသည်။ သူသည် ၁၈၃၀ပြည့်ဝန်းကျင်က အီလီနွိုက်
ပြည်နယ်၊ နယူးဆာလင်မြို့ကလေးတွင် ဝိလျံတယ်ရီနှင့် အစုရှယ်ယာစပ်၍ ကုန်စုံဆိုင်
တစ်ဆိုင် ဖွင့်ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစဉ်က သူသည် ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော စီးပွားရေးသမား
အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ‘ကိုရွှေရိုးကြီး’ဟူသော နာမည်ကို ရခဲ့ခြင်းဖြစ်
ပေလိမ့်မည်။ အဆိုပါမြို့ကလေးတွင် လင်ကွန်းကို လူတိုင်း သိကြသည်။ နောက်ပိုင်း
စာတိုက်ဗိုလ်ဖြစ်လာသောအခါ ပို၍ လူသိများလာသည်။

သို့သော်လည်း ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်းနှင့် လူသိများခြင်းကြောင့်တော့ စီးပွားရေး
လုပ်ငန်းမှာ အမြဲတမ်းမအောင်မြင်တတ်ပါချေ။ လင်ကွန်းနှင့် သူ့မိတ်ဆွေတို့သည်
တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကြွေးလည်ပင်းခိုက်လာသည်။ အကြောင်းတစ်ရပ်မှာ သူ့မိတ်ဆွေ
ဘယ်ရီက ‘သေသောက်ကြူး’သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၈၃၅ခုနှစ်တွင် ဘယ်ရီ သေဆုံး

သွားသောအခါ လင်ကွန်းမှာ အကြွေး ဒေါ်လာငွေ ၁,၁၀၀နှင့် ယက်ကန်ယက်ကန် ဖြစ်ကျန်ရစ်သည်။ (ထိုအကြွေးကို လင်ကွန်းက 'အမျိုးသားကြွေးမြီ'ဟု ကင်ပွန်းတပ် ခဲ့သည်။) ထိုအကြွေးကို တစ်ပြားမကျန် အကျောအလည် ပေးဆပ်ဖို့အတွက် သူ့ဓမ္မာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရုန်းကန်ခဲ့ရရှာ၏။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လင်ကွန်းသည် ၁၈၆၀ပြည့်နှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် 'ကိုရွှေရိုးကြီး (Honest Abe) ဟူသော နာမည်ဖြင့် 'ရှင်ပြန်ထမြောက်' လာခဲ့သည်။ ရိပ်တဘလစ်ကန်ပါတီ၏ မဲဆွယ်နည်းပုံစံအတိုင်း 'Honest Abe' ဟူသောစာလုံးကို မဲဆွယ်ပုံစံတားများနှင့် ကာဘွန်းများဖြင့် ဖော်ပြကြရုံသာမက တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ သတင်း စာများတွင်လည်း ဖော်ပြကြ၏။ လင်ကွန်းအား အကြွင်းမဲ့ ရိုးသားသော သာမန်ပြည်သူ တစ်ယောက်အဖြစ် ဖော်ပြကြခြင်းမှာ အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့အား ဂုဏ်ရောင်အပြောင်ဆုံး နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးအဖြစ် ယနေ့တိုင် လက်ခံနေကြခြင်းဖြစ်သည်။

လင်ကွန်း၏ဘဝတွင် ရိုးသားခြင်းနှင့် တည်ကြည်မြောင့်မတ်ခြင်းတည်းဟူသော ဂုဏ်ရည်သည် အမြဲတမ်း တောက်ပြောင်ခဲ့သည်။ ဤဂုဏ်ရည်သည် ခေါင်ဆောင်တစ်ဦး ၏ အမြင့်မြတ်ဆုံးဂုဏ်ရည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤဂုဏ်ရည်သည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကိုလည်း မဖြိုကွဲအောင် ပေါင်းစည်းပေးနိုင်၏။ အကောင်းဆုံး၊ အတိုးတက်ဆုံးနှင့် အဆောင်မြင်ဆုံး အဖွဲ့အစည်းသည် ယုံကြည်ရမှုနှင့် တည်ကြည်မြောင့်မတ်မှုကို အလေးအနက်ထား ကြောင်း တွမ်ပီတာစ်က သူ၏သုတေသနစစ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။ 'ရိုးသား မြောင့်မတ်ခြင်းသာလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏' ဟူ၍ သူကဆိုသည်။ ဘင်းနှစ်နှင့် နာနပ်စ် တို့ကလည်း သူတို့၏စာအုပ်တွင် 'မန်နေဂျာများသည် အလုပ်ကို မှန်ကန်အောင် လုပ်ကြသည်။ ခေါင်းဆောင်များကမူ မှန်ကန်သောအလုပ်ကို လုပ်ကြသည်' ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။ ဂျိမ်းစ် မဂ္ဂရီဂါဘန်းစ်ကတော့ 'ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကင်းမဲ့လျှင် ခေါင်းဆောင်မှုသည် စိမ်းနန့်ခွဲမှုအဆင့်သို့ လျော့ကျသွားပြီး နိုင်ငံရေးသည် နည်းစနစ် အဖြစ်သို့သာ လျော့ဆင်းသွားသည်' ဟူ၍ သူ့စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထား၏။

ရိုးသားမြောင့်မတ်ခြင်းတွင် ဖြူစင်သောစေတနာပါ ရသည်။ ဤအချက်သည် လင်ကွန်းအား လူတွေက လေးစားချစ်ခင်ခြင်းအကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ လူတစ်ယောက် ၏ အပြောအဆို၊ အပြုအမူနှင့် အလုပ်အကိုင်တို့ဖြင့် ရိုးသားမြောင့်မတ်ခြင်းအစစ်အမှန် ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ရိုးသားမြောင့်မတ်ခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်ကောင်း၏ တန်ဖိုးနှင့် တစ်သားတည်း ဆက်စပ်နေသည်။ စည်းကမ်းချက်အနေဖြင့် ခေါင်းဆောင်များသည် နောက်လိုက်များအား ဆွဲဆောင်နိုင်သော အခြေခံပန်းတိုင်များနှင့် တန်ဖိုးများ သတ်မှတ်

လုပ်ဆောင်ရမည်။ သို့မှသာ လူထု၏ထောက်ခံမှုကို ရရှိနိုင်မည်။ လူထုသည် အတူတကွ မျှဝေဆောင်ရွက်သူများအဖြစ် ပူးပေါင်းပါဝင်လာမည်။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်စေ အောင်မြင်သော အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုတွင် နိုင်ငံမာသာ မျှဝေတန်ဖိုးများရှိရမည်။ ယင်းတန်ဖိုးများကို အဖွဲ့အစည်း ဝင်အများစုကသာမကဘဲ အချို့နေရာတွင် အဖွဲ့ဝင်အားလုံးက ပိုင်ဆိုင်ရမည်။ သို့သော် အဖွဲ့အစည်းဝင်တိုင်း တူညီသောတန်ဖိုးကို ဘယ်လို မျှဝေခံစားနိုင်ပါမည်နည်း။ ဤတွင် ခေါင်းဆောင်၏ အခန်းကဏ္ဍပါဝင်လာ၏။ မကြာခဏ ဟောပြောခြင်း၊ ဖျောင်းဖျ တိုက်တွန်းခြင်းဖြင့် ယင်းတန်ဖိုးများကို သွတ်သွင်းပေးရန်မှာ ခေါင်းဆောင်၏ အဓိက တာဝန်ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်သည် နောက်လိုက်များအား လက်ရှိအခြေအနေမှ မြှင့်တင်ပေးရမည်။ နိကြားလာအောင်၊ အားတက်လာအောင်၊ တာဝန်ယူချင်လာအောင် ရိုးဆော်စည်းရုံးရမည်။

လင်ကွန်းသည် အမေရိကန်ပြည်သူတို့အား စုစည်းပေးခဲ့သော အခြေခံအကျဆုံး တန်ဖိုးနှစ်ရပ်ကို မပြတ်ဖော်ကျူးခဲ့သည်။ မျှဝေခံစားခဲ့သည်။ ယင်းတန်ဖိုးနှစ်ရပ်မှာ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် 'တန်းတူညီမျှခြင်း' တို့ ဖြစ်သည်။ အချုပ်ဆိုသော် လင်ကွန်း၏ ရိုးသားမြောင့်မတ်ခြင်းသည်ပင်လျှင် တစ်မျိုးသားလုံး၏ ရိုးသားမြောင့်မတ်ခြင်းဖြစ်၏။ လွတ်လပ်ရေးကြေညာစာတမ်းပါခံစားချက်က ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ခံစားချက်ကိုပင် နိုင်ငံရေး အရ ကျုပ် အမြဲတမ်းခံစားပါတယ်' ဟူ၍ တစ်ခါက သူပြောခဲ့ဖူးသည်။ လင်ကွန်း၏ အမြင်တွင် လူသားတိုင်းပင် တန်းတူညီတူ ဖြစ်ပေါ်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြု ပြည်ထောင် မျိုးချစ်ဖခင်ကြီးများက နိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ထားခဲ့သည်မှာ 'ဤနိုင်ငံ တွင် အဓမ္မဝါဒီဘုရင်များ ပြန်ပေါ်လာပြီး နောက်ဆုံး၌ အလွန်ခက်ခဲသော ပြဿနာ ကြီးနှင့် ပက်ပင်းတိုးကြစေရန် ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းအဖို့ ပြည်တွင်းစစ်သည် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခကြီးထက်ပိုသော ပြည်သူ့အားပြိုင်ပွဲကြီး ဖြစ်နေသည်။ ပြည်ထောင်စုဘက်အနေနဲ့ဆိုရင် ဒီပြိုင်ပွဲကြီးဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူသားတွေရဲ့ အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ပြီး လူတိုင်း လွတ်လပ်စွာနဲ့ တူညီတဲ့အခွင့်အရေးရရှိရေးကို အဓိကရည်ရွယ်တဲ့ အစိုးရရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် မူဝါဒကို ဆန်းသိမ်းထားဖို့အတွက် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှုကြီးပါပဲ ဟူ၍ သူက ပြောခဲ့သည်။

ယင်းသို့သော စွဲမက်စရာစကားများကြောင့် လင်ကွန်းသည် ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် ပြည်သူလူထုကို ဆွဲဆောင်စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ အံ့ဩစရာ မဟုတ်ပါချေ။ သူသည် လူတိုင်း၏ ဖြူစင်ရိုးသားမှုနှင့် မှန်ကန်မြောင့်မတ်မှုကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။

လင်ကွန်းကား ပြောသလိုလုပ်၍ လုပ်သလိုပြောသူဖြစ်၏။ သူသည် အထက်သို့ ရောက်သွားသောအခါ အောက်သို့ ပြန်လှည့်ကြည့်ပြီး အောက်ကလူကို အပေါ်သို့

၅၂ မောင်ပေါ်ထွန်း

ဟက်နိုင်အောင် ကူညီပေးသည်။ သူ့အဖွဲ့ စိတ်ရှည်ခြင်း၊ ယုံကြည်ရခြင်း၊ လေးစားရခြင်း တို့ဖြင့် တစ်ပါးသူများအား အောင်မြင်မှုလေ့ကားကို တက်နိုင်အောင် ကူညီသည်။ ဤသို့အားဖြင့် သူသည် 'မျှဝေပေးသော ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာ၏။

ယုံကြည်ခြင်း၊ ရိုးသားခြင်းနှင့် မှန်ကန်ခြင်းမတ်ခြင်းတို့သည် ခေါင်းဆောင်မှု တွင် အလွန်အရေးပါသော အရည်အချင်းများ ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဟူမူ ယင်း အရည်အချင်းများသည် နောက်လိုက်ငယ်သားများအပေါ်တွင် အထူးတလည် ဩဇာ သက်ရောက်မှုရှိသောကြောင့်တည်း။ လူများစုသည် အခြားသူများအပေါ် ယုံကြည်မှု လိုအပ်သည်။ အထူးသဖြင့် အထက်လူကြီးအပေါ် ယုံကြည်မှုလိုအပ်သည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခု အနေဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းရန် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုပါသော စွန့်စားဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ် ရသည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်နိုင်ရန် အမှုထမ်းများ၏ အားတက်သရော ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရန်အတွက် အမှုထမ်းများက အထက်လူကြီးအပေါ် စွဲမြဲသော ယုံကြည်အားကိုးမှုရှိဖို့လိုအပ်သည်။

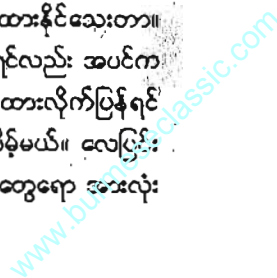
လင်ကွန်းသည် မှန်သောအလုပ်ကိုသာ အမြဲတမ်းလုပ်သည်။ သို့မဟုတ် ယင်းသို့ လုပ်နိုင်ရန် အမြဲတမ်းကြိုးစားသည်။ သူသည် မရိုးသားသောသူများနှင့် လုံးဝမဆက်ဆံ။ 'မှန်ကန်တဲ့လူနဲ့သာ အတူတူရပ်ပါ။ သူ မှန်ကန်နေတဲ့အချိန်မှာ သူနဲ့အတူတူရပ်ပါ။ သူမမှန်ကန်တော့ဘူးဆိုရင်တော့ သူနဲ့ ခွဲခွာလိုက်ပါ' ဟူ၍ သူက ဟောပြောသည်။ သူသည် သူ၏ပထမဆုံးကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဆိုင်မွန်ကင်းမယ်ရွန်အား ရာထူးမှ ထုတ်ပစ် လိုက်သည်။ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကန်ထရိုက်လုပ်ငန်းများ ချပေးရာတွင် မမှန်မကန် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြား မရိုးသားသည့်လုပ်ရပ်များ ကြောင့်ဖြစ်၏။ ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် ဂျပန်ဘလစ်ကန်ပါတီ ညီလာခံတွင် မည်သည့်အပေး အယူကိစ္စကိုမျှ သူ့ခွင့်မပြုခဲ့။ (သို့သော်လည်း သူ့မသိဘဲ အပေးအယူကိစ္စတွေ အများ ကြီးလှခဲ့ကြ၏။) 'လုပ်ရပ် မမှန်ကန်ဘဲနှင့် မိမိ၏အကျင့်စရိုက်ကြောင့် သူတစ်ပါးကို ဘယ်တော့မှ ဝန်မပေးပါစေနဲ့' ဟူ၍ သူကပြောသည်။ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနှင့် ဘယ်သူ မပေါင်းချင်ဘဲရှိပါမည်နည်း၊ ဘယ်သူ အလုပ်အတူတူ မလုပ်ချင်ဘဲရှိပါမည်နည်း။

လင်ကွန်းသည် ဘယ်လိုပုံစံမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ် မရိုးသားခြင်းကို အလွန် စက်ဆုတ် သည်။ သူပြောလေ့ရှိသော ပုံတိုပတ်စများတွင် လိမ်ညာသူများ၊ ကောက်ကျစ်သူများ၊ လှည့်ပတ်သူများနှင့် မရိုးသားသူများအား အမြဲတမ်း ရည်ညွှန်းသည်။ ချစ်ခင်ဟန်နှင့် ပြုံးပြပြီးတော့မှ နောက်ကျော စားနှင့်ထိုးသူနှင့် မိမိအားကာကွယ်စောင့်ရှောက်ထားသည့် သစ်ပင်ကို သတ်ပစ်သော နွယ်ပင်တို့ကိုနှိုင်းယှဉ်၍ သူက ပြောပြသည်။ 'အဲဒါဟာ လူတွေရဲ့ အကျင့်တစ်မျိုးပဲ။ ဒါဟာ သူလုပ်တဲ့မကောင်းကျိုးကို ဖော်ပြတာပဲ' ဟု သူက

ဆိုသည်။ မတရားလုပ်သူများကို သူက ပြက်ရယ်ပြုသည်။ လူကောင်းတစ်ယောက်အား လမ်းပေါ်တွင် မတရားတိုက်ခိုက်သူလူဆိုးနှင့် ဥပမာပြသည်။ 'လူဆိုးက သူ့ခြောက်လုံး ပြူးကိုဆွဲထုတ်ပြီး ချိန်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လူကောင်းက လူဆိုးလက်ထဲက သေနတ် ကို ဆတ်ခနဲ ဆွဲယူလိုက်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ လူဆိုးက "ဟေ့... မလုပ်နဲ့၊ အဲဒီသေနတ် ငါ့ပြန်ပေး။ မင်းက ငါ့ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘူး" ဆိုပြီး ပြောလိုက်တယ်'

စစ်အတွင်းက ပြည်ထောင်စုမျိုးချစ်များဟု ထင်ရသူများသည် လက်တွေ့တွင် မဟာမိတ်ပြည်နယ်စုဘက်သို့ လျှို့ဝှက်သတင်းပေးနေသော စပိုင်များဖြစ်ကြောင်း သိရှိ ရသည်။ ဤတွင် လင်ကွန်းမှာ လုံခြုံရေးကိစ္စအတွက်လည်း ပူရ၏။ ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စု ဘက်တော်သားများဟူ၍ ယုံကြည်ထားသူများက သံစွာဖောက်ဖျား ဖြစ်နေခြင်းအတွက် လည်း ပူရ၏။ ဤကိစ္စကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး စတင်တန်က သက်သေအထောက် အထားနှင့်တကွ တင်ပြသည်။ ထို့နောက် သမ္မတကြီးဘက်သို့လှည့်ပြီး လမ်းညွှန်ချက် တောင်းခံလိုက်သည်။ ဤတွင် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ကာ တစ်ချိန်လုံး ငြိမ်ဆိတ်နေခဲ့ သော သမ္မတကြီးက သူ၏ခံစားချက်ကို ပုံပြင်တစ်ခုဖြင့် ပြောပြသည်။ (ပုံပြင်မှာ သူ၏ အိမ်ခေါင်မိုးပေါ်သို့ စီးမိုးနေသော အရိပ်ရသစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင် နေရသည့် လယ်သမားကြီးအကြောင်း ဖြစ်သည်။

'သစ်ပင်ကြီးက အလွန်ကျွက်သရေရှိတယ်။ ပြောတဲ့တန်းမြင့်မားတဲ့ ရောမ သစ်ပင်ကြီး၊ တောထဲကလယ်သမားကြီးအိမ်အတွက်တော့ တကယ့်ကို ပနာရ ပြီး ခံညားလှတဲ့ အိမ်စောင့်သစ်ပင်ကြီးပေါ့။ အခက်အခက်တွေ ဝေဝေဆာဆာနဲ့ အလွန်လှတဲ့ ဒီသစ်ပင်ကြီးအတွက် လယ်သမားကြီးကလည်း အလွန် ဂုဏ်ယူ တယ်။ တစ်နေ့တော့ ဥယျာဉ်ထဲမှာ လယ်သမားကြီး အလုပ်လုပ်နေတုန်း ရှဉ့်ကလေးတစ်ကောင် သစ်ပင်ပေါ် ပြေးတက်သွားတာ မြင်လိုက်ရတယ်။ ဒီအခါ လယ်သမားကြီးက ဒီသစ်ပင်မှာ အခေါင်းရှိမှာပဲလို့ တွေးမိတယ်။ ဒါနဲ့ သူက သစ်ပင်ကို ခုခေ့စပ်စပ် စစ်ဆေးကြည့်တယ်။ လား... လား... သစ်ပင် ကြီးဟာ ခြေရင်းကနေပြီး ထိပ်ဖျားအထိ အူကြောင်းပေါက် ဟောင်းလောင်း ကြီးဖြစ်နေတာ တော့ရတော့ လယ်သမားကြီးဟာ အလွန် အံ့ဩသွားမိတယ်။ အပေါ်ယံ အခွံမာရှိနေသေးလို့သာ သူ့အလေးကို သူ ထိန်းထားနိုင်သေးတာ။ ဒီတော့ လယ်သမားကြီး ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲ။ ခုတ်လှဲလိုက်ရင်လည်း အပင်က ကြီးလွန်းလို့ အပျက်အစီး အများကြီးရှိနိုင်တယ်။ မလှဲဘဲထားလိုက်ပြန်ရင် လည်း မိသားစုအန္တရာယ်အတွက် အမြဲတမ်း စိတ်ပူနေရလိမ့်မယ်။ လေပြင်း မှန်တိုင်းတိုက်ရင် ဒီသစ်ပင်ကြီးဘုံးဘုံးလဲပြီး အိမ်ရော၊ လူတွေရော ဒေးလုံး

မြေကြီးပေါ် ပြားပြားကပ်သွားမှာ ကျိန်းသေပဲ။ အဲဒီတော့ လယ်သမားကြီး အနေနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲ။ သူလုပ်တာကတော့ စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ နောက်ကိုပြန်လှည့်ပြီး "အဲဒီရှဉ့်ကလေးကို ငါမမြင်မိရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ" လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ယနေ့စံနှုန်းနှင့်ကြည့်လျှင် 'ကိုရွှေရိုးကြီး' လင်ကွန်းကို ဟန်ဆောင်သူဟု ထင် ကောင်းထင်လိမ့်မည်။ သို့မဟုတ် လူလည်ဟုပင် ထင်နိုင်၏။ သို့သော် အဖြစ်မှန်ကတော့ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူက သတင်းဆိုးကိုပင်ဖြစ်စေ လက်အောက်ငယ်သားများအား အဖြစ်မှန်အတိုင်းပြောပြလျှင် လေးစားကြည်ညိုခံရသည့်အပြင် အကြံဉာဏ်ကောင်းများ လည်း ရရှိနိုင်၏။

လင်ကွန်းသည် ခြောက်ပြစ်ကင်း သဲလဲစင်မဟုတ်သော်လည်း သူ၏ ရိုးသားမှု ဂုဏ်နှင့် မှန်ကန်မြောင့်မတ်မှုဂုဏ်တို့ကို ထိန်းထားသောကြောင့် လူအများ၏ လေးစား ကြည်ညိုမှုနှင့် အောင်မြင်မှုကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သူသည် လက်အောက်ငယ်သားများ အား စည်းကမ်းသတ်မှတ်ပေးရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုရာတွင်ဖြစ်စေ တရားမျှတမှု နှင့် စိတ်ကောင်းရှိမှုကို အမြဲတမ်း ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်ကို အတုယူလိုက်နာကျင့်သုံးသော ခေါင်းဆောင်များသည် နောက်လိုက်များ၏ လေးစားကြည်ညိုမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ဧကန်မချ ရရှိ ကြလိမ့်မည်။ ဤနည်းလမ်းသည် လူအမျိုးမျိုး၊ စိတ်အထွေထွေပါဝင်သော မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းမျိုးမှာမဆို အပြန်အလှန် အကျိုးသက်ရောက်မှုအတွက် အဓိကအခြေခံ ဘုံအမှန်တရားပင် ဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- လက်အောက်ငယ်သားများအား တူညီသော လွတ်လပ်မှုနှင့် တူညီသော အခွင့်အရေးပေးပါ။
- မိမိ အမြင့်သို့ရောက်သွားသောအခါ အောက်ကို ပြန်ကြည့်ပြီး နောက်ကလူကို အကူအညီပေးပါ။
- နောက်လိုက်များအား ဆွဲဆောင်နိုင်သော အခြေခံပန်းတိုင်များ နှင့် တန်ဖိုးများ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ပါ။
- မှန်မှန်ကန်ကန်ရပ်သောသူနှင့် အတူရပ်ပါ။ သူ မှန်ကန်နေလျှင် သူနှင့်အတူတူရပ်ပါ။ သူအမှားလုပ်သောအခါ သူ့ကို စွန့်ခွာ လိုက်ပါ။
- လုပ်ရပ်မမှန်ကန်ဘဲနှင့် မိမိ၏အကျင့်စရိုက်ကြောင့် သူတစ်ပါး ကို ဘယ်တော့မျှ ဝန်မပိပါစေနှင့်။
- အဖွဲ့အစည်း၏ရည်မှန်းချက်များကို တိုးတက်မြှင့်တင်ရန်နှင့် ပူးပေါင်းအကျိုးဆောင်သူများကို ကူညီရန်မှာ ခေါင်းဆောင်၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။
- ဘဝတူပြည်သူတို့၏ ယုံကြည်အားကိုးမှုကို တစ်ကြိမ်မျှ လက် လွှတ်ရလျှင် သူတို့၏ လေးစားကြည်ညိုမှုကို နောက်ထပ် ဘယ်တော့မျှ ရရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်။

အခန်း(၅)

အာဃာတဖြင့် ကလဲ့စားချေခြင်းကိုရှောင်

‘ဘယ်အရာကိုမှ မလိုတမာစိတ်ဓာတ်နဲ့ ကျုပ်မလုပ်ဘူး၊ ကျုပ်လုပ်နေ
တဲ့အလုပ်က မလိုတမာစိတ်ဓာတ် အနားမကပ်နိုင်လောက်အောင် ကြီးမား
ကျယ်ပြန့်လွန်းပါတယ်’

[လူဝစ်စီယားနားပြည်နယ်ကို ပြည်ထောင်စုအတွင်းသို့
ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော
လင်ကွန်း၏ ပေးစာမှ (၂၈.၇.၁၈၆၂)]

မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းတွင်မဆို အာဃာတကြီးသော၊ ရန်ငြိုးကြီးသော ခေါင်းဆောင်
ထက် ကြင်နာစိတ်ရှိသော၊ ကိုယ်ချင်းစာနာတတ်သော ခေါင်းဆောင်ကိုသာ နောက်လိုက်
များက ပို၍နာခံတတ်ကြသည်။ ပို၍လိုက်နာဆောင်ရွက်တတ်ကြသည်။ တကယ်တော့
ဤသည်မှာ လူသဘာဝအမှန်တရားဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် ဤသဘောကို ပင်ကိုစီစီ
အားဖြင့် နားလည်သည်။ ထို့ပြင် သူတစ်ပါးအား ပုတ်ခတ်စွပ်စွဲခြင်းနှင့် မနာလိုခြင်းတို့
သည် တန်ဖိုးရှိသောလုပ်ငန်းများအတွက် တန်ဖိုးရှိသောအချိန်ကို အကျိုးမဲ့ဖြုန်းတီး
ခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်း သူက ခံယူသည်။ စိတ်ထားသေးသိမ်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးထားခြင်း၊
ကလဲ့စားချေလိုခြင်းတို့သည် ခေါင်းဆောင်ဂုဏ်ရည်နှင့် လားလားမျှမထိုက်တန်သော
စိတ်ယုတ်၊ စိတ်ညံ့များသာဖြစ်၏။ ထိုစိတ်ထားမျိုးရှိသောခေါင်းဆောင်အား နောက်လိုက်
ငယ်သားများက ဘယ်လိုလုပ်ပြီး လေးစားကြည်ညိုနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး
ခေါင်းဆောင်တင်နိုင်ပါမည်နည်း။

ကြင်နာစိတ်သည် လင်ကွန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာအခြေခံ အုတ်မြစ်
ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတွေက သူ့အား အကြံဉာဏ်များ၊ စိတ်ကူးကောင်းများနှင့်
နည်းလမ်းကောင်းများ လာပေးကြသည်။ သူကလည်း ယင်းအခြေအနေမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ
အောင် ဖန်တီးပေးသည်။ သူသည် ဆန်းသစ်တီထွင်သော စိတ်ကူးစိတ်သန်း ပေါ်ပေါက်
လာအောင် အားပေးသည်။ လက်အောက်ငယ်သားများ ပူးပေါင်းပါဝင်လာရန် အားပေး
သည်။ သူက အမြင်သစ် အမြင်မှန်များကို အသုံးပြုချင်သည်။

၅၈ မောင်ပေါ်ထွန်း

ယင်းအမြင်သစ်အမြင်မှန်များ (အမှန်တရား)ကပင်လျှင် မှန်တိုင်းထန်သော စစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် သူ့အားထိန်းမတ်လမ်းညွှန်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ သူသည် သံသယဝင်လာသည့်အခါတိုင်း သူ၏ကိုယ်ကျင့်တရား အခြေခံအုတ်မြစ်များဖြစ်သော ရိုးသားခြင်း၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ ကြင်နာခြင်း၊ သနားခြင်းတို့ကိုသာ အားကိုးအားထား ပြုသည်။ သူ၏အတွင်းသန္တာန်တွင် မှန်းတီးစိတ်မရှိ၊ ကလဲ့စားချေလိုစိတ်မရှိ၊ ရန်ငြိုး ထားစိတ်မရှိ။ သူ၏ သနားညှာတာစိတ်ကြီးမားခြင်းကို လူတော်တော်များက ပိုလွန်း ကဲလွန်းသည်ဟု ထင်ခဲ့ကြသည်အထိဖြစ်၏။ တကယ်တော့ လင်ကွန်းသည် သူ့ရှေ့ပိုင်း နှင့် နောက်ပိုင်း ဘယ်သမ္မတထက်မဆို ပြစ်ဒဏ်ကင်းလွတ်ခွင့် ပို၍ပေးခဲ့သော သမ္မတပင် ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် သေဒဏ်စီရင်ချက်များကို မထုတ်ပြန်ဘဲ သူ့စားပွဲအံ့ဆွဲထွင် သိမ်းထားသည်။ တစ်ခါက ၁၆ နှစ်သားအရွယ် တပ်ပြေးကလေးတစ်ယောက်အား သေဒဏ်ပေးသောအခါ လင်ကွန်းက ၁၈ နှစ်အောက် ကလေးတစ်ယောက်ကို ပစ်သတ် တာ ကျုပ်လုံးဝသဘောမတူဘူး ဟု ပြောပြီး အသက်ကယ်ခဲ့၏။ လင်ကွန်း၏ ကြင်နာ သနားတတ်သည့်စိတ်ကို ထူးထူးခြားခြားသိသာသည့် ဖြစ်ရပ်ကလေးတစ်ခုကတော့ သက်မဲ့ကစားစရာ အရုပ်ကလေးကို သေဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်ခါတွင် သူ၏သားငယ်များဖြစ်သော ဒီလီနှင့် တက်ဒ်တို့သည် စစ်သား ရုပ်ကလေးများနှင့် ကစားနေရာမှ 'ဂျက်'ဟူ၍ နာမည်ပေးထားသော စစ်သားရုပ်ကလေး သည် ကင်းစောင့်ရင်း အိပ်ပျော်နေသောကြောင့် သေဒဏ်ပေးခြင်း ခံရသည်။ ထိုအခါ ဒီလီနှင့် တက်ဒ်တို့ ညီအစ်ကိုက 'ဂျက်'အား သေဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပြုရန် သူတို့၏ဖခင်ထံတွင် အသနားခံကြသည်။ ဤတွင် လင်ကွန်းသည် အိမ်ဖြူတော်သုံး စာရေးစက္ကူပေါ်တွင် 'အရုပ်ကလေးဂျက်အား သေဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေး လိုက်သည်။ သမ္မတကြီးအိမ်နဲ့'ဟူ၍ အမိန့်ချမှတ်ပြီး 'အေ၊ လင်ကွန်း'ဟူ၍ လှက်မှတ် ထိုးလိုက်သည်။

တပ်ပြေးစစ်သားများအား သေဒဏ်ပေးခြင်းသည် လုံးဝမသင့်လျော်သည်သာ မက တိုင်းပြည်အတွက်လည်း နစ်နာသည်ဟု လင်ကွန်းကယူဆသည်။ 'မကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ အမှားလုပ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းကို ထိခိုက်စေခြင်းတို့ကြောင့် အပြစ်ပေးခြင်းသည် ရက်လည်း ရက်စက်သည်။ မိုက်လည်း မိုက်မဲသည်။ အပြစ်ပေးခံရသူနှင့် သူ့မိတ်ဆွေများက အစိုးရအပေါ်တွင်မဟုတ်သော်မှ အုပ်ချုပ်ရေးအပေါ်တွင် ထာဝရ ရန်ငြိုးဖွဲ့လာနိုင်သည်' ဟူ၍ လင်ကွန်း တစ်ခါက ရေးသားခဲ့ဖူး၏။ နောက်တစ်ကြိမ်တွင်လည်း 'အစိုးရတာဝန် သည် အလွန်ခက်ခဲသည်။ အကောင်းဆုံးအဖြစ် အနည်းငယ်လှုပ်ရသည်လည်း ရှိသည်။

အများကြီးလုပ်ရသည်လည်းရှိသည်။ အစိုးရတွင် ကလဲ့စားချေလိုစိတ်မရှိ၊ အပြစ်ဒဏ် ကြောင့် အပြစ်ပေးရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်မရှိ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အစိုးရအား ဖြုတ်ချ ခြင်းကို ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ကာကွယ်တားဆီးရမည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏နှလုံးသားတွင် ဆူးပင်တွေ အများကြီး စိုက်ပျိုးခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်'ဟူ၍ ရေးသားခဲ့လေသည်။ လင်ကွန်း၏ ညှာတာခွင့်လွတ်မှု များလွန်းခြင်းကို ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင် များက ဘယ်လိုအမြေထုတ်ကြမည်နည်း။ သင်ခန်းစာတစ်ခုခုများ ရယူနိုင်စရာ ရှိပါ သလား။

ကြင်နာသနားတတ်ခြင်း၊ ထောက်ထားညှာတာတတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ခေါင်း ဆောင်အတွက်သာမက သူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက်ပါ ရန်သူနည်းစေနိုင်၏။ ဤသို့ဖြင့် မိမိအား ထောက်ခံသူတွေ၊ သစ္စာရှိသူတွေ တိုးပွားပြီး လုပ်ငန်းအောင်မြင်အောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လာကြလိမ့်မည်။ လင်ကွန်းကတော့ သူ့လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသူ တိုင်းအား သစ္စာရှိတပ်သားဟောင်းအဖြစ် စစ်တပ်သို့ ပြန်ပို့ပြီး ပြည်ထောင်စုကြီး တည်မြဲရေးအတွက် ဆက်လက်အမှုထမ်းစေသည်။

ပြည်တွင်းစစ်နောက်ပိုင်းကာလတွင် သမ္မတလင်ကွန်း၏ ခွင့်လွှတ်တတ်ခြင်း၊ သနားညှာတာတတ်ခြင်းသတင်းသည် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ အပါအဝင် တစ်နိုင်ငံ လုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားသည်။ သူသည် ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထဲတွင် ဝါရှင်တန်မှ ထွက်ခွာကာ 'ဟမ်ပတန် ရုတ်ဒ်စ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ'သို့ လာခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးပွဲ တွင် တောင်ပိုင်းသား ပြည်နယ်စုခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ရ၏။ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ကြရင်း ပြည်နယ်စုခေါင်းဆောင်များ၏ သေရေးရှင်ရေးကိစ္စသို့ ရောက်လာသည်။ တော်တော်ကြာကြာ ငြိမ်သက်နေပြီးနောက်/တောင်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်က သမ္မတကြီးအား ဦးတည်၍ ပြောသည်။

'သမ္မတကြီးခင်ဗျား၊ ဒီလိုဆိုရင် သမ္မတကြီးရဲ့စကားအရ ကျွန်တော်တို့ ပြည် နယ်စုခေါင်းဆောင်တွေဟာ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်မှု ကျူးလွန်တယ်။ သမ္မတကြီးရဲ့ အစိုးရကိုလည်း သစ္စာဖောက်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့အခွင့်အရေးတွေကို လက်လွှတ်ပြီး ကြိုပေးခံရမယ်လို့ ယူဆတော့မလို ဖြစ်နေပါတယ်။ သမ္မတကြီးရဲ့စကား က အဲဒီလို အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်နေပါတယ်။ အဲဒါ ဟုတ်ပါသလား'

ဤတွင် သမ္မတကြီးက... 'ဟုတ်ပါတယ်၊ ခင်ဗျားအဆိုပြုချက်က ကျုပ်ပြောတာထက်တောင် ပိုကောင်း နေပါသေးတယ်။ အခြေအနေကတော့ အဲဒီသဘောမျိုးပါပဲ' ထို့နောက် အတန်ကြာ ငြိမ်ဆိတ်နေပြီးတော့မှ တောင်ပိုင်းသားခေါင်းဆောင်က ထပ်၍ပြောသည်။

‘ဒါဖြင့်... သမ္မတကြီးခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေသွားမယ်ဆိုရင် အိမ်ဖြူတော်မှာ သမ္မတကြီးရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျွန်တော် တို့ကို ကြီးစင်မတင်ဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါပြီ’

လင်ကွန်း၏ သနားကြင်နာတတ်သော သဘာဝကို သိသောကြောင့် ပြည်နယ်စု ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် လင်ကွန်းနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံရန် သတ္တိဝင်လာ ကြတာလား။ ယင်းသဘာဝကြောင့် လင်ကွန်းသည် ချဉ်းကပ်ရလွယ်သူ ဖြစ်လာတာ လား။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ အမှုထမ်းများက သို့မဟုတ် အခြား လက်အောက်ငယ်သားများက မိမိတို့၏ ခေါင်းဆောင်သည် ဒေါသအာဇာတကင်းသူ၊ စိတ်ထားမြင့်မြတ်သူဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်လျှင် သူတို့အနေဖြင့် အားကိုးလာမည်မှာ သေချာသည်။ ထိုအားကိုးစိတ်သည်ပင်လျှင် ခေါင်းဆောင်အား ပို၍စွမ်းဆောင်နိုင် အောင် ဖန်တီးပေး၏။

လင်ကွန်းသည် မဟာမိတ်ပြည်နယ်စုခေါင်းဆောင်များအား ‘သေဒဏ်မပေးချင် သည်သာမက ဖြစ်နိုင်လျှင် သူတို့အားလုံးကို လုံးဝလွှတ်ပစ်လိုက်ချင်၏။ ထို့ကြောင့် ‘သူတို့ကို တိုင်းပြည်က မောင်းထုတ်လိုက်၊ တံခါးတွေ ဖွင့်ပေးလိုက်’ဟု သူက ပြော သည်။ သူလျှိုများအား ကြီးဒဏ်မပေးလိုသော သမ္မတကြီး၏စိတ်ထားကိုသိသော ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝီလျံရှားမင်းက မဟာမိတ်ပြည်နယ်စုသမ္မတ ဂျက်ဖာဆင် ဒေဗစ်အား ဖမ်းဆီးရမည်လား၊ သို့မဟုတ် ထွက်ပြေးတာကို လက်ပိုက်ကြည့်နေလိုက်ရ မည်လားဟု မေးသောအခါ လင်ကွန်းက အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ပြောသည်။

‘ဒီမှာ... ဗိုလ်ချုပ်၊ ဂျက်ဖာဒေဗစ်ကို ဖမ်းဆီးရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျုပ် စိတ်ကူးထားတာကို ပြောပြမယ်၊ တစ်ခါတုန်းက အီလီနွိုက်ပြည်နယ်အပြင် ဘက်မှာ အရက်သေစာရှောင်ကြဉ်ရေး တရားဟောဆရာကြီးတစ်ယောက် ရှိခဲ့တယ်။ သူက သိပ်ပြီးစည်းကမ်းကြီးတယ်၊ ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်တတ်တယ်။ တစ်နေ့တော့ သူဟာ နေပူကြီးထဲမှာ အကြာကြီး မြင်းစီးလာခဲ့ရတာကြောင့် ခရီးမတ်တတ် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်အိမ်မှာ ခဏဝင်နားတယ်။ မိတ်ဆွေက သူ့ကို လင်မနစ်ဖျော်ရည်နဲ့ညှပ်ပြီး အဖျော်ရည်ထဲမှာ အပြင်းစားအရည်တစ်ခုခု ထည့်တာ မကြိုက်ဘူးလားလို့မေးတယ်။ ဒီတော့ သူက လက်ထဲက ပုလင်း ကို လျှာရည်တမြားမြားနဲ့ကြည့်ရင်း ‘စည်းကမ်းအရတော့ အဲဒါကို ကျုပ် လုံးဝဆန့်ကျင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားက ကျုပ်မသိဘဲ ထည့်ပေးမယ်ဆိုရင်တော့ ကျုပ်အတွက် သိပ်ပြီးထိခိုက်နိုင်စရာမရှိဘူးလို့ ကျုပ်ထင်တယ်’ ဆိုပြီး ပြန်ပြော

လိုက်တယ်။ ဒီတော့... ဗိုလ်ချုပ်၊ အခုကိစ္စမှာလည်း ဂျက်ဖာဒေဗစ် ထွက်ပြေး တာကို ကျုပ်အနေနဲ့လုံးဝဆန့်ကျင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဗိုလ်ချုပ်က သူ့ကို မသိယောင် ဆောင်နေလိုက်ရင်တော့ အဲဒီအတွက် ကျုပ်အနေနဲ့ သိပ်ပြီးနစ်နာစရာမရှိနိုင် ဘူးလို့ ကျုပ်ထင်တယ်’

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရှားမင်းက နောင်အခါ ပြန်ပြောပြတာ ကတော့ ‘အဲဒါဟာ သူပုန်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျုပ်သိခဲ့ရတဲ့ အစိုးရ သဘောထားပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ နောက်တော့မှ ဂျက်ဖာဒေဗစ် ထွက်ပြေးသွားတာကို လက်ပိုက် ကြည့်နေရမလားဆိုပြီး ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး စတင်တန်က ကျုပ်ကို အကြီးအကျယ် ကျိန်းလားမောင်းလား လုပ်ပါလေရော’ဟု၍ ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံး စစ်ကြီးပြီးဆုံး၍ တောင်ပိုင်းတွင် ကန့်လန့်ကာချသောအခါ ချစ် ကြည်ရေးအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တောင်ပိုင်းမှ ‘ဒစ်စီ’တေးဂီတအဖွဲ့က အိမ်ဖြူတော် အပြင်တွင် လူထုပရိသတ်အား ဖြေဖျော်ပေးရန် လင်ကွန်းက မေတ္တာရပ်ခံသည်။

‘ဒစ်စီအဖွဲ့ဟာ ကျုပ်နားထောင်ဖူးသမျှထဲမှာ အကောင်းဆုံးပဲလို့ ကျုပ်အမြဲတမ်း မှတ်ထားတယ်။ ကျုပ်တို့ပြိုင်ဘက်တွေက ဒီအဖွဲ့ကို သူတို့တစ်ဦးတည်းပိုင်လုပ်ဖို့ ကြိုးစားကြသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်တို့က ဒီအဖွဲ့ကို တရားသဖြင့်ရရှိတာပါလို့ မနေ့က ကျုပ်ပြောခဲ့တယ်။ ဒီပြဿနာကို ကျုပ်က ရှေ့နေချုပ်ကို တင်ပြတော့ ဒါဟာ ကျုပ်တို့ရဲ့ တရားဝင်ဆုလာဘ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျုပ်ကို ထောက်ထားသောအားဖြင့် ဖြေဖျော်ပေးပါလို့ ဂီတအဖွဲ့ကို တောင်းပန်ပါတယ်’

ဤစကားကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် လင်ကွန်းသည် စစ်ပြီးဆုံးသော်လည်း တန်ပြန် ကလဲ့စားချေရန် မရည်ရွယ်ကြောင်း သိသာသည်။ ဤသည်မှာ သူ သမ္မတအဖြစ်ဖြင့် အိမ်ဖြူတော်သို့သယ်ဆောင်လာသော ‘မူဝါဒ’ ဖြစ်၏။ ယခု သူ့လုပ်ငန်းကြီး ပြီးဆုံး အောင်မြင်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ထိုမူဝါဒကို စွန့်လွှတ်ခြင်းမပြုဘဲ ဆက်လက် ကျင့်သုံး နေဆဲပင်။

ဤအပြုအမူသည် တောင်ပိုင်းပြည်သူများကိုသာ ဆွဲဆောင်နိုင်သည်မဟုတ်။ လင်ကွန်း၏နောက်လိုက်များအားလည်း သူ့သမ္မတဖြစ်နေသမျှ တောင်ပိုင်းကို လုံးဝ ကလဲ့စားမချေဟူသော အချက်ကို သဘောပေါက်စေ၏။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ခေါင်း ဆောင်၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးသည် အလွန်အရေးပါသည်။ ခေါင်းဆောင်သည် အဖွဲ့ အစည်းဝင်အားလုံးနှင့် အမြဲတမ်းထိတွေ့နေလေလေ ကောင်းလေဖြစ်သည်။ ခေါင်း ဆောင်က သေးသိမ်နေလျှင် လက်အောက်ငယ်သားများလည်း သေးသိမ်သည်။ သို့သော် ခေါင်းဆောင် စိတ်ထားမြင့်မြတ်ခြင်း၊ အကောင်းမြင်တတ်ခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးဖော်မျှခြင်း တို့နှင့် ပြည့်စုံလျှင် နောက်လိုက်များလည်း အလားတူ ကျင့်သုံးလာကြလိမ့်မည်။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် ကလဲ့စားချေလိုစိတ်မရှိသူဖြစ်သည်။ 'ကျုပ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်က မလိုတမာစိတ်ဓာတ် အနားမကပ်နိုင်လောက်အောင် ကြီးမားကျယ်ပြန့် ပါတယ်'ဟူ၍ သူပြောခဲ့ဖူးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စစ်ကြီးပြီးဆုံးသောအခါ တောင်ပိုင်း သားများအား သူက ပြန်လည်၍ လက်ကမ်းကြိုဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး အားလည်း သူ့လိုပင်ကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်းသည်။ သူ့စကားတွင် သူ့ 'တရား'သည် အထင်းသားပေါ်လွင်နေသည်။

'မလိုတမာစိတ်နဲ့ အချင်းချင်း ရန်ပြုနေရင် ဘာမျှမဖြစ်မလာနိုင်ဘူး။ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး စေတနာမေတ္တာထားပြီး ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ရင် အားလုံး ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘုရားသခင်က ကျုပ်တို့ကို အမှန်တရားကိုပေးခဲ့တဲ့အတိုင်း အမှန်တရားကို မြဲမြံစွာစွဲကိုင်ပြီးတော့ ကျုပ်တို့ လုပ်ဆောင်နေတဲ့အလုပ်တွေ ပြီးစီးအောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ကြပါစို့။ တိုင်းပြည်ရဲ့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေကို ကုစားဖို့ တိုင်းပြည်အတွက် အသက်စတေးသွားသူတွေရဲ့ ဇနီးမယားတွေနဲ့ သားသမီးတွေကို စောင့်ရှောက်ဖို့ တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိတဲ့အလုပ်တွေ အားလုံးကိုလုပ်ဖို့၊ ကျုပ်တို့အတွက်ရော၊ အခြားအားလုံးသော နိုင်ငံတွေအတွက် ပါ တရားမျှတပြီး ထာဝရတည်မြဲတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကြီးကို တည်ဆောက်ဖို့ ကျုပ်တို့အားလုံး အစွမ်းကုန်ကြိုးစားကြပါစို့'

ဤစကားကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သမ္မတလင်ကွန်းသည် လူငယ်ဘဝက သူနှင့် ရန်ဖြစ်ခဲ့သူများအား ဆက်ဆံခဲ့သည့်အတိုင်းပင် စစ်ရှုံးသော မဟာမိတ်ပြည်နယ်စု ခေါင်းဆောင်များအားလည်း ဆက်ဆံရန် ရည်ရွယ်ကြောင်း ထင်ရှားနေ၏။

အချုပ်ဆိုသော် ခေါင်းဆောင်လုပ်သူသည် ဒေါသအာယာတစိတ်ကင်းပြီး တကယ့်ဖြူစင်သော စေတနာမှန်ဖြင့် ပြုမူဆက်ဆံလျှင် ငယ်သားများ၏ ယုံကြည်ကိုးစား မှုကိုလည်းရနိုင်၏။ တီထွင်ဆန်းသစ်နိုင်သော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကိုလည်း ဖော်ဆောင် ပေးနိုင်၏။ ထို့ပြင် ငယ်သားများအနေဖြင့်လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိလာနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ခေတ် ခေါင်းဆောင်များသည် လင်ကွန်း၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို စံနမူနာယူကာ လက်အောက်ငယ်သားများ၏ အမှားကို အပြစ် မယူဘဲ ကြည်ဖြူစွာ ခွင့်လွှတ်သင့်၏။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- လူတစ်ယောက်အား နှိပ်ကွပ်လျှင် ထိုသူနှင့် ထိုသူ၏မိတ်ဆွေ များသည် မိမိအဖွဲ့အစည်းအတွက် ထာဝရ ရန်သူများ ဖြစ်လာ နိုင်သည်။
- အပြစ်ဒဏ်ကြောင့် အပြစ်ပေးရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်သည် ဘယ်လိုမျှ အကျိုးမပြု။
- နာမည်ကောင်းထွက်သော ခေါင်းဆောင်ထံသို့သာ လူတွေ ချဉ်းကပ်ချင်ကြသည်။
- တစ်ခါတစ်ရံ မသိယောင်ဆောင်နေလိုက်ခြင်းသည် အကျိုးယုတ် လောက်အောင် ထိခိုက်နစ်နာမှု မဖြစ်နိုင်။
- အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ခေါင်းဆောင်၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ကောင်းခြင်းကို အားကိုးအားထားပြုသည်။
- သာမန်အကြောင်းများကြောင့် လူငယ်များအား ဘဝမပျက် ပါစေနှင့်။
- မလိုတမာစိတ်ကို ရှောင်ပါ။ မေတ္တာစေတနာကို ဆောင်ပါ။
- မိမိ၏ အကောင်းဆုံးအပြုအမူများဖြင့်သာ လူတွေကို တွေ့ဆုံ ဆက်ဆံပါ။

အခန်း (၆)

မတရားဝေဖန်ခြင်းကို ခံနိုင်ရည်ရှိ

'ကျုပ်တို့ကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲပြောဆိုတာကြောင့်လည်း အလုပ် တာဝန် မပျက်ကွက်ပါစေနှင့်၊ အစိုးရအဖွဲ့၊ ဗြိတိန်အောင် ခြိမ်းခြောက်တာကို လည်းမကြောက်ပါနှင့်၊ ကျုပ်တို့ကို ထောင်ထဲသွင်းမှာကိုလည်း မကြောက် ပါနှင့်၊ အမှန်တရားသာ အားအရှိဆုံးဆိုတာကို လေးလေးနက်နက်ယုံကြည် ကြပါ၊ ကျုပ်တို့တာဝန်ကို အဲဒီလိုယုံကြည်မှုအပြည့်နှင့် သတ္တိရှိရှိ ကျေကျေ ပွန်ပွန် ဆောင်ရွက်ကြပါစို့'

['ကူးပါးအင်စတီကျူ' တွင် ပါတီဝင်များအား လင်ကွန်းပြောကြားသော မိန့်ခွန်းမှ နိဂုံးချုပ်စကား (၂၇.၂.၁၈၆၀)]

'အကျုပ်အတည်းကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ရင်ဆိုင်ပါ'
ဤစကားသည် 'သတ္တိ'၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုသော ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး အားနက်စ်ထ် ဟေးမင်းဝေး၏ စကားဖြစ်သည်။ ဤစကားသည် အဘာရာဟင်လင်ကွန်း ၏ တစ်သက်တာတွင် နောက်ဆုံးခုနှစ်တာကာလအတွင်း ကြုံခဲ့ရသော အခြေအနေကို အကောင်းဆုံးဖော်ပြသော စကားလည်း ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် သူ့တစ်သက်တာတွင် ရှည်လျားသောနှစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး အံ့ဩရလောက်အောင် သတ္တိတွေ အများ ကြီးပြခဲ့၏။ သူသည် ရုံးခန်းမှပေါင်းများစွာနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ (၁၈၅၅ ခုနှစ် အထက် လွှတ်တော်အမတ်ရွေးပွဲတွင် ရုံးခန်းမှပေးခဲ့သည်၊ ပြည်တွင်းစစ်အတွင်း ရှေးဦးပိုင်းတိုက်ပွဲများ တွင် ရုံးခန်းမှပေးခဲ့သည်။) သို့သော်လည်း သူ၏ အံ့ဖွယ်စွဲသတ္တိကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အခက်အခဲအားလုံးကို ကျော်လွှားပြီး အောင်ပန်းဆင်နိုင်ခဲ့၏။ လင်ကွန်းသည် စွန့်စားရ သည်၊ စိတ်ဓာတ်နိုင်မာသည်၊ ပန်းတိုင်ဆီသို့ ချီတက်ရာတွင် တွေဝေယိမ်းယိုင်ခြင်းမရှိ။ သူသည် သူ့ကိုယ်ကိုယ်လည်း ယုံကြည်သည်၊ သူ့အလုပ်ကိုလည်း ယုံကြည်သည်။ ပြီးတော့ သူ့မှာ အတ္တလွန်ကဲမှုမရှိ၊ ငါ့အလုပ်သည် မှန်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှု ကြောင့် အမြဲတမ်းအားတက်နေ၏။

ပြည်ထောင်စုကြီးအား လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုသည် လင်ကွန်း၏ ထူးခြားသော စွမ်းရည်များကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ အခြေအနေမှန်ကို ကောင်းစွာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် ရဲရင့် ပြတ်သားစွာ ရင်ဆိုင်ခြင်းတို့က သူ့အား သတ္တိအပြောင်ဆုံးခေါင်းဆောင်ဘဝသို့ ပို့ဆောင် ပေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သူသည် မှန်ကန်သောမဟာဗျူဟာကို ချမှတ်နိုင်ရုံသာမက ယင်း မဟာဗျူဟာနှင့် ပြည်တွင်းစစ်၏ အခြေအနေမှန်တို့ကို ပြည်သူတွေ သဘောပေါက်အောင် လည်း ဆက်သွယ်တင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် အမှန်တရားကို မြတ်နိုးသူဖြစ်သည့်အလျောက် ဖြစ်ရပ်များကို အရှိန်အရှိအတိုင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တင်ပြသည်။ ယင်းလုပ်ရပ်ကြောင့် သူ့အပေါ် ဝေဖန်ပုတ်ခတ်မှုတွေ အများအပြား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရ၏။ သို့သော်လည်း သတ္တိရှိသူတိုင်း သည် မတရားဝေဖန်ပုတ်ခတ်ခြင်းကို အနားနှင့်အမြန် ကျော်သွားနိုင်ကြသည်။ တစ်ပါးသူ များအား ဦးဆောင်သူများ၊ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်သူများသည် ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထိခိုက်လောက်အောင် အဝေဖန်ခံရဆုံးဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် ဤသဘာဝကို ကောင်းစွာသိသည်။ ထို့ကြောင့် အခြားခေါင်းဆောင်တိုင်း လုပ်သကဲ့သို့ပင် သူသည်လည်း မတရားဝေဖန်ခြင်းကိုရင်ဆိုင်ရန် သူ့ကိုယ်သူ ကြိုတင်၍ အသင့်ပြင်ဆင် ထားခဲ့သည်။

အမေရိကန်သမ္မတများအနက် လင်ကွန်းသည် ပို၍သွားပုပ်လေလွင့် အပြောခံခဲ့ ရသည်။ ပို၍အသရေဖျက်ခံခဲ့ရသည်။ ပို၍အမှန်းခံခဲ့ရသည်။ ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် သူ့အနိုင်ရခဲ့ခြင်းမှာ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ နှစ်ခြမ်းကွဲနေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ (ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက မြောက်ပိုင်းမှ စတီဖင်ဒေါက်ကလပ်နှင့် တောင်ပိုင်းမှ ဂျွန်ဘရက် ကင်းရိုက်တို့ကို သမ္မတလောင်းအဖြစ် တစ်ပြိုင်တည်း တင်ခဲ့သည်။) လင်ကွန်းသည် အရှေ့မြောက်ပိုင်း၏ အမာခံထောက်ခံမှုဖြင့် ရီပတ်ဘလီကန်ပါတီမှ ရွေးချယ်ခံရသော ပထမဦးဆုံးသမ္မတဖြစ်၏။ တကယ်တော့ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ၏ မဲဆန္ဒစာရင်းတွင် လင်ကွန်းနာမည်ပင် မပါဝင်ခဲ့ချေ။

လူနည်းစုခံဆန္ဒဖြင့် လင်ကွန်းအရွေးခံရသောအခါ တောင်ပိုင်းနယ်များ မကျေနပ် ၍ ပြည်ထောင်စုခွဲထွက်သွားသည်။ ဤတွင် ပြည်တွင်းစစ် စတင်ပေါ်ပေါက်သည်။ တစ်ပြိုင်တည်းတွင် လင်ကွန်းအပေါ် ပုတ်ခတ်ဝေဖန်မှုများလည်း မိုးလုံးမွန်သွားတော့ သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အနောက်ဒေသမှလာသော ကလန်ကလား ဤတောသား ရှေ့နေသည် ဘာကြောင့် ဘယ်လိုသမ္မတဖြစ်လာရသည်ကို ပြည်သူလူထုအများစုက နားမလည်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ သူ့ခေတ်စာနယ်ဇင်းပေါင်းစုံတို့က သူ့ကို စိတ်ကူး ပေါက်ရာ နာမည်များပေး၍ ဝေဖန်ပုတ်ခတ်ကြသည်။ ယင်းနာမည်များမှာ ကိုးရီး

ကားရား မျောက်လွှဲကျော်၊ သံလမ်းဇလီမားတုံးများကို ခွဲခဲ့သလို ပြည်ထောင်စုကိုခွဲ သော တတိယတန်းစား တောသားရှေ့နေ၊ မယဉ်ကျေးသည့် လူပြောင်လူနောက်၊ တောတွင်းသားလူဝံ၊ လူရွှင်တော် စသည်တို့ဖြစ်သည်။ 'အီလီနွိုက် စတိတ် ရီဂျစ် စတာ'သတင်းစာကမူ 'သမ္မတဂုဏ်ဒြပ်ကို ဖိနှပ်နှင့်တက်နင်းသည့် အကောက်ကွပ်ဆုံး၊ မရိုးသားဆုံး နိုင်ငံရေးသမား'ဟူ၍ပင် ရင့်သီးစွာ ထော်မနာပြုလိုက်သည်။

ယင်းသို့သော အပုတ်ချွေဖန်မှုတွေကြားမှ ကျွမ်းသစ္စာဆိုရန် ဝါရှင်တန်မြို့သို့ ရောက်လာသောအခါ လင်ကွန်း၏စိတ်ထဲတွင် ဘယ်လိုခံစားရလိမ့်မည်ဆိုသည်ကို တွေးကြည့်လျှင် သိနိုင်သည်။ သူသည် ယင်းခံစားချက်ကို သမ္မတရာထူးလက်မခံမီ အချိန်ပိုင်းကလေးက လူတစ်စုအား ပြောပြခဲ့၏။

'ဒီမြို့ကို ကျုပ်ရောက်လာတာဟာ တခြားဘယ်သူရောက်လာတဲ့ အခြေအနေနဲ့မှ မတူဘူး။ ကျုပ်ရောက်လာပုံက ကျုပ်ကို ဆန်ကျင်ခဲ့ကြတဲ့၊ ဆန်ကျင်နေကြတဲ့လူတွေ ကြားမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရောက်လာတာ'

သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပြီးသည့်နောက်တွင်လည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် မတရားဝေဖန်ချက်တွေက ရစ်စမသွား။ ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်နေဆဲဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ဝေဖန်သူများအနက် တောင်ပိုင်းဘက်တော်သားများသာမက ရီပတ်ဘလီကန်ပါတီတွင်း မှ ရိုဏ်းကွဲအုပ်စုများ၊ ကွန်ကရက်လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များပင် ပါဝင်၏။ သမ္မတအဖြစ် လင်ကွန်းသိလာရသောအချက်မှာ သူ့ဘာပဲလုပ်လုပ် မကျေ နပ်သောသူများတော့ ရှိနေဦးမည်ဟူသော အချက်ဖြစ်၏။ သူ၏ သမ္မတသက်တမ်း ပထမနှစ်တွင် အစိုးရဌာန ရာထူးတွေ အများအပြား ခန့်ထားရန်လိုနေသည်ကို တွေ့ရ ၏။ ရာထူးခန့်ထားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ 'ရာထူးတစ်နေရာတွင် လျှောက်ထားသူက ၂၀ ရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ၁၉ ယောက်ကတော့ ကျုပ်ရန်သူတွေ ဖြစ်တော့မှာပဲ'ဟု သူကပြောသည်။ သူ့မှာ ရန်သူတွေ ပေါများလာသည်နှင့်အမျှ ဝေဖန်ပုတ်ခတ်မှုတွေလည်း တိုးပွားလာသည်။ သို့သော်လည်း ယင်းတို့ကို သူက စိတ်ရှည်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ ခံစားခံရခြင်းတို့ဖြင့် ကာကွယ်ဖြေရှင်းသည်။ သူက ယင်းတို့အားလုံးကို ဒဿနအမြင် ဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သူ၏လူ့သဘာဝ နားလည်မှုဖြင့် ဖြေရှင်းသည်။ လူ့သဘာဝဟာ ဘယ်တော့မှ မပြောင်းလဲဘူး။ အခုစမ်းသပ်ပွဲကြီးမှာ ပါဝင်နေတဲ့ လူတွေအတိုင်းပဲ။ ဘယ်အနာဂတ်စမ်းသပ်ပွဲမှာ ပါဝင်တဲ့လူပဲဖြစ်ဖြစ် ကျုပ်တို့အားလုံးဟာ အားနည်းတဲ့လူရှိသလို အားကောင်းတဲ့လူလည်း ရှိမှာပဲ။ မိုက်မဲတဲ့လူရှိသလို လိမ္မာတဲ့ လူလည်းရှိမှာပဲ။ ဆိုးတဲ့လူရှိသလို ကောင်းတဲ့လူလည်း ရှိမှာပဲ'ဟူ၍ ၁၈၆၄ ခုနှစ်က သူပြောခဲ့ဖူးသည်။

လင်ကွန်းသည် သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးလိုလို မနာလိုမှု၊ မုန်းတီးမှုနှင့် အပုတ်ချ မှု၏ သားကောင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ အရာရာကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ချင်သည့် သူ၏ပြင်းပြသောဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်၏။ သူက သူ့စွမ်းရည်နှင့်သူ သူများကို ကျော်တက်သည်။ ကျော်တက်ခံရသူများက သူ့ကို မနာလိုမုန်းတီးကြသည်။ အတင်း ပြော အပုတ်ချကြသည်။ သည့်ဒဏ်ကို လူငယ်ဘဝက သူ့အလုံးအလဲခံခဲ့ရ၏။ နောက် ပိုင်းကျတော့ အသက်အရွယ်နှင့် အတွေ့အကြုံကြောင့် သူခံနိုင်ရည်ရှိလာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းသို့ခံစားခဲ့ရသည့်ဝေဒနာကိုတော့ သူဘယ်တော့မျှမမေ့။ ထို့ကြောင့် လည်း သူသည် သူ့လိုခံရသောလူများအား စာနာသနားစိတ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ခါက လူနာအား မှားယွင်းကုသမိသော လူငယ်တစ်ယောက်အား ရှေ့နေလင်ကွန်းက စာနာ သနားစိတ်ဖြင့် ထောင်မကျအောင် ကယ်တင်ခဲ့ဖူးသည်။

ထိုအကြောင်းကို ဆရာဝန်ကလေးက ဤသို့ ပြန်ပြောခဲ့သည်။

‘အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်က ရှေ့နေလိုက်ခ ဘယ်လောက်ပေးရမလဲလို့ သူ့ကို မေးတော့ “မောင်ရင်က အခုမှ ဘဝလုပ်ငန်းစခါစ လူငယ်တစ်ယောက်ပဲ။ ဒီတော့ ရှေ့နေခ ဒေါ်လာ ၁၀၀ တန်ပေးမှ ကျုပ်က ၂၅ ဒေါ်လာပဲ ယူပါမယ်။ ကျန် ၇၅ ဒေါ်လာ ကိုတော့ မနာလိုမှုနဲ့ မလိုတမာမှုရဲ့သားကောင်ဖြစ်တဲ့ အဖိုးကန်လူငယ် ဆရာဝန်လေး ကိုပဲ ပြန်လှူလိုက်ပါတယ်”လို့ သူပြောတယ်’

လင်ကွန်းသည် သူ၏သမ္မတသက်တမ်းလေးနှစ်တာကာလအတွင်း ရိုင်းစိုင်း သော ရန်ပြုမှုနှင့် ပြင်းထန်သော ဝေဖန်မှုတို့ကို ကြုံကြုံခံနိုင်ခဲ့သည်။ သူသည် ယင်းတို့ ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသူသာမက ပြည်တွင်းစစ်ကိုအောင်ပွဲခံပြီး တိုင်းပြည်ကိုလည်း မပြိုကွဲအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့၏။ အံ့ဖွယ်စွမ်းဆောင်ချက်ပင်တည်း။ ထို့ပြင် သူသည် အမေရိကန် စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ သမ္မတ၏ဩဇာအာဏာကို တိုးချဲ့ ခြင်း၊ ကပ္ပလီ ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်းနှင့် အမေရိကန်လူမျိုးတို့၏ မျိုးချစ် စိတ်ဓာတ်ကို အားသစ်လောင်းခြင်းတို့ကိုလည်း အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့၏။

မတရားဝေဖန်ပုတ်ခတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ လင်ကွန်း၏ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းနည်း များကို ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်များ စံနမူနာ ယူသင့်သည်။ လင်ကွန်းသည် ယင်းသို့ သော သိက္ခာချမှုများကို နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ အများဆုံးကျင့်သုံး သောနည်းကတော့ လျစ်လျူရှုထားလိုက်သောနည်းပင်ဖြစ်၏။ ဤနည်းသည် အပေါ်စား နိုင်ငံရေးအပုတ်ချမှုပေါများသောခေတ်တွင် အသုံးဝင်သည်။ ယင်းတို့ကို အာရုံစိုက်နေဖို့ သူ့မှာအချိန်မရှိ။ ပြည်တွင်းစစ် အောင်နိုင်ရေးအတွက် အလွန်အလုပ်များနေသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အပေါ် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သော စာနယ်ဇင်းဆောင်းပါးများကို သူလုံးဝမဖတ်။

သို့သော်လည်း ဘယ်လိုမျှ ရှောင်၍မရ၊ မျက်စိဖြင့် မမြင်မဖတ်ရသည့်တိုင် နားဖြင့်တော့ မကြားချင်အဆုံး အမြဲတမ်းကြားနေရ၏။

လင်ကွန်းသည် သူ၏နိုင်ငံရေးသမားဘဝ အစောပိုင်းကာလများက အပုတ်ချ ဝေဖန်ခံရမှုကြောင့် တော်တော်စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် သူ့ ရန်သူများကမဟုတ်ဘဲ သူ့မိတ်ဆွေများက အပုတ်ချ ဝေဖန်ခဲ့ကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် သူသည် ယင်းတို့ကိုဂရုမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူရှုထားခဲ့သည်။ ဤအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့က ပြောကြားခဲ့သော သူ၏နောက်ဆုံး လူထုစည်းပေးပွဲ မိန့်ခွန်းတွင် ‘ကျုပ်အပေါ် မဟုတ်မမှန် ဝေဖန်ပုတ်ခတ် ရေးသားကြတာတွေကို တတ်နိုင်သမျှ ကျုပ်မဖတ်ဘဲနေခဲ့တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျုပ်ပြန်ပြီး အဖြေမပေးနိုင်တဲ့ ဝေဖန်စွပ်စွဲချက်တွေကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက် အဖြစ် မခံချင်လို့ဘဲ ဟူ၍ သူပြောခဲ့ဖူးသည်။

သို့သော်လည်း အခြေအနေအရ လိုအပ်သည့်အခါမျိုးမှာတော့ ယင်းသို့သော ဝေဖန်စွပ်စွဲချက်တွေကို သူက ကြုံကြုံခံ၍ ပြန်လည်ချေပတတ်သည်။ အထူးသဖြင့် သူ၏နိုင်ငံရေး ခံယူချက်အပေါ် ပြည်သူတွေ၏ ယုံကြည်မှုကင်းခဲ့သွားအောင် တမင်လုပ် ကြံဝေဖန်စွပ်စွဲခြင်းမျိုးကို သူက ဘယ်တော့မျှ ခေါင်းငုံ့မခံ။ အမြဲတမ်း ပြန်လည်တုံ့ပြန် ဘတ်သည်။ ၁၈၅၈ ခုနှစ် အထက်လွှတ်တော်အမတ်အရွေးခံရန် မဲဆွယ်စဉ်က သူ၏ ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး ခံယူချက်နှင့်ပတ်သက်၍ သူနှင့်ပြိုင်ဘက် စတီဗင် ဒေါက်ကလပ်က သူ့ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်အပုတ်ချပြီး မဲဆွယ်သည်။ လူထု ပရိသတ်ကြီးက တစ်ခဲနက် လက်ခုပ်ဩဘာပေးကြသည်။ လင်ကွန်းကပြောတော့ ပရိသတ်အားလုံး ဆိတ်ဆိတ်သား တိတ်ဆိတ်နေကြသည်။ သူ့မိတ်ဆွေက ဤအချက် ကို စိုးရိမ်မိကြောင်းပြောပြသောအခါ သူက ‘စိတ်လှုပ်ရှားပြီး သွေးရူးသွေးတန်းဖြစ်နေတဲ့ လူအုပ်ကြီးကြောင့် ကျုပ် ဘယ်တော့မှ ကြောက်ဖူးမတုန်ဘူး။ လူလူချင်း ရက်ရက် စက်စက်ဖိနှိပ်မှုကြောင့် လောကဏှင်နေရတဲ့ ဒီငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်သုဉ်းရေးအတွက် ဟောပြောတာတွေကိုလည်း ကျုပ်ဘယ်တော့မှ စွန့်လွှတ်မှာမဟုတ်ဘူး ဟူ၍ ပြန်ပြော ခဲ့သည်။

၁၈၆၄ ခုနှစ်က ဘောလ်တီမိုးမြို့တွင် မိန့်ခွန်းပြောခဲ့တုန်းကလည်း လင်ကွန်း သည် လူမည်း ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကိုဆန့်ကျင်ပြီး သိက္ခာချဝေဖန်သူများကို ပြတ်ပြတ် သားသား တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။

‘သိုးကျောင်းသားက သိုးတွေမသေရအောင်လို့ ဝံပုလွေကို မောင်းလှတ်တယ်။ အဲဒီအတွက် သိုးတွေက သိုးကျောင်းသားကို အသက်သခင်အဖြစ် လျှေးစူးတင်ကြ

www.burmeseclassic.com

တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝံပုလွေကတော့ သိုးကျောင်းသားကို လွတ်လပ်ခွင့် ဖျက်ဆီးသူဆိုပြီး စွပ်စွဲတယ်။ အထူးသဖြင့် သိုးက သိုးမည်းဖြစ်နေရင် ပိုပြီးတောင် ဆိုးသေးတယ်။

မတရားဝေဖန်စွပ်စွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လင်ကွန်း၏ အထိရောက်ဆုံး တုံ့ပြန်နည်းတစ်ခုမှာ ပြန်လည်ချေပစာ အရည်ကြီးတွေ ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်။ သူ၏ဒေါသစိတ် ပြေပျောက်သွားစေရန် စားပွဲမှာထိုင်ကာ ပြန်လည်ချေပစာရေးသည်။ ထို့နောက် ထိုစာကို သက်ဆိုင်သူသို့မပို့ဘဲ သည်အတိုင်းပစ်ထားလိုက်သည်။ သူ့ခံစားချက်ကို ဖွင့်အနိပ်ပစ်လိုက် ရသောကြောင့် သူ့အဖို့ နေသာထိုင်သာ ရှိသွားသည်။ သို့သော် သူ၏ဒေါသကို လူသိ ရှင်ကြား မဖော်ထုတ်ချင်သောကြောင့် ရေးပြီးသောစာကို သက်ဆိုင်သူထံသို့မပို့ဘဲ ချောင်ထိုးထားလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ ရွှေးကောက်ပွဲနောင်ပိုင်းကလည်း သူ့အပေါ် စွပ်စွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေရှင်းလွှာတစ်စောင်ကို လင်ကွန်းရေးခဲ့ဖူးသည်။ အဆိုပါ စွပ်စွဲချက် ပေါ်ပေါက်လာရသောဖြစ်ရပ်ကို 'အင်တီယက်တစ်ဖြစ်ရပ်' ဟူ၍ စာနယ်ဇင်းတွေက ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်။ ဖြစ်ပုံမှာ ၁၈၆၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်းက လင်ကွန်း သည် တပ်ပွဲများကို စစ်ဆေးရန် အင်တီယက်တစ် စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ လမ်းခရီးတွင် လင်ကွန်းက သူ့မိတ်ဆွေရင်းကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝါဒ်လာမွန်အား သူ့ အကြိုက် အလွမ်းသီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ဆိုပြရန် ပြောသည်။ ထိုအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ခပ်တိုတို အလွမ်းသီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ဆိုပြသည်။ ထို့နောက် သမ္မတကြီး စိတ်လန်း ကိုယ်လန်းဖြစ်စေရန်အတွက် မြူးရွှင်သောသီချင်း တော်တော်များများကို ဆက်လက် ဆိုပြသည်။ နောက်လအနည်းငယ်ကြာသောအခါ သမ္မတကြီးသည် အလောင်းကောင် တွေ တောင်လိုပုံနေသောမြင်ကွင်းတွင် ပျော်စရာသီချင်းဆိုခိုင်းခဲ့သည်ဟု စာနယ်ဇင်း တွေက ရေးသားကြသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်သည် ၁၈၆၄ ခုနှစ် သမ္မတရွှေးကောက်ပွဲတွင် ပြန်ပေါ်လာပြန်သည်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကို 'နယူးယောက်ဝါးလ်ဒ်' သတင်းစာက 'မစ္စတာ လင်ကွန်း၏ ရယ်စရာပြက်လုံးပာစ်ခုံ' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အပုပ်ချ ရေးသားလိုက် သည်။

ဤတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလာမွန်က အကြီးအကျယ် ဒေါ်ကန်ပြီး ဤကိစ္စကို တိုင်းသိပြုသည့် ပြန်လည်ချေပရန် သမ္မတကြီးအား တိုက်တွန်းသည်။ သို့သော် သမ္မတ ကြီးက လက်မခံ။ 'သူ့အတိုင်းပဲထားလိုက်စမ်းပါ' ပြောသည်။

သမ္မတကြီး၏ တုံ့လာဘဝ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေဝါဒကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက မကျေနပ်၊ ထို့ကြောင့် သူက ဖြေရှင်းချက်တစ်စောင်ရေးပြီး သမ္မတကြီးကို တင်ပြသည်။ ထိုအခါ သမ္မတကြီးက 'ဒီဖြေရှင်းချက်ကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြဖို့ ကျုပ်သဘောမတူဘူး... လာမွန်၊

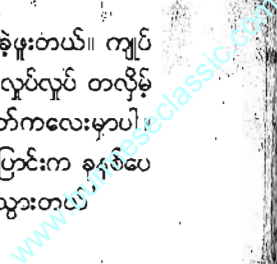
ခင်ဗျားရဲ့လေက သိပ်ပြီး ပြင်းလွန်းတယ်။ ကြမ်းလည်းသိပ်ကြမ်းတယ်။ တစ်ခါတလေ နင်ဗျားက သိပ်ပြီး တိုက်ချင်ခိုက်ချင်စိတ် ပြင်းထန်တယ်။ ကျုပ်သားဆိုရင် ဖြစ်စဉ်အတိုင်းပဲ ရိုးရိုးကလေးရေးမှာပဲ။ အပိုဆာဒါး ဘာမှမထည့်ဘူး။ အဲဒီတော့ အခုပဲ ကျုပ်ရေး ကြည့်ပါရစေ' ဟု ပြန်ပြောသည်။

ထို့နောက် သူသည် ဖြစ်ရပ်မှန်အတိုင်း စာရှည်ကြီးတစ်စောင် ရေးသည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးနောက် ၁၆ ရက်အကြာတွင် သူသည် အင်တီတစ်စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ အလောင်းတစ်လောင်းမှ မတွေ့ရကြောင်း စသည်ဖြင့် ရေးသား ထားသည်။ ထိုစာကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလာမွန်ရေးသည့်အနေဖြင့် ထုတ်ပြန်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ သော်လည်း လင်ကွန်းက ထုတ်ပြန်ခွင့်မပြုခဲ့ချေ။ ၁၈၆၅ ခုနှစ်တွင်မှ ထိုစာအကြောင်း အများပြည်သူတွေ သိခဲ့ကြရ၏။

သမ္မတလင်ကွန်း၏ ထူးခြားသောအကျင့်တစ်ခုမှာ ဒေါသထွက်စရာများကို ရယ်စရာအဖြစ် ပြောင်းလဲရှုမြင်တတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူက ဟာသဉာဏ်ရှိသည်။ ဖြတ်ထိုး ဉာဏ်ကောင်းသည်။ ပုံတိုပတ်စ အပြောကွန်းသည်။ ယင်းတို့သည် သူ့အတွက် မတရား ဝေဖန်မှုတွေကို ခံနိုင်ရည်ရှိစေသော 'ဆေးစွမ်းကောင်းများပင် ဖြစ်သည်။ ၁၈၅၈ ခုနှစ် အတွင်းက စတီဗင်ဒေါက်ကလပ်က သူ့အား မဟုတ်မမှန်ပုတ်ခတ်စွပ်စွဲမှုတွေ တစ်ခုပြီး တစ်ခုတင်ပြီး အပုပ်ချသည်။ ထိုအခါ သူက 'မဟုတ်မတရား စွပ်စွဲခံရရင် ဘယ်သူမဆို ဒေါသထွက်တတ်တယ်။ ကျုပ်လည်း အဲဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ စွပ်စွဲချက်က ရိုင်းစိုင်းပြီး အောက်တန်းကျတဲ့ စွပ်စွဲချက်မျိုးဖြစ်နေတော့ ဒေါသထွက်ရမဲ့အစား ရယ်ပဲရယ်မိ တော့တယ်' ဟု ပြန်ပြောခဲ့၏။

လင်ကွန်းသည် ဤအကျင့်ကို 'အိမ်ဖြူတော်' အထိ ယူဆောင်လာခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးသိက္ခာချခံရမှုတည်းဟူသော ဆူးငြောင့်များကို ဤအကျင့်ဖြင့် သူ နတ်ပစ်သည်။ သူသည် တစ်ခါတစ်ရံ သင့်လျော်သော ပုံတိုပတ်စကလေးတစ်ပုဒ်ကို ပြောပြခြင်းဖြင့် တစ်ဖက်လူကို ထိရောက်စွာ ထိုးနှက်တတ်သည်။ တစ်ခါက သူ့ကို အမနာပစကား များဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်လာသူတစ်ဦးအား သူက 'ဒီလူကြီးမင်းရဲ့ ပြောကြားချက်က သူ့စိတ်ရဲ့လုပ်ရပ်အားလုံးကို ရုပ်ဆိုင်ပစ်လိုက်တာပဲ' ဟူ၍ တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ပစ်လိုက် သည်။ ထို့နောက် သူက ပုံတိုပတ်စကလေးတစ်ပုဒ်ကို ပြောပြသည်။

'ဟိုအရင်တုန်းက ကျုပ် အချိန်ပိုင်းသင်္ဘောသား လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ကျုပ် လုပ်ရတာက ဆန်ဂါမွန်မြစ်ထဲမှာ တဘူဘူအော်မြည်ရင်း တလုပ်လုပ် တလိုနဲ့ လိုနဲ့ လူးလာခေါက်ပြန်သွားနေတဲ့ မီးသင်္ဘောအစုတ်အနတ်ကလေးမှာပါ။ အဲဒီသင်္ဘောကလေးမှာ ဘွိုင်လားအိုးက ငါးပေရှည်ပြီး ဥဩပြောင်းက ခုနစ်ပေ ရှည်တယ်။ ဥဩသံပေါ်ထွက်လာတိုင်း သင်္ဘောက ရပ်ရပ်သွားတယ်။

တစ်ခါတွင်လည်း မြောက်ပိုင်းသား ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတစ်ယောက်က အရွယ်ရောက်သူတိုင်း စစ်ထဲမဝင်မနေရဥပဒေကို မကျေနပ်ဖြစ်ပြီး သူ့အနေဖြင့် ယင်း ဥပဒေကို အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ဟုဆိုကာ သမ္မတကြီးကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်လာ တယ်။ သို့သော်လည်း လင်ကွန်းက နောက်ဆုတ်၍မသွား။ ဥပဒေအတိုင်း လုပ်စရာရှိ တာဆက်လုပ်ရန် ကာကွယ်ဝန်ကြီးကို ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ပြီးတော့ သူက သူ့ထုံးစံ အတိုင်း ပုံတိုပတ်စကလေးတစ်ပုဒ် ပြောပြသည်။

ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက သင်္ဘောရေချွဲမှာ ကျုပ်တွေ့ခဲ့ဖူးတဲ့ ကလေး နဲ့ တူနေတယ်။ အားလုံးအသင့်ဖြစ်တော့ သူတို့က ကလေးတစ်ယောက်သွား ခေါ်ပြီး သင်္ဘောဝမ်းဗိုက်အောက် ပို့လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီကလေးလုပ်ရမှာက ခလုတ်ကို တအားရိုက်ထုဖို့ပဲ။ အဲဒါမှ သင်္ဘောက ထွက်သွားမှာ။ သင်္ဘော ထွက်သွားတဲ့အခါ သူက အသာလေး ပြားပြားဝပ်နေလိုက်ရုံပဲ။ ဒါနဲ့ သူက သူ့အလုပ်ကို မှန်မှန်ကန်ကန် လုပ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက သေလုမျောပါး အော်ပြီး သင်္ဘောအောက်က ထွက်လာတယ်။

'ကျုပ်ကတော့ သူ့ကျောကုန်းပေါ်က အရေတွေ အကုန်စုတ်ပြီကုန်ပြီ ထင်တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး။ သင်္ဘောကျင်းက တာဝန်ခံက ကျုပ်ကို ပြောပြတယ်။ အဲဒီကလေးဟာ ဒီအလုပ်မျိုးကို အမြဲတမ်းလုပ်သတဲ့ သူက ဒီအလုပ်ကို ကျွမ်းတယ်။ အနာတရလည်း ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ဘူးတဲ့ ဒါပေမဲ့ သူက သင်္ဘောအောက်က ပြန်ထွက်လာတိုင်း အဲဒီလိုပဲ အမြဲတမ်း အော်ပြီး ထွက်လာတတ်တယ်တဲ့။ အခု ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးလည်း အဲဒီ အတိုင်းဖြစ်နေပြီ။ သူဟာ သူ့အလုပ်ကို ကျွမ်းပါတယ်။ ဘာမှ အန္တရာယ်မရှိ ပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့အော်တာကို ဂရုမစိုက်ကြပါနှင့်။ သူက သူ့အလုပ် ဘယ်လောက်ခက်ခဲတယ်ဆိုတာ လူတွေသိအောင် ပြချင်တာပါ။ သူလုပ်နေပါ တယ်ဆိုတာ ပြချင်လို့ တမင်အော်တာပါ'

လင်ကွန်းမှာ ဟာသဉာဏ်ရှိသည့်အပြင် အမှန်တရားကို သိနိုင်စွမ်းရည်လည်း ရှိသည်။ သူက ယင်းအသိကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ အသုံးချတတ်သည်။ တစ်ခါက လူတစ်စုအား သူပြောဖူးသည်မှာ- 'ဘယ်လုပ်ငန်းမှာမဆို ရှေ့ဦးရှေ့ဖျား လုပ်ဆောင်သူ တွေဟာ များသောအားဖြင့် အဲဒီလုပ်ငန်းကို အောင်အောင်မြင်မြင် အကောင်းဆုံး လုပ်နိုင်တဲ့လူတွေ မဟုတ်ကြဘူး။ သူတို့ဟာ မကြာခဏဆိုသလို ပြင်းထန်တဲ့ဆန့်ကျင်မှု နဲ့ ရင်ဆိုင်ကြရတယ်။ ရက်ရက်စက်စက် ဝေဖန်ရှုတ်ချခံကြရတယ်။ ဒီလိုနဲ့နောက်ဆုံး ပြည်သူတွေက ဆန်းသစ်ပြုပြင်မှုကို လက်ခံရတော့မှအခြေအနေ ရောက်လာတဲ့အခါမှာ

ရှေ့ဦးလုပ်ဆောင်သူတွေကို အားမကိုးဘဲ တခြားလူတွေကိုပဲ အားကိုးတတ်ကြတယ်။ သမ္မတရာထူးဆိုတာကလည်း အတွေ့အကြုံမရှိဆုံး နိုင်ငံရေးသမားအတွက်တောင်မှ ပန်းခင်းတဲ့မွှေ့ရာမဟုတ်ဘူး။ ...တကယ်တော့ ဘယ်လူသားမှ သမ္မတရာထူးနဲ့ ပြည့်ပြည့် ၀၀ မထိုက်တန်ဘူး။ ဘယ်လူသားမှ ပုတ်ခတ်စွပ်စွဲမှုနဲ့ မကင်းနိုင်ဘူးဟူ၍ ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် သူ့တွင် အမှားနှင့်အမှန်ကို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်သော စွမ်းရည်ရှိ ကြောင်း သူ့ကိုယ်သူ လေးနက်စွာ ယုံကြည်သည်။ ယင်းစွမ်းရည်ကြောင့်လည်း မတရား ဝေဖန်မှုကို သူကြိုကြိုခံနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ အများစုက ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကင်းမဲ့စွာဖြင့် မတော်မတရားလုပ်နေကြသော်လည်း သူက ဘယ်တော့မျှမလုပ်။ သူ့သိက္ခာကို မှဲ့ တစ်ပေါက်အစွန်းမခံ။ သူ့ယုံကြည်ချက်ကို ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်လာလျှင်လည်း လုံးဝ နောက်မတွန့်။ ကြိုကြိုခံ၍ ရပ်တည်သည်။ 'အမှားလုပ်တာကိုကြောက်ဖို့ကိစ္စမှာထက် အမှန်ကိုလုပ်ရဲဖို့ကိစ္စမှာ ပိုပြီး သတ္တိလိုအပ်တယ်'ဟု သူက ပြောသည်။ 'အမှန်ဘက်က ရပ်တဲ့လူဟာ ကြောက်စရာမလိုဘူး'ဟု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝှန်မက်ကလာနန်ထံပေးစာတွင် သူ ရေးဖူးသည်။ 'နယူးယောက်ထရီဗွန်း' သတင်းအယ်ဒီတာ ဟိုးရှေ့စ် ဂရီလီထံ ပေးစာတွင်လည်း 'အမှန်တရားဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် သွားပုပ်လေလွင့်စွပ်စွဲတာကို အကောင်းဆုံးလက်စားချေခြင်းပဲ'ဟု ရေးခဲ့၏။

ခေတ်ပြိုင်ခေါင်းဆောင်များ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များသည် လင်ကွန်း၏ နည်းလမ်းများကို ကျင့်သုံးပြီး မတရားပုတ်ခတ်ဝေဖန်ခြင်းကို တုံ့ပြန် တိုက်ခိုက်သင့်သည်။ အဓိကကတော့ ခံနိုင်ရည်ရှိဖို့၊ စိတ်ရှည်ဖို့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ယုံကြည် ဖို့ပင် ဖြစ်သည်။

သူတစ်ပါးက ဝေဖန်တိုက်ခိုက်လာလျှင် အသေးအဖွဲ့တွေကို လျစ်လျူရှုထား လိုက်ပါ။ ကြီးကျယ်လျှင် တစ်မျိုးတစ်မည်ပြောင်းလဲသွားအောင် ပြန်တိုက်ပါ။ ဒေါသပြေ သွားအောင် ဖြေရှင်းချက်ရေးပါ။ သို့သော် ဘယ်သူ့ဆီမျှမဖို့ဘဲ သိမ်းထားလိုက်ပါ။ ပြီးတော့ အကောင်းဘက်ကိုကြည့်ပြီး ဟာသဉာဏ်ကို အမြဲတမ်း အသုံးချပါ။

အကျပ်အတည်းကြိုလာလျှင် အေးဆေးတည်ငြိမ်အောင် ကြိုးစားပါ။ အမှား နှင့်အမှန်ကို ခွဲခြားသိမြင်ပါစေ။ သတ္တိရှိပါစေ။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- ဒေါသမများစေရေးအတွက် ပုတ်ခတ်ဝေဖန်ချက်များကို ဖတ်ရှုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ။
- စိတ်လှုပ်ရှားနေသော လူထုကို မကြောက်ပါနှင့်။ မိမိ၏ ရိုးသားသော ခံစားချက်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပြပါ။
- ယေဘုယျအားဖြင့် အမှန်တရားသည် မတံ့ရာစွပ်စွဲ ဝေဖန်မှုကို အကောင်းဆုံး ကလဲ့စားချေခြင်းဖြစ်သည်။
- ကိုယ်သိသလောက်၊ ကိုယ်တတ်နိုင်သလောက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင်လုပ်ပါ။ ပြီးဆုံးအောင်အထိ လုပ်ပါ။
- မတရားစွပ်စွဲချက်ကို တစ်ကြိမ်အနူးပေးလိုက်လျှင် နောက်ထပ် စွပ်စွဲချက်များအတွက် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားနိုင်သည်။
- မိမိအား အုပ်စုနှစ်စုလုံးက ဝေဖန်ထိုးနှက်လာလျှင်၊ သို့မဟုတ် နှစ်စုလုံးက ဝေဖန်ထိုးနှက်ခြင်းမပြုလျှင်၊ မိမိ မှန်ကောင်းမှန်နိုင်သည်။ သို့သော် တစ်ဖက်အုပ်စုက ကလော်တုတ်ပြီး တစ်ဖက်အုပ်စုက ချိုးကျူးထောမနာပြုတာမျိုးကိုတော့ သတိထားပါ။
- တိုက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်ခြေရှိခြင်းကြောင့် မိမိက မှန်ကန်သည်ဟု ယုံကြည်သောလုပ်ရပ်ကို စွန့်လွှတ်မပစ်ပါနှင့်။

အခန်း(၇)

ဆန့်ကျင်ဘက် အမှန်သဘောကို နားလည်

‘အချိန်ယူပါ။ ဒီကိစ္စကို သေသေချာချာ စဉ်းစားပါ။ အချိန်ယူတဲ့ အတွက် တန်ဖိုးရှိတာတွေ ဘာမျှ ဆုံးရှုံးမသွားနိုင်ဘူး’
 ‘နောင်နေ့တာဟာ ကျုပ်တို့ကို ဘဝပျက်အောင် ပျက်ဆီးတာပဲ’
 ‘အချိန်ဆိုတာ အရာပင်သိမ်းပဲ။ ဒီအချက်ကို နှလုံးသွင်းပြီး ကြိုးစားလုပ်စမ်းပါ’
 ‘နေ့နေ့ကလေးနှင့် မြန်မြန်လုပ်ပါ’

[အခြေအနေအမျိုးမျိုးတွင် ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးမျိုးတို့အား လင်ကွန်းက အကြံပေးပြောကြားသော ဆန့်ကျင်ဘက်အမှန်စကားများ (မတ်၊ ၁၈၆၁-ခုလိုင်၊ ၁၈၆၂)]

အများအားဖြင့် အဘရာဟမ်လင်ကွန်းအား ‘ဘုန်းသမ္ဘာရှင်’ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဟု မသတ်မှတ်ကြသော်ငြားလည်း သူ့အကြောင်းကို သေသေချာချာလေ့လာကြည့်သောအခါ အံ့ဖွယ်ထူးခြားသော အရည်အချင်းများကို တွေ့ရသောကြောင့် ‘ဘုန်းသမ္ဘာရှင်’ ခေါင်းဆောင်ဟု ခေါ်မည်ဆိုက ခေါ်လောက်သည်။ ပမာအားဖြင့် တပ်စခန်းများသို့ သွားရောက်သည့်အခါတိုင်း တပ်သားများက သူ့အား စုန်ပေါက်ပျော်မြူးကာ သောင်းသောင်းဖြဖြ တစ်ခဲနက် ကြိုဆိုကြသည်။ နယူးယောက်မြို့ ‘ကူးပါးအင်စတီကျူး’တွင် မိန့်ခွန်းပြောတုန်းကလည်း ပရိသတ်က လက်ခုပ်သံတဖြောင်းဖြောင်းနှင့် ထောက်ခံအားပေးကြသည်။ ၁၈၆၁ ခုနှစ်က စပရင်းဖီးလ်ဒီမြို့မှ ဝါရှင်တန်မြို့တော်သို့ အသွားတုန်းကလည်း မီးရထားဘူတာတွင် လူပေါင်းတစ်ထောင်ကျော်တို့က မဒိတ်မခေါ်ဘဲနှင့် တမင်သက်သက် လာရောက်နှုတ်ဆက်ကြသည်။ တကယ်တော့ လင်ကွန်းဘယ်နေရာပဲ သွားသွား လူတွေကြိတ်ကြိတ်တိုးဝိုင်းအုံလာတတ်သည်ချည်းပင်။ သူလုပ်ကြံခံရပြီးနောက်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး အပူလုံးကြွပြီး ယူကူးမရဖြစ်ခဲ့ခြင်းသည် သူ၏ လူချစ်လူခင်များခြင်းကို သက်သေထုနေ၏။ လင်ကွန်းအား အဖြစ်မှန်ထက် ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန် ကြည့်ညှိ

လေးစားကြသောကြောင့် သူ့အဆင့်သည် သူ့တော်စင်တစ်ဦးနီးပါး မြင့်တက်သွားခဲ့သည်။ စင်စစ် သူသည် သူ့ခေတ်တုန်းက လူပေါင်းများစွာတို့အဖို့ 'မခင်လိုခေါင်းဆောင်' ဖြစ်သည်။ 'အဘရာဟမ်'ဟူသော နာမည်ကိုကပင် 'မခင်'ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့နာမည်ကလည်း သူ့အရပ်လိုပင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ လူတွေကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်းကား လှုပ်သောသော်လည်း နာမည်မသေသော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။ သူ့နာမည်သည် လူတိုင်း၏ နှလုံးသားထဲတွင် စွဲမြဲနေဆဲရှိသေးသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် လူတန်းစားမျိုးစုံ၊ အလွှာမျိုးစုံတို့က သူ့ကို တသသဖြင့် ကြည်ညိုလေးစားနေဆဲ ရှိသေးသည်။

လင်ကွန်းအား ဂျွန်၊ အက်ဖ်၊ ကနေဒီကဲ့သို့ ဘုန်းရှင်ကံရှင် သမ္ဘာရှင်အဖြစ် ယူဆရန် တော်တော်ခက်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆန့်ကျင်ဘက်လိုဖြစ်နေသည်။ သူ့ ဓာတ်ပုံများတွင် မျက်နှာက အမြဲတမ်းညှိုးနေသည်။ သူ့ရုပ်တုများမှာလည်း အပြုံးကို ဘယ်တော့မျှမမြင်ရ။ အဝတ်အစားကျပြန်တော့လည်း ဆွဲဆောင်မှုမရှိသော အနက်ရောင် ပွယောင်းယောင်းကြီးကို ဝတ်သည်။ ဆံပင်ကိုလည်း မဖြီးမသင်သလောက်ဖြစ်သည်။ သူ့ကို 'ဆန့်ကျင်ဘက်လူသား'ဟု ခေါ်လျှင် အသင့်တော်ဆုံး ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုနာမည် သည် ရိုးရိုးလူသားလင်ကွန်းနှင့်ရော၊ သမ္မတလင်ကွန်းနှင့်ပါ လိုက်ဖက်သည်။ တကယ် တော့ လင်ကွန်း၏ခေါင်းဆောင်မှုဟန်ပန်တွင် ဆန့်ကျင်ဘက်တွေ အများကြီးရှိသည်။ ဥပမာ သူသည် ပျော့ပျောင်းပြုပြင်လွယ်သော စိတ်ထားရှိသလို တစ်ချိန်တည်းတွင် တင်းမာပြတ်သားသော စိတ်ထားလည်းရှိသည်။

လင်ကွန်းသည် သူ၏ လေးနှစ်တာသမ္မတသက်တမ်းအတွင်း မှတ်လောက် သားလောက်ပြတ်သားခဲ့၏။ ရာထူးခန့်ထားရာညီ ပြတ်သားရန်၊ ဘာပဲလုပ်လုပ် ပြည်သူ့ ဆန္ဒ ပြည်သူ့ထင်မြင်ချက်နှင့် ကိုက်ညီစေရန် ဝန်ကြီးများအား သူက ညွှန်ကြားသည်၊ အားပေးကူညီသည်။ တစ်သမတ်တည်း ပြတ်သားမှုသည် လင်ကွန်း၏ 'ကုန်အမှတ် တံဆိပ်' ဖြစ်သည်။ ထိုပြင် သူ၏အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားတွင် အရေးပါသော 'ခွေးသွားစိပ်' တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် လူတွေကို ဆက်ဆံရာတွင်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ပေးရာတွင်လည်းကောင်း၊ ရာထူးတိုးမြှင့်ခန့်ထားရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီး များ ဖိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း တစ်သမတ်တည်း ပြတ်သားသည်။

သို့သော် သူသည် ပြတ်သားသလောက် ပျော့ပျောင်းသူလည်းဖြစ်၏။ သူ့ကိုယ်သူ ဘောင်အတွင်းမှာ ဘယ်တော့မျှ ကန့်သတ်မထား။ 'ကျုပ် မူဝါဒက မူဝါဒမရှိဖို့ဘဲ၊

ကျုပ်က အသုံးကျတဲ့ ဖဲချပ်တွေအကုန်လုံး သုံးပြီးတော့မှ ဒီကစားပွဲကြီးက ထမယ်'ဟု သူက ပြောသည်။ သူသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းရန်၊ ကာကွယ်ရန်၊ ဦးထိပ်ပန်ဆင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် တိုင်းပြည်မပြိုကွဲရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သည်။ ၁၈၆၂ ခုနှစ်က ဟိုရေ့စ်ကရီလီထံ ရေးခဲ့သောစာတွင် 'ကျုပ်လုပ်ရပ်ဟာ ကျုပ်တို့ရဲ့ ရည်မှန်းချက်ကိုထိခိုက်နေပြီလို့ ယုံကြည်ရင် လျှော့လုပ်မယ်၊ ရည်မှန်းချက်ကို အထောက် အကူပြုတယ်လို့ ယုံကြည်ရင် ပိုလုပ်မယ်၊ မှားတာရှိရင် ပြင်မယ်၊ မှန်တာကို လုပ်မယ်၊ အမြင်သစ် အမြင်မှန်ကို အမြဲတမ်းကြိုဆိုလက်ခံမယ်'ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

လင်ကွန်းသည် ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အမှန်သဘောကို ကောင်းစွာသိသည်။ သိသည့်အတိုင်း လက်ဆွဲလည်း ကျင့်သုံးသည်။ သူ၏ခေါင်းဆောင်မှု လုပ်ရပ်များတွင် ဆန့်ကျင်ဘက်လက္ခဏာတွေ တော်တော်များများ တွေ့ရသည်။

သူသည် အလွန်တော်သော်လည်း နိမ့်ချသည်။ ပျော့ပျောင်းပြုပြင်လွယ်သော် လည်း ခိုင်ကျည်ပြတ်သားသည်။ မှန်းတီးသူများသော်လည်း ချစ်ခင်သူတစ်ပုံကြီး ရှိသည်။ သနားကြင်နာတတ်သော်လည်း အသည်းမာသည်။ စွန့်စားဖန်တီးတတ်သော်လည်း စိတ်ရှည်ချင့်ချိန်တတ်သည်။ ဖိုလ်ချုပ်ကြီးတွေကို မကြာခဏဆိုသလို တာဝန်မှ ဖယ်ရှား တတ်သော်လည်း လုပ်ငန်းအောင်မြင်အောင် ၎င်းတို့အား အချိန်လည်းပေးသည်၊ အကူ အညီလည်းပေးသည်။ သူ့တွင် ပုံသေမူဝါဒမရှိဟူ၍ ပြောသော်လည်း လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ရာတွင် ပြတ်သားသည်၊ တာဝန်ယူသည်၊ ဆုံးဖြတ်ချက် အထူးခိုင်မာသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံသမိုင်းတွင် 'ဘေးကျပ်နံကျပ် ကြိုနေရသောကာလအတွင်း ကသောင်းကနင်းဖြစ်နေသည့် အခြေအနေများကို လင်ကွန်းသည် နိုင်နင်းစွာ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သည်။ သူသည် ယင်းအခြေအနေများကို ကြိုတင်လှုပ်ရှားမှုဖြင့် ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သူသည် မိမိ၏အားသာချက်ကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်ရုံ သာမက အားနည်းချက်များကိုလည်း ပြုပြင်နိုင်ခဲ့သည်။

လူသားတိုင်းမှာ အားနည်းချက် အနည်းနှင့်အများ ရှိကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အများစုက ယင်းတို့ကို သတိမထားမိကြ။ ယင်းတို့၏ ဆိုးကျိုးကိုရှောင်ဖယ်ရန် မကြိုးစားကြ။ အုပ်စုတစ်စု၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်စု၏ အဓိကလုပ်ရပ်သည် လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ရာ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူသည် လူတစ်ယောက်စီ၏ အားနည်း ချက်များကို သိရှိအောင် ကြိုးစားရမည်။ လက်အောက်ငယ်သားများက သူတို့၏ ခေါင်းဆောင် တက်ကြွလန်းဆန်းနေသည်ကိုသာ အမြဲတမ်းမြင်ချင်ကြသည်။ သို့သော် ခေါင်းဆောင်လည်း လူသားတစ်ယောက်ပင်ဖြစ်ရာ သူ့မှာလည်း အခြားသာမန်လူတွေ ကဲ့သို့ အားနည်းချက်များ ရှိကောင်းရှိမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူက

စိတ်လိုက်မာန်ပါဖြင့် ငယ်သားများအား ငေါက်ငမ်းကြိမ်းမောင်းလှောင်မှုကား ဆိုးကျိုးသာ ပေါ်ထွက်လာလိမ့်မည်။

လင်ကွန်းသည် ဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်း စသည့် သူ၏စရိုက်ဆိုးများကို ဘယ်လိုထိန်းချုပ်ခဲ့ပါသနည်း။ သူသည် သူ့ဒေါသကို အပြင်သို့ထုတ်မပြု၊ လူတိုင်း သိအောင် မလုပ်၊ သူ့နည်းသူ့ဟန်ဖြင့် ထိန်းချုပ်သည်။ သူ၏ဒေါသထိန်းချုပ်နည်းမှာ ဒေါသဖြစ်ရသည့် ဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်သော သူ၏ခံစားချက်၊ မကျေနပ်ချက်များကို စာနှင့်ရေးပြီးအန်ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ သို့သော် ထိုစာကို သက်ဆိုင်သူထံသို့ ဘယ်တော့မျှ မပို့၊ စားပွဲအံ့ဆွဲထဲထည့်ပြီး သိမ်းထားလိုက်သည်။ ဤနည်းဖြင့် သူသည် ရင်ထဲအောင်း နေသော စိတ်လိုက်မာန်ပါ ခံစားချက်များကို ဖယ်ထုတ်ပစ်၏။

‘အင်တီယက်တမ်’ တိုက်ပွဲတုန်းက စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက်စဉ် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လာဟွန်အား အလွမ်းသီချင်းဆိုခိုင်းသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလီလန်က သမ္မတကြီးအပေါ် အပုပ်ချဝေဖန်ခဲ့သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လင်ကွန်းက ပြန်လည်ချေပချက် စာတစ်စောင်ရေးသည်။ သို့သော်လည်း ထိုစာကို မက္ကလီလန်ထံသို့ မပေးပို့ခဲ့ချေ။

‘ဂက်တီဘတ်’ တိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင်လည်း သမ္မတကြီးက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မကျမိ(ဒ်)ထံသို့ပေးရန် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်စာတစ်စောင် ရေးခဲ့သေး၏။ ထိုစာမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မိ(ဒ်)အနေဖြင့် တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်အီးလီးအား ထိုးစစ်ဆင် မတိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းနှင့် တောင်ပိုင်းတပ်များအား ဗားဂျီးနီးယားပြည်နယ်သို့ ထွက်ပေါက်ပေးလိုက်ခြင်းတို့အတွက် ပြစ်တင်ဝေဖန်သော စာဖြစ်သည်။ ထိုစာတွင် ‘ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျုပ်စိတ်ကို မထိန်းနိုင်လောက်အောင် ကျုပ် အကြီးအကျယ် ခံစားခဲ့ရတယ်’ ဟု သမ္မတကြီးက ရေးသားထားသည်။ သို့သော်လည်း ထိုစာကို မပို့ ဖြစ်ခဲ့။ စာအိတ်ပေါ်တွင် ‘ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မိ(ဒ်)ထံသို့မပို့၊ လက်မှတ်လည်း မထိုး’ ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် တင်းနက်ဆီးပြည်နယ်၊ ချတ်တာနူဂါမြို့၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝီလျံ ရိုဘင်ကရန့်၏တပ်များ အောင်ပွဲခံခါနီးကာလတုန်းကလည်း လင်ကွန်း သည် ဣက္ခကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သံကြိုးရုံးအမှုထမ်းများရှေ့၌ အကြီးအကျယ် ဒေါသ ထွက်ခဲ့ဖူး၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အမိဘရိုဘင်ဘန်းဆိုက်ဒ်သည် သူ၏တပ်များကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရိုဘင်ကရန့်၏တပ်များအား ကူညီရန် ချတ်တာနူဂါသို့ မချီတက်စေဘဲ ဂျူးစ်ဘိုဂိုသို့ သာ ချီတက်စေကြောင်းသိရသောအခါ သမ္မတကြီးသည် အလွန်စိတ်ဆိုးပြီး ဦးထုပ်ကို ကြမ်းပြင်တွင် ကိုင်ပေါက်လျက် ‘ဟယ်... သောက်ဂျူးစ်ဘိုဂို’ ဟူ၍ အော်ပြောလိုက်သည်

ဟူ၏။ သမ္မတကြီး ဤမျှဒေါသထွက်သည်ကို သံကြိုးရုံးအမှုထမ်းများ ဤတစ်ကြိမ် သာ တွေ့ဖူးသေးသည်။

ထိုစဉ်က သမ္မတကြီးသည် တကယ်လည်း ဒေါသထွက်မိ၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဘန်းဆိုက်ဒ်သည် သမ္မတ၏တိုက်ရိုက်အမိန့်အာဏာကို ဖိဆန်သည့်အပြင် သူကိုယ်တိုင် ပေးထားသော ကတိကိုလည်း ချိုးဖောက်သည်ဟု သမ္မတကြီးက ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် ထုံးစံအတိုင်း စားပွဲတွင်ဝင်ထိုင်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြစ်တင်စာ တစ်စောင်ရေးသည်။ ထိုစာတွင် ‘ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် နိုးနေတာလား၊ အိပ်မက် မက်နေတာလားဆိုတာ ခွဲမရလောက်အောင် ခံစားရတယ်။ ဒီကိစ္စ အဆင်ပြေဖို့အတွက် ကျုပ်ဟာ ဆယ်ရက်လုံးလုံး အပြင်းအထန် ကြိုးစားခဲ့ရတယ်။ ပထမဆုံး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟောလက်ကတစ်ဆင့် ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရိုဘင်ကရန့်ကိုကူဖို့ မောင်ရင်နဲ့ တိုက်ရိုက်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့တယ်။ မောင်ရင်ကလည်း ဒီအစီအစဉ်အတိုင်း လုပ်ပါ့မယ်လို့ အကြိမ်ကြိမ် ကတိပေးခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ မောင်ရင်က ပြောတဲ့အတိုင်း မလုပ်ဘဲ လမ်းလွဲကို တတိတနဲ့ လိုက်သွားခဲ့တယ်’ ဟူ၍ ရေးထားသည်။

သို့သော် ဤအကြိမ်တွင်လည်း သမ္မတကြီးက စာအိတ်ပေါ်တွင် ‘ပေးရန် မဟုတ်’ ဟူ၍ ရေးသားလိုက်ပြန်၏။ သူ၏ အဆိုးခံစားချက်များကို ဖွင့်ထုတ်လိုက်ရသော ကြောင့် သူ နေသာထိုင်သာ ရှိသွားသည်။ ဤအချိန်မျိုးတွင် ဘန်းဆိုက်ဒ်အား ပြင်းထန်စွာ ဆုံးမနေ၍ အကျိုးမရှိနိုင်ကြောင်း သူ ကောင်းစွာ သဘောပေါက်မိ၏။

လင်ကွန်းသည် သူ၏ အဆိုးခံစားချက်များကို လူရှေ့သူရှေ့တွင် မထုတ်ဖော်၊ ကွယ်ရာတွင်သာ ထုတ်ဖော်သည်။ သွေးအေးသွားသောအခါတွင်မှ စိတ်အေးအေးထား၍ ပြဿနာကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သည်။ သူ၏အဓိကရည်မှန်းချက်ကိုက လုံးဝ ဒေါသ မထွက်ဖို့ ဖြစ်၏။ မရှောင်သာ၍ ဒေါသထွက်လျှင်လည်း ထွက်သည့်အကြိမ်ပေါင်း နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် အစွမ်းကုန်ထိန်းဖို့ဖြစ်၏။ ပဋိပက္ခကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ဖို့ ဖြစ်၏။ ဤသည်ပင်လျှင် သူ၏အရိုးခံ မဟာဗျူဟာတည်း။ ‘အသေးအဖွဲ့ ကွဲပြားချက် တွေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ဦးစားပေးမှုတွေကို လွှင့်ပစ်လိုက်ကြစမ်းပါ’ ဟူ၍ သူပြောခဲ့ဖူးသည်။ ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်တုန်းက တော်နယ်လီယပ်၊ အက်ဖ်၊ မက်ကနီးလ်ထံသို့ ပေးစာတွင်လည်း ‘ကျုပ်က ရန်သူတွေကို ထုချေလွှာ မတင်ချင်ဘူး။ သူတို့က ရန်လုပ်ဖို့၊ ပြဿနာလုပ်ဖို့ပဲ ကြံနေတာ၊ ကျုပ်တို့က ရှင်းပြနေရင် သူတို့လိုချင်တာရမယ်၊ မရှင်းပြရင် မရဘူး’ ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။ ထိုပြင် ပဋိပက္ခနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ထောက်ရေတပ်ဝန်ကြီး ဂပ်စတစ်တပ်၊ ဗီ၊ ဖောက်စ်အား ၁၈၆၄ ခုနှစ်က ပြောခဲ့သောစကားမှာလည်း မှားလဲသား စရာကောင်း၏။ ယင်းစကားမှာ ‘ခင်ဗျားမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး မခံချင်စိတ်တွေပဲတော်များ

တယ်၊ ကျုပ်မှာလည်း နည်းနည်းတော့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ များများနည်းနည်း ဒီစိတ်ဟာ ဘယ်တော့မျှကောင်းကျိုးမပေးဘူး၊ လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့ဘဝတာဝန်ဝက်ကို ရန်ဖြစ်ဖို့ အချိန်မပေးနိုင်ဘူး၊ တစ်ယောက်ယောက်က ကျုပ်ကို မတိုက်ခိုက်တော့ဘူးဆိုရင် သူ့ကို ကျုပ်က ဘယ်တော့မျှသတိမရတော့ဘူး ဟူ၏။

၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတုန်းကလည်း ဂျိမ်းစ်၊ အမ်၊ ကပ်ထစ်ဆိုသူ စစ်ဗိုလ်ကလေးတစ်ဦးအား ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သမ္မတကြီးက ခပ်ကြမ်းကြမ်း ဆုံးမစကားပြောခဲ့ဖူး၏။ (ထိုစစ်ဗိုလ်ကလေးက အခြားလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အရာရှိ တစ်ဦးအား ပုတ်ခတ်ပြောဆိုပြီး ရန်စခဲသောကြောင့်ဖြစ်သည်။) သမ္မတကြီး၏ ဆုံးမ စကားမှာ...

‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့လူမှာ ပုဂ္ဂိုလ် ရေးပဋိပက္ခအတွက် အချိန်ဖြုန်းနေဖို့ အချိန်မရှိဘူး။ ခွေးကိုက်မခံဘဲ ခွေးကို လမ်းပေးလိုက်ပါ။ ကိုယ်က ခွေးကိုသတ်ရင်လည်း ဒဏ်ရာက ပျောက်သွားမှာ မဟုတ်ဘူး’

ခေါင်းဆောင်မှုပညာသင်ကျောင်း တော်တော်များများတွင် ခေါင်းဆောင်လောင်း များအား ရန်ဖြစ်ခြင်းကိုရှောင်ရန် မသင်ကြားကြ။ နီးနှောဖလှယ်ပွဲများတွင်လည်း ခေါင်းဆောင်၏ အဆိုးခံစားချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးခြင်းမရှိသလောက် ဖြစ်၏။ အဆိုပါကျောင်းများနှင့် နီးနှောဖလှယ်ပွဲများတွင် များသောအားဖြင့် ‘ဘာမဆို လုပ်နိုင်သည်’ ဟူသော အကောင်းခံစားချက်ရူထောင့်ကို အလေးထားတတ်ကြသည်။

တကယ်ဆိုသော် သူတစ်ပါးကို ခေါင်းဆောင်သည်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဖြစ်မှန်ကို သိရမည်။ ခေါင်းဆောင်မှုမမှန်လျှင် လူအများ အကျိုးယူတတ်နိုင်သည်ဟူသောအချက်ကို လက်ခံရမည်။ ခေါင်းဆောင်သည် မိမိ၏အားသာချက်ကို သိသလို အားနည်းချက်ကို လည်းသိရမည်။ သို့မှသာ တကယ့်ဘဝမှန်၊ အဖြစ်မှန်ကိုသိရှိပြီး အောင်မြင်စွာ ခေါင်း ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် ယင်းအရည်အချင်းများနှင့် အမှန်တကယ် ပြည့်စုံသည်။ ခေတ်ပြိုင်ခေါင်းဆောင်များလည်း သူ့ကို စံနမူနာယူသင့်၏။ လင်ကွန်းသည် မိမိ၏ အဆိုးခံစားချက်များကို အများရှေ့တွင်မဖော်ထုတ်ဘဲ မိမိဘာသာ တစ်ဦးချင်း ဖော်ထုတ် ခြင်းဖြင့် စိတ်တည်ငြိမ်အောင်လုပ်သည်။ စာရှည်ကြီးတွေရေးကာ မိမိ၏ ဒေါသစိတ်ကို ဖြေဖျောက်သည်။ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စများကြောင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်းနှင့် ရန်ဖြစ်ခြင်းကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ကြဉ်သည်။

သို့သော်လည်း မိမိ၏ အဆိုးခံစားချက်များကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်းမှာ ဆန့်ကျင် ဘက် အမှန်သဘောကို ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးချတတ်ခြင်း၏ အင်္ဂါတစ်ရပ်သာ ဖြစ်သေး သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အခြေအနေများ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲနေသော ယခုကာလ တွင် ခေါင်းဆောင်သစ်များသည် ထွေပြားရှုပ်ထွေးသော အခြေအနေများကို ကွဲပြား ခြားနားသော နည်းဗျူဟာများဖြင့် အဆင်ပြေအောင် ဖြေရှင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့လိုသည်။ အချို့နေရာများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် မြန်မြန်ချနိုင်ဖို့ လိုအပ်သည်။ အရေးကြီးသော အခွင့်အလမ်းများ လက်လွတ်မသွားစေရန် အရဲစွန့်၍ လုပ်သင့်က လုပ်ဖို့လိုအပ်သည်။ အချို့နေရာများတွင် အတွင်းနှိုက်၍ သိရှိနိုင်ရေးအတွက် အစဉ်အလာသမားရိုးကျနည်း ဖြင့် စိတ်ရှည်ရှည်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကောင်း လိုအပ်လိမ့်မည်။

အနာဂတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ခေါင်းဆောင်များသည် အမှုထမ်းများ၏ လုံခြုံရေး ကိုလည်း အလေးထားရလိမ့်မည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အမှုထမ်းများအနေဖြင့် စွန့်စား လုပ်ကိုင်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်မျိုးကိုလည်း ဖန်တီးပေးရလိမ့်မည်။ ဤလုပ်ရပ်သည် တစ်ခါတစ်ရံ သိမ်မွေ့ခက်ခဲသော ကြိုးတန်းလျှောက်ခြင်းနှင့် တူနိုင်၏။ သို့သော်လည်း တကယ်ဆိုသော် ဤလုပ်ရပ်သည် ထင်သလောက်မခက်လှ၊ လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် အခြေ အနေတစ်ခုချင်းစီကို နားလည်ဖို့သာလိုသည်။ ယင်းတို့ကို တစ်ဦးချင်းစီ၊ တစ်ခုချင်းစီ သီးသန့်ကိုင်တွယ်တတ်ဖို့လိုသည်။ တချို့နေရာများတွင် ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်နည်းလုပ်ဟန် မျိုးကို ကျင့်သုံးသင့်က ကျင့်သုံးရမည်။

တကယ်တော့ ဆန့်ကျင်ဘက်အမှန်သဘောကို နားလည်ပြီး ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးချခြင်းဟူသည်မှာ ကောင်းမွန်သော ‘ဘုံဉာဏ်’ ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- တစ်သမတ်တည်း ဖြောင့်မတ်ခိုင်ကျည်မှုကို မိမိ၏လုပ်ငန်းစက် ယန္တရားတွင် ခွေးသွားစိပ်တစ်ခုသဖွယ် သတ်မှတ်ပါ။
- စမ်းချောင်းကို ဖြတ်ကူးနေစဉ် မြင်းကို အရောင်းအဝယ်မလုပ် ပါနှင့်။
- အသုံးကျတဲ့ဖဲချပ်တွေ အကုန်လုံးသုံးပြီးတော့မှ ဖဲပိုင်းကထပါ။
- မိမိ၏လုပ်ရပ်သည် ရည်မှန်းချက်ကို ထိခိုက်နေပြီဟု ယုံကြည် လျှင် လျှော့လုပ်ပါ။ ရည်မှန်းချက်ကို အထောက်အကူပြုသည် ဟု ယုံကြည်လျှင် ပိုလုပ်ပါ။ အမှားကိုမြင်လျှင် ချက်ချင်းပြင်ပါ။ အမြင်သစ် အမြင်မှန်ကို အမြဲတမ်း ကြိုဆိုလက်ခံပါ။
- အမှုထမ်းများ၏ လုံခြုံရေးကို အလေးထားသလို အမှုထမ်းများ စွန့်စားလုပ်ချင်စိတ် ပေါ်လာနိုင်သည့် အခြေအနေကိုလည်း ဖန်တီးပေးပါ။
- အလွန်ဒေါသထွက်သောအခါ စိတ်ကိုထိန်းပြီး စာရေး၍ ဖွင့်အန် ပစ်ပါ။ သို့သော် ထိုစာကို သက်ဆိုင်သူထံမပို့ဘဲ သိမ်းထား လိုက်ပါ။
- ရန်သူကို ထုနေချိန်လင်းမနေပါနှင့်။
- ငြင်းခုံခြင်း၊ ရန်ဖြစ်ခြင်း စသောပဋိပက္ခများကို အထူးရှောင်ပါ။

အပိုင်း(၃)

လုပ်ဆောင်ချက်

အခန်း (၈)

ဆုံးဖြတ်ချက်ပြတ်သား

'တစ်ယောက်ယောက်က ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ရမယ်၊ အဲဒီလိုမှမဟုတ်ရင် ဘယ်နေရာမှာမှ သဘောတူညီမှုရနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး'

[အာကန်ဆတ်ပြည်နယ်၊
ရွေးကောက်ပွဲသစ်နှင့်ပတ်သက်၍
လင်ကွန်း၏ နိုင်မာသော
ရပ်တည်ချက် (၁၇.၂.၁၈၆၄)]

ယေဘုယျအားဖြင့် အေဘာရာဟင်လင်ကွန်းအား လုပ်ရပ်တော်တော်များများ၌ 'ပထမဆုံး ခေတ်သစ်သမ္မတ' အဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်။ သူသည် ငွေဝယ်ကျွန်းများကို လွှတ်မြောက် စေသူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲအောင် စည်းရုံးပေးသူအဖြစ် လည်းကောင်း ကမ္ဘာကျော်ခဲ့သည်။ ထိုမျှသာမက သူသည် အမေရိကန်သမ္မတများ၏ ဩဇာအာဏာကန်သတ်ချက်ကိုလည်း အများကြီး ပြင်ဆင်တိုးချဲ့ပေးခဲ့သည်။ အမေရိကန် နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံစနစ်များကိုလည်း ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးခဲ့သည်။

ပြည်တွင်းမငြိမ်သက်မှုဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲကာ အစိုးရအဖွဲ့ပြုတ်ကျ နိုင်သည့်အခြေအနေတွင် လင်ကွန်းသည် အာဏာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ခေါင်းဆောင်မှု အာကန် အသတ်သစ်ကို ဖော်ဆောင်ခြင်းဖြင့် သူ၏စွမ်းရည်ကို ပြသနိုင်ခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်တွင် ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားတော့မည့်ဆဲဖြစ်သည်။ ယခင် သမ္မတများ ဘယ်တုန်းကမျှ မကြုံခဲ့ရဖူးသော အခြေအနေနှင့် ကြုံနေရသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် နိုင်ငံသစ် ထူထောင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ မဖော်ပြခဲ့သော အကျပ်အတည်းကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ သည်။ ယင်းအခြေအနေ၊ ယင်းအကျပ်အတည်းများကပင်လျှင် လင်ကွန်းအား ရှေ့ဆောင် ရှေ့ရွက်ပြုစေရန် ဖန်တီးပေးခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သမ္မတ၏ အာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှု အာကန်အသတ်ကိုပြင်ဆင်တိုးချဲ့စေရန် ဖန်တီးပေးခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် သူသည် သမ္မတ၏ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်အသစ် ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။

'ကျုပ်က သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုလိုက်တာကြောင့် ကျုပ် အပေါ်မှာ တာဝန်ကြီးတစ်ရပ်ကျရောက်လာတယ်။ အဲဒီတာဝန်က ဘာလဲဆို

တော့ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ တိုင်းပြည်ကို တည်မြဲအောင်လုပ်ရမဲ့တာဝန်ပဲ။ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ တိုင်းပြည်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ အဓိကအရေးကြီးတယ်။ အဲဒီ တော့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းပြီး တိုင်းပြည်ကို ဆုံးရှုံးခံမယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်မှာလား။ ယေဘုယျသဘောအားဖြင့်ဆိုရင် အသက်မသေအောင်လည်း ကာကွယ်ရမယ်။ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတွေ မပျက်စီးအောင်လည်း ကာကွယ် ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါတလေမှာ အသက်ရှင်ဖို့အတွက် ကိုယ်လက်အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်းတစ်ခုခုကို ဖြတ်တောက်ကုသရတာမျိုးလည်းရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ် အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းအတွက် အသက်ကိုတော့ ဘယ်တော့မျှ အဆုံးခံမှာ မဟုတ် ပါဘူး။ ကျုပ်ကတော့ တိုင်းပြည်တည်မြဲအောင် ထိန်းသိမ်းရင်းဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ တည်မြဲအောင်ထိန်းသိမ်းရမယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။ ဒါဟာ တရား နည်းလမ်းလည်း မှန်တယ်လို့ထင်တယ်'

လင်ကွန်းသည် အထက်ပါစာကို ၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလက အယ်လ်ဘတ်ဟော့ ဂျက်စ်ထံသို့ ရေးခဲ့သည်။ ဩဇာအာဏာသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လင်ကွန်း၏ ကျယ်ပြန့် သောခံယူချက်ကို မသိသူများအနေဖြင့် ထိုစာကိုဖတ်ရလျှင် 'လင်ကွန်း ဘာတွေလုပ်နေ သလဲ'ဟူ၍ စောဒကတက်ကြွလိမ့်မည်။ သို့သော် အမှန်တကယ် မေးသင့်သည်ကတော့ 'လင်ကွန်း ဘာတွေမလုပ်ခဲ့သလဲ'ဟူသော မေးခွန်းသာဖြစ်သင့်၏။

စင်စစ် လင်ကွန်း၏လုပ်ရပ်သည် အလွန်ပြတ်သားသည်။ သူသည် ရနိုင်သမျှ အခြေအနေ၊ အချက်အလက်အားလုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်သည်။ ရှုပ်ထွေး နေခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ကျစရာကြုံနေခြင်းနှင့် အရေးကြီး လိုအပ်နေခြင်းတို့က လင်ကွန်း အား လုပ်ရပ်မှန်ကို လုပ်ဖြစ်အောင် တွန်းပို့ပေးကြသည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် တိုင်းပြည်အနေနှင့် ပြတ်သားသောခေါင်းဆောင်မှုကို လိုအပ်နေသည်။ လင်ကွန်းသည် ပြတ်သားသောခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။

'ဖို့ဆမ်တား'ခံတပ်တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမီ ရက်သတ္တပတ်အတွင် သမ္မတက ပြည်လုံးကျွတ် စစ်မှုထမ်းမိန့် ထုတ်ပြန်သည်။ (လင်ကွန်းသည် နောက်လေးနှစ်အတွင်း ဤအမိန့်မျိုး ဆယ်ကြိမ်တိတိ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ သူသည် စစ်ပွဲအတွက် စစ်တပ်ကို တိုးချဲ့ရန် ပြည်လုံးကျွတ် စစ်မှုထမ်းမိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ပထမဦးဆုံး သမ္မတဖြစ်၏။)

သူသည် ဗာဂျီးနီးယားမှ တက်ဆက်အထိ မဟာမိတ်ပြည်နယ်စုများကိုလည်း ပိတ်ဆို့မိန့်ထုတ်ပြန်သည်။ ထို့ပြင် တရားခံအား တရားရုံးတော်မှစီရင်မိန့်ကို ရုပ်သိမ်းပြီး အရေးပေါ်စစ်အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေကိုလည်း ထုတ်ပြန်သည်။ ဤဥပဒေအရ မည်သူ့ကိုမဆို စွဲချက်မတင်ဘဲနှင့် စစ်တပ်က ဖမ်းဆီးနိုင်၏။ ဤလုပ်ရပ်ကြောင့် ပြည်သူလူထုနှင့်

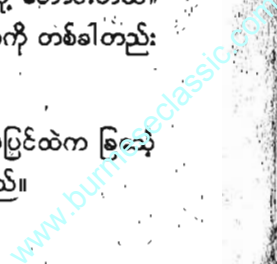
အစိုးရအရာရှိများ၏ မကျေနပ်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်က တရားရုံးတော်မှ စီရင်မိန့်ကို လွှတ်တော်ကသာ ရုပ်သိမ်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဆိုကာ လင်ကွန်းအား ပြင်းထန်စွာ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သည်။ ဒီမို ကရက်တစ်ပါတီနှင့် အပေါင်းပါ စာနယ်ဇင်းများကလည်း လင်ကွန်းအား 'သစ္စာမောက် အာဏာရှင်'အဖြစ် ပုတ်ခတ်စွပ်စွဲကြသည်။

သို့သော် လင်ကွန်းကတော့ ယင်းတို့ကို ဂရုမစိုက်၊ သူလုပ်စရာရှိသည်ကိုသာ ဆက်လုပ်သည်။ သူသည် နိုင်ငံတော်၏သမ္မတအနေဖြင့် လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သူကဆိုသည်။ (သူ၏လုပ်ရပ်မှန်ကန်ကြောင်းကို အနာဂတ်သမ္မတများက လည်း ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။)

လင်ကွန်းသမ္မတဖြစ်လာပြီး မကြာမီတွင် သွေးချောင်းစီး စစ်ပွဲကြီးမဖြစ်အောင် တောင်ပိုင်းသားတို့၏ တောင်းဆိုချက်များကို လိုက်လျောရန် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များက အတင်းအကျပ် တိုက်တွန်းကြသည်။ တစ်ချိန်တွင် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များရှိ ခံတပ်များ နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုအားလုံးကို စွန့်လွှတ်လိုက်ရန် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်သား ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးက တောင်းဆိုလာသည်။ လင်ကွန်းက ယင်းတောင်းဆိုချက်ကို ချက်ချင်းပယ်ချ လိုက်သည်။ ပြီးနောက် သူက 'အိစ္စတ်ပုံပြင်'လာ 'ခြင်္သေ့နှင့် သစ်ခုတ်သမားသမီး'ပုံပြင် ကို ပြောပြသည်။

'ခြင်္သေ့က သစ်ခုတ်သမားသမီးကို သိပ်ပြီး ကြိုက်နေတယ်။ မိန်းကလေး က သူ့ကိုကြိုက်ရင် သူ့အဖေဆီမှာတောင်းပါလို့ ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ခြင်္သေ့က သစ်ခုတ်သမားဆီမှာ သွားတောင်းတယ်။ ဒီတော့ သစ်ခုတ်သမားက 'မင်းသွား တွေက သိပ်ပြီးရှည်လွန်းတယ်'လို့ပြောတယ်။ အဲဒီအခါ ခြင်္သေ့က သွား ဆရာဝန်ဆီသွားပြီး သွားတွေကို နုတ်ပစ်လိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် ခြင်္သေ့ဟာ သစ်ခုတ်သမားဆီပြန်လာတယ်။ သစ်ခုတ်သမားက 'ဒီလောက်နဲ့မဖြစ်သေးဘူး၊ မင်းလက်သည်းတွေက သိပ်ပြီးရှည်နေသေးတယ်'လို့ပြောတယ်။ ဒါနဲ့ ခြင်္သေ့ ဟာ သွားဆရာဝန်ဆီသွားပြီး လက်သည်းတွေကို နုတ်ပစ်လိုက်ပြန်တယ်။ ပြီးတော့ သစ်ခုတ်သမားဆီပြန်လာပြီး သမီးပေးပါတော့လို့ တောင်းတယ်။ အဲဒီမှာ သစ်ခုတ်သမားက အန္တရာယ်မပြုနိုင်တော့တဲ့ ခြင်္သေ့ကို တစ်ခါတည်း ရိုက်သတ်လိုက်တော့တယ်''

'ကျုပ်ကလည်း သူတို့တောင်းသမျှ အကုန်ပေးလိုက်ရင် ပုံပြင်ထဲက ခြင်္သေ့ ကြီးလို့ ဖြစ်သွားတော့မှာပေါ့'ဟု သမ္မတကြီးက နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။

ရန်သူအား စတင်မတိုက်ခိုက်ဘဲ သို့မဟုတ် 'ဖိုဆမ်တား' ခံတပ်မှ မိမိတပ်များ ဆုတ်ခွာမပေးဘဲ ခံတပ်ကို အင်အားထပ်ဖြည့်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် လင်ကွန်း၏ ပါးနပ်သော သေနင်္ဂီဗျူဟာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်၌ သူ သမ္မတရာထူး လက်ခံစဉ်က ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သော မဟာဗျူဟာနှင့်လည်း ကိုက်ညီသည်။ သို့သော် တောင်ပိုင်းတပ်များက ခံတပ်ကို စတင်တိုက်ခိုက်သောအခါတွင်မူ လင်ကွန်းအနေဖြင့် မိမိ၏ပြတ်သားသောဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အခွင့်အရေး ရရှိသွား တော့သည်။ ဤသည်ပင်လျှင် ပြည်တွင်းစစ် စတင်ခြင်းဖြစ်၏။ မြောက်ပိုင်းပြည်သူ တွေကလည်း ပြန်တိုက်ရန် တောင်းဆိုနေကြသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ နာမည်ကျော် လင်ကွန်းရေးရာပညာရှင် ဒွန်၊ အီး၊ ဖာရင်ဘက်ချာကလည်း-

'ဤအလုပ်သည် ယခင်က မရှိခဲ့ဖူးသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်စည်းဝေးပွဲ မရှိသောကြောင့် လင်ကွန်း သည် တရားဥပဒေဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို အရယူနိုင်ခဲ့သည်။ သမ္မတသည် ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့အထိ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အစည်းအဝေး မခေါ်ယူဘဲ နေ့ခင်းကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် အချိန် သုံးလတိတိရရှိခဲ့သည်။ ဤအချက်သည် ထူးခြားချက်ဖြစ်သည်' ဟူ၍ မှတ်ချက် ချခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဤကွန်ဂရက်၏ သဘောတူညီမှုကို တရားဝင်ရယူခြင်းမရှိဘဲ သူ့သဘောဖြင့် ညွှန်ကြားလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဥပမာ စစ်တပ်အင်အား တိုးချဲ့ရေးအတွက် နယူးယောက်မြို့မှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် သုံးဦးအား ဒေါ်လာနှစ်သန်းထုတ်ပေးရန် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးအား ညွှန်ကြားခြင်း၊ ရေတပ်အတွက် စစ်သင်္ဘောအသစ် အစင်း ၂၀ ဝယ်ယူရန်နှင့်ပြုခြင်း၊ တရားရုံးတော်မှ စီရင်မိန့်ကိုရုပ်သိမ်းရေးကိစ္စအတွက် လိုအပ်သော အသုံးစရိတ်များ သုံးစွဲခွင့်ပြုခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့ဝင်ရောက်လာသော နိုင်ငံခြားသားများအား ကူညီရန်အတွက် ထောက်ပံ့ ကြေးများ သုံးစွဲခွင့်ပြုခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသည် စစ်ရေးရာလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းမီးလ် စကော့အား အစီရင်ခံစာများကို တိုရှင်းလိုရှင်းရေးရန် ညွှန်ကြားခြင်းမှအစ စစ်တပ်ကွပ်ကဲရေးစနစ်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းအထိ အသေးစိတ် လုပ်ဆောင်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားနိုင်အောင် 'စစ်မိန့်' တွေ တစ်ချို့တစ်ခုထုတ်သည်။ သူ့သဘောတူညီချက်မရဘဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေထုတ်ပြန်သော အမိန့်များကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသည်။ တစ်ဖက်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်

ချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးထားသော်လည်း အခြားတစ်ဖက်ကမူ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအား မူဝါဒ ချမှတ်ခွင့်မပြု၊ မူဝါဒကို သမ္မတဖြစ်သောသူသာလျှင် ချမှတ်သင့်သည်ဟု သူက ခံယူထားသည်။

ထို့ပြင် သူသည် အစိုးရ၏နေ့စဉ်လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် တိုက်ခိုက်မပါဝင်သော သူများကိုလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား ဆက်ဆံသည်။ စစ်ရေးရာကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုချက်များကို လုံးဝလက်မခံ၊ တိုက်ခိုက်စကားဖြတ်ပြီး ပြန်လွှတ်လိုက် တတ်၏။ တစ်ကြိမ်တွင် အနောက်ပိုင်းမှ နိုင်ငံရေးသမား ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ရောက်လာပြီး မဖြစ်နိုင်သော တောင်းဆိုချက်များကို တောင်းဆိုကြသည်။ အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အား သမ္မတကြီးက အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ပြောလိုက်သည်။

'လူကြီးမင်းခင်ဗျား... လူကြီးမင်းတို့ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ရွှေတွေအားလုံးကို လူတစ်ယောက်ကို ပုံအပ်ပြီး အဲဒီလူကို နိုင်ယာဂါရာမြစ်ကိုဖြတ်ပြီး ကြီးတန်း လျှောက် သယ်ခိုင်းတယ်ဆိုကြပါနဲ့။ အဲဒီအချိန်မှာ လူကြီးမင်းတို့က ကြီးတန်း ကိုဆွဲလှုပ်ပြီး 'နည်းနည်းမတ်မတ်ရပ်ပါဦး၊ နည်းနည်းကုန်းလိုက်ပါဦး၊ နည်းနည်း မြန်မြန်ကလေး လျှောက်ပါဦး။ နည်းနည်းဖြည်းဖြည်း လျှောက်ပါဦး၊ တောင် ဘက်ကို နည်းနည်းကိုင်းပါဦး' ဆိုပြီး လှမ်းအော်ပြောနေကြမှာလား။

'လူကြီးမင်းတို့က အဲဒီလို လှမ်းမအော်ကြပါဘူး၊ ပါးစပ်ပိတ်ပြီး ရင် တထိတ်ထိတ်နဲ့ လှမ်းကြည့်နေကြလိမ့်မယ်။ အဲဒီလူ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာနဲ့ တစ်ဖက်ကမ်းရောက်တော့မှ လူကြီးမင်းတို့ ဟင်းခနဲ သက်မကြီးချနိုင်ကြ လိမ့်မယ်။

'အစိုးရအဖွဲ့ဟာ အလွန်လေးလံတဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးကို ထမ်းထား ရပါတယ်။ တန်းဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ရတနာတွေ အစိုးရလက်ထဲမှာ ရှိနေပါတယ်။ အစိုးရကို အမှောင်အယုတ်မပေးပါနဲ့၊ အသာငြိမ်ပြီး ကြည့်နေကြပါ။ ကျုပ်တို့က လူကြီးမင်းတို့ကို ဘေးမသိရန်မခဲဘဲ တစ်ဖက်ကမ်းအရောက် ပို့ပေးပါ့မယ်'

၁၈၆၂-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သမ္မတလင်ကွန်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိဟု သူယူဆသော အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်ခဲ့သည်။ ယင်းမှာအခြားမဟုတ်၊ 'ငွေဝယ်ကျွန် လွတ်လပ်ခွင့် အကြံကြော်ညာချက်' ကို ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြော်ညာချက်အရ ပြည်ထောင်စုတွင် မပါဝင်သော ပြည်နယ်အားလုံးရှိ ငွေဝယ်ကျွန်အားလုံးအား ၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ တစ်ရက်နေ့မှစ၍ လုံးဝလွတ်လပ်ခွင့် ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ချေစ်က လွတ်လပ်ခွင့်ကို အခြားပြည်နယ်များ အတွက်ပါ တိုးချဲ့ရန် အကြံပေးသည်။ သို့သော် လင်ကွန်းက လက်မခံ၊ သူက-

‘မူလကြေညာချက်မှာ စစ်ရေးဆောင်ရွက်ချက်ကလွဲပြီး ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရဖြစ်ဖြစ် ဒါမှမဟုတ် တရားဥပဒေအရဖြစ်ဖြစ် မှန်ကန်မှုမရှိဘူး။ စစ်ရေးလိုအပ်ချက်ဟာ ခြွင်းချက်နယ်မြေများနဲ့ မသက်ဆိုင်တာကြောင့် ခြွင်းချက် ထားရတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုအပ်ချက်ဟာ အရင်က မသက်ဆိုင်ခဲ့တာထက် အခု ပိုပြီးမသက်ဆိုင်တော့ဘူး။ ဒီလုပ်ရပ်ဟာ နိုင်ငံရေးအရ သင့်တော်သလို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာအရလည်း မှန်ကန်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒီတော့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ တရားဥပဒေကို ကျုပ် လက်မလွှတ်သင့်ဘူးလား’

ဟုပြောပြီး ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။

ဘယ်ဒေသက ငွေဝယ်ကျွန်များကိုပဲ လွတ်လပ်ခွင့်ပေးပေး၊ ယင်းလုပ်ရပ်သည် နယ်စပ်ပြည်နယ်များနှင့် ကင်းဝေးသွားစေနိုင်သည်။ ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် လက်ရှိ ထက်ပို၍ နောက်ထပ် မည်သည့်ပြည်နယ်ကိုမျှ လက်လွှတ်မခံနိုင်တော့ဟူ၍ လင်ကွန်းက ခံယူထားသည်။ လွတ်လပ်ခွင့်ကြေညာချက်အတွက် စစ်ရေးလိုအပ်ချက်ကို အသုံးချရ ခြင်းမှာ ငွေဝယ်ကျွန်ဘဝမှ လွတ်လပ်ခွင့်ရသော လူမည်းများအား လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင် များအဖြစ်အသုံးချရန် ရည်ရွယ်ချက်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပါဝင်သည်။ ဤပြတ်သား ရဲရင့်သောဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့်ပင် မြောက်ပိုင်းတပ်မတော်တွင် တပ်သားအင်အားအများ ကြီးတိုးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း လင်ကွန်းသည် သူလုပ်ကြံမခံရမီ သုံးလ မပြည့်ခင်မှာပင် ‘ပြင်ဆင်ချက် ၁၃’ (ပြည်နယ်များအတွင်း ငွေဝယ်ကျွန်စနစ် ဖျက်သိမ်း ခြင်း)ကို အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့လေသည်။

ခွဲထွက်ပြည်နယ်များနှင့် ပြည်နယ်လူထုအားလုံး ပြည်ထောင်စုထဲသို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက်ရေးသည် လင်ကွန်း၏ အဓိကပန်းတိုင်ဖြစ်သည်။ ၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၈)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကွန်ဂရက်အစည်းအဝေးသို့ ပေးပို့သော သဝဏ်လွှာတွင် လင်ကွန်းက သူ၏ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ခွဲထွက်ပြည်နယ်များ ပြည်ထောင် စုထဲသို့ ပြန်ဝင်လိုလျှင် ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲခွဲ မဲဆန္ဒပေးခဲ့သောနိုင်ငံသား ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိရမည်ဟု သူကဆိုသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်း ပြီး ၎င်းတို့အား ပညာပေးရေးကို သဘောတူလျှင် ပြည်နယ်များသည် ကိုယ်ပိုင်အစိုးရ အဖွဲ့၊ အထက်လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် ဆောက်လွှတ်တော်အမတ်များ ထားရှိနိုင်သည်။ ထို့ပြင် လက်နက်ကိုင်ဆန်ကျင့်တိုက်ခိုက်မှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သူအားလုံးလည်း လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ရမည်ဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ တိုင်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံချက်ကို အစပထမတွင် တော်တော်များများက ထောက်ခံကြသည်။ သို့သော်လည်း ကွန်ဂရက်အမတ်အများစုက မူ သက်ညှာလွန်းသည်ဟု ဝေဖန်ကြသည်။ သို့ဖြင့် ၁၈၆၄ ခုနှစ်တွင် သူတို့က ပို၍

တင်းမာသော ‘ဝိတ်- ဒေးဗစ် ဥပဒေမူကြမ်း’ကို ပြဋ္ဌာန်းကြသည်။ ယင်းဥပဒေအရ ခွဲထွက်ရေးပြည်နယ်များအနေဖြင့် မဲဆန္ဒပေးသူ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအရေအတွက်အထိမလွယ်ကြောင်း သိသောကြောင့် ထိုဥပဒေကို သမ္မတက ပယ်ချလိုက်သည်။ ယင်းသို့ တာကြောင့်ပယ်ချရကြောင်းကို သတင်းစာများမှတစ်ဆင့် တိုင်းပြည်သို့ တင်ပြသည်။ သမ္မတသည် ပြည်သူများ၏ အမူထမ်းဖြစ်၍ ပြည်သူများအား ရှင်းလင်းတင်ပြရန် တာဝန်ရှိသည်ဟု သူက ယုံကြည်သည်။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် လိုအပ်လျှင် လက်အောက်အမှုထမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လည်း အလွန်ပြတ်သားသည်။ အထူးသဖြင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်အများစုနှင့် ပြဿနာဖြစ်ရ သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဆေလ်မွန်ချွန်နှင့်ဖြစ်သော ပြဿနာလည်း ပါဝင်သည်။ ချွန်မှာ အလွန်သမ္မတ ဖြစ်ချင်နေသူဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကို လင်ကွန်းအပါအဝင် ဝါရှင်တန်တစ်မြို့လုံးသိသည်။ သို့သော်လည်း ချွန်က အရည်အချင်းရှိသည်။ အုပ်ချုပ် ရေး ကျွမ်းကျင်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ယန္တရားကို ကွပ်ကဲရာတွင်လည်းကောင်း၊ စစ်ရေး အတွက် ရန်ပုံငွေရှာရာတွင်လည်းကောင်း လင်ကွန်းအနေဖြင့် ချွန်ကို ခြေအနေအရ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။

လက်အောက်ငယ်သားများအနေဖြင့် မိမိအား အနှောင့်အယှက်အမျိုးမျိုးပေး သော်လည်း အလုပ်တာဝန်ကျေပွန်လျှင် လင်ကွန်းက တစ်ခါတစ်ရံ အရေးယူလေ့မရှိ။ သို့သော်လည်း ချွန်၏ပြဿနာကတော့တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သူက သမ္မတအား တစ်နည်း မဟုတ်တစ်နည်းဖြင့် အကြံလိုလို ပြဿနာလုပ်နေသည်။ သူတို့နှစ်ဦး မူဝါဒရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ အကြီးအသေးမဟု မကြာခဏထိပ်တိုက်တွေ့ကြသည်။ ချွန်ကဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန အမှုထမ်းခန့်ထားရေးကိစ္စကို သူ့အား လုံးဝတာဝန်ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ ဝန်ကြီးဌာန ရာထူးနေရာတွေလည်း အများကြီးရှိသည်။ အများအားဖြင့် သမ္မတက လည်း ချွန်အား သူ့ဆန္ဒအတိုင်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးသည်။ ဝင်ထွက်ခြင်း မရှိသလောက် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ရာထူးခန့်ခမ်းထားရာတွင်မူ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး၏ထောက်ခံ ချက်ကို သမ္မတကပယ်ချလိုက်သောကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးက မကျေနပ်၍ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်စာတင်သည်။ သို့ဖြင့် ၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ အတွင်းကလည်း သူ နုတ်ထွက်စာတင်ခဲ့ဖူးသည်။ လင်ကွန်းအား ရီပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီ သမ္မတလောင်း အဖြစ်မှဖယ်ရှားရန် ချွန်က ကိုတိုကြံစည်နေကြောင်း သတင်းစာတွေက ဖွင့်ချလိုက် သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သမ္မတ အလွန်ဖြစ်ချင်နေသူ ချွန်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဘယ်လို သဘောထားပါသလဲဟု မေးသောအခါ လင်ကွန်းက ထုံးစံအတိုင်း ပုံတိုပတ်စကလေး တစ်ပုဒ်ပြော၍ တုံ့ပြန်သည်။ ယင်းပုံတိုပတ်စကလေးမှာ တစ်ခါက သူနှင့် သူ့အဖေကိုတို့ အပျင်းကြီးသော မြင်းအိုကြီးနှင့် ပြောင်းခင်းထွန်ခဲ့စဉ်က ဖြစ်ရပ်ကလေးဖြစ်၏။

'ထွန်းရေးအဆုံးရောက်သွားတော့ မြင်းကို ဧရာမ ယင်လောက်ကြီး တစ်ကောင် ကိုက်ထားတာတွေ့ရတယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်က ယင်လောက်ကြီးကို ပုတ်ထုတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ဒီတော့ အစ်ကိုက အဲဒီလို ဘာဖြစ်လို့လုပ်ရတာ လဲလို့ မေးတယ်။ မြင်းအိုကြီးကို ယင်လောက်ကိုက်နေတာ မကြိုက်လို့လို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီတော့ အစ်ကိုက ဘာပြန်ပြောသလဲဆိုတာ "ဘာဖြစ်လို့မကြိုက်ရမှာလဲ၊ အဲဒါကြောင့်ပဲ သူသွားနေတာပေါ့" တဲ့။ အခု ကိစ္စမှာလည်း မစ္စတာချွန်ကို သမ္မတ ယင်လောက်ကြီးကိုက်နေပေမဲ့ ကျုပ်က သူ့ကို ပိတ်မကန့်ပစ်ပါဘူး၊ သူ့ဌာနတစ်ခုလုံး ကောင်းကောင်း အလုပ်လုပ်နေဖို့ပဲ လိုပါတယ်'

ချွန်သည် လေးကြိမ်တိတိ နတ်ထွက်စာတင်ခဲ့သည်။ တကယ်တော့ ဤလုပ်ရပ် မှာ သမ္မတနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် သူ့သုံးလေ့ရှိသော နည်းပရိယာယ်တစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် သူ့နောက်ဆုံးတင်သွင်းသော နတ်ထွက်စာကိုတော့ လင်ကွန်းက တကယ် လက်ခံခဲ့သည်။ သည်အတွက် ချွန်အဖို့ တော်တော်အံ့ဩသွားခဲ့ရသည်။ ဤအဆင့်တွင်တော့ သူတို့နှစ်ဦး၏ ဆက်ဆံရေးမှာ စကားဖြင့် ဆက်ဆံရေးမဟုတ်တော့ဘဲ စာဖြင့်ဆက်ဆံရေးအဆင့်သို့ ရောက်သွားခဲ့ပြီ။

သမ္မတအိမ်တော်
ဝါရှင်တန်မြို့

၁၈၆၄၊ ဇွန်၊ ၃၀

ဝန်ကြီးဆေးလ်မွန်ချွန်

လူကြီးမင်းခင်ဗျား။

ယမန်နေ့က ပေးပို့သော လူကြီးမင်း၏ နတ်ထွက်စာကို လက်ခံပါ သည်။ လူကြီးမင်း၏ အရည်အချင်းနှင့် သစ္စာရှိမှုကို ကျွန်ုပ် ထုတ်ဖော်ပြောဆို ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထပ်မံ၍ မပြောလိုတော့ပါ။ သို့သော်လည်း ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတွင် လူကြီးမင်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြေမှုမှာ ပြုပြင်၍မရနိုင်သည့်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့ပါပြီ။

လေးစားစွာဖြင့်
အေ၊ လင်ကွန်း

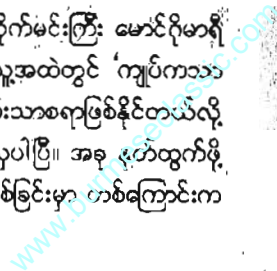
သမ္မတက ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးကို ရာထူးမှထုတ်ပယ်လိုက်ပြီဟူ၍ သတင်းပြန် သွားသောအခါ ချွန်မိတ်ဆွေ အထက်လွှတ်တော်အမတ်များက သမ္မတအိမ်တော်သို့ လာရောက်ပြီး တရားသဖြင့်ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆိုကြသည်။ သို့သော်လည်း သမ္မတ က သူ့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လုံးဝပြန်မပြင်၊ ပြတ်သားစွာ ဆုပ်ကိုင်မြဲဆုပ်ကိုင်ထားသည်။ သူက ရာထူးခန့်ထားရေးတွင် ချွန်အနေဖြင့် သမာသမတ်မရှိခြင်းနှင့် သူတို့၏အလုပ် မဖြစ်တော့သော ဆက်ဆံရေးတင်းမာမှုကို ပြောပြသည်။ ထိုပြင် အခြေအနေအရ သူ့ အနေဖြင့် ချွန်အား ထွက်ခွင့်ပြုရန်မှတစ်ပါး အခြားရွေးစရာလမ်းမရှိတော့ဟု သူက ဆိုသည်။

ချွန်အား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ထောက်ခံသူတစ်ဦးဖြစ်သော အထက်လွှတ်တော် အမတ် ဝီလျံ၊ ပီ၊ ဖက်ဆင်ဒင်အား နောက်တစ်နေ့တွင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးအဖြစ် သမ္မတ က ခန့်အပ်လိုက်သောအခါ လူတိုင်း အံ့အားသင့်သွားကြသည်။ ဤလုပ်ရပ်မှာ ချွန်အား လိုလားသော ရီပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီဝင်များအား ရွေးသိပ်လိုက်သော လင်ကွန်း၏ နိုင်ငံရေးဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် မိမိ၏ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဘဝ ကုန်ဆုံးသွားပြီဟု ထင်နေသူ ချွန်အား သမ္မတက တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားလိုက် သည်။ ဤလုပ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဘက်ဘက်မှ ကန့်ကွက်သံများ ထွက်ပေါ်လာသော အခါ လင်ကွန်းက အောက်ပါအတိုင်း လူသိရှင်ကြား တုံ့ပြန်လိုက်သည်။

'ချွန်ဟာ အလွန်တော်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ သူက သိပ်ပြီးတိုးတက်အောင်မြင် ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ သမ္မတဖြစ်ချင်တဲ့ကိစ္စကတော့ နည်းနည်းစိတ်မမှန်ဘူးလို့ ကျုပ်ထင်တယ်။ ဝဲဟာ နောက်ပိုင်းမှာ အမြဲတမ်း အပြုအမူ မမှန်တော့ဘူး။ "သူ့ကို မောင်းထုတ်ပစ်ဖို့ အချိန်တန်ပြီ" လို့ လူတွေက ကျုပ်ကို ပြောကြ တယ်။ ကျုပ်မှာ ဘယ်သူ့ကိုမျှ မောင်းထုတ်ခွင့်မရှိပါဘူး။ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ သူ့လုပ်နိုင်တဲ့အလုပ်ကို ကောင်းကောင်းလုပ်ရင် သူ့လုပ်ပါစေ၊ သူ့ကို အခွင့်အရေး ပေးရမယ်'

လင်ကွန်းသည် ၁၈၆၄၊ စက်တင်ဘာ ၂၃ တွင် စာတိုက်မင်းကြီး မောင်ဂိုမာရီ ဘလဲယားကိုလည်း စာတစ်စောင်ဖြင့် ဖြုတ်ပစ်လိုက်သည်။ သူ့အထဲတွင် 'ကျုပ်ကဘာ လက်ခံရင် လူကြီးမင်းရဲ့နတ်ထွက်လွှာဟာ ကျုပ်အတွက် ဝမ်းသာစရာဖြစ်နိုင်တယ်လို့ လူကြီးမင်း ရက်ရက်ရောရောပြောခဲ့တာ တစ်ကြိမ်မက များလှပါပြီ။ အခု နတ်ထွက်ဖို့ အချိန်ရောက်ပါပြီ' ဟု ရေးထားသည်။ ဘလဲယားအား ထုတ်ပစ်ခြင်းမှာ တစ်ကြောင်းက

ဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ချေစ်ဆီးဝတ်နှင့် စတင်တန်တိုးအား လှည့်ရှင်ကြား ပုတ်ခတ် ပြောဆိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာ အခြေအမြင်မရှိခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေး ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တိုးတက်သော ဝိပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီဝင် ကွန်ဂရက်အမတ်များနှင့် အကျယ်အကျယ် အငြင်းပွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ၁၈၆၄ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲနီးလာသောအခါ လင်ကွန်းက ယူအတွက် ပါတီတွင်း ထောက်ခံသူများ စည်းရုံးရန် ဘလဲယားအား တာဝန်ပေးလိုက်လေသည်။

လင်ကွန်းတွင် လိုအပ်သည့်အချိန်၌ ပြတ်သားသောဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်ရန် စိတ်ဓာတ်စွမ်းအားလည်းရှိသည်။ အရည်အချင်းလည်းရှိသည်။ အလျင်အမြန် လှုပ်ရှားရ တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဘယ်တော့မျှ နောက်မဆုတ်တော့။ သို့သော်လည်း သူသည် ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်ဆင်ခြင်ခြင်းတော့ အမြဲပြု သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်မချမီ သက်ဆိုင်သမျှ သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သတင်းအချက်အလက်များကို ကိုယ်တိုင် ကွင်းဆင်း၍ ရှာဖွေသည်။ ထို့ပြင် သူသည် ဖြစ်နိုင်သောအခြေအမျိုးမျိုးကို ကြိုဆည်း ဖြစ်နိုင်သော အကျိုးရလဒ် အသီးသီးကိုလည်း ကြိုတင်သုံးသပ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် လုပ်ဆောင်ချက်မှန်သမျှ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးမှဝါဒနှင့် ကိုက်ညီမည်ကို ဆန်းစစ်သည်။ ကိုက်ညီသည်ဟု ယုံကြည်လျှင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို သက်ဆိုင်သူများအား ထိရောက်စွာ တာဝန်ပေးအပ်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်သည်။

အကယ်၍ လင်ကွန်းသာ ပြတ်သားစွာဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်ခဲ့လျှင် ဘယ်လို အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာမည်နည်း။ ဤမေးခွန်း၏ အဖြေကို တွေးပင် မတွေးဝံ့စရာဖြစ်သည်။ လင်ကွန်း၏ဆုံးဖြတ်ပြတ်သားမှုသည် ထူးခြားသော ပြောင်းလဲမှု ကိုဖြစ်စေသည်။ သူသည် စိတ်ထားကို ပြောင်းလဲပစ်သည်။ အပြုအမူကိုလည်း ပြောင်းလဲ ပစ်သည်။ ပြီးတော့ လူတွေ၏ဘဝနေနည်းထိုင်နည်းကိုလည်း ပြောင်းလဲပစ်သည်။ သူသည် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်းနှင့် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များအား ခွဲထွက်ခွင့် မပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံ၏မျက်နှာကို ပြောင်းလဲပစ်သည်။ ထိုလုပ်ရပ်နှစ်ခုကြောင့်ပင်လျှင် သူသည် ကြီးကျယ်ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာခဲ့၏။ လင်ကွန်းသည် ပန်းတိုင် သတ်မှတ်သည်။ သူ့အမြင်ကို လူတွေ သဘောပေါက်အောင် သင်ကြားသည်။ ပြီးတော့ သူ့လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင် အကောင်အထည်ဖော်သည်။

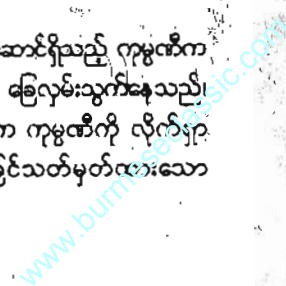
အတော်ဆုံး၊ အပြတ်သားဆုံး ခေါင်းဆောင်များတွင် တိကျသောရည်မှန်းချက်ရှိ သည်။ ထိုရည်မှန်းချက်ကို ပေါက်မြောက်စေနိုင်သော ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိသည်။ လင်ကွန်းသည် ယင်းသို့သော ခေါင်းဆောင်မျိုးဖြစ်၏။ သို့သော် ထိရောက်သောအမြင်နှင့်

မြင်မြတ်သောရည်မှန်းချက်သက်သက်ဖြင့် ဘာမျှဖြစ်မလာနိုင်။ ခိုင်ကျည်ပြတ်သားသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုချမှတ်နိုင်သည့် ခေါင်းဆောင်မှုရှိမှသာ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်နိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် အပြောင်းအလဲမြန်ပြီး ပြိုင်ဆိုင်မှု ပြင်းထန်သော ယနေ့စီးပွားရေးလောက အတွက် ခိုင်ကျည်ပြတ်သားသောဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်သည့် ခေါင်းဆောင်မှုသည် မရှိမဖြစ်အလိုအပ်ဆုံးဖြစ်၏။ ယနေ့ခေတ်အတွက် အဖြူအမည်းသက်သက် ဆုံးဖြတ် ချက်သည် အလုပ်မဖြစ်။ ပြောင်းလဲနေသော အခြေအနေနှင့် လိုက်ဖက်ကိုက်ညီသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးသည်သာ အလုပ်ဖြစ်နိုင်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ သတင်းအချက်အလက် အပြည့်အစုံကို မရရှိဘဲနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ရက်ချိန်းသတ်မှတ်ရန် အရေးပေါ် ချမှတ်ရတတ်သည်။

သို့သော် ရေတိုဖြေရှင်းမှုသည် ရေရှည်ရည်မှန်းချက်နှင့် မကြာခဏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်တတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ လက်ငင်းထင်ရှားမှု မရှိသေးဘဲနှင့် မှန်ကန်သော ရွေးချယ် မှုကို ရရှိတတ်၏။ ခေါင်းဆောင်သည် တစ်ခါတစ်ရံ မှားတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုကိုပြုရသည်။ ထိုလုပ်ရပ်သည်ပင် အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်နိုင်၏။ ယနေ့ သော် ခေါင်းဆောင်အများစုသည် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ချက်မချနိုင်ခြင်းအဖြစ် မြင်ကြသည်။ တကယ်တော့ သူတို့သည် ကွယ်လွန်သူ သမ္မတ ဂျွန်၊ အက်စ်၊ ကနေဒီ ၏ သတိပေးစကားကို မေ့နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကနေဒီက 'စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းဟာ သူရဲဘောကြောင်ခြင်းမဟုတ်' ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်မဟုတ်သလော။

အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးရှိထိရောက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ရန် ခက်ခဲကြောင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမှုဆောင်များ ကောင်းစွာသိကြသည်။ အပြောင်းအလဲ လုပ်ချင်စိတ်ပေါက်လာရန်မလွယ်၊ ဗြူရိုကရက်စနစ် အဟန့်အတားများကို ကော်ဂျွား ရန်ခက်သည်။ သို့သော် ဆုံးဖြတ်ချက်ကတော့ ချက်ချမှတ်ရမည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းအတွက် ဆီလျော်ကိုက်ညီရမည်။ ထိရောက်သော ဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်နိုင်လျှင် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဘာဖြစ်သွားမည်နည်း။ အခွင့်ကောင်းများ လက်လွှတ် ဆုံးရှုံးသွားမည်။ အမှုထမ်းများ ရည်မှန်းချက်ကင်းမဲ့ပြီး ယောင်လည်လည်ဖြစ်နေကြ မည်။ တက်ကြွနေသူများ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းသွားကြမည်။ ထိုထိုင်းနေသူများ အားပျော သွားကြမည်။

သို့သော် ဆုံးဖြတ်ချက်ခိုင်ကျည်ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီက တော့ စွမ်းအားရှိသည်။ တက်ကြွရှင်သန်နေသည်။ အမှုထမ်းများ ခြေလှမ်းသွက်နေသည်။ ဦးတည်ချက်ဖြောင့်တန်းနေသည်။ အခွင့်အလမ်းကောင်းများက ကုမ္ပဏီကို လိုက်ရှာ နေသည်။ တိကျပြတ်သားသောအမြင်နှင့် ကောင်းစွာ ဆင်ခြင်သတ်မှတ်ထားသော ပန်းတိုင်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီသည် အမြဲတမ်းအောင်မြင်မှုရှိသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းသည် တစ်သီးပုဂ္ဂလအမိန့်သက်သက်မဟုတ်။ အလျဉ် မပြတ် ဆက်စပ်နေသော နည်းလမ်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ပမာဆိုသော် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ပျံ့နှံ့အောင် သွေးလွှတ်ပေးသော နှလုံးခုန်ခြင်းနှင့် အလားတူသည်။ သူမရှိလျှင် အသက် မရှိနိုင်တော့။ ဤအချက်ကို လင်ကွန်း ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်သည်။

ထိရောက်ပေါက်မြောက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းသည် မည်သည့်အဖွဲ့ အစည်းအတွက်မဆို မရှိမဖြစ် အရေးကြီးသည်။ ဤအချက်ကို လင်ကွန်း ကောင်း ကောင်းကြီးသိသည်။ သူသည် သူ၏ သူမတူအောင်ထူးခြားသောဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်ကျည် ပြတ်သားမှုကြောင့် မှန်ကန်သော မူဝါဒကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ မှန်ကန်သော အပြောင်း အလဲကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကို အောင်နိုင်ခဲ့သည်။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- အစိတ်အပိုင်းကလေးတစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခု ဆုံးရှုံးမှုကိုရှောင်ရန် အလိုငှာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကို ဘယ်တော့မျှ စတေးမခံ ပါနှင့်။
- တွေဝေမှု၊ စိတ်ဓာတ်ကျမှုနှင့် အရေးပေါ်လိုအပ်မှုတို့ကို အခွင့် ကောင်းယူပြီး ခေါင်းဆောင်ကောင်းအမည် ခံယူပါ။
- အမြဲတမ်း ဦးစွာလှုပ်ရှား၊ ဘယ်တော့မျှ နောက်ပိတ်ချိုး မဖြစ် ပါစေနှင့်။
- မိမိ၏ အင်အားအချက်အချာအားလုံးကို စွန့်လွှတ်မပစ်ပါနှင့်၊ ပြိုင်ဘက်က ဖြတ်ရတ်သွားလိမ့်မည်။
- သင့်အား ဦးစွာမတိုင်ပင်ဘဲ သင့်တာဝန်ကို လက်အောက်လူက ဘယ်တော့မျှ အကောင်အထည် မဖော်ပါစေနှင့်။
- သင်၏လက်အောက်လူကို 'သမ္မတယင်လောက်ကြီး' ကိုက်နေ လျှင် ယင်လောက်ကြီးကို ပုတ်ထုတ်ပစ်ပါနှင့်။
- ဆုံးဖြတ်ချက်မချခင် သတင်းအချက်အလက်စုပါ၊ ဖြေရှင်းချက် မျိုးစုံရှာပါ၊ အကျိုးဆက်များကို ကြိုတွေးကြည့်ပါ။ မိမိ၏ ရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုက်ညီသော ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပါစေ။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို သက်ဆိုင်သူများအား ထိထိရောက်ရောက် တာဝန်ပေးအပ်ပါ။
- ပထမဦးစွာ ဆန္ဒခံယူပါ။ ဆန္ဒခံယူခြင်းဖြင့် အလုပ်မဖြစ်မှသာ အာဏာကို သုံးပါ။

အခန်း(၉)

ခေါင်းဆောင်ခံ၍ ခေါင်းဆောင်ပါ

‘ယခုအခါ ဆောင်ပွဲခံခဲ့ပြီဖြစ်၍ ယင်းအတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကို ဂုဏ်ပြုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏လုပ်ရပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး သဘောတူပါသည်။...’
သို့သော် နောက်ဘာဆက်လုပ်မည်နည်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကရန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်၍လုပ်လျှင် ပို၍ကောင်းမည်ဟု ကျွန်ုပ်ယူဆပါသည်’

[ဆခန်းနားကို သိမ်းပိုက်နိုင်သော
ကြောင့် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
ရှားမင်းထံ ပေးပို့သော ဂုဏ်ပြု
သဝဏ်စာမှ (၂၆.၁၂.၁၈၆၄)]

လင်ကွန်းသည် သူ၏သမ္မတသက်တမ်းတွင် အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို သူတစ်ဦးတည်း ချမှတ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်တွေ အများကြီးရှိခဲ့သည်။ သူသည် အရေးကြီးသောကိစ္စများအတွက် သူ၏အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုင်ပင်သော်လည်း နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်မှာ သူ့သဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ သူတစ်ဦးတည်းသာတာဝန်ခံပြီး သူ့လုပ်ရပ်များအတွက် ပြည်သူလူထုထံ သူ့ကိုယ်တိုင် ရှင်းပြသည်။ နိုင်ငံအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သူ၏ခေါင်းဆောင်မှုကို ထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။ သူကဦးမဆောင်ဘဲ သူ့လက်အောက်ပုဂ္ဂိုလ်များက ဦးဆောင်သလို အများက ထင်မှတ်စေခဲ့သည်။ တစ်ခါက ကျုပ်က ဖြစ်ရပ်တွေကို မအုပ်ချုပ်ပါဘူး၊ ဖြစ်ရပ်တွေက ကျုပ်ကို အုပ်ချုပ်တာပါ’ ဟု သူ ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ဤအချက်သည် ပါရမီရှင် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ ရှေးခေတ် တရုတ်ပညာရှိကြီး လောကဇုကလည်း ‘သင်က လူတွေကို ဂုဏ်မတင်လျှင် သင့်ကို လူတွေက ဂုဏ်တင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းဟူသည် စကားကို အနည်းငယ်သာပြော၍ အလုပ်ကို များများလုပ်သည်။ သူ၏အလုပ်ပြီးမြောက်၍ ရည်မှန်းချက်ပြည့်စုံသောအခါ “ဤအရာကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်” ဟူ၍ လူတွေက ပြောကြားလိမ့်မည်’ ဟု မိန့်ဆိုခဲ့၏။

လင်ကွန်းသည် သူတစ်ပါး၏စကားကို စိတ်ရှည်စွာ နားထောင်တတ်သော အရည်အချင်းလည်းရှိသည်။ သူသည် ပွင့်လင်းသည်၊ စိတ်ထားဖြူစင်သည်၊ အလျှော့အတင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဤသည်မှာ ခေါင်းဆောင်ကောင်း၏ အရည်အချင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ သူသည် မကြာခဏဆိုသလို လက်အောက်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ထောက်ခံချက်များကို ရယူသည်။ သူ့အယူအဆနှင့် ကိုက်ညီလျှင် ယင်းအတွက် သူ့ကိုယ်သူ ဂုဏ်မတင်၊ လက်အောက်ခံပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ ဂုဏ်တင်သည်။ သူ့အယူအဆ နှင့် မကိုက်ညီလျှင်လည်း သူ့အယူအဆကို အများသဘောပေါက်အောင် ရှင်းပြသည်။ သို့သော် သူသည် ဩဇာမပေး၊ အမိန့်မပေး၊ အခြားလူများအား အကြံပြုခြင်း၊ ညွှန်ပြခြင်း ဖြင့်သာ စည်းရုံးသည်။

လင်ကွန်းသည် လူအများအား ပါးနပ်လိမ္မာခြင်း၊ သိမ်မွေ့ခြင်းတို့ဖြင့် ဆွဲဆောင် သည်။ ဤအချက်ကို အများစုက သတိမထားမိကြ။ အချို့လုပ်ရပ်များမှာ အလွန်ရိုးစင်း လှသောကြောင့် လင်ကွန်းနေဖြင့် မည်မျှအထိ ကြိုးပမ်းရသည်ကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ မသိကြခြင်းဖြစ်၏။ ထင်ရှားသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ ၁၈၆၂ ခုနှစ်က ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဆေလ်မွန် ချေစ်၏ကိစ္စကို လိမ္မာပါးနပ်စွာ ဖြေရှင်းပေးခဲ့ပုံဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပုံမှာ ချေစ်က နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝီလျံဆီးဝစ်အား သိက္ခာချရန် ကြိုးစားသည်။ ဆီးဝစ်သည် သမ္မတနှင့် အလွန်ရင်းနှီးပြီး သမ္မတအပေါ် ဩဇာပေးနေသည်ဟု ချေစ်က ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် သူက ဆီးဝစ်အား မနာလိုဝန်တို့ဖြစ်နေ၏။ သူက ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် သူ သာ အဓိကအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သင့်သည်ဟု ခံယူထားသည်။ (သူသည် ၁၈၆၄ ခုနှစ် တွင်လည်း လင်ကွန်းအား ရိပ်တဲဘလစ်ကန် သမ္မတလောင်းအဖြစ်မှ ဖယ်ရှားရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။) ဆီးဝစ်သည် သမ္မတအပေါ် လိုအပ်သည်ထက်ပို၍ ဩဇာလွှမ်းမိုးနေ သည်ဟု ရိပ်တဲဘလစ်ကန်ပါတီဝင် အထက်လွှတ်တော်အမတ်များအား ချေစ်က တိုင်ကြားသည်။ ထို့ပြင် ဆီးဝစ်သည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရာထူးနှင့် မထိုက်တန်၊ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ပေါ်ပေါက်သော ပြဿနာအားလုံး၏တရားခံမှာလည်း ဆီးဝစ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု သူကဆိုသည်။

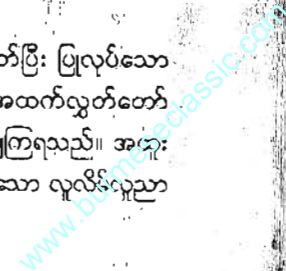
သို့ဖြင့် အထက်လွှတ်တော်အမတ်များ စည်းဝေးပွဲလုပ်ပြီး ဆီးဝစ်ကိစ္စကိုဆွေးနွေး ကြသည်။ အစည်းအဝေးတွင် ဆီးဝစ်အား ထုတ်ပယ်ပစ်ရန် သမ္မတထံ သွားရောက် တောင်းဆိုဖို့နှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ပြန်ဖွဲ့ရန် တောင်းဆိုဖို့အတွက် ကိုယ်စားလှယ်ကိုးဦး စေလွှတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ယင်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ၁၈၆၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်တွင် သမ္မတနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ သူတို့က ဆီးဝစ်၏အမှားများကို တစ်သိတစ်တန်ကြီး တင်ပြကြသည်။ ထို့ပြင် သမ္မတသည် အရေးကြီးသောကိစ္စများ

အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်အားလုံးနှင့် မတိုင်ပင်ခြင်းကိုလည်း မိမိ တို့ မကျေနပ်ကြောင်း ဖွင့်ချကြသည်။ ထိုအခါ သမ္မတက ဤကိစ္စကို မိမိအနေဖြင့် အလေးအနက်ထား၍ စဉ်းစားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နောက်တစ်နေ့ညတွင်မှ ပြန်လည် တွေ့ဆုံကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ပြောလိုက်သည်။ သည်ကြားထဲတွင် ဆီးဝစ်က နုတ်ထွက် စာတင်လာသည်။ သမ္မတက ဘာမျှပြန်မပြောဘဲ နုတ်ထွက်စာကိုယူပြီး သူ့ကုတ်အင်္ကျီ အိတ်ထဲ ထည့်ထားလိုက်သည်။

ဤကိစ္စအတွက် လင်ကွန်းသည် အလွန်စိတ်မကောင်းဖြစ်မိသည်။ သူက ဆီးဝစ် ကိုလည်းမထွက်စေချင်၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကိုလည်း ပြန်မဖွဲ့ချင်။ အထူးသဖြင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ ကို အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင်ဖြစ်စေ သမ္မတအား လွှတ်တော် အမတ်များက အမိန့်ပေးခြင်းကို လင်ကွန်းက လုံးဝမကြိုက်။ ဤပြဿနာ၏ အဓိက တရားခံမှာ ချေစ်သာဖြစ်ကြောင်း သူက လုံးဝခံယူသည်။

နောက်တစ်နေ့ညတွင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ အထူးအစည်းအဝေးပြုလုပ်သည်။ သမ္မတ က ယမန်နေ့ညကဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို တင်ပြသည်။ ချိန်းဆိုထားသည့်အတိုင်း အထက် လွှတ်တော်အမတ်များ ရောက်လာကြသောအခါ သူတို့အားလုံးကို အခန်းတစ်ခန်းတည်း မှာပင် ထိုင်စေပြီး အငြင်းပွားမှုပြဿနာကို တစ်ထိုင်တည်းဖြင့် အပြတ်ဖြေရှင်းသွား ကြရန် သမ္မတက မေတ္တာရပ်ခံသည်။ ဤတွင် အားလုံးအငိုက်မိသွားကြသည်။ အထက် လွှတ်တော်အမတ်များသည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ ရောက်ရှိနေသည် ဆိုသည်ကိုလည်း မသိကြ။ သမ္မတက လျှို့ဝှက်စီစဉ်ထားခြင်းကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ သိသည်ဆိုသည်ကို လည်းမသိကြ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် စိတ်အညစ်ရဆုံးသူကတော့ ချေစ်ပင်ဖြစ်၏။ အထက် လွှတ်တော်အမတ်များပြောသမျှကို သူက ထောက်ခံခဲ့လျှင် ပြဿနာအားလုံး ပေါ်ပေါက် လာအောင် လှုံ့ဆော်သူမှာ သူပင်ဖြစ်သည်ဟု အခြားဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များနှင့် သမ္မတတို့က သေချာပေါက် ကောက်ချက်ချကြတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဤတွင် သမ္မတသည် အရေး ကြီးသောဆုံးဖြတ်ချက်မှန်သမျှကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များအားတိုင်ပင်ပြီးမှ ချမှတ်ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်အများစုကလည်း သမ္မတနှင့် သဘောတိုက်ဆိုင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် ဆီးဝစ် မှာလည်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးတာဝန်ကို မှန်ကန်ရှိသားစွာ ထမ်းဆောင်နေသည်သာဖြစ် ကြောင်း အတင်းအကျပ် သဘောတူလက်ခံရတော့သည်။

ဤအစည်းအဝေးမှာ လင်ကွန်းက ကြိုတင်အစီအစဉ်ချမှတ်ပြီး ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးသွားသောအခါ အထက်လွှတ်တော် အမတ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးချေစ်တို့မှာ အရှက်ရပြီး သိက္ခာကျကြရသည်။ အထူး သဖြင့် ချေစ်ကတော့ အခံရဆုံး။ သူသည် ဘယ်တော့မျှ မယုံကြည်ရသော လူလိင်လူညာ

တစ်ယောက် ဖြစ်သွားသည်။ ဆီးဝဒ်အပေါ် စွပ်စွဲချက်အားလုံးလည်း လုံးဝပျက်ပြယ် သွားသည်။ လင်ကွန်းအနေဖြင့်တော့ သူက ဘာမျှဝင်မစွက်လိုက်ရဘဲနှင့် သူလိုချင်သော အကျိုးရလဒ်ကို ရရှိသွားလေသည်။ တကယ်တော့သူသည် ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်း ကြော်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်တော့သည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး စတင်တန်နှင့် ရေတပ်ဝန်ကြီး ဂီဒီယွန် ဝဲလ်စ်တို့၏ ရှေ့မှောက်တွင် ချေ့စိက သမ္မတနတ်ထွက်စာတင်သည်။

‘ကဲ... ဘယ်မှာလဲ၊ ကျုပ်ကြည့်ပါရစေ’ဟု သမ္မတတောင်းသောအခါ စတင်တန် မှာ စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့် သူနတ်ထွက်စာကို ကမ်းပေးလိုက်လေသည်။ ဤတွင် သမ္မတက လက်ခံပြရင်း ‘မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်ဘူး၊ ခင်ဗျားနတ်ထွက်စာကို ကျုပ် မလိုချင်ဘူး’ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။ ပြီးတော့ ချေ့စိကနတ်ထွက်စာကိုယူပြီး သူ့ကုတ်အင်္ကျီထဲတွင် ထည့်ထားလိုက်သည်။ ဤတွင် သူ့လက်ထဲမှာ နတ်ထွက်စာနှစ်စောင် ရရှိသွားပြီဖြစ်၏။ နောက်များမကြာမီတွင် သမ္မတက ဧည့်သည်တစ်ဦးအား ‘ကျုပ် ခရီးဆက်နိုင်ပြီဗျ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျုပ်မှာ ရွှေဖရုံသီးနှစ်လုံးရသွားပြီလေ’ ပြောခဲ့သည်ဟူ၏။

ဤဖြစ်ရပ်မှ မည်သည့်သင်ခန်းစာရနိုင်ပါမည်နည်း။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမှုဆောင်အရာရှိကြီးများသည် သမ္မတလင်ကွန်း၏ နည်း လမ်းကို သိကောင်းသိကြလိမ့်မည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဤနည်းလမ်းသည် မကြာခဏ အသုံးများမဲသွားနည်းလမ်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ငန်းခွင်ပြဿနာ ပေါ်လာလျှင် အချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်နေသော ဌာနဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များကို အစည်းဝေးခေါ်ယူကာ မျက်နှာချင်းဆိုင် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးစေသည်။ ယင်းသို့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး၊ တစ်ဌာန အပေါ်တစ်ဌာန အမြင်လွှဲမှားမှု၊ သံသယဖြစ်မှုများပပျောက်ကာ အမြင်မှန်ရပြီး အချင်းချင်း ပြန်လည်သင့်မြတ်လာစေနိုင်လေသည်။

လင်ကွန်း၏ ချဉ်းကပ်နည်းသည်လည်း ယင်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ သူက ပဋိပက္ခဖြစ်နေသောပုဂ္ဂိုလ်များအား အမိန့်ပေးပြီး ပြန်လည်သင့်တော်လာအောင်မလုပ်။ သူတို့အချင်းချင်း၏ ခြားနားချက်များကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းစေသည်။ သူက ဆွေးနွေးပွဲကို ထိန်းပေးရုံသာထိန်းပေးသည်။ သူက အမိန့်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်လျှင် သူ၏ဩဇာ အာဏာကို လက်ခံကြမည်သာဖြစ်၏။ သို့သော် ကျေနပ်ကြမည်တော့မဟုတ်။ သို့သော် လျှင် ပြဿနာလည်း လုံးဝပြေလည်သွားမည်မဟုတ်။ လိပ်ခဲတည်းလည်းနှင့် သံသရာ ရှည်နေဦးမည်သာဖြစ်၏။ စင်စစ် လင်ကွန်း၏နည်းလမ်းမှာ သက်ဆိုင်သူများအား ကိုယ့်ပြဿနာကိုယ် ရှင်းခိုင်းသောနည်းလမ်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။

လင်ကွန်းသည် ‘ခေါင်းဆောင်ခံ၍ ခေါင်းဆောင်လုပ်သောနည်းလမ်း’ကို ကျင့်သုံးသည်။ ဤနည်းလမ်းအရ ချီးကျူးသင့်သူကို အမြဲတမ်းချီးကျူးသည်။ ထိုပြင် အများနှင့်ရင်ဆိုင်ရလျှင်လည်း သူက သက်ဆိုင်သူများကို အပြစ်မတင်။ ယင်းအများ အတွက် သူကိုယ်တိုင်သာတာဝန်ယူသည်။ သူသည် ရိုးသားဖြူစင်သည်။ တည်ကြည် ဖြောင့်မတ်သည်။ သိက္ခာရှိသည်။ လက်အောက်ခံပုဂ္ဂိုလ်များအား ကိုယ်ချင်းစာတရား၊ အကြင်နာတရားဖြင့် ဆက်ဆံအုပ်ချုပ်သည်။ နေရာများစွာတွင် သူကိုယ်တိုင်ဦးမဆောင်။ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအား သူတို့လုပ်ငန်းကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်စေသည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ်ခွင်တွင် သူတို့ ပျော်ကြသည်။ ဤအချက်ကြောင့် အမှုထမ်းများအနေ ဖြင့် ဆန်းသစ်တီထွင်လိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ စွန့်စားလုပ်ကိုင်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ သူတို့သည် လုပ်ငန်းကိုင်မှားဖြစ်မည်ကိုလည်း မကြောက်တော့။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့အမှားကြောင့် သမ္မတက သူတို့အား ဘယ်တော့မျှ အပြစ်မတင် ဆိုသည်ကို သိသောကြောင့်ဖြစ်၏။

လင်ကွန်းသည် အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်သူအား ချီးကျူးဂုဏ်ပြုသည်။ ဆု ချီးမြှင့်သည်။ ရာထူးတိုးပေးသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း လက်အောက်ငယ်သား များ၏အမှားကို သူက တာဝန်ယူသည်။ ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းက ဆုံးရှုံးရသောတိုက်ပွဲ များအတွက် သူ တာဝန်ယူသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ မအောင်မြင်ခြင်းသည် သူ၏ မအောင်မြင်မှုပင်ဖြစ်သည်ဟု သူကပြောသည်။ ဒုတိယ ‘ဘူးလ်ရန်း’တိုက်ပွဲရှုံးသော ကြောင့် ဝါရှင်တန်တွင် အကြီးအကျယ် ဂယက်ရိုက်ခတ်သွားခဲ့သည်။ ယင်းအတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကျော့မက္ကလီလန်အား အပြစ်ပုံချကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဗိုလ်ချုပ် ကြီးက ရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးဦးစီးမှူး ဝှန်ပုပ်အား လိုအပ်သော ထောက်ပံ့မှု ပျက်ကွက်ခဲ့ သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလီလန်က ဝှန်ပုပ်အား တိုက်ပွဲရှုံးစေချင်သော ကြောင့်ဟု အများက ယူဆကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါသထွက်နေသော ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင် အများစုက ကန်ကွက်စာတိုင်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ဖြုတ်ပစ်ရန် တောင်းဆိုကြသည်။ သို့သော် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ဖြုတ်ပစ်စာ ဝါရှင်တန်တပ်ရင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ဤတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး စတင်တန်က အဆိုပါ ပြောင်းရွှေ့ ခံရမှုကို သူဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခြင်းမဟုတ်ဟု ကြေညာသည်။ ထိုအခါ သမ္မတက တည်ငြိမ်စွာဖြင့် ‘အဲဒီအမိန့်ကို ကျုပ်ထုတ်တာပါ။ အဲဒီအတွက် ကျုပ်လုံးဝတာဝန်ယူ ပါတယ်’ဟုတုံ့ပြန်ပြောကြားလိုက်သည်။ တိုက်ပွဲရှုံးခြင်းအတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမက္ကလီလန် တစ်ဦးတည်းတွင်သာ လုံးဝတာဝန်ရှိသည်ဟု လင်ကွန်းက မယူဆ။ ထိုပြင် ယင်းတိုက်ပွဲ အတွက် အသင့်တော်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဟုလည်း သူက ယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် တိုက်ပွဲပြီးဆုံး

ပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ဝါရှင်တန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခန့်ထားလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့လုံး နုတ်ထွက်မည့် အန္တရာယ်ကို မကြောက်ဘဲ အရဲစွန့်ပြီး လုပ်လိုက်သော အပြုအမူပင် ဖြစ်၏။

ပြည်တွင်းစစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး လင်ကွန်းသည် တိုက်ပွဲရုံးခြင်းအတွက် သော် လည်းကောင်း၊ အခွင့်ရေးဆုံးရှုံးခြင်းအတွက်သော်လည်းကောင်း သူကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူသည်။ တိုက်ပွဲအောင်မြင်လျှင်မူ သက်ဆိုင်သူကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယူလီစီဂရန်က ဗစ်စဘတ်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်အတွင်း လင်ကွန်းက အောက်ပါအတိုင်း စာရေးလိုက်သည်။

‘ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ကျုပ်နဲ့ လူချင်းမတွေ့တာ ကြာပြီ။ တိုင်းပြည်အတွက် တန်ဖိုး မဖြတ်နိုင်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်ကို ဂုဏ်ယူကျေးဇူးတင်တဲ့အနေနဲ့ ဒီစာကို ရေးလိုက်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် ပထမဦးစွာ ဗစ်စဘတ်မြို့နား ရောက်သွားတဲ့အချိန်မှာ တိုက်ပွဲအောင်မြင်လိမ့်မယ်လို့ ကျုပ်လုံးဝမယုံကြည်ခဲ့ဘူး။ လွဲမှားသွားမှာကို ကျုပ် စိုးရိမ်မိခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်လုပ်ရန်မှန်ပြီး ကျုပ်ယူဆချက်မှားကြောင်း ဝန်ခံပါတယ်’

လင်ကွန်းအဖို့ ဤစာသည် အလွန်အရေးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏လုပ်ရပ်ကို သမ္မတနှင့်တကွ အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုလုံးက အသိအမှတ်ပြုကြောင်း တိုက်ရိုက်ဖော်ပြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤစာကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ ပြင်းထန်သော ပင်ကိုစိတ်ဓာတ်ကို ဆက်လက်ရှင်သန်စေသည်။ လင်ကွန်းကလည်း ဤအချက်ကိုပင် လိုချင်သည်။ ထို့ပြင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ အောင်မြင်မှုအတွက် သမ္မတက အမှတ်မယူလိုကြောင်း သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် ဖော်ပြလိုက်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ ဤအချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ အတ္တနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတန်ဖိုးထားစိတ်ကို ‘ပင့်’ပေးလိုက်သည်။

လင်ကွန်းသည် စစ်ကာလအတွင်း အလားတူစာများကို အခြားဗိုလ်ချုပ်ကြီးများထံသို့လည်း ပေးပို့ခဲ့သည်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရှားမင်းထံပေးပို့ခဲ့သောစာမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

‘ယခုအခါ အောင်ပွဲခံခဲ့ပြီဖြစ်၍ ယင်းအတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကို ဂုဏ်ပြုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏လုပ်ရပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး သဘောတူပါသည်။သို့သော် နောက် ဘာဆက်လုပ်မည်နည်း။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်၍လုပ်လျှင် ပိုကောင်းမည်ဟု ကျွန်ုပ်ယူဆပါသည်။’

လင်ကွန်း၏စာကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရှားမင်းက အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ကြားလိုက်သည်။ (လင်ကွန်း၏နည်းလမ်းကို ခေတ်ပြိုင်ခေါင်းဆောင်များ အတုယူသင့်ကြောင်း အကောင်းဆုံးနမူနာပြုလိုက်သောစာဖြစ်၏။)

‘သမ္မတကြီး၏စာကို ရရှိသောကြောင့် အလွန်ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်ဖွဲ့စည်းထားသော တပ်မကို သမ္မတကြီးသဘောကျကြောင်း သိရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ...သမ္မတကြီး၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိရလျှင်သိရချင်း ဆက်လက်လှုပ်ရှားရန် အသင့်ရှိနေပါသည်’

ခေါင်းဆောင်က မိမိတို့၏ ပင်ကိုဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော လက်အောက်ငယ်သားများအား အားပေးခြင်း၊ ချီးကျူးခြင်းဖြင့် အကောင်းဆုံးအကျိုးရလဒ်များ ပေါ်ထွက်လာနိုင်သည်။ ဦးတည်ချက်မှန်ကန်အောင် ခေါင်းဆောင်က ထိန်းပေးရန်သာလို၏။

လင်ကွန်းသည် ဤနည်းကို တစ်သက်လုံး ကျင့်သုံးသွားခဲ့သည်။ ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီ ၁၁ ရက်တွင် အိမ်ဖြူတော်အပြင်ဘက်ရှိ လူအုပ်ကြီးအား နောက်ဆုံးပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းတွင် သူ့ကိုယ်သူ နိမ့်ချပြောဆိုပြီး အောင်ပွဲခံ စစ်သည်တော်များအား ချီးကျူးပြောကြားခဲ့သည်။

‘စိမ်းချက်ချမှတ်ခြင်းအတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ချက်အတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကျုပ်ကို ဂုဏ်ပြုစရာမရှိပါဘူး။ တကယ်ဂုဏ်ပြုထိုက်သူတွေက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်ရယ်၊ ကျွမ်းကျင်တဲ့ သူ့လက်ထောက်အရာရှိတွေရယ်၊ ရဲရင့်တဲ့စစ်သည်တွေရယ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်’

ဘယ်ခေါင်းဆောင်မဆို လင်ကွန်းကို စံနမူနာယူနိုင်သည်။ သူသည် သူ၏အရည်အချင်းနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်သည်။ သူသည် အခြားသူများကြောင့် အနှောင့်အယှက်မဖြစ်၊ မလုံမခြုံမဖြစ်၊ သူသည် မှုမတတ်ရိသည်၊ ပွင့်လင်းဖြူစင်သည်။ အောင်မြင်မှုအတွက် ဂုဏ်ယူစရာအားလုံးကို လက်အောက်ငယ်သားများသာ ယူစေသည်။

လင်ကွန်းသည် မိမိက လူတွေကို ဦးဆောင်နေသည်မဟုတ်၊ လူတွေက မိမိကို ဦးဆောင်နေသည်ဟူသော အထင်အမြင်ကို လူတွေအားပေးသည်။ သို့သော် သူက အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အမြဲတမ်း ထိန်းထားသည်။ သူသည် လက်အောက်ငယ်သားများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းဆက်သွယ်ရေးမပြတ်ရယူနေသည်။

လက်အောက်ငယ်သားများ၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မိမိ၏ ယေဘုယျဦးတည်ချက်နှင့် ကိုက်ညီလိုက်ဖက်လျှင် လက်အောက်ငယ်သားများအား ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်စေသည်။ သို့သော်လည်း လက်အောက် ငယ်သားများသည် ဦးတည်ချက်မှ လွဲဖည်သွားလျှင် သူက ပြန်လည်၍ လမ်းညွှန် တည့်မတ်ပေးသည်။ ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရေးအတွက် နည်းလမ်းမပြည့်စုံလျှင် သူက ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်။ လိုအပ်လျှင် သမ္မတ၏အာဏာဖြင့် ပယ်ချသည်။ သို့သော် လင်ကွန်း၏အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လက်အောက်ငယ်သားများအနေဖြင့် ဒီအလုပ် ကို ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်လုပ်တာ'ဟူ၍ ဂုဏ်ယူပြောဆိုနိုင်ရန်ပင် ဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- ခေါင်းဆောင်ကောင်းသည် သူ့လုပ်ငန်းပြီးမြောက်သောအခါ၊ သူ့ ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်သောအခါ လက်အောက်ငယ်သား များအား 'ဒီအလုပ်ကို ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်လုပ်တာ'ဟူ၍ ဂုဏ်ယူပြောကြားခွင့်ပြုသည်။
- နောက်လိုက်များကြောင့် အနှောင့်အယှက်မဖြစ်ပါနှင့်၊ မလုံမခြံ မဖြစ်ပါနှင့်။
- အချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်နေသူများအား မျက်နှာချင်းဆိုင် ဆုံးပေး ပြီး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးစေပါ။ မိမိက လမ်းညွှန်ထိန်းမတ်ပေးပါ။
- လုပ်ငန်းအောင်မြင်လျှင် လက်အောက်ငယ်သားများ ဂုဏ်ယူ ကြပါစေ။ လုပ်ငန်းမအောင်မြင်လျှင် မိမိကြောင့်ဟု ထင်ကြ ပါစေ။
- လက်အောက်ငယ်သားများထံသို့ သူတို့မှန်သည်၊ မိမိမှားသည် ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပေးစာများ ရေးပို့ပါ။
- လက်အောက်ငယ်သားများက အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်း များ တင်ပြလာလျှင် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခိုင်းပါ။ သို့သော် မိမိက လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုအတွက် ကြပ်မတ်ပေးပါ။
- ရှေ့တန်းတပ်မှူးများ မအောင်မြင်လျှင် မိမိလည်း မအောင်မြင်၊ မိမိ၏အလုပ်အမှုဆောင်များလည်း မအောင်မြင်။
- အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အပေါ်တွင် မတည်ဆိုသည်ကို ဘယ်တော့မျှ မမေ့ပါနှင့်။
- မိမိ၏အဖွဲ့အစည်းတွင် အခက်ခဲဆုံး လုပ်ဆောင်ရသူများအား အကြီးကျယ်ဆုံး ဂုဏ်ပြုချီးကျူးပါ။

အခန်း(၁၀)

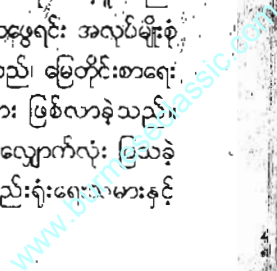
ပန်းတိုင်သတ်မှတ် ရလဒ်ရှေးရှု

'ဗိုလ်ချုပ်ရဲ့ အဓိကပစ်မှတ်က ရန်သူမြို့တော် မဟုတ်ဘူး၊ ရန်သူ စစ်တပ်ပဲလို့ ကျုပ်ထင်တယ်။ ...အခွင့်သာတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ရန်သူကို တိုက်ပါ။ ရန်သူ တစ်နေရာတည်းမှာပဲတပ်ခွဲနေရင် ကိုယ်ကဆွေး'

[ရန်သူတပ်ကို တိုက်ဖို့ထက်
ရန်သူမြို့တော်သို့ ချိတ်ကိုင်ဖို့ကိုသာ
အားသန်နေသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
ဂျိုးဟူးကားထံသို့ လင်ကွန်း၏
ပြန်ကြားခြင်း(၁၀.၆.၁၈၆၃)]

ခေါင်းဆောင်ကောင်းဟူသည် ရဲရင့်ပြတ်သားရသည်။ တာဝန်ယူရဲရသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့သည် ကိုယ်တိုင် စတင်ပြုလုပ်ကြသည်။ အကျိုးရလဒ်ကို အဓိကထားကြသည်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့သည် မဟာဗျူဟာ ဦးတည်ချက်ချမှတ်ပြီး ဦးဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ကြသည်။ သူတို့သည် အလုပ်အတွက် သက်သက်လုပ်ဆောင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အကျိုးရလဒ်အတွက် လုပ်ဆောင်ကြသည်။

လင်ကွန်းအဖို့ရာတွင် ပြီးမြောက်အောင်မြင်လိုသော ဆန္ဒသည် သာမန် စိတ်တိမ်းညွတ်မှုသက်သက်မဟုတ်။ အလွန်အလွန် ပြင်းပြသောစွဲလမ်းမှုဖြစ်သည်။ 'လင်ကွန်းသည် အမြဲတမ်း ကြိုတင်တွက်ချက်နေသည်။ အမြဲတမ်း ကြိုတင်စီမံကိန်းချနေသည်။ သူ၏ အောင်မြင်လိုစိတ်သည် မရပ်မနားလည်ပတ်နေသော အင်ဂျင်စက်ကလေးနှင့် တူသည်' ဟူ၍ သူ၏ရှေ့နေလုပ်ငန်း ဖက်စပိတ်ဆွေ ဝိလျံဟန်ဒွန်က ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။ စောစောပိုင်းကာလများတွင် လင်ကွန်းသည် ဘဝအောင်မြင်ရေးကိုရှာဖွေရင်း အလုပ်မျိုးစုံ လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ကုန်စုံဆိုင်ထောင်ခဲ့သည်။ စာတိုက်ဗိုလ် လုပ်ခဲ့သည်။ မြေတိုင်းစားရေး လုပ်ခဲ့သည်။ ရှေ့နေလုပ်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သူသည် စွဲမြဲနိုင်ကျည်သောစိတ်ဓာတ်ကို နိုင်ငံရေးသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖြည့်ခဲ့သည်။ သူသည် ဘယ်တော့မျှ မမောပန်းသော အလုပ်သမား၊ စည်းရုံးရေးသမားနှင့် ဟောပြောရေးသမားဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် လူငယ်ဘဝကပင် ကြီးပွားအောင်မြင်လိုစိတ် အလွန်ပြင်းပြခဲ့သည်။ သူသည် အသက် ၂၉ နှစ်အရွယ် ၁၈၉၈ ခုနှစ်တုန်းက စပရင်းဖီးလ်မြို့၊ လူငယ်များအသင်းတွင် 'ထိပ်တန်းပါရမီရှင်တွေဆိုတာ လမ်းပောင်းကိုမသွားဘူး၊ လမ်းသစ်ကို ထွင်တယ်၊ ဘယ်လောက်ပဲကောင်းကောင်း၊ ရှေ့ကသွားနှင့်ပြီးတဲ့ လူတွေရဲ့ခြေရာကို မနင်းဘူး၊ ထူးခြားမှုကို အာသာဆန္ဒပြင်းပြစွာနဲ့ ရှာဖွေတယ်' ဟူ၍ ဟောပြောခဲ့သည်။ သူ့စကားတွင် သူ၏စိတ်ထား ပေါ်လွင်နေသည်။

လင်ကွန်း၏ စွဲမြဲခိုင်မာသောစိတ်ထားနှင့် ရဲရင့်ပြတ်သားမှုသည် သူ၏မွေးရာပါ အရည်အချင်းဖြစ်သည်။ ဤအရည်အချင်းသည် ကမ္ဘာ့ကျော်ခေါင်းဆောင်တို့၏ ပုဂ္ဂလိက အရည်အချင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ရုစဗဲ၊ ချာချီနှင့် ဂန္ဒီအစရှိသော ကမ္ဘာ့ကျော်ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည်လည်း သူတို့ဘဝအစောပိုင်းကာလကပင် ကြီးပွားအောင်မြင်လိုစိတ် ပြင်းပြမှုနှင့် ထိပ်တန်းအဆင့်ရရှိလိုစိတ် ပြင်းပြမှုတို့ကို သိသိသာသာ ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့ကြသည်။ ဤအရည်အချင်းသည်ပင်လျှင် သူတို့အား အောင်မြင်မှုပန်းတိုင်သို့ အရောက်ပို့ပေးခဲ့သော ယာဉ်ရထားဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် ထူးခြားပေါ်လွင်မှုကို အာသာဆန္ဒပြင်းပြစွာဖြင့် ရှာဖွေသူဖြစ်သည်။ သူသည် မအောင်မြင်ခြင်းနှင့် အနှောင့်အယှက်များကြောင့် တစ်ခါတလေ စိတ်ဓာတ်ကျတတ်သော်လည်း သူ့အမှားကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကာ သင်ခန်းစာယူတတ်သည်။ အရုံးထဲမှ အမြတ်ပေါ်အောင် လုပ်ဆောင်တတ်သည်။ မည်သည့်အခက်အခဲကို မဆို ဖြစ်သည်နည်းဖြင့် ကျော်လွှားပြီး ပန်းတိုင်သို့ အရောက်ချီတက်သည်။ သူ့အဖို့ အောင်မြင်မှုဖြစ်စေ၊ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်စေ အရာခပ်သိမ်း သမ္မတဖြစ်ရေး ရည်မှန်းချက်အတွက် လှေကားခံများဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ လင်ကွန်း၏ ဘဝတစ်ခုလုံးသည် အနာဂတ်တွင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာရေးအတွက် အသင့်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသော ဘဝပင်ဖြစ်၏။

၁၈၅၈ ခုနှစ်၊ အထက်လွတ်တော်အမတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် စတီဗင်၊ အေဒေါက်ဂလပ်ကို ရှုံးနိမ့်ခဲ့တုန်းက အလက်ဇန္ဒာဆင်ပဆင်ထံသို့ လင်ကွန်းက အောက်ပါ အတိုင်း စာရေးခဲ့သည်။

'တိုက်ပွဲကို ဆက်တိုက်ရမယ်၊ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုကြောင့် ဒါမှမဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရာကြောင့် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ခွင့် ရည်မှန်းချက်ကြီးကို လက်လွတ်မခံနိုင်ဘူး။ ရေရှည်မှာ ကျုပ်တို့တိုက်ပွဲ အောင်မြင်မယ်ဆိုတာ ကျုပ်မမှတ်မသန် ယုံကြည်တယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကို ပြည်သူတွေ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ နားလည်လာကြလိမ့်မယ်။ ...ကျုပ် မသေသေးဘူး၊ သေခါနီးလူနာလည်း မဟုတ်ဘူး'

ဤသို့သော အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးသည့် ထူးခြားသော ဇွဲသတ္တိသည်ပင်လျှင် လင်ကွန်းအား ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် သမ္မတအဖြစ်သို့ တွန်းပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် ယင်းစိတ်ဓာတ်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကြီး တည်မြဲရေးပန်းတိုင်ဆီသို့ သယ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ လင်ကွန်းအလိုလားဆုံးသော အရာသည် ပန်းတိုင်သို့ရှေးရှုသော တိုးတက်မှုဖြစ်သည်။ ထိုအရာကို သူတစ်ဦးတည်း အတွက်သာ တောင်းဆိုသည်မဟုတ်။ သူ၏လက်အောက်ငယ်သားများအတွက်လည်း တောင်းဆိုသည်။

ပန်းတိုင်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် လက်အောက်ငယ်သားများ၏ သဘောတူလက်ခံမှုကို ရယူခြင်းသည် စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော ခေါင်းဆောင်မှုအတွက် အလွန်အရေးကြီး၏။ ပန်းတိုင်သည် လူတွေကို စည်းရုံးစေသည်၊ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွစေသည်၊ စွမ်းရည်နှင့်အားမာန်ကို အာရုံစိုက်စေသည်။ လင်ကွန်းသည် ပြည်ထောင်စုကြီး တည်မြဲရေးနှင့် ငွေဝယ်ကွန်စဗစ် ဖျက်သိမ်းရေးတည်းဟူသော ပန်းတိုင်ဖြင့် သူ၏နောက်လိုက်များကို စည်းလုံးစေခဲ့သည်။ ဤပန်းတိုင် (ရည်ရွယ်ချက်)သည် ပြည်တွင်းစစ်ကြီးအပြင်းအထန်ဖြစ်ပွားလာသောအခါ ပို၍ခိုင်မာခဲ့သည်။ ပို၍ပြတ်သားခဲ့သည်။ သို့တိုင်အောင် အောင်မြင်မှုကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်စီသာ ရရှိနိုင်လိမ့်မည်ဟု သူကယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် သူ၏စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များ ချက်ချင်းလက်ငင်း အားတက်သရော လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ရေတိုစီမံကိန်းများကိုသာ တမင်ရွေးချယ် ချမှတ်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ခါစတွင် လင်ကွန်းသည် အချက်အချာကျသော တောင်ပိုင်း ဆိပ်ကမ်းများကို ပိတ်ဆို့ထားရေး၊ မစ္စစ္စပီမြစ်ကို ထိန်းချုပ်ထားရေးနှင့် တပ်မတော်အား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသင်တန်းပေးရေး စသည့် မဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ စစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင်မူ သူသည် ရန်သူ့မြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်ရေး ထက် ရန်သူ့စစ်တပ်ကို ထိုးဖောက်တိုက်ခိုက်ရေးကိုသာ ပို၍အာရုံစိုက်ခဲ့သည်။ သူသည် တစ်ချိန်တည်းတွင် တိုက်ပွဲအားလုံးကိုမတိုက်၊ တစ်ချိန်တွင် တစ်ပွဲတစ်ပွဲသာတိုက်ခဲ့သည်။ စစ်ပွဲပြီးဆုံးခါနီးတွင် သူ၏မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်မှာ ပြည်ထောင်စုကြီးကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးဖြစ်သည်။ သူသည် ပန်းတိုင်ရောက်ရှိရေးနှင့် ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရေးကိုသာ အမြဲတမ်းရေးရှုသည်။ လင်ကွန်းသည်လည်း အားလုံးသော ကမ္ဘာ့ကျော်ခေါင်းဆောင်ကြီးများကဲ့သို့ပင် ပန်းတိုင်သို့ အမြဲတမ်း ဦးတည်သည်။ အကျိုးရလဒ်ကို အမြဲတမ်းရေးရှုသည်။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတကြီးဘဝဖြင့် နိစ္စဓူဝလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် မမောနိုင်မပန်းအားဘဲ အချိန်အကြာကြီး လုပ်ကိုင်သည်။ အလုပ်မားပွဲတွင်

စာရွက်စာတမ်း တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးကို လှန်လှောဖတ်ရှုရင်း မကြာခဏဆိုသလို ညဉ့်နက်သန်းခေါင်တိုင်သည်အထိ အလုပ်လုပ်သည်။ အလုပ်ပြီးလျှင်လည်း မနားသေးဘဲ သတင်းအချက်အလက်အသစ် တစ်စုံတစ်ရာရရှိရန် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ သွား ရောက်သည်။ သူသည် ထူးထူးခြားခြား မြဲမြံခိုင်ကျည်မှုအရာတွင် လက်အောက်ငယ်သား များအဖို့ တကယ့်စံပြခေါင်းဆောင်ပင်ဖြစ်၏။ ယင်းသို့သော စွဲမြဲမှုနှင့် ထကြွလုံ့လရှိမှု တည်းဟူသော အရည်အချင်းများကို စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအားလည်း အမြဲတမ်းသွတ်သွင်း ပေးသည်။ 'နှောင့်နှေးကြန့်ကြာရင် ကျုပ်အထိနာမယ်၊ အချိန်ဟာ အရာခပ်သိမ်းပဲ'ဟု သူကပြောသည်။ နယူးယောက်ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဟိုရေရှိုဆီးမောထံ ပေးပို့သော စာတွင် 'ကျုပ်ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်က မှန်ကန်ဖို့နဲ့ တရားမျှတဖို့ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ အလဟဿ အချိန်ကုန်မသွားဖို့တော့ အရေးကြီးတယ်' ဟု သူက ရေးခဲ့သည်။ တပ်သား ၃,၀၀၀ ခန့်ကိုသာ အုပ်ချုပ်ရသောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒေးဗစ်ဟန်းတကာက မကျေမနပ်ဖြစ်သော အခါ လင်ကွန်းက 'ကိုယ့်တာဝန်ကိုသာကိုယ် ကျေပွန်အောင်လုပ်ပါ။ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူးတွေ က ကျွဲကူးရေပါ လိုက်လာပါလိမ့်မယ်၊ တစ်ရင်းတစ်ရင်းရဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ်နဲ့ တစ်ခုခု ကို လုပ်ဆောင်နိုင်တဲ့လူဟာ တပ်ရင်းတစ်ရာရဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်နဲ့ ဘာတစ်ခုမျှ မလုပ်နိုင်တဲ့လူကို ကျော်တက်သွားမှာပဲ ဟူ၍ သံကြိုးစာ ပြန်ကြားလိုက်သည်။

လင်ကွန်းသည် သူ၏အစိုးအဖွဲ့ဝန်ကြီးများ၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အလွန်ကျွမ်းကျင်သည်။ အလွန်ထက်သန်တက်ကြွသည်။ အထူး သဖြင့် အခက်ခဲဆုံးပြဿနာများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရာတွင် သူ၏ စိတ်ရှည်မှုသည် စံတင်လောက်သည်။ သူက ပဋိပက္ခကိုမရှောင်၊ ပဋိပက္ခကိုမကြောက်။ လက်အောက်ငယ်သားများအကြား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပဋိပက္ခဖြစ်လာလျှင် အချိန်မီဖြေရှင်း ပေးသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပဋိပက္ခသည် လုပ်ငန်းတိုးတက်ရေးကို ပို၍နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ စေသည်ဆိုသည်ကို သူ ကောင်းစွာသိသည်။ သူသည် သူ၏သဘောထားခံယူချက်ကို လက်အောက်ငယ်သားများအား မကြာခဏဟောပြောသင်ပြသည်။ တစ်ခါတွင် ဗိုလ်ချုပ် ကြီးတစ်ဦးက ပြဿနာတစ်ခုအတွက် လင်ကွန်းထံ လမ်းညွှန်အကြံပေးချက်လာ တောင်းသည်။ ထိုအခါ လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းရန် အကြံပြုသည်။ ထိုနောက် သူက ယာသမားကြီးပုံပြင်ကိုပြောပြ သည်။ ယာသမားကြီးသည် သစ်ငတ်တို့တွေ အများအပြားရှိသောယာခင်းကြီးတစ်ခုကို စက်စံပင်ပန်းစွာ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခဲ့ရသည်။

'ယာခင်းမြေကွက်က ဘယ်လိုမျှ ထွန်ယက်လို့မရနိုင်အောင် ခက်ခဲနေ တယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူက ကြိုးစားပြီးထွန်တယ်၊ ဒီလိုနဲ့ တော်တော်လေးကြာသွား

တဲ့အခါ ဒီနေရာမှာ ပြောင်းတစ်ခင်း၊ ဟိုနေရာမှာ ပဲတစ်ခင်းဆိုသလို ကွက်ကွား ကွက်ကွား စိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ အခြေအနေရောက်လာတယ်။ တစ်နေ့မှာ ယာခင်းနား က ဖြတ်သွားတဲ့ လူစိမ်းတစ်ယောက်က ဒီလောက်ဆိုးရွားတဲ့ မြေကွက်ကို ယာသမားကြီး ဘယ်လိုထွန်ယက်ပြီး စိုက်ပျိုးသလဲလို့ မေးတယ်။ ဒီအခါ ယာသမားကြီးက "ဪ... ဟုတ်ပါတယ်၊ တချို့နေရာတွေက တော်တော်ကို ထွန်ဖို့ခက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်က သစ်ငတ်သေးသေးလေးတွေကို နုတ်လို့ ရတာ နုတ်ပစ်တယ်၊ နုတ်လို့မရတာ မီးရှို့တယ်။ ကျုပ် လောလောဆယ် အခက်တွေ့နေတာကတော့ နုတ်လို့လည်းမရ၊ မီးရှို့လို့လည်းမရတဲ့ သစ်ငတ် ကြီးတွေပဲ။ ဒါနဲ့ ကျုပ်က သစ်ငတ်ကြီးကိုရှောင်ပြီး ဘေးပတ်ပတ်လည်ကိုပဲ ထွန်နေရတယ်။ ဒီနည်းအပြင် တခြားနည်းမှမရှိတော့တာပဲ" လို့ ပြန်ပြောသတဲ့။ အဲဒီတော့ အခု ဗိုလ်ချုပ်အနေနဲ့လည်း အခုလို ပြဿနာတွေ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး မကြာခဏတက်နေတဲ့အချိန်မျိုးမှာ ဖြေဖြေလည်လည်ဖြစ်ဖို့ တစ်ခုတည်းသော အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကတော့ အဲဒါတွေ ပတ်ပတ်လည်က စိုက်ပြီးထွန်ယက် သွားဖို့ပါပဲ'

စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော ခေါင်းဆောင်များသည် စိတ်ချအားကိုးရသည်၊ မမောတမ်းမပန်းတမ်း မြဲမြံကြိုင်ကြံ့သည်။ ပြီးတော့ အကျိုးရလဒ်ကိုသာ အမြဲတမ်း ရှေးရှုကြသည်ဟု မကြာခင်က ပြုလုပ်ခဲ့သည့် သူ့အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အရ သိရှိရသည်။ တကယ်တော့ လင်ကွန်းသည် ထိုပုံစံခေါင်းဆောင်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ သူသည် ပန်းတိုင် ရောက်ရှိဖို့အရေးကြီးကြောင်းကို နောက်လိုက်များ သဘောပေါက်လက်ခံအောင် ပြသ သည်။ ဤနည်းဖြင့် နောက်လိုက်များ၏ အစဉ်မပြတ် စိတ်အားထက်သန်စွာ ပါဝင် လုပ်ဆောင်မှုကို ဖန်တီးယူသည်။ သူက ၎င်းတို့အား သူ့အကြိုက်ပုံပြင်ကလေးတစ်ပုဒ် ထဲကရွေးလို ဖြစ်စေချင်သည်။

'လူတစ်ယောက်မှာ အမဲလိုက်ရွေးထီးကလေး တစ်ကောင်ရှိတယ်။ သူက သေးပေမဲ့ အနီးအနားက ရွေးကြိုတွေအားလုံးကို နိုင်တယ်။ ဒါနဲ့ တစ်နေ့တော့ အမဲလိုက်ရွေးကြီးတစ်ကောင်ရဲ့ ပိုင်ရှင်တစ်ယောက်က ရွေးသေးသေးပိုင်ရှင်ကို "ခင်ဗျားရွေးသေးသေးလေးက တခြားရွေးကြီးတွေအားလုံးကို ဘာဖြစ်လို့ နိုင်ရတာလဲ" လို့မေးတယ်။ ဒီအခါ ရွေးသေးသေးပိုင်ရှင်က ဘာပြန်ပြောလဲ ဆိုတော့ "အဲဒါက ကျွန်တော်အဖို့တော့ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ခင်ဗျားရဲ့ရွေးကြီးနဲ့ အခြားရွေးကြီးတွေက သူတို့အသင့်အနေအထားမရှိခင် တိုက်ပွဲတစ်ဝက်လောက်ပဲ စူးစိုက်တိုက်ခိုက်ကြတာကိုး၊ ကျွန်တော်ရွေးကတော့

အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ တိုက်ပွဲတစ်လျှောက်လုံး အမြဲတမ်း သဲသဲမဲမဲ တိုက်ခိုက် တာဗျ "တဲ့"

မိမိတို့၏ အမှုထမ်းများအား စိတ်အားထက်သန်မှုမီးလျှံ အမြဲတမ်း တောက် လောင်နေအောင် လုပ်ပေးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ခေတ်ပြိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမှုဆောင်များ မကြာခဏ ပူပန်သောကဖြစ်ကြရသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အမှုထမ်းများအား အမြဲမပြတ် လှုံ့ဆော်ဆွပေးရမည်၊ ချီးကျူးမြှောက်ပင့်ပေးရမည်၊ တိုက်တွန်းစည်းရုံးပေးရမည်။

သို့သော် ကမ္ဘာကျော်ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား စိတ်အားထက်သန်မှုမီးလျှံ အမြဲတမ်းတောက်လောင်နေအောင် 'လုပ်ဆောင်ပေးရေးနှင့်ပတ်သက်၍တော့ မည်သူမျှ ပူပန်သောကဖြစ်စရာမလိုပါချေ။ အဘဏ္ဍာလင်လင်ကွန်းလို ခေါင်းဆောင်မျိုးအတွက် ဘာမျှပူစရာမလို၊ ဘာမျှလုပ်ပေးစရာမလိုပါချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဟူမူ သူ၏ စိတ်အား ထက်သန်မှုမီးလျှံသည် ထာဝစဉ်ထွန်းတောက်နေသောကြောင့်ပါတည်း။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- မိမိ၏ နောက်လိုက်ငယ်သားများအား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် စည်းရုံးပါ။
- လက်အောက်ငယ်သားများ စိတ်ပါလက်ပါ ချက်ချင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ရေတိုပန်းတိုင်များကို တိကျပြတ်သားစွာ သတ်မှတ်ပါ။
- အုပ်စုတစ်ခု၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်နှင့် တစ်နဲ့တစ်ခုကို လုပ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်က အုပ်စုတစ်ရာ၏ခေါင်းဆောင်အဖြစ်နှင့် ဘာတစ်ခုမျှ မလုပ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကျော်တက်သွားလိမ့်မည်။
- တစ်ခါတစ်ရံ အခက်အခဲကို တိုက်ရိုက်ဖြတ်ကျော်ခြင်းထက် သွယ်ဝိုက်ဖြေရှင်းခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိနိုင်သည်။
- ယနေ့ လုပ်နိုင်တာတွေကို မနက်ဖြန်လုပ်ဖို့ ချန်မထားပါနှင့်။
- စစ်ပွဲကို မဟာဗျူဟာသက်သက်ဖြင့် မအောင်မြင်နိုင်၊ အတင်းဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် ပို၍အောင်မြင်နိုင်သည်။
- နိစ္စခုခအားမာန်အပြည့်ဖြင့် မလုပ်လျှင် ဘယ်လုပ်ငန်းမျှ မပြီးမြောက်နိုင်။
- တစ်ဝက်တစ်ပျက်သာပြီးသောအလုပ်သည် လုပ်အားဖြန်းသော အလုပ်ဖြစ်သည်။

အခန်း (၁၁)

အသင့်တော်ဆုံးလူကို ရအောင်ရှာ

'ဒီလူကို ကျုပ် လက်လွှတ်မခံနိုင်ဘူး၊ သူက တကယ်တိုက်တဲ့လူ'

['ရှိလိုး' တိုက်ပွဲပြီးဆုံးပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
ဂရုန်ကို ဖြုတ်ပစ်ရန် တောင်းဆိုသူများအား
လင်ကွန်းက ပြန်ပြောသောစကား (ဖပြီ ၁၈၆၂)
ထိုတိုက်ပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အရက်မူးနေ
သည်ဟု သတင်းထွက်ခဲ့သည်။]

၁၈၆၁ ခုနှစ်တွင် လင်ကွန်းသမ္မတဖြစ်လာသောအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် စစ်ပွဲအတွက် အသင့်အနေအထားတွင် မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ အသက် ၇၅ နှစ် အရွယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းဖီးလ်ဒ်စကော့ဦးစီးသော တပ်မတော်မှာ အင်အား ၁၆,၀၀၀ မျှသာရှိပြီး လေ့ကျင့်မှုလည်း အပြည့်အဝမရှိသေး။ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်လည်း အလုံအလောက်မရှိ။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကလည်း အသက်ကြီးလှပြီ။ တိုက်ပွဲကို တက်တက်ကြွကြွ ဦးဆောင်နိုင်သည့် အရွယ်မဟုတ်တော့။ ပြီးတော့ သူ၏သဘောတရားများနှင့် မဟာဗျူဟာများမှာလည်း ခေတ်နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြပြီ။ ယင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးနှင့် ကြုံရလျှင် ခေတ်ပြိုင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ဘာလုပ်မည်နည်း။ သည်အတိုင်းထိုင်နေမည်လား၊ ပြဿနာကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်မည့်သူတစ်ယောက် ယောက် ထွက်ပေါ်လာသည်အထိ စောင့်ကြည့်နေမည်လား။ လင်ကွန်းကတော့ သည့်အတိုင်း ထိုင်ကြည့်မနေ။ ကိုယ်တိုင်ထပြီ ဦးဆောင်သည်။

၁၈၆၁ ခုနှစ်တန်းက အမေရိကန် တပ်မတော်တွင် ဦးဆောင်မှု အလွန်အားနည်းနေသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းအနေဖြင့် နိုင်ငံ၏စစ်ရေးမူဝါဒကို သူ့ကိုယ်တိုင် သတ်ဆောင်ချမှတ်ရမည့် အခြေအနေမျိုးနှင့် ကြုံရသည်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် စစ်ဆင်ရေးစီမံချက်များရေးဆွဲခြင်းမှာသည် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာတွင် နည်းဗျူဟာ လှုပ်ရှားမှုများကို လမ်းညွှန်ခြင်းထိပါဝင်သည်။ လင်ကွန်းသည် သူ၏သမ္မတသက်တမ်း လေးနှစ်တာကာလအတွင်း အမေရိကန်တပ်မတော်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ပြန်လည်လမ်းညွှန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ပြီးဆုံးချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန် လက်အောက်ရှိ စစ်သားဦးရေ ငါးသိန်းကျော်ထိ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လက်ကွန်း၏ စစ်တပ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစနစ်များသည် အမြဲတမ်းတည်နေခဲ့သည်။ သူ၏ အလုပ်အကိုင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး နည်းလမ်းများသည် နောင်အခါ အနာဂတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးအတွက် အခြေခံစံနမူနာများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

သူတို့၏ ဆက်ဆံရေးအစတွင် လင်ကွန်းသည် အဘိုးကြီးအို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်း၊ ဝင်း၊ ဝင်း စကောအား အထူးလေးစားစွာ ဆက်ဆံခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ အိမ်သို့ရောက်၊ ရုံး၊ သုံးပါ သွားလည်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စစ်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ အကြံဉာဏ်ကို တောင်းခံသည်။ သူတို့သည် အခြေခံစစ်ရေး မဟာဗျူဟာနှင့် ဖွဲ့စည်းမှု ကိုလည်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစကော၏ မဟာဗျူဟာမှာ တောင်ပိုင်း ဆိပ်ကမ်းများကို ပိတ်ဆို့ထားရန် မစုစုပီဖြစ်ဝမ်းဒေသကို သိမ်းပိုက်ရန်နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် အခြေအနေကို တက်ကြွစွာစောင့်ကြည့်နေရန်ဖြစ်သည်။ သူက တောင်ပိုင်းကို စစ်ဆင်ရေး ဖွင့်ရန် မရည်ရွယ်။ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များတွင် မြောက်ပိုင်းလိုလားမှုသဘောထား ပြင်းပြလာသည်အထိ စောင့်ကြည့်နေသင့်သည်ဟု သူက ယူဆသည်။ 'အန်နာကွန်ဒါ' * စီမံကိန်း (Anaconda Plan) ဟုခေါ်သော ထိုမဟာဗျူဟာကို လင်ကွန်းက ချက်ချင်း ပယ်ချလိုက်သည်။ 'လုပ်ရပ်မပါသော' စီမံကိန်းဟုလည်း သူက ယူဆသောကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးထံမှ ကောင်းကွက် တစ်ချက်နှစ်ချက်တော့ရသည်။ မစုစုပီဖြစ်ဝမ်းဒေသကို ချုပ်ကိုင်ထားရေးသည် အလွန်အရေးကြီးကြောင်း သူ သဘော ပေါက်သည်။ ထို့ပြင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အကြံပြုသလို အရေးပါသော တောင်ပိုင်းဆိပ်ကမ်းများ ကို ပိတ်ဆို့ထားရေးကိစ္စကိုလည်း သူက လက်ခံသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော် မပြိုကွဲရေး အတွက် စစ်ဆင်ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစကောထက် အများကြီးပို၍ ရဲရင့်ပြတ်သားသော စစ်ဦးစီးချုပ်သစ်တစ်ယောက် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းသည် ယင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်မည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးကို ရှာဖွေနေခဲ့သည်မှာ သုံးနှစ်တိတိရှိခဲ့ပြီ။ သူလိုချင်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် တာဝန်ယူရမည့်၊ စွန့်စားရမည့်၊ အရေးအကြီးဆုံးက တော့ အလုပ်ဖြစ်အောင် ဦးဆောင်နိုင်ရမည်။

၁၈၆၁ ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာဗင်မက္ကဒိုဝ်ကို စစ်ဦးစီးမှုအဖြစ် ခန့်ထားသည်။ မက္ကဒိုဝ်သည် ပုံမှန်အားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စကောအား အစီရင်ခံရန်ဖြစ်သော်လည်း သမ္မတက တိုက်ရိုက်ခန့်ထားပြီး သမ္မတထံ တိုက်ရိုက်

* 'အန်နာကွန်ဒါ' ဆိုသည်မှာ အပူပိုင်းမှ တောင်အမေရိကဒေသရှိ မြေကြီးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သားကောင်ကို မလွတ်တမ်း ကိုက်သတ်တတ်သည်ဟု ဆိုသည်။

အစီရင်ခံတင်ပြနိုင်သော ပထမဆုံး စစ်ဦးစီးမှုဖြစ်၏။ ဤအစီအစဉ်ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ် ကြီးစကောမှာ ရုပ်ပြသဘော သက်ရောက်သွားသည်။ သမ္မတသည် လိုသောအခါမှသာ သူ့အကြံဉာဏ်ကိုယူသည်။

သို့သော်လည်း မက္ကဒိုဝ်မှာ စစ်သည်အရေအတွက်များသော စစ်တပ်ကြီးကို ဦးဆောင်ရသောကြောင့် အလွန်စိတ်လှုပ်ရှားပြီး လျင်မြန်စွာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရန် တုံ့နေနေသည်။ သူက တိုက်ခိုက်ရေးထက် စစ်သည်အင်အား တိုးချဲ့ရေးနှင့် သင်တန်း ပေးရေးတို့ကိုသာ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေသည်။ သို့သော်လည်း 'ဖိုဆမ်းတား' တိုက်ပွဲ နောက်ပိုင်းတွင်မူ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ မင်နာဆက်စ်မြို့ရှိ ရန်သူတပ်ကို တိုက်ခိုက်ရန် သမ္မတက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စကောမှတစ်ဆင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကဒိုဝ်အား ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ 'ဘူးလ်ရန်း' တိုက်ပွဲကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ရန် စီမံညွှန်ကြားခဲ့သူမှာလည်း သမ္မတပင် ဖြစ်၏။ မက္ကဒိုဝ်က တိုက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ရန် အချိန်တောင်းသောအခါ လင်ကွန်းက 'ခင်ဗျားက တော်တော်နုသေးတာပဲ၊ အဲဒါအမှန်ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့လည်း နုသေးတာပဲ၊ ခင်ဗျားတို့အားလုံး အတူတူပဲ ဟူ၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ဝေဖန်ခဲ့သည်။

၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လကုန်ပိုင်းရောက်တော့ မက္ကဒိုဝ်ကို အားမကိုးနိုင်တော့ ကြောင်း လင်ကွန်း သိလာရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစကောလည်း မကြာမီ အငြိမ်းစားယူရ တော့မည်။ ဤတွင် လင်ကွန်းအဖို အားကိုးရမည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦး မရှိမဖြစ် လိုအပ်လာသည်။ လေးလတာမျှ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးသောအခါ မက္ကဒိုဝ်အနေဖြင့် ဘာမျှအလုပ်မဖြစ်ကြောင်း ပြသလာသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျော့မက္ကလီလန်ကို စစ်ကြည့်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ဤသို့ဖြင့် မက္ကလီလန်သည် ဗိုတိုမက်တပ်မဟာ၏ စစ်ဦးစီးမှု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ နောက်သုံးလကြာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစကော အငြိမ်းစားယူသွားသောကြောင့် မက္ကလီ လန်အား စစ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် တိုးတက်ခန့်ထားသည်။

မက္ကလီလန်မှာ အစဉ်အလာကောင်းသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး စည်းရုံးရေး သမားကောင်းတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ လင်ကွန်းသည် တပ်ဖွဲ့ခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် 'ဘူးလ်ရန်း' တိုက်ပွဲမှ စစ်ရုံးတပ်သားများအား စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင်ပေး ခြင်း စသော လုပ်ငန်းများအတွက် အကောင်းဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ရေရှည်ကျတော့ မက္ကလီလန်၏ ဆိုးကွက်များက ကောင်းကွက်များကို ပိုးလွှမ်းသွားသည်။ သူသည် မကြာခဏဆိုသလို လိုအပ်သည်ထက်ပို၍ ဆန်းစစ်လွန်း တတ်သည်။ အလုပ်မဖြစ်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ တကယ်တိုက်ရမည့်အချိန်မှာ မတိုက်ဘဲ နေတတ်သည်။

ထို့ကြောင့် မက္ကလီလန် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ပြီးနောက် သုံးလခန့်အကြာ (၁၈၆၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၂၇)တွင် လင်ကွန်းက 'အထွေထွေစစ်မိန့်' အမှတ်(၁)ကို ထုတ်ပြန်ပြီး အလုပ်မဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား အလုပ်ဖြစ်နိုင်အောင် နှိုးဆွပေးလိုက်သည်။ ထိုအမိန့် အရ ၁၈၆၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့ကို 'အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ကြည်းတပ်နှင့် ရေတပ် များ၏ အထွေထွေလှုပ်ရှားမှုနေ့' အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်သည်။

သို့ရာတွင် အထွေထွေစစ်မိန့်မှာ မည်သို့မျှ အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိ။ အကြောင်းမှာ မတ်လအစောပိုင်းအထိ မက္ကလီလန်က ရန်သူအား ထိထိရောက်ရောက် ထိုးစစ်ဆင်သေးသောကြောင့်ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံးတွင် လင်ကွန်းသည် သူ့ကိုယ်နှိုက်က လည်း အားမလိုအားမရ ဖြစ်နေရသည့်ကတစ်ကြောင်း၊ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်နှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များကလည်း ဖိအားပေးလာသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် အခြေအနေ ကို ကုစားရန် ပို၍ပြတ်ပြတ်သားသား လှုပ်ဆောင်လာရတော့သည်။ သူ၏ ပထမဆုံး လုပ်ရပ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလီလန်၏ အာဏာပိုင်ဆိုင်မှု တော်တော်များများကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် သူ့အား ပိုတိုမက်တပ်မဟာ၏ စစ်ဦးစီးမှူးအဖြစ် သာ တာဝန်ပေးထားလိုက်၏။ တစ်ချိန်တည်းတွင် လင်ကွန်းသည် တပ်ဖွဲ့အသစ်နစ်ဖွဲ့ကို ထပ်ဖွဲ့ပြီး မစ္စစ္စပီတပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟစ်နရီဟောလက်အား လည်းကောင်း၊ တောင်ပေါ်ဒေသတပ်ဖွဲ့ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂျွန်ဖရီးမွန်အားလည်းကောင်း အသီးသီး တာဝန်ပေး လိုက်သည်။ ဤလုပ်ရပ်သည် စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံတွင် ကြီးမားသော အပြောင်းအလဲ ကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ ဤတွင် လင်ကွန်းသည် သူ့ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်။ ပြီးတော့ သူ့လက်အောက်ခံများအား ရှင်းပြပြီး လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်စေသည်။

မက္ကလီလန်၏တာဝန်အချို့ကို ရုပ်သိမ်းခြင်းဖြင့် သူသည် စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူ တပ်ကိုဖျားယောင်းရန် အချိန်ပိုရနိုင်လိမ့်မည်ဟု လင်ကွန်းက မျှော်လင့်သည်။ သို့သော် သူ့မျှော်လင့်ချက်မပြည့်။ မက္ကလီလန်က လှုပ်ရှားမှုမရှိဘဲ ငြိမ်သက်မြဲငြိမ်သက်နေသည်။ လင်ကွန်းသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရော၊ မဟာဗျူဟာထောက်ပံ့မှု အရော မပြတ်ပေးနေသည်။ သို့သော်လည်း ဆက်လက်ပြီးတုံ့နေနေမည်ဆိုလျှင်တော့ လုံးဝသည်းခံနိုင်တော့မည်မဟုတ်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား သဘောပေါက်စေသည်။

စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှု ဘာမှမရှိဘဲနှင့် နောက်ထပ်တစ်လလောက် အချိန်ကုန်သွား ပြန်၏။ သို့ဖြင့် မေလအစောပိုင်းတွင် လင်ကွန်းသည် စတင်တန်နှင့် ချစ်တိုကိုခေါ်ပြီး 'ပိုက်မွန်ရီး' တပ်စခန်းသို့ လိုက်သွားသည်။ သို့သော် မက္ကလီလန်က သူတို့နှင့် အဆက် အသွယ်မလုပ်၊ သူ ရှေ့တန်းတွင် အလွန်အလှုပ်များနေသောကြောင့်ဟု သူကပြောသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းသည် သူ့ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဗာဂျီးနီးယား

ပြည်နယ်၊ နော်ဟော့စ် မြို့ကို ထိုးစစ်ဆင်ရန် ချက်ချင်း ပြင်ဆင်သည်။ 'ဆီးဝေါပွိုင့်' ရှိ ရန်သူအမြောက်တပ်ကို ဝင်တိုက်ရန် အမိန့်ပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရန်သူမြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်နိုင်လိုက်၏။ သမ္မတကိုယ်တိုင်ရှေ့တန်းမထွက်ခဲ့လျှင် နော်ဟော့စ်မြို့ကို ဘယ် နည်းနှင့်မျှ မသိမ်းပိုက်နိုင်ဟု နောင်အခါ ချေစ်က ပြောခဲ့သည်။

ဤတွင် လင်ကွန်း၏ခေါင်းဆောင်မှု ကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင် များ သတိပြုသင့်သည်။ မိမိ၏ အဓိကအမှုဆောင်များ အလုပ်မလုပ်လျှင် ကိုယ်တိုင် ဝင်လုပ်ပါ။ 'စစ်မိန့်' ထုတ်ပါ။ လိုအပ်လျှင် ရှေ့တန်းသို့ ကိုယ်တိုင်ထွက်ပြီး ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ပါ။

သို့သော်လည်း မက္ကလီလန်အပိုတော့ လင်ကွန်း၏ကျင့်စဉ်က ဘာမျှမထိ ရောက်။ သူက သူ့နည်းလမ်းများကို လုံးဝမပြောင်း၊ ဆုပ်ကိုင်မြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားသည်။ သို့ဖြင့် ၁၈၆၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်တွင် 'ဝက်စ်ပွိုင့်' ၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝင်းဖီးလ်ဒ် စကော့နှင့်တိုင်ပင်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟစ်နရီဟောလက်အား စစ်ဦးစီးချုပ် ခန့်ထားလိုက် လေသည်။ သူ့အခါ မက္ကလီလန်မှာ အခြားဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့်အတူ ဗိုလ်ချုပ် ကြီးဟောလက်ထံ အစီရင်ခံရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ရပ်မှာလည်း လင်ကွန်း၏ ထူးခြားသောနည်းဗျူဟာတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်၏။ သူက ဟောလက်အား ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ် ချက်ဖြင့်လုပ်ရန် အာဏာအပြည့်အဝပေးသည်။ လိုအပ်လျှင် မက္ကလီလန်အား ဖြတ်ပစ်ရန် အထိပင် အာဏာကုန် ပေးအပ်လိုက်၏။

သို့သော် မက္ကလီလန်၏ အခြေအနေက ပို၍ကောင်းမလာ၊ သူသည် လုံးဝ မတိုက်ခိုက်ဘဲ ငြိမ်နေဆဲဖြစ်သည်။ စက်တင်ဘာလလယ်တွင် တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်၊ အီး၊ လီး၊ က မြောက်ပိုင်းနယ်မြေကို ဝင်တိုက်သည်။ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော် မှ အကျအဆုံး တော်တော်များသည်။ သို့သော် ရန်သူတပ်များသည် ပိုတိုမက်မြစ်ကို ဖြတ်၍ ပြန်ဆုတ်သွားကြသည်။ ဤသည်ကို မက္ကလီလန်က သူ့အတွက် တကယ် အောင်ပွဲကြီးဟုယူဆပြီး ဝါရင့်တန်သို့ သတင်းပို့သည်။ သို့သော် လင်ကွန်းက ယင်းသို့ မမြင်၊ မက္ကလီလန်အနေဖြင့် မိမိနယ်မြေကို ထိန်းထားနိုင်ရုံမျှသာဖြစ်သည်ဟု မြင်သည်။

တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးနောက် နှစ်ပတ်အကြာတွင် လင်ကွန်းသည် အင်တီယက်တစ် သို့ သွားရောက်၍ မက္ကလီလန်နှင့် တွေ့ဆုံသည်။ အစိုးရိမ်ကြီးလွန်းခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ပြောပြသည်။ ထို့ပြင် ရန်သူအား အလုံးအရင်းဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်ရန် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား တိုက်တွန်းသည်။ သို့သော် သူ့ဘက်က အသင့်အနေအထားရှိမှသာ တိုက်ခိုက်နိုင်မည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ပြန်ပြော၏။ လင်ကွန်း တော်တော်စိတ်ပျက်သွား သည်။ ပိုတိုမက် တပ်မဟာကို 'မက္ကလီလန်၏ ကိုယ်ရဲတော်တပ်'ဟု ပြောင်ပြောင်ပဲ ပြောလိုက်သည်။

လင်ကွန်း၏စကားနှင့်ပြောရလျှင် မက္ကလီလန်သည် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ယောက် နှင့်မတူ၊ အလွန်နေ့ကွေးလွန်းသည်။ သူသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စကော့ လျှောက်ခဲ့သည့်လမ်း ကိုပင် လျှောက်နေသည်။ စကော့အတိုင်းပင် သူလည်း အာဏာတွေ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လျော့ဆင်းလာသည်။ ပထမဦးစွာ တပ်မတော်ကို လက်လွှတ်ရသည်။ ထို့နောက် ဟောလက်ကို အစီရင်ခံရသည်။ နောက်တော့ စကော့ကိုသို့ပင် လုံးဝလက်လွှတ်သွားရ လိမ့်မည်။

လင်ကွန်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ၏ ဆက်ဆံရေးတွင် ယင်းသို့သောပုံစံမျိုး မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းသည် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလားတူ နည်းမျှတမျိုးကို ယနေ့ခေတ် များစွာသောအဖွဲ့အစည်းများကလည်း ကျင့်သုံးသောကြောင့်ဖြစ်၏။ လက်အောက်ခံ အမှုဆောင်အရာရှိတစ်ဦးအနေဖြင့် အလုပ် ကောင်းကောင်းမလုပ်လျှင် သူ့ကို အလုပ်ဖြုတ်မပစ်။ အာဏာနှင့်တာဝန်ကို လျော့ပေး သည်။ တာဝန်နည်းလျှင် ပို၍လုပ်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤပထမအဆင့်နည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးရာတွင် လူသား ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် စာရေးမှုတို့ကို အလေးအနက်ထားသည်။ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ကိုယ်ကိုယ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်နိုင်ခွင့်ပေးသည့် သဘောပင် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ သူ၏အပြုအမူနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ပြောင်းလဲတိုးတက်မလာ လျှင် ဒုတိယအဆင့်အဖြစ် သူ့အား ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှ ဖယ်ရှားပစ်လိုက်သည်။ အခြား အထက်လူကြီးတစ်ဦးထံ အစီရင်ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် သို့ လျော့ချလိုက်သည်။

ယခု မက္ကလီလန်ကိစ္စတွင် သူသည် ဟောလက်ကို အစီရင်ခံရသည်။ စကော့နှင့် ဟောလက်တို့ကျပြန်တော့ ဘာမျှအာဏာမရှိသည့် 'ရုပ်ပြ'တွေသာ ဖြစ်နေကြ၏။ ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်သမျှ လင်ကွန်းတစ်ဦးကသာ ချမှတ်သည်။ သို့သော် အစဉ်အလာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို လေးစားသောအားဖြင့် သူတို့၏သဘောတူညီချက်ကိုတော့ ရယူ သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသုံးဦးစလုံး တဖြည်းဖြည်းနှင့် အာဏာတွေ လျော့ကျ နှိပ်စက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့အား အကန့်အသတ်ဖြင့်တော့ တာဝန်တွေ ပေးထားသည်။ ထိုတာဝန်ကို ကျေပျော်စွာဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် သူတို့၏ မူလအဆင့်အတန်းကို ပြန်ရနိုင် သည်။ ဤနည်းလမ်းကို သုံးခြင်းဖြင့် လင်ကွန်းအဖို့ အကျိုးထူးနှစ်ခုရသည်။ ပထမ အကျိုးထူးမှာ လုပ်ငန်းတွေကို အဆက်မပြတ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကျိုးထူးမှာ သက်ဆိုင်သူများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ထိန်းပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းက ဟင်နရီဟောလက်ကို စစ်ဦးစီးချုပ်ခန့်ခြင်းမှာ အရည်အချင်းပြည့်ဝ သူဟု ယုံကြည်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဟောလက်သည် 'ဝက်စ်ထိပိုင်' စစ်တက္ကသိုလ်တွက်

တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သေနင်္ဂီဗျူဟာကို ကျွမ်းကျင်သော သုတေသီတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ သူသည် 'စစ်ပညာအခြေခံသဘောတရားများ' အမည်ဖြင့် စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးခဲ့သည်။ ထို စာအုပ်ကို လင်ကွန်းလည်း ဖတ်ရသည်။ သို့သော် ဟောလက်မှာလည်း သည်ပုတ်ထဲ က သည်ပင် ဖြစ်နေသည်။ သူ့အရင် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအတိုင်းပင် ဖြစ်နေသည်။ ဒုတိယ 'ဘူးလ်ရန်း' တိုက်ပွဲ ရုံးခိုမြို့ပြကတည်းက သူ့အလွန် စိတ်ဓာတ်ကျသွားသည်။ ဘာမျှထိရောက်စွာ မလှုပ်ရှားနိုင်ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် လင်ကွန်းက သူ စိတ်ဓာတ် ပြန်လည်တက်ကြွလာအောင်၊ သူ့သိက္ခာ သူ့ပြန်ဆယ်နိုင်အောင် သုံးလမှ ငါးလအထိ အချိန်ပေးထားသည်။

များစွာသော ခေတ်ပြိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမှုဆောင် အရာရှိများကလည်း သူတို့၏ အဓိကလက်အောက်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်များအား 'သိက္ခာဆယ်ချိန်' ပေးလေ့ရှိကြသည်။ ယင်းကို 'ဟန်းနီးမွန်း' (ပျားရည်ဆမ်းကာလ)ဟုလည်း ခေါ်သည်။ အနည်းဆုံးခြောက်လ ကြာသည်။ ထိုကာလအတွင်း အမှုဆောင်သစ်သည် အရာရာကို ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရသည်။ ထိုပြင် ထိပ်ဆုံးအကြီးအကဲသည် သူ၏လက်အောက်တာဝန်ခံသစ် အား ပထမသုံးလအတွင်း အထက်အမိန့်ကိုမှန်စွာ ပြောပြခြင်းအလဲလုပ်ရန် ယေဘုယျ အားဖြင့် အကြံပေးမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် တာဝန်ခံသစ်သည် မိမိ၏ အနေအထားသစ်ကို အမှန်အတိုင်း နားလည်လာနိုင်၏။ သို့သော်လည်း လင်ကွန်းအဖို့ ကတော့ သူ၏ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအား 'ပျားရည်ဆမ်းကာလ' 'ခြောက်လထိပေးရန်' အချိန်မရှိ၊ ဘာမျှအလုပ်မဖြစ်ခြင်းအတွက် ပေးရသောတန်ဖိုးက အလွန်ကြီးသော ကြောင့်ဖြစ်၏။ သူ၏သဘောတရားက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အသီးသီးအား အကျိုးပြုရလဒ် ပြသနိုင်အောင် အချိန်သုံးလမှ ငါးလအထိသာ ပေးရန်ဖြစ်၏။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောလက်သည် 'ပျားရည်ဆမ်းကာလ' လွန်သော်လည်း 'နာလန်' ပြန်ထမလာချေ။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းသည် ကိုယ်တိုင်ဝင်ထိန်းရ၏။ ဟောလက် ရာထူးတက်ပြီးနောက် သုံးလခွဲအကြာတွင် လင်ကွန်းက စစ်တပ်နှင့်ပတ်သက်၍ နောက် ထပ်အပြောင်းအလဲကြီးတစ်ခု ရုပ်ပြန်သည်။ မစ္စစ္စပီတပ်မကို ဂျွန်နီ၊ ဒေါ့၊ မက္ကလာနှင့် အားလည်းကောင်း၊ ကမ်းဘားလင်းတစ်မကို ဝီလျံ၊ အက်စ်၊ ရိုစကရန်အားလည်း ကောင်း၊ မက္ကလီလန်၏ ပိုတိုမက်တပ်မကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အမ်ဘရစ်အုန်းဆိုဒ်အား လည်းကောင်း၊ ပင်လယ်ကွေ့တပ်မကို နသန်ယယ်၊ ဝီးဆင့်ခစ်အားလည်းကောင်း၊ အသီးသီးအုပ်ချုပ်ရန် တာဝန်ပေးလိုက်၏။ ဤဖြစ်ရပ်များသည် ရက်သတ္တသုံးပတ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။ အကြောင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောလက်နှင့်ပတ်သက်၍ လင်ကွန်း အထူး စိတ်ပျက်နေသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမှာ စစ်ဦးစီးရာထူးကို ပိုင်ဆိုင်ထားသေးသော်

လည်း တကယ်တော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစကော့ကဲ့သို့ နာမည်ခံရပ်ပြုရာထူးမျှသာ ဖြစ်၏။ လင်ကွန်း၏ ဤလုပ်ရပ်သည် 'နားရိုင်းကြီးကို ချီမှဆုပ်ကိုင်လိုက်ခြင်း'ပင် ဖြစ်သည်။ တိုက်ပွဲဝင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအားလုံးသည် သမ္မတ၏အမိန့်ကို နာခံကြရမည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ထိုအမိန့်သည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟောလက်ထံမှတစ်ဆင့် ရောက်လာမည်။ ဤနည်းဖြင့် လူလိုချင်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမျိုး ပေါ်ထွက်လာလိမ့်မည်ဟု လင်ကွန်းက မျှော်လင့်သည်။ ရလစ်ကောင်းပေါ်ထွက်ရေးအတွက် အပြောင်းအလဲလုပ်ခြင်းကို သူ လုံးဝလက်မနှေး၊ အကြားခေါင်းဆောင်ကဲ့သို့ပင် သူလည်း မှားကောင်းမှားနိုင်၏။ သို့သော် သူက ဘယ်တော့မှ မအောင်မြင်ခြင်းကို လုံးဝ လက်မခံနိုင်ချေ။

တကယ်တော့ ဂြန်မက္ကလာနန်အား မစ္စစ္စပီတပ်မ၏ စစ်ဦးစီးမှူးခန့်လိုက်ခြင်းမှာ လင်ကွန်း၏ အမှားကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ မက္ကလာနန်သည် နိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ သမ္မတက ခန့်ထားသော အိလီနွိုက်ပြည်နယ်သား ဒီမိုကရက်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည် အလွန်အလိုဆန္ဒကြီးမားပြီး အလွန်ညှည့်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဖြစ်၏။ တိုက်ရဲခိုက်ရသော်လည်း အလွန်အတ္တကြီး၏။ ထိုပြင် သူသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရှားမင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်တို့အကြောင်း တိုင်စာအရှည်ကြီးတွေရေးပြီး လင်ကွန်းထံပို့သည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းက မစ္စစ္စပီမြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက်ရှိ တပ်အားလုံးကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်အား အုပ်ချုပ်စေပြီး မက္ကလာနန်ကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်ထံ တိုက်ရိုက်အစီရင်ခံစေ၏။

လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယူလီစီဂရန့်ကို သဘောကျသည်။ ဂရန့်သည် တင်နက်ဆီးပြည်နယ်တွင် အောင်ပွဲတွေရခဲ့ပြီးကတည်းက နာမည်ထွက်လာခဲ့သည်။ 'ဖိုဒေါ်နယ်ဆင်' ခံတပ်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးသည်မှစ၍ သူကို 'လုံးဝလက်နက်မချသူ' ဟူ၍ ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ တိုက်ပွဲအောင်မြင်သည်နေ့မှာပင် လင်ကွန်းက သူ့ကို ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးသို့ တိုးမြှင့်ခန့်ထားလိုက်၏။ တင်နက်ဆီးပြည်နယ်တွင် အောင်ပွဲရခဲ့သော်လည်း ဂရန့် တက်က အကျအဆုံးများပြားခဲ့သည်။ တိုက်ပွဲကာလအတွင်း ဂရန့်အရက်မှူးနေသည် ဟူ၍ပင် သတင်းထွက်လိုက်သေး၏။ လူတော်တော်များများက ဂရန့်ကို ဖြုတ်ပစ်ရန် လင်ကွန်းထံတောင်းဆိုကြသည်။ သို့သော် လင်ကွန်းက လက်မခံ။ 'ဒီလူ့ကို ကျုပ် လက်လွတ်မခံနိုင်ဘူး။ သူက တကယ်တိုက်တဲ့လူ' ဟု ပြောပြီး ပယ်ချလိုက်လေသည်။

လင်ကွန်းသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နသန်နီယယ်တင်နစ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝီလျံရှိစ်ကရန့်စ် တို့နှင့် ဆက်ဆံရေးတွင်လည်း ကံမကောင်းရှာ။ နှစ်ဦးစလုံးမှာ အလတ်တန်းစား ခေါင်းဆောင်များသာဖြစ်ကြသည်။ သမ္မတက မောင်းနှင်အားပေးမှသာ အလုပ်လုပ် ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တင်နစ်သည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်၏ အကူအညီဖြင့် 'ဖိုဟတ်ဆန်' တိုက်ပွဲကို အောင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း စစ်ဦးစီ အရာရှိတစ်ဦးအနေဖြင့် အလွန်ညှိုးမင်းသည်။

ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းက သူ့အား လူဝစ်စီးယားနားပြည်နယ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းကို ကွပ်ကဲရန် အုပ်ချုပ်ရေးလှိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးလိုက်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရှိစ်ကရန့်စ်လည်း အတူတူပင်ဖြစ်၏။ သူသည် ကမ်းဘားလင်း စစ်ဦးစီးမှူးတာဝန်ကို ပေးအပ်ခြင်းခံရပြီးနောက် ပထမနှစ်လအတွင်း စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှု လုံးဝမပြုလုပ်ဘဲ နက်ရှုမီးမြို့တွင် ငြိမ်ငြိမ်းထိုင်နေသည်။ နောက်ဆုံး ၁၈၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလရောက်တော့မှ ရန်သူနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ တင်နက်ဆီးပြည်နယ်၊ မာဖရီးစ် ဘိုရိုမြို့တွင် ရန်သူ၏ထိုးစစ်ကို တုံ့ပြန်မောင်းထုတ်နိုင်လိုက်သည်။ ရန်သူတပ်များ ချတ္တာနူးဂါသို့ ပြန်ဆုတ်သွားကြသည်။ သည်ကြားထဲ ရန်သူအား လုံးဝမတိုက်ဘဲ အချိန်ဆွဲနေသည်။ ရှစ်လကြာတော့မှ ရန်သူတပ်များကို ချတ္တာနူးဂါမှ မောင်းထုတ် နိုင်ခဲ့၏။ ဤသို့အောင်ပွဲရခြင်းမှာလည်း လင်ကွန်း၏ အတင်းမီးထိုးပေးမှုကြောင့်ဖြစ် သည်။ ထို့နောက် စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် 'ချစ်ကာမောဂါချောင်း' တိုက်ပွဲကို ထိုးစစ်ဆင်နွှဲသည်။ ပြည်ထောင်စုတပ်များ အထိနာပြီး ပြန်ဆုတ်ရသည်။ ထိုမှ နောက် ပိုင်းတွင် ရှိစ်ကရန့်စ်သည် သူ့ကိုယ်သူ့ရော၊ သူ့တပ်ကိုရော မထိန်းနိုင်တော့လောက်အောင် စွမ်းရည်အားလုံး ကျဆင်းသွားတော့သည်။ သူ့အဖြစ်ကို လင်ကွန်းက 'တွေဝေပြီး ခေါင်းကိုခဲထဲတံဘဲလို ကြောက်လန့်နေစာယ်' ဟု တင်စားပြောဆိုခဲ့သည်။

စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် အနောက်ပိုင်းတပ်အားလုံးကို အုပ်ချုပ်ရန် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန့်အား တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ဂရန့်သည် ချတ္တာနူးဂါသို့ ချက်ချင်းလိုက်သွားပြီး ရှိစ်ကရန့်စ်အား တာဝန်မှ ရုပ်သိမ်းသည်။ ပြီးနောက် မြို့တော်ကို အလုံးအရင်းနှင့် ကာကွယ်ထားသည်။ စစ်ဦးစီးမှူးသစ်၏ ရဲရင့်ပြတ်သားသော လုပ်ရပ် ကို လင်ကွန်းက အလွန်ကျေနပ်အားရဖြစ်မိသည်။ ဂရန့်သည် ထိုနှစ် ဇွေရာသီတုန်းက ဗစ်စဘတ်မြို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သလို တင်နက်ဆီးပြည်နယ်က 'မစ်ရှင်နီရစ်ဂျီ' တိုက်ပွဲ နှင့် 'လော့ကအောက် မောင်တီနီ' တိုက်ပွဲများကိုလည်း တစ်လခန့်အတွင်း အောင်နိုင်ခဲ့ သည်။ သမ္မတလင်ကွန်းအဖို့ သူ့ရှာဖွေနေသော 'တိုက်မောင်း' ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကို တွေ့ရှိ ခဲ့လေပြီ။

သို့သော်လည်း လင်ကွန်းမှာ အရှေ့ဘက်တွင် ပြဿနာတွေ ရှိနေသေးသည်။ ပိုတိုမက်စစ်ဦးစီးမှူးအဖြစ် မက္ကလာနန်နေရာတွင် ခန့်ထားသော အမ်ဘာရိုစ် ဘန်းဆိုက်ဒ် မှာ နှစ်လခွဲမျှသာခံသည်။ သူသည် တိုက်ရဲသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဖြစ်သော်လည်း ဤမျှ ကြီးမားသောစစ်တပ်ကြီးကို ခြေနိုင်လက်နိုင် မအုပ်ချုပ်နိုင်။ သူ့ကိုခန့်အပ်ပြီး မကြာမီ တွင် လင်ကွန်းသည် အင်္ကျီယားကရီတွင် သူနှင့်သွားတွေ့သည်။ လင်ကွန်းက ဟရက် ဒရစ်ဘတ်ကိုတိုက်ရန် စီမံချက်တင်ပြသည်။ ဘန်းဆိုက်ဒ်ကရော၊ ဟောလက်ကရော

လက်မစ်။ သို့သော်လည်းလင်ကွန်းက အတင်းတိုက်တွန်းသောကြောင့် ဘန်းဆိုက်ဒ်က ရောဘတ်အီးလီး၏တပ်ကို ဝင်တိုက်သည်။ ဘန်းဆိုက်ဒ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ အများကြီးမှားသောကြောင့် အရှုံးကြီးရုံးသည်။ ပြည်ထောင်စုဘက်မှ တပ်သား ၁၂,၀၀၀ ကျော်ကျန်ခဲ့သည်။ ဘန်းဆိုက်ဒ်လည်း ရှိန်ကရန့်စ်ကိုသို့ပင် စိတ်ဓာတ်ကျပြီး တပ်ကို မထိန်းနိုင်တော့။ တစ်တပ်လုံးလည်း စိတ်ဓာတ်ကျကုန်ပြီ။ လက်အောက်အရာရှိတွေက တန်းဆိုက်ကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် ဝေဖန်လာကြသည်။ ဘန်းဆိုက်ဒ်က သူ့ကို ဝေဖန်သူများအား ဖြတ်ပစ်ရန် သမ္မတထံ တင်ပြသည်။ သမ္မတက ဘန်းဆိုက်ဒ်ကို ဖယ်ရှားပြီး ဂျိုးဟူးကားကို အစားထိုးလိုက်သည်။

ဟူးကားသည် ပိုတိုမက်တပ်မဟာ၏ စစ်ဦးစီးမှူးအဖြစ် ငါးလမျှသာ ခံသည်။ ဆောင်းရာသီတွင် အအေးလွန်ကုန်ကြောင့် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှု ဘာမျှမလုပ်နိုင်။ နွေဦးပေါက် ရာသီရောက်လာသောအခါ လင်ကွန်းသည် စနီးနှင့်သားအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်အများကြီးဖြင့် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ ဖောလ်မောက်သ်မြို့ရှိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟူးကားထံသို့ လာခဲ့သည်။ တပ်ကို စစ်ဆေးပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနှင့် မဟာဗျူဟာများကို ဆွေးနွေးကြသည်။ တပ်အင်အား ၁၃၀,၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး လေ့ကျင့်မှုရော၊ လက်နက်ရိက္ခာရော ပြည့်စုံသည်ကိုတွေ့ရ၍ တိုးချဲ့ပွဲစည်းပေးခဲ့သော မက္ကလီလန်ကို ကျေးဇူးတင်မိသည်။

လင်ကွန်းသည် စစ်မြေပြင်တွင် ငါးရက်နေခဲ့ပြီးနောက် ဝမ်းသာစိတ်တစ်ဝက်၊ သံသယစိတ်တစ်ဝက်ဖြင့် ဝါရှင်တန်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် တစ်လမပြည့်မီတွင် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ ချယ်စယ်လာဗီးလ်မြို့၌ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ ဟူးကား၏တပ် အထိနာပြီး ပြန်ဆုတ်ရသည်။ လင်ကွန်း၏ သံသယစိတ် မှန်ကန်နေသည်။ သူ ဒုတိယအကြိမ် စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက်ပြီး လိုအပ်သောထောက်ပံ့မှုနှင့် ညွှန်ကြားချက်များပေးသည်။ ဝါရှင်တန်သို့ ပြန်ရောက်ပြီး မကြာမီတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟူးကားအား လက်အောက်အရာရှိများက မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဝေဖန်နေကြကြောင်း သတင်းရရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လင်ကွန်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား အိမ်ဖြူတော်သို့ စောင့်ခေါ်ပြီး အခြေအနေကိုမေးမြန်းသည်။ သတိပေးဆုံးမစကားပြောသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မကျေမနပ်ဖြင့် သူ့တပ်သို့ ပြန်သွားသည်။

နောက်နှစ်ပတ်ခန့်ကြာတော့ လင်ကွန်းက ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးစတင်တန်နှင့် တိုင်ပင်ပြီး ဟူးကား၏နေရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂျော့မိ(ဒ်)ကို အစားထိုးခန့်ထားလိုက်သည်။ မကြာမီတွင် တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်လီး၏ မြောက်ပိုင်းဗာဂျီးနီးယားတပ်များ တောင်ပိုင်း ပင်ဆီလ်ဗေးနီးယားသို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမိ(ဒ်)သည် သူ၏ ပိုတိုမက်တပ်ကို စုစည်းကာ မြောက်ပိုင်းသို့

ချီတက်သည်။ ရောဘတ်လီး၏တပ်နှင့် ဂတ်တီစဘတ်မြို့ကလေးတွင် ထိပ်တိုက်တွေ့သည်။ တိုက်ပွဲသုံးရက်ဖြစ်ပွားပြီး ရောဘတ်လီး၏တပ် ဗာဂျီးနီးယားသို့ ပြန်လည်ဆုတ်ပြေးသည်။ ဂတ်တီစဘတ်တိုက်ပွဲသည် ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်၏ တကယ့်အောင်ပွဲဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမိ(ဒ်)သည် ချက်ချင်း သူ့ရဲကောင်းဖြစ်သွားသည်။ သမ္မတလင်ကွန်းမှာ ဝါရှင်တန်မှနေပြီး အကြီးအကျယ်ဝမ်းသာနေသည်။ အထိနာသွားသော ရောဘတ်လီးအား ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမိ(ဒ်)က ထိုးစစ်ဆင်၍ လိုက်တိုက်လျှင် အပြတ်အသတ်အောင်ပွဲခံပြီး ပြည်တွင်းစစ်ကြီးပြီးဆုံးသွားနိုင်သည်ဟု လင်ကွန်းက ယူဆသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမိ(ဒ်)ကလိုက်မတိုက်၊ ဂတ်တီစဘတ်အောင်ပွဲရန်နှင့် အကျေနပ်ကြီးကျေနပ်နေသည်။

တပ်ဆုတ်ပြေးသော ရောဘတ်လီး၏တပ်များ ပိုတိုမက်မြစ်ကမ်းပါးသို့ ရောက်လာသောအခါ မြစ်ရေကြီး၍ မဖြတ်နိုင်ဘဲ ပိတ်မိနေသည်။ တစ်ပတ်ခန့်ကြာတော့ မြစ်ရေကျသွားသည်။ သည်တော့မှ ရောဘတ်လီး၏တပ်များ မြစ်ကိုဖြတ်ကူးပြီး ဗာဂျီးနီးယားသို့ ပြန်ရောက်သွားသည်။ ဤသတင်းကြားရတော့ လင်ကွန်း အလွန်ဒေါသထွက်မိသည်။ စိတ်ပေါက်ပေါက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမိ(ဒ်)အား ပေးရန် အပြစ်တင်စာတစ်စောင် ရေးသည်။ သို့သော် စိတ်ပြေသွားသောအခါ ထိုစာကိုမပို့ဘဲ ပြန်သိမ်းထားလိုက်လေသည်။

၁၈၆၄ ခုနှစ် မတ်လတွင် ပြည်ထောင်စုတပ်ပွဲအားလုံးကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယူလီစီ ဂရန့်၏ လက်အောက်သို့ သွတ်သွင်းလိုက်သည်။ မေလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဂရန့်က 'တောနက်စစ်ဆင်ရေး' ဖြင့် ရောဘတ်လီးအား အလုံးအရင်းနှင့် ထိုးစစ်ဆင်သည်။ ငါးရက်တိတိ စစ်မြေပြင်မှ ဘာသတင်းမျှမကြားရ၊ ဝါရှင်တန်မှနေ၍ လင်ကွန်း ရင်တလုပ်လုပ်ဖြင့် စောင့်မျှော်နေသည်။ နောက်ဆုံးမှ ဂရန့်ထံမှ သတင်းရောက်လာသည်။ မိမိတို့ဘက် အကျအဆုံးများသော်လည်း ရန်သူကို အနားမပေးဘဲ ထပ်တလဲလဲ ဖိတိုက်နေကြောင်း၊ လိုအပ်လျှင် တစ်နေ့လုံး ဆက်တိုက်နေမည်ဖြစ်ကြောင်း သူက သတင်းပို့သည်။

လင်ကွန်းက စစ်မြေပြင်သို့သွားစရာကပ်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနှင့်တကွ သူ့ရဲဘော်များအား အားပေးလမ်းညွှန်စကားပြောကြားသည်။ လင်ကွန်းပြန်လာပြီးနောက် တစ်ပတ်ခန့် အကြာတွင် တောင်ပိုင်းဗိုလ်ချုပ် ဂျူဘယ်အားလီး၏တပ်က ရှိန်နီဒီအာမြစ်ဝှမ်း တစ်လျှောက် ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်သည်။ ပြည်ထောင်စုတပ်များအား ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်လီး၏ ရှေ့တန်းတပ်များမှ အာရုံပြောင်းစေရန် နည်းဗျူဟာဆင်ခြင်ဖြစ်၏။ ဣလိုင်လယ်ရောက်တော့ မေရီလင်ပြည်နယ်၊ ဆစ်လ်ဗားစပရင်းမြို့ကို ဂျူဘယ်အားလီးတပ်က ထိုးစစ်ဆင်ပြန်သည်။ လင်ကွန်းသည် ရှေ့တန်းသို့ထွက်ပြီး ငိုက်ပွဲအခြေအနေ

ကို လေ့လာသည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာသို့ တိုက်ရိုက်သွားရောက်သည့် အမေရိကန် သမ္မတစာနည်းစုတွင် လင်ကွန်းလည်း ပါဝင်သည်။ တပ်များ လှုပ်ရှားမှုကို ရပ်ကြည့် နေစဉ် လင်ကွန်းဘေးမှ စစ်သည်တစ်ဦးကို ရန်သူကျည်ဆန်ထိမှန်သွားသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်သည် မိမိတပ်များကို အင်အားပြည့်တင်းကာ တန်ပြန် တိုးစစ်ဆင်သည်။ အောက်တိုဘာလရောက်တော့ ရှိနန်ဒိုအာမြစ်ဝှမ်းဒေသအားလုံးကို မြောက်ပိုင်းက ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်လိုက်၏။

နောက်ခြောက်လအတွင်း မြောက်ပိုင်းတပ်များက ဆက်တိုက် အောင်ပွဲခံကာ တောင်ပိုင်းတပ်များကို အပြတ်အသတ် အနိုင်ရလိုက်သည်။

ဤတွင် သမ္မတလင်ကွန်း၏သတ္တိ၊ စွန့်အားမာန်တို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စု ကြီး မပြိုကွဲခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ သူက အလုပ်ဖြစ်အောင် ဦးဆောင်သည် လုပ်နိုင်သူကိုချီးမြှောက်သည်။ 'ထူးထူးခြားခြား သတ္တိမရှိတဲ့ ကျုပ်က အရေးအကြီးဆုံး ကာလတွေမှာ စိတ်ဓာတ်ကျနေတဲ့ တိုက်ပွဲဝင်ရဲဘော်တွေကို သတ္တိရှိလာအောင် ထိန်းပေး ခဲ့ရတယ်' ဟု သူကပြောသည်။

လင်ကွန်း၏ စစ်ရေးလမ်းညွှန်မှုတစ်ခုလုံးကို ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၇ ရက်နေ့တွင် သူက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးထံပေးပို့သော ကြေးနန်းစာဝါကျတိုတစ်ကြောင်းဖြင့် အကျဉ်းချုပ်၍ ရ သည်။ ဗာကျီးနီးယားပြည်နယ်တွင် တောင်ပိုင်းတပ်များအား အသံအမဲ ထိုးစစ်ဆင်နေ သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖစ်လ်ရှယ်ရီဒန်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်ထံသို့ 'အတင်းဖိတိုက်ရင်တော့ ရန်သူတပ်တွေ လက်နက်ချမှာ သေချာတယ်' ဟူ၍ သံကြိုးစာပို့ရာ လင်ကွန်းက တစ်ဆင့်ဖတ်ရှုရပြီးနောက် 'အတင်းဖိတိုက်ပါစေ' ဟူ၍ ချက်ချင်း ပြန်ကြားလိုက်လေ သည်။

အရာရာတိုင်းကို ခေါင်းဆောင်တိုင်း ကိုယ်တိုင်လုပ်၍ မရနိုင်မည့် လက်အောက်ခံပုဂ္ဂိုလ်များအား ထပ်ဆင့်တာဝန်ပေးရသည်။ သူတို့သည် စွန့်စား၍လုပ် ကြသည်။ ညွှန်ကြားချက်ကို စောင့်မနေဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ကြသည်။ တာဝန်ပေးလျှင် မငြင်းဘဲ တာဝန်ယူကြသည်။ ယင်းသို့သော လက်အောက်ခံအမှုဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ခေါင်းဆောင်အဖို့ တန်ဖိုးအရှိဆုံးရတာနာပင်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ အလွန်ရှားသည်။ ထိုကြောင့် ကိုယ်လေးနှင့် ရွှေလေးစက်၍ တန်ဖိုးရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ် ကြီးဂရန်သည် လင်ကွန်းအဖို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။ လောကတွင် ဂရန်လိုပုဂ္ဂိုလ် များသည် သူလိုလူစားမျိုးများကိုသာ သူ့အောက်ခံအမှုဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရွေးချယ် ကြလိမ့်မည်။ ဂရန်သည် သူ၏လက်အောက်ခံ အမှုဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် မက္ကလီလန် နှင့် ဟူးကားတို့လို အချိန်ဆွဲတတ်သူများကိုမရွေး။ ရှယ်ရီဒန်နှင့် ရှားမင်းတို့လို ရဲရှင် ပြတ်သားသောသူများကိုသာ ရွေးသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခေါင်းဆောင်များသည် ကြီးကျယ်သောအမြင်များကို ပိုင်ဆိုင် ပြီး လမ်းညွှန်မှုအားလုံးကို ပေးနိုင်ကောင်း ပေးနိုင်ကြလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီ၏ ရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ယူလီစီဂရန်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမရှိလျှင်ကား လုံးဝအောင်မြင်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- တာဝန်ယူတတ်ပြီး စွန့်စားလုပ်ကိုင်တတ်သူများကိုသာ မိမိ၏ အဓိကလက်အောက်ခံအမှုဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရွေးချယ်ပါ။
- ဂျှုတန်းသို့ထွက်ပါ။ အနိုင်နှင့်အရုံးကို ခံနိုင်ရည်ရှိပါ။
- အမှုထမ်းများက မိမိ၏အဓိကလက်အောက်ခံ အမှုဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြစ်တင်ဝေဖန်လာပါက စွပ်စွဲချက်မှန်ကန်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဖယ်ရှားပစ်ရန် မကြောက်ပါနှင့်။
- မိမိနောက်လိုက်များအား အတတ်နိုင်ဆုံး အထောက်အကူပေးပါ။
- စွမ်းဆောင်ရည်မရှိသူများအား စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝလာအောင် သုံးလမှ ငါးလအထိ 'သိက္ခာဆည်ချိန်' ပေးပါ။
- အလုပ်ကောင်းကောင်းမလုပ်လျှင် အာဏာကို တဖြည်းဖြည်း လျှော့ချပါ။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်အောင် အချိန်လုံလောက်စွာ ပေးပါ။
- ဘာမျှ အလုပ်မလုပ်ဘဲ သတင်းအချက်အလက်များကိုသာ တစ်ပုံတစ်ပင်ကြီး စုဆောင်းနေသော လက်အောက်ခံပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သတိထားပါ။
- အမှုဆောင်သစ်အား လမ်းမှန်ကို လျှောက်နိုင်အောင် သင်ပြပါ။ လမ်းညွှန်ပါ။ မိမိက သူ့အား အလုပ်ဖြစ်စေလိုကြောင်း သူသိပါစေ။
- ရဲရင့်ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်များသည် သူတို့လို လူသားမျိုးကိုသာ လက်အောက်ခံအဖြစ် ရွေးကြသည်။
- အတင်းဖိတိုက်သင့်လျှင် အတင်းဖိတိုက်ပါစေ။

အခန်း(၁၂)

ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို အားပေး

'ကျွန်တို့ ဝိုကောင်းအောင် လုပ်နိုင်သလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းက ပြန်ပေါ်လာတယ်။ မှန်တိုင်းထန်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလအတွက် လေငြိမ်တဲ့အတိတ်ကာလရဲ့ သဘောတရားတွေက မလုံလောက်တော့ပါဘူး။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ အခက်အခဲ တွေ တောင်လိုပုံနေတယ်။ အခြေအနေနဲ့အတူ ကျွန်တို့ မြင့်တက်ကြရမယ်။ ကျွန်တို့ကိစ္စက အသစ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တို့ အသစ်ရွေးကြရမယ်။ အသစ်လုပ်ကြရမယ်'

[ကွန်ဂရက်ညီလာခံသို့ ပေးပို့သော လင်ကွန်း၏ သဝဏ်လွှာမှ (ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၊ ၁၈၆၂)]

အော့ဂျာဟင်လင်ကွန်းကဲ့သို့သော အစစ်အမှန်ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ ကိရိယာဖြစ်သလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ ဓာတ်ကူပစ္စည်းလည်း ဖြစ်သည်။ သူသည် သမ္မတဖြစ်လာခါစကပင် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် တပ်မတော်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ပြုပြင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်သည် လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုကို ရင်ဆိုင်ရန် အသင့်အနေအထား၌မရှိသေး။ အပြောင်းအလဲမလုပ်ဘဲ လုံးဝမဖြစ်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ချက်ချင်း လက်ငင်း လုပ်ကိုလုပ်ရမည်။

လင်ကွန်းသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ပြတ်သားမှု၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုတို့ဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ခဲ့သည်။ အကျိုးရလဒ်ကို လိုလားသောသူဆန္ဒသည် အလွန်အလွန် ပြင်းပြသည်။ ထိုဆန္ဒသည်ပင်လျှင် စွန့်စားရခြင်းနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်တတ်ခြင်းတို့ကို ဖော်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ မလွဲမရှောင်နိုင်သော ဆုံးရှုံးမှုတွေ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် လင်ကွန်းသည် ဆုံးရှုံးမှုကို အထူးသည်းခံနိုင်စွမ်းရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူ၏ ဝိုင်းချုပ်ကြီးများသည် အမှားမလုပ်မိလျှင် လှုပ်ရှားမှုမရှိနိုင်ကြောင်း သူသိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ သူက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဂရန်အား 'ဗိုလ်ချုပ်ရဲ့အကြံဉာဏ်ကို အမြဲတမ်းလိုချင်ပါတယ်' ဟု၍ ပြောခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မက္ကလီလန်အားလည်း 'ကြီးဟာစစ်ပါ ဗိုလ်ချုပ်'

မကြီးစားရင် ကျုပ်တို့ ဘယ်တော့မျှ အောင်မြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး ဟူ၍ အားပေးခဲ့သည်။ လင်ကွန်းသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ၏ ဆုံးရှုံးမှုများကို အောင်မြင်မှုအတွက် ခြေနင်းခံများ အဖြစ် ဖွဲ့စည်းသည်။ တိုက်ပွဲအောင်မြင်သောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများအား ဘယ်တော့မျှ အပြစ်မတင်။ အားပေးစကားပြောသည်။ အကူအညီပေးသည်။ ပထမ 'ဘူးလ်ရန်း' တိုက်ပွဲရှုံးစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အာမင်မက္ကဒိုဝ်အား 'ဗိုလ်ချုပ်အပေါ်မှာ ကျုပ်ရဲ့ ယုံကြည်ချက် တစ်စက်ကလေးမှ လျော့မသွားဘူး ဟူ၍ သူ အားပေးစကားပြောခဲ့သည်။ တခြားဗိုလ်ချုပ်ကြီးများကို အလားတူပင် သူ အားပေးစကားပြောခဲ့သည်။ သူသည် တိုက်ပွဲရှုံးသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် စစ်မြေပြင်တွင် သွားရောက်တွေ့ဆုံကာ လိုအပ်သော အကူအညီများကို ပေးခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် သူ၏လက်အောက်ငယ်သားများအား တန်းတူရည်တူဆက်ဆံ သည်။ တူညီသောရည်မှန်းချက်အတွက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအဖြစ် သဘောထားသည်။ သူသည် သူ့ကိုယ်သူလည်း အပြည့်အဝ ယုံကြည်သည်။ ဘယ်သူ့ခြောက်၍မှလည်း သူမကြောက်။ သူ့အနားတွင် 'ပတ်သင်ခေါင်းညိတ်' လူစားမျိုးတွေမရှိ၊ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ် နားလည်သော လူစားမျိုးတွေသာရှိသည်။ သူ့ကို ကြိုက်ကြိုက်မကြိုက်ကြိုက်၊ သူ့ကို ပညာပေးနိုင်သော လူစားမျိုးတွေသာ ရှိသည်။ သူသည် တခြားလူတွေဆီကရော အတွေ့အကြုံမှပါ ပညာယူသည်။ ဤအချက်ကို ခေါင်းဆောင်တိုင်း မလိုက်နာနိုင် ကြ။ အတော်ဆုံးခေါင်းဆောင်များသည် လေ့လာမှုကို ဘယ်တော့မျှမရပ်။ အမြဲတမ်း သင်ယူဆည်းပူးနေသည်။ သူတို့သည် ဆက်ဆံရသူတိုင်းထံမှ ပညာယူတတ်သော အရည်အချင်းထူးကို ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ ယင်းသို့သာ အမြဲမပြတ် စုဆောင်းရရှိနေသည့် ဗဟုသုတကြောင့်ပင်လျှင် သူတို့သည် လိုအပ်သည့်အခါတိုင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ် နိုင်ကြခြင်းဖြစ်၏။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် ပင်ကိုသဘာဝအားဖြင့် တတ်ချင်သိချင်စိတ် ပြင်းပြသည်။ ပညာယူလိုစိတ် ထက်သန်သည်။ သူသည် အသစ်အဆန်းကိုလည်း အလွန်သိချင်သည်။ ဤစိတ်ကြောင့်ပင်လျှင် သူသည် ဆန်းသစ်တီထွင်တက်သူ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သူသည် သက်တမ်းလေးနှစ်တာကာလအတွင်း အမေရိကန်သမ္မတ၏ ဂုဏ်ရည်ကို ထူးခြားစွာ မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ အံ့ဩဖွယ်ရာမဟုတ်။ သူသည် သူ၏လက်အောက်ငယ်သားများ အားလည်း သူလိုပင် ဆန်းသစ်တီထွင်လိုစိတ် ရှိစေချင်သည်။ ရိုလာအောင်လည်း အားပေးအားမြှောက်လုပ်သည်။ တွမ်ပီတာစ်၏ တိုးတက်သော ခေတ်ပြိုင်အတွေးအခေါ် သည် လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုဒဿနနှင့် အလွန်ကိုက်ညီသည်။ တွမ်ပီတာစ်က သူ၏ 'အရုံးထံမှအမြတ်ထုတ်ခြင်း' အမည်ရှိ စာအုပ်တွင် 'စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသူများအား

ကျည်အားပေးခြင်း၊ ကိုယ်တိုင် ဆန်းသစ်တီထွင်ပြုပြင်ခြင်းနှင့် အက်တက်က အမှားလုပ်မိသူများ အား အထောက်အကူပေးခြင်းတို့ဖြင့် လူတိုင်း ဆန်းသစ်တီထွင်မှု စွမ်းရည် ရရှိလာနိုင် သည်' ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတမဖြစ်ခင်ကာလကပင် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို စိတ်ဝင်စားခဲ့ သည်။ သူသည် ရေစူးများသောလေ့များ ရေပေါ်တွင် ပို၍ပေါ်စေသည့် နည်းသစ်တစ်မျိုး ကို တီထွင်နိုင်သောကြောင့် အသက် ၄၀ အရွယ်တွင် တီထွင်မှုနည်းသစ် မူပိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ (ထို့ကြောင့် ယင်းသို့ မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ရရှိသည် တစ်ဦးတည်းသော အမေရိကန်သမ္မတအဖြစ် သုံးနှိုင်းဝင်ခဲ့သည်။) မျောက်ပိုင်းတွင်လည်း သူသည် ခေတ်သစ် သိပ္ပံပညာတိုးတက်မှုများကို မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာခဲ့သည်။ သမ္မတဖြစ်လာပြီးသည့် နောက်တွင်လည်း စိတ်ကူးသစ်များကို အမြဲတမ်း စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ အားပေးခဲ့သည်။ များစွာသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် တီထွင်သူများသည် သမ္မတသစ်၏ အမြဲတမ်း တံခါးဖွင့်ထားသော အလုပ်ချိန်အတွင်းမှာပင် အိမ်ဖြူတော်သို့ လာရောက်ပြီး သူတို့၏ စိတ်ကူးသစ်များနှင့် တီထွင်မှုအသစ်များကို သမ္မတထံတင်ပြကြသည်။ ထိုပြင် တီထွင်မှု အသစ်များကို အစိုးရကဝယ်ယူရန် မေတ္တာရပ်ခံစာများလည်း သမ္မတကြီး၏စားပွဲတွင် အထပ်လိုက်စုပုံနေသည်။ လင်ကွန်းသည် ယင်းအချက်များကို အရေးတယူ လက်ခံ ဖတ်ရှုရသမက ဝါရှင်တန်မြို့တွင်းမြို့မြိုင်တွင် ပြုလုပ်သော တီထွင်မှုအသစ်ပြပွဲများသို့ စိတ်ပါလက်ပါ တက်ရောက်အားပေးသည်။ ယင်းသို့ တက်ရောက်ခြင်းဖြင့် သူသည် တစ်ကိုယ်တော် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်း ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ အဆိုပါ ပြပွဲများမှာ အများအားဖြင့် လက်နက်သစ်ပြပွဲများ ဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းသည် ပိုတိုမက်ခြစ်ကိုဖြတ်၍ ဗောတံတားထိုးခြင်းကိုလည်း သွား ရောက် ကြည့်ရှုသည်။ လေပူခင်းထားသော ထောက်လှမ်းရေး ကောလိပ်ပျံလွှတ်တင်ပွဲသို့ လည်း တက်ရောက်သည်။ သံချပ်ကာစစ်သင်္ဘော ဆောက်လုပ်ခြင်းကိုလည်း သွား ကြည့်သည်။ ဒုံးပျံစမ်းသပ်ပွဲကို သွားရောက်ကြည့်ရှုရာ အချိန်မကျမီ ပေါက်ကွဲသော ကြောင့် ကံကောင်း၍ ထိခိုက်မှုတစ်စုံတစ်ရာမရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် အသစ်တီထွင် ထုတ်လုပ်သော ခဲယမ်းမီးကျောက်၊ မီးကျည်နှင့် အခြားလက်နက်များ ပြသပွဲများသို့ လည်း မလွတ်တမ်း သွားရောက်ကြည့်ရှုသည်။ လက်နက်သစ်များကို ကိုယ်တိုင်စမ်းသပ် ပစ်ကြည့်သည်။ ထို့ပြင် အမြောက်သစ်တီထွင်သူအား အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ ဖိတ်ခေါ်၍ ရှင်းလင်းပြသစေသည်။

လင်ကွန်းသည် စက်မှုနည်းပညာတိုးတက်မှု အသစ်မှန်သမျှကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ထိုရောက်သော လက်နက်ဆန်းများကို တိုက်ပွဲအတွက် အမြန်ဆုံးအသုံးပြုစေသည်။

တကယ်တော့ သူသည် တိုးတက်သော သိပ္ပံနည်းကျအပြိုင် တိုးတက်သော ခေတ်မီသော သမ္မတတစ်ဦးပင်ဖြစ်၏။

ဆန်းသစ်တီထွင်သော စိတ်ကူးကို တိုးတက်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ယင်းသို့ တိုးတက်အောင် လူထုအကူအညီကိုရယူခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့၏အောင်မြင် ရေးစွမ်းရည်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ယနေ့ခေတ်ခေါင်းဆောင်အများစုတို့သည် စနစ်သစ်တီထွင်ခြင်းထက် စနစ်ဟောင်းကိုသာ စွဲလမ်းနေခြင်းမှာ ဝမ်းနည်းစရာကောင်း သည်။ ဤအချက်သည် အမေရိကန်နိုင်ငံအတွက် ပို၍မှန်၏။ ဂျပန်နိုင်ငံကား ယင်းသို့ မဟုတ်။ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို အလွန်ဦးစားပေးသည်။ ထို့ကြောင့် ထိပ်သီးစက်မှုနိုင်ငံဘဝ သို့ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

တိုးတက်မှုကို ပိတ်ဆို့ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ပျက်စီးစေနိုင်သည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုသည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု အမြဲတမ်းရှင်သန်ရေးအတွက် အများကြီး အထောက်အကူပြုသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် စက်မှုနည်းပညာသစ်များ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲနေသည်။ ခေတ်သစ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကမ္ဘာကိုများသည် ခေတ်နှင့်အညီလိုက်ကာ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ မလွဲမသွေပြုလုပ်ကြရမည်။ အထူးသဖြင့် ကွန်ပျူတာစက်မှု လုပ်ငန်းအတွက် မလုပ်မဖြစ် လိုအပ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကွန်ပျူတာစက်မှု လုပ်ငန်းတွင် ယနေ့ အကြီးကျယ်ဆုံးနှင့် အတိုးတက်ဆုံး ပစ္စည်းသစ်တစ်ခုသည် မနက်ဖြန်တွင် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း ဖြစ်သွားနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။

သာမန်စစ်သားမှသည် သမ္မတအထိ လူတိုင်းလူတိုင်း တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေး အတွက် တစ်ခုခုကိုအကျိုးပြုနိုင်ကြောင်း လင်ကွန်းက ပြသခဲ့သည်။ သူသည် အကျပ် အတည်း အကြံရဆုံးကာလအတွင်းမှပင် အမြဲတမ်းလေ့လာနေခြင်းဖြင့် ဆန်းသစ်သော စိတ်ကူး၊ ဆန်းသစ်သော တိုးတက်မှုကို ဖော်ထုတ်၍ အောင်ပွဲခံရန် သူ၏လက်အောက် ငယ်သားများအား မပြတ်နှိုးဆော်ခဲ့၏။ ထိုရောက်သောဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ ပေါ်ပေါက် လာရေးအတွက် လွတ်လပ်ချွန်ရွှင်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေကို ဖန်တီးပေးရန်မှာ တိုင်းပြုပြည်ပြု ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော မိမိ၏အဓိကတာဝန်ဖြစ်ကြောင်း သူ ကောင်းစွာသဘောပေါက်၏။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- လက်ရှိအခြေအနေတွင် အခက်အခဲတွေ တောင်လိုပုံနေလျှင် အခြေအနေနှင့်အတူ မြင့်တက်ပါ။ အသစ်တွေပါ။ အသစ် လုပ်ပါ။
- မိမိလူတွေ မအောင်မြင်လျှင်လည်း သူတို့အပေါ်တွင်ယုံကြည်မှု လျော့မသွားပါနှင့်။
- မိမိသည် သူတို့အကြံဉာဏ်များကို အမြဲတမ်းလိုလားကြောင်း လက်အောက်ငယ်သားများ သိပါစေ။
- ဘယ်တော့မျှ မကြိုးစားလျှင် ဘယ်တော့မျှ မအောင်မြင်နိုင်။
- ကျယ်ပြန့်သောမူဝါဒကိစ္စများမှတစ်ပါး အခြားကိစ္စများတွင် အထက်အမိန့်ကို စောင့်မနေဘဲ မိမိတို့၏ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ် ချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြရန် လက်အောက်ငယ်သားများအား အားပေးပါ။
- အတော်ဆုံးခေါင်းဆောင်များသည် အမြဲတမ်းလေ့လာဆည်းပူး နေသည်ဟူသော အချက်ကို မမေ့ပါနှင့်။
- မိမိ၏ပတ်ပတ်လည်တွင် ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်သိသောသူများ သာရှိပါစေ။ 'ပုတ်သင်ခေါင်းညိတ်' လူစားမျိုးတွေ မရှိပါစေနှင့်။
- အသစ်တိုးတက်မှုတွေကို အသုံးချရန် လက်မနှေးပါနှင့်။ မိမိ၏ တပ်သားများလက်ထဲသို့ လက်နက်သစ်တွေ ချက်ချင်းရောက် နိုင်အောင် အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးစားပါ။

အပိုင်း(၄)

ဆက်သွယ်ရေး

အခန်း (၁၃)

ဟောပြောမှုအတတ် တစ်ဖက်ကမ်းခပ်

‘လက်တန်းစကားပြောခြင်းကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်သင့်သည်။ ယင်းသည် ရှေ့နေ၏ လူထုနှင့်ဆက်သွယ်ရာလမ်းကြောင်းဖြစ်၏။ အခြားနေရာတွင် ဘယ်လောက်ပင် ကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်စေကာမူ စကားပြောမတတ်လျှင် သူ့ကိုလူတွေက အလုပ်အပ်ရန် လက်နှေးကြလိမ့်မည်’

[လူငယ်ရှေ့နေများအား ပို့ချရန် ရေးသားထားသော လင်ကွန်း၏ မှတ်စုမှ (စုလိုင်း၊ ၁၊ ၁၈၅၀)]

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင် ဆယ်စုနှစ်ကာလတွင် အမေရိကန်သမ္မတ ရော်နယ်ရေဂင်အား အလွန်အဟောအပြောကောင်းသူအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း အာဝဇွန်းအရာတွင်ကား အေဘရာဟမ်လင်ကွန်းကို ယှဉ်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ လင်ကွန်းသည် သူ့မိန့်ခွန်းများကို သူ့ကိုယ်တိုင်ရေးသည်။ သူ့မိန့်ခွန်းအများစုကို စာပေအနုပညာမြောက်သော မိန့်ခွန်းများအဖြစ် ယနေ့ခေတ်တွင် စံတင်ထားကြသည်။ သူသည် အလွန်စကားပြောကောင်းသူဖြစ်၏။ ပရိသတ်၏ ခံစားမှုကို ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်း အပြည့်အဝရှိသည်။ ထို့ပြင် သူသည် လက်တန်းစကားပြောအကောင်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးလည်းဖြစ်၏။ စတီဖင်ဒေါက်ကလပ်နှင့် အခြေအတင် မဲဆွယ်ဟောပြောသော သူ့မိန့်ခွန်းများသည် အလွန်ထင်ရှားသည်။ သူသည် ငွေဝယ်ကျွန်လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာနှင့် ကြေညာစာတမ်းနှင့်တကွ ထောင်မှပေါင်းများစွာသော ပေးစာအတိုအရှည်များကိုလည်း ရေးသားခဲ့၏။ ‘သမ္မတကျမ်းစာ တစ်အုပ်လုံးထက် စာလုံးရေ ပို၍များသော သူ၏မိန့်ခွန်းများနှင့် ပေးစာများ ပေါင်းရုပ်သည် သူ၏ထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေးစွမ်းရည်ကို ဖော်ပြနေသည်။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတမဖြစ်သေးမီ လူငယ်ဘဝကတည်းကပင် အဟောအပြောကောင်းသူအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ၁၈၅၈ ခုနှစ်တွင် စတီဖင်ဒေါက်ကလပ်သည် အထက်လွတ်တော်အမတ်လောင်းအဖြစ် လင်ကွန်းနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရသောအခါ အနိုင်ရခက်သော ပြိုင်ဘက်နှင့်ပြိုင်ရတော့မည်ဟု စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ဒီလူက သူ့ပါးတိရဲ့အာမခံပုဂ္ဂိုလ်

ပါ၊ ပြတ်ထိုးညက်သိပ်ကောင်းတယ်၊ အချက်အလက်နဲ့ ရက်စွဲတွေကို အကုန်သိတယ်၊ စကားပြောအလွန်ကောင်းတယ်၊ ရိုးသားသလောက် ပါးနပ်လိမ္မာတယ်၊ သူ့ကို ကျပ်နိုင် ရင်တောင်မှ စက်စက်ခဲခဲနဲ့ နိုင်ရလိမ့်မယ်'ဟု ဒေါက်ကလပ်က မှတ်ချက်ချခဲ့၏။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတမဖြစ်ခင် ခြောက်နှစ်လောက်ကစ၍ သာမန်ပြည်သူတို့၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်ရှေ့တွင် စကားပြောကောင်းသူအဖြစ် လည်းကောင်း သတ်မှတ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ၁၈၅၄ ခုနှစ်မှ ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်အထိကာလတွင် မိန့်ခွန်းပေါင်း ၁၇၀ ကျော် ပြောပြီး သူ့စာတိ အီလီနွိုက်ပြည်နယ် လူထုထောက်ခံမှုကို ရယူနိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါမိန့်ခွန်းအများစုကို မှတ်စုမပါဘဲ လက်တန်းပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် စကားပြောကောင်းခြင်း၏တန်ဖိုးကို ကောင်းကောင်းသိရှိသည့်အလျောက် လူထုကိုစည်းရုံးရာတွင် ထိုအရည်အချင်းကို ကောင်းစွာအသုံးပြုခဲ့သည်။ သူ့အသံသည် ကျယ်သည်၊ စူးသည်။ စိတ်လှုပ်ရှားလာသောအခါ ပို၍ပင် ကျယ်သေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နားဝင်ပီယံ မရှိသလိုပင် ခံစားရသည်။ သို့သော်လည်း သူ့အသံသည် သူ့အတွက် ကြီးကျယ်သော ပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူ့အသံကို အဝေး ကြီးကပင် ကြားနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ သူက မိန့်ခွန်းပြောရင်း ကိုယ်အမူအရာကို လည်း တစ်ခါတစ်ရံလည်း ဥပမာ- အကြောင်းအရာတစ်ခုကို အလေးအနက်ပြုရန် နူးကိုညွတ်ကာ ကုန်းကုန်းကွကွ လုပ်နေပြီးနောက်မှ ရုတ်တရက် ခြေဖျားထောက်ရပ် လိုက်ခြင်းမျိုးဖြစ်၏။

သူသည် အီလီနွိုက်ပြည်နယ်တွင် ရှေ့နေလုပ်ခဲ့စဉ်ကလည်း တရားခွင်တွင် လျှောက်လဲချက်ကောင်း၍ နာမည်ရခဲ့သည်။ ပြည်နယ်တရားရုံးချုပ်တွင် အခြားရှေ့နေ တွေထက် အမူအများဆုံးလျှောက်လဲခဲ့ရသည်။ အချိန်အခါကို သိခြင်း၊ ဂျူရီလူကြီး ၏ စိတ်ခံစားချက်ကို မှန်းဆတတ်ခြင်းသည် သူ၏ သူမတူသော အရည်အချင်းဖြစ် သည်။ သူ၏ဦးနှောက်သည် အလွန်ထက်သည်။ အလွန်မြန်သည်။ ကိန်းဂဏန်းများနှင့် အချက်အလက်များကို ဓာတုအတွင်း မှတ်မိနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ထို့ပြင် အခါအားလျော်စွာ ဆီလျော်သော ပုံတိုပတ်စများနှင့် ဟာသများကို သုံးရာတွင်လည်း အလွန်ကျွမ်းသည်။

လင်ကွန်းသည် မိန့်ခွန်းမပြောမီ ဂရုတစိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်တတ်သည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ မိန့်ခွန်းတစ်ခုလုံးကို ရေးပြီးမှ ပရိသတ်ရှေ့တွင် ဖတ်၍ဟောပြောသည်။ မိန့်ခွန်း အတွက် အချက်အလက်စုရင်း ရက်သတ္တပတ်တွေ ကုန်သွားတတ်သည်။ 'သူက သူ ရေးတာမှန်သမျှ ပုံနှိပ်ပြီးမှ ကျေနပ်တတ်တယ်၊ မိန့်ခွန်းဆိုရင်လည်း ပြောပြီးမှ ကျေနပ် တယ်'ဟု သူ့မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ပြောဖူးသည်။ လင်ကွန်း၏အကျော်ကြားဆုံး မိန့်ခွန်း များကို အထူးတလည် လေ့လာစစ်ဆေးပြီးမှ ပုံနှိပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိန့်ခွန်းများကို

သတင်းစာဆရာများအား ကြိုတင်ဖြန့်ဝေပေးထားသည်။ သူ၏ 'ပြိုကွဲနေသောအိမ်' အမည်ရှိ မိန့်ခွန်းသည် အလွန်ထင်ရှားသည်။ ထိုမိန့်ခွန်းကို ၁၈၅၈ ခုနှစ်က စပရစ်၊ ဖီးလ်ဒ်မြို့၊ ရီပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီ ညီလာခံတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုမိန့်ခွန်းသည် 'သူတစ်သက်တွင် ဂရုတစိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအများဆုံး မိန့်ခွန်းဖြစ်သည်။ စကားလုံး တိုင်းကို ဂရုတစိုက်ရွေးသည်။ ဝါကျတိုင်းကို ဂရုတစိုက်ရေးသည်'ဟူ၍ သူ့အတွင်းရေး အတွင်းဝန်များဖြစ်သော နီကိုလေးနှင့် ဟေးတို့က မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုမိန့်ခွန်း ကို ပြည်နယ်သတင်းစာအားလုံးက ဖော်ပြကြသည်။ 'နယူးယော့ထရီဘွန်း' သတင်းစာ ကြီးကလည်း 'ရီပတ်ဘလစ်ကန် သဘောတရားများ'ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့၏။

၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် နယူးယော့စီးတီး၊ 'ကူးပါး အင်စတီကျု'၌ပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းသည် လင်ကွန်း၏နိုင်ငံရေးသက်တမ်းတွင် အရေးအကြီးဆုံးမိန့်ခွန်းဖြစ်၏။ သူသည် ယင်းမိန့်ခွန်းကို လွန်ခဲ့သော သုံးလကျော်ကျော် ကပင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးသားခဲ့သည်။ မိန့်ခွန်းပြောသောညတွင် ခန်းမကြီးထဲ၌ ပရိသတ် ၁၅၀၀ခန့် ရှိနေ၏။ သူတို့သည် တစ်ဦးလျှင် ၂၅ ဆင့်စီပေးပြီး လာရောက်နားထောင် ကြခြင်းဖြစ်သည်။

လင်ကွန်းက သူ၏ပြိုင်ဘက် စတီဗင်ဒေါက်ကလပ်၏ ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို လိုလားခြင်းကို တိုက်ခိုက်ပြောကြားသည်။ 'တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ဖခင်များ'က ငွေဝယ် ကျွန်စနစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သည်ဟု ဒေါက်ကလပ်ကဆိုသည်။ သို့သော်လည်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လက်မှတ်ထိုးခဲ့သော တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင် ၃၉ ဦးအနက် ၂၁ ဦးက ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို တစ်ချိန်မဟုတ်တစ်ချိန်တွင် ဆန့်ကျင်မဲပေး ခဲ့ကြကြောင်းကို လင်ကွန်းက အထောက်အထားခိုင်လုံစွာ ပြန်လည်ချေပသည်။ ပရိသတ် လက်ခုပ်ပြသဘာပေး၍ ထောက်ခံကြသည်။ လင်ကွန်းက သူ့မိန့်ခွန်းနောက်ပိုင်းတွင် 'သိပ်ပြီးမကျေမနပ်ဖြစ်နေကြပေမဲ့ စိတ်လိုက်မာန်ပါ မလုပ်မိကြပါစေနဲ့'ဟူ၍ ရီပတ် ဘလစ်ကန်ပါတီဝင်များအား မေတ္တာရပ်ခံသည်။ ထို့နောက် သူ့မိန့်ခွန်းကို အောက်ပါ စကားဖြင့် နိဂုံးချုပ်သည်။

'ကျုပ်တို့ကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲပြောဆိုမှုတွေကြောင့် ကျုပ်တို့ရဲ့တာဝန်ကို မပျက်ကွက်ကြပါစေနဲ့၊ အစိုးရအဖွဲ့ ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း လုပ်ကြံပြောဆိုမှု တွေကိုလည်း မကြောက်ကြပါနဲ့၊ အမှန်တရားသည် အားအရှိဆုံးဆိုတာကို ကျုပ်တို့ မမှီခိုမသန် ယုံကြည်ကြပါစို့၊ အဲဒီယုံကြည်ချက်ကို ရင်လှုပ်ပိုက်ပြီး တော့ ပန်းတိုင်ရောက်သည်အထိ ကျုပ်တို့ရဲ့တာဝန်ကို ရဲရဲဝဲဝဲ၊ ကျေးကျွန်ပွန် ဆောင်ရွက်ကြပါစို့'

မိန့်ခွန်းအဆုံးတွင် ပရိသတ်က တစ်ခဲနက် လက်ခုပ်ဩဘာပေးကြသည်။ မတ်တတ်ရပ်ကာ ဦးထုပ်များနှင့် လက်ကိုင်ပဝါများကို ဝေ့ယမ်း၍ ထောက်ခံအားပေးကြသည်။ ရှေ့သို့ အတင်းတိုးစေ့တက်လာပြီး လက်ဆွဲနတ်ဆက်ကြသည်။ ချီးကျူးစကား ပြောကြသည်။ အိလိန္ဒါပြည်နယ်မှတော့သားရှေ့နေမှာ နယူးယောက်မြို့ကြီးမှ ရိပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီဝင်များအကြား နေ့ချင်းညချင်း ယင်ပေါ်ကျော်ကြားသွားတော့သည်။ သူ့မိန့်ခွန်းကိုလည်း သတင်းစာတွေက အပြိုင်အဆိုင် အသားပေး၍ ဖော်ပြကြသည်။ မိန့်ခွန်းတွေကို အထူးဂရုစိုက်၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် အရေးကြီးကြောင်း၊ သူ့မိန့်ခွန်းများကြောင့် သူ လူသိများလာပြီး နောက်ဆုံးတွင် သမ္မတဖြစ်လာသည်အထိ အောင်မြင်ခဲ့ကြောင်းကို နောင်အခါ လင်ကွန်းက ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။

တကယ်တော့ သူယင်းသို့အောင်မြင်ခဲ့ခြင်းမှာ သူ၏ခံစားချက်များကို ပရိသတ်ထံရောက်အောင် ပြောကြားနိုင်စွမ်းသော ဆက်သွယ်ရေးစွမ်းရည်ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ သူ၏ ယင်းစွမ်းရည်ကို စပရင်းဖီးလ်ဒ် မီးရထားဘူတာ၌ ပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းဖြင့် သိသာနိုင်သည်။ သမ္မတအဖြစ် ပူပူမွှေးမွှေးအရွေးခံထားရသော လင်ကွန်းသည် မိသားစုနှင့်အတူ ဝါရှင်တန်မြို့တော်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် ဘူတာရုံသို့ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ မိတ်ဆွေများ၊ အိမ်နီးချင်းများနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ အပါအဝင် လူပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်တို့က ပို့ဆောင်နှုတ်ဆက်ရန် ဘူတာရုံသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ လူထုပရိသတ်ကြီးကို မြင်လိုက်တော့ လင်ကွန်းရင်ထဲတွင် ထိထိခိုက်ခိုက် လှုပ်ရှားသွားမိသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် တစ်ခုခုပြောချင်သည့်ဆန္ဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ သို့ဖြင့် သူက ပရိသတ်ကြီးအား အောက်ပါစကားကို လက်တန်းပြောလိုက်လေသည်။

'မိတ်ဆွေများခင်ဗျား အခုလို ခွဲခွာသွားခြင်းအတွက် ကျွန်တော့်ရဲ့ ဝမ်းနည်းမှုကို ကျွန်တော်အခြေအနေမျိုးမှာမရှိဘဲ ဘယ်သူမဆို ခံစားသိရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီနေရာ ဒီဒေသနဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ကြင်နာမှုတွေ အားလုံးက ကျွန်တော်ကို ပိုင်ပါတယ်။ ဒီနေရာ ဒီဒေသမှာ ကျွန်တော် ရာစုနှစ် လေးပုံတစ်ပုံ နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ လူငယ်ဘဝကစပြီး လူကြီးဘဝရောက်တဲ့အထိ နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေရာ ဒီဒေသမှာ ကျွန်တော်ရဲ့ရင်သွေးတွေကို မွေးဖွားခဲ့ကြပါတယ်။ ရင်သွေးတစ်ယောက်ကတော့ ဒီနေရာ ဒီဒေသမှာပဲ ခေါင်းချသွားခဲ့ပါတယ်။ အခုအချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ အလွန်ကြီးမားတဲ့ တာဝန်ကြီးနဲ့ ဒီနေရာ ဒီဒေသက ထွက်ခွာသွားရပါတော့မယ်။ ကျွန်တော် ဒီနေရာ ဒီဒေသကို ဘယ်တော့ပြန်လာရမယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုမျှ မသိနိုင်ပါဘူး။ ဘုရားသခင်ရဲ့ အစောင့်အမက် မရရှိခဲ့ရင် ကျွန်တော် ဘယ်တော့မျှမအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ဘုရားသခင်ရဲ့ အစောင့်အမက်ကြောင့် အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားသခင်ကို

ယုံကြည်ပြီး ဘုရားသခင်ရဲ့ အစောင့်အမက်ကို အမြဲတမ်းခံယူရင်း အစစအရာရာ ချောမွေ့အောင်မြင်လိမ့်မယ်လို့ လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်ကြပါစို့။ ကျွန်တော်ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် ဘုရားသခင်ထံမှာ ဆုတောင်းရင်း မိတ်ဆွေတို့အားလုံးကို ကျွန်တော် ချစ်ခင်လေးစားစွာ နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်'

လင်ကွန်းသည် သူ့စကားကို တခြားလူအဓိပ္ပယ်ကောက်မှားမည်ကို အလွန်စိုးရိမ်သည်။ အထူးသဖြင့် သတင်းစာတွေက တလွဲတချော် ဖော်ပြကြမည်ကို ပို၍ စိုးရိမ်သည်။ 'ကျုပ်ရဲ့ လက်ရှိအနေအထားအရ စကားပြောရမှာတောင် ခပ်ခက်ခက်ပဲ။ လူတွေက စကားလုံးတိုင်းကို သတိထားပြီးမှတ်သားကြတယ်။ အသေးအဖွဲကလေးတောင် အမှားခံလို့မရဘူး ဟူ၍ ၁၈၆၂ ခုနှစ်က သူပြောဖူးသည်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ်ကလည်း 'အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း ကျုပ်ပြောတာမှန်သမျှ ပုံနှိပ်ဖော်ပြကြတယ်။ ကျုပ် အပြောမှားရင် ကျုပ်နဲ့ခင်ဗျားတို့ကိုသာ ထိခိုက်မှာမဟုတ်ဘူး။ တိုင်းပြည်ကိုပါ ထိခိုက်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် စကားမမှားအောင် သတိထားပြီး ပြောသင့်တယ် ဟု ပြောခဲ့ဖူးသည်။

လင်ကွန်းသည် သတင်းစာဆရာများနှင့် ဆက်ဆံရေးမှာ အခြားလူတွေနှင့် ဆက်ဆံရေးကဲ့သို့ပင် ပြေလည်ချောမွေ့သည်။ သူသည် သတင်းထောက်များအားလည်း လူတိုင်းလိုပင် ဆက်ဆံသည်။ သူတို့ကို လေးစားသည်။ အခွင့်သာလျှင် သူတို့နှင့် အာလာပသလ္လာပ စကားပြောသည်။ ရယ်ရွှန်းပတ်ရွှန်းပြောသည်။ သူ သမ္မတအရွေးခံရသည့်နေ့က သတင်းစာ ဆရာများအားပြီးပြီး 'ကဲ- မောင်ရင်တို့၊ ခင်ဗျားတို့ဒုက္ခကတော့ ခုအချိန်ကစပြီး ကုန်ဆုံးသွားပြီ။ ကျုပ်ဒုက္ခကတော့ အခုမှစပြီး' ဟု ပြောခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတအဖြစ်ဖြင့် အလွန်ထက်မြက်သော ဆက်သွယ်ရေးသမားကောင်း တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဘာစကားပဲပြောပြော မပြောခင်စဉ်းစားပြီးတော့မှ ပြောသည်။ ပထမနှင့် ဒုတိယအကြိမ် ကျမ်းသစ္စာကိုဆိုပွဲ မိန့်ခွန်းများ၊ ကက်တီစာတတ်မိန့်ခွန်းနှင့် နောက်ဆုံးပြောခဲ့သော မိန့်ခွန်းများအပါအဝင် အရေးကြီးသော မိန့်ခွန်းအားလုံးကို သတိနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးသားပြီးတော့မှ ဖတ်ကြားပြောကြားသည်။ သူသည် သူ့အသံကို လူတွေကြားအောင်သက်သက်မျှသာ ပြောခြင်းမဟုတ်။ သူ၏သဘောထား ခံယူချက်ကို လူတွေဆီ ဆက်သွယ်ရောက်ရှိနိုင်အောင် ပြောကြားခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ တစ်ချိန်တည်းတွင် စကားဖြင့်ပြောသလို စာနှင့်လည်း ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် ဤနည်းကို အစဉ်အလာကိစ္စများမှာရော၊ အစဉ်အလာမဟုတ်သည့် ကိစ္စများမှာပါ ကျင့်သုံးသည်။ ဥပမာ- ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကျီးဂတ်ဟူးကားနှင့် ဆွေးနွေးမည်ဆိုလျှင်သူပြောလိုသော အချက်များကို မဆွေးနွေးခင်ကပင် ပေးစာအနေနှင့် ရေးထားသည်။ ဆွေးနွေးပွဲပြီးသောအခါ ထိုစာကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအား ပေးလိုက်သည်။ ပို၍ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြစ်စေချင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သူ့သူ ပြောလိုရင်း

အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်လွဲအဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှာကို စိုးရိမ်သည်။ အမြင်အာရုံနှင့် အကြားအာရုံနှစ်ခုပေါင်းသည် တစ်ခုတည်းထက်ပို၍ ထိရောက်သည်ဟု သူက ယူဆသည်။ ဤနည်းကို ရှေ့နေဘဝကပင် သူ ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဤအကြောင်းကို သူနှင့် ရှေ့နေလုပ်ငန်း စပ်တူလုပ်ဖက် ဝိလျံဟန်ဒွန်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြသည်။

‘မစ္စတာလင်ကွန်းရဲ့ ဝါသနာက ဥပဒေ၊ နိုင်ငံရေး၊ ကဗျာ စသဖြင့် ဘာစာပေကိုပဲဖတ်ဖတ် စာအုပ်တစ်အုပ် ဒါမှမဟုတ် သတင်းစာတစ်စောင်ကို ကောက်ကိုင်ပြီး ဆိုဖာပေါ်၊ ကုလားထိုင်ပေါ် လှဲချလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အသံအကျယ်ကြီးနဲ့ ဖတ်တော့တာပဲ။ သူ အဲဒီလိုဖတ်တော့ ကျွန်တော်အဖို့ တော်တော်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အဲသလိုဖတ်တာလဲလို့ ကျွန်တော်ကမေးတော့ “စာထဲက အယူအဆကို ကျွန်တော်က အာရုံနှစ်မျိုးနဲ့ ခံစားယူတာ၊ အသံထွက်ဖတ်တဲ့အတွက် ကြားလည်းကြားရတယ်၊ မြင်လည်း မြင်ရတယ်၊ အဲဒါကြောင့် အာရုံနှစ်မျိုးရတယ်။ ကျွန်တော် သဘောမပေါက် တာတွေကို ပိုပြီးသဘောပေါက်လာတယ်၊ ပိုပြီးမှတ်မိလာတယ်” လို့ သူက ပြန်ပြောတယ်’

မကြာမီကာလအတွင်း ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်မှုသဘောတရားတွင် ထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေးကို အလေးအနက် ပြုလုပ်ကြသည်။ ကျမ်း မဂ္ဂရီဂါဘန်းစ်က သူ့စာအုပ်တွင် ‘ခေါင်းဆောင်၏ အခြေခံအလုပ်သည် လူများအား သူတို့၏ခံစားချက်ကို သတိပြုစိစစ်ရန် သူတို့၏ဆန္ဒမုန်ကို သိရှိရန်၊ သူတို့၏တန်ဖိုးကို အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ ဖွင့်ဆိုရန် နေဆော်ပေးခြင်းအားဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝသော လုပ်ရပ်ဆိုသို့ ရှေးရှုအောင် ဆက်သွယ်ပေးပြီးဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။ လီအိုင်ယာကော့ကာကတော့ ‘လူများအား နေဆော်နိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမှာ သူတို့နှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း ဖြစ်သည်’ ဟု ဆိုသည်။ ပီတာစ်နှင့် ဩစတင်တို့ကလည်း သူတို့ရေးသော စာအုပ်တွင် ‘ထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေးသည် ကုမ္ပဏီ၏ သဘောတရားကို ရှင်သန်စေခြင်းဖြင့် သာမဟုတ်။ မျှဝေတန်ဖိုးသည် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အကျိုးသက်ရောက် နိုင်ကြောင်း အမှုထမ်းသစ်များအား နားလည်စေခြင်းဖြင့်လည်း လူများအတွက် တန်ဖိုးကို ပုံဖော်ပေးသည်’ ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

သို့သော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးသည် နေဆော်ခြင်းနှင့် တန်ဖိုးဖော်ဆောင်ခြင်းတို့ ထက် ပို၍ကျယ်ပြန့်သည်။ ဝါရင်ဘင်းနစ်နှင့် ဘတ်နာနပ်စ်တို့က သူတို့၏စာအုပ်တွင် ‘ခေါင်းဆောင်များသည် ယခင်က မရှင်းလင်းသော၊ မဖွင့်ဆိုသော အရာများကို ရှင်းလင်း ဖွင့်ဆိုပြသည်။ ထို့နောက် အာရုံသစ်ကို စူးစိုက်စေရန် နိမိတ်ပုံများ၊ အလင်္ကာများနှင့်

စံနမူနာများကို ဖော်ဆောင်ကြသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် သူတို့သည် အသိပညာကို စုစည်းပေးကြသည်။ သို့တည်းမဟုတ် စိန်ခေါ်ကြသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ခေါင်းဆောင်မှု ၏ မရှိမဖြစ် အဓိကအင်္ဂါတစ်ရပ်မှာ အဖွဲ့အစည်းဝင်များအတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသော အကျိုးတရားကို စုစည်းပေးနိုင်သည့်စွမ်းရည်ပင် ဖြစ်သည်။ ဆက်သွယ်ရေးသည် လူများ အတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိသော အကျိုးတရားကို ဖော်ဆောင်ပေးသည်။ ယင်းသည် အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု၏ ပန်းတိုင်များနောက်တွင် ကြီးငယ်မဟူ မည်သည့်အုပ်စုကိုမဆို ညီညီညွတ်ညွတ် ဖန်တီးပေးနိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

‘ဘာကိုပြောတယ်ဆိုသည်ထက် ဘယ်လိုပြောတယ်ဆိုသည်က ပို၍အရေးကြီးသည်’ ဟူသော ဆိုရိုးရှိသည်။ ထိုအဆိုသည် အဘာရာဟင်လင်ကွန်း၏ ဆက်သွယ်ရေးစတိုင်နှင့် ကိုက်ညီသည်။ လင်ကွန်းသည် စံပြုဆက်သွယ်ရေးသမား၏ အခြေခံအရည်အချင်းအဖြစ်ကျင့်သုံးရန် ဘက်စုံအသိပညာကို ဖြတ်ထိုးဉာဏ်နှင့် စေတနာတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ထားသည်။

ယနေ့ခေတ် ခေါင်းဆောင်တို့သည် အထူးသဖြင့် အလွယ်တကူ အကောက်အယူမှားနိုင်သည့် ရှုပ်ထွေးသော ဆက်သွယ်မှုများကို ပြုလုပ်သောအခါ လင်ကွန်း၏ ရိုးစင်းဖြောင့်တန်းသော နည်းလမ်းကို အတုယူသင့်သည်။ ဆက်သွယ်ရေးသမားသည် ရိုးသားဖြူစင်ပြီး ရှင်းလင်းပြတ်သားလျှင် ဆက်သွယ်မှုများသည် ပို၍အဆင်ပြေသည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ‘မိမိရည်ရွယ်သည့်အတိုင်းပြော၍ မိမိပြောသည့်အတိုင်း ရည်ရွယ်ရန် ဖြစ်၏။’

လင်ကွန်းသည် အခြားသူများအား စကားပြောသောအခါ မှန်ကန်ညီညွတ်ခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားခြင်းတို့ဖြင့် အခြားသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို ရယူသည်။ သို့သော် အခြားသူများနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် စကားတစ်ခုတည်းဖြင့်သာ ဆက်သွယ်သည်မဟုတ်၊ သူ့စကားထဲတွင် သူ့လုပ်ရပ် ပေါ်လွင်နေသည်။ နောက်လိုက်ငယ်သားများအဖို့ ခေါင်းဆောင်၏ ရှုပ်ထွေးသောဆက်သွယ်မှုကို လက်ခံရရှိခြင်းလောက် စိတ်ဓာတ်ကျရုံသာ အခြားမရှိတော့။ မှာတမ်း၊ ဆွေးနွေးချက်၊ ပေးစာ၊ တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြောခြင်း စသည်ဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းတွေ ဘယ်လိုပဲရှိရှိ၊ ထိရောက်စွာ ဦးဆောင်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင် ခေါင်းဆောင်သည် ရှင်းလင်းပြတ်သားရမည်၊ မိမိပြောလိုချက်ကို ယုံကြည်စိတ်ချရမည်။ ထို့နောက်တွင်တော့ ပန်းတိုင်အရောက်သာ လျှောက်ပါလေတော့။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- မိမိအဖွဲ့အစည်း၏ အာဝဇ္ဇန်းအကောင်းဆုံး စကားပြောတတ်သူ ဖြစ်ပါစေ။
- လက်တန်းအဟောအပြောကောင်းခြင်းသည် လူထုပရိသတ် သဘောကျစေသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။
- စကားပြောနေစဉ် ကိုယ်ဟန်မူရာ အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုပါ။
- လူထုပရိသတ်ရှေ့တွင် စကားမပြောမီ ပြောမည့်အကြောင်းအရာကို စေ့စပ်ဆွဲချရာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပါ။
- မိမိရေးသည့်စာဟူသမျှ ပုံနှိပ်ပြီးမှသာ ကျေပွန်းပါ။ မိမိပြောသည့် စကားမှန်သမျှ ပြောပြီးမှသာ ကျေပွန်းပါ။
- ဘာစကားမှမပြောဘဲ နေသင့်သည့်ကာလများရှိသည်ကို သတိရပါ။ 'ကျွန်တော် ငြိမ်ငြိမ်ကလေးပဲ နေပါရစေ' ဟု ပရိသတ်ကို ပြောပါ။
- အများရှေ့မှာ စကားပြောနေစဉ် အများမပါပါစေနှင့်။ အများပြောနိုင်လျှင် မိမိကိုသာမဟုတ်၊ မိမိ၏အဖွဲ့အစည်းကိုပါ ထိခိုက်စေနိုင်သည်။
- စကားဖြင့်ပြောခြင်းနှင့် စာဖြင့်ပြောခြင်းကို တစ်ခါတစ်ရံ တွဲသုံးသင့်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အာရုံစိတ်ကို ခံစားရလိမ့်မည်။ မိမိရေးလက်အောက်ငယ်သားများပါ ပို၍ သဘောပေါက်နားလည်လာလိမ့်မည်။

အခန်း (၁၄)

ပုံပြော၍ဆွဲဆောင်

ကျွန်ုပ် ပုံဝတ္ထုတွေ သိပ်ပြီးပြောတယ်လို့ လူတွေက ပြောကြတယ်။ အဲဒါမှန်ပါတယ်။ သာမန်လူတွေကို အခြားနည်းလမ်းထက် ပုံပြောတဲ့နည်းလမ်းနဲ့ ပိုပြီး လွယ်လွယ်ကူကူ ဆွဲဆောင်နိုင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်ုပ် အတွေ့အကြုံအရ သိရှိခဲ့ရပါတယ်။

[မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား
လင်ကွန်းပြောသောစကား]

အဘရာဟမ်လင်ကွန်းသည် ထင်ရှားသော စာရေးဆရာဖြစ်သလို ပရိသတ်ရှေ့တွင် အဟောအပြောကောင်းသူလည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သူသည် နှစ်ဦးချင်း စကားပြောခြင်းအတတ်ကို ပို၍ ကျွမ်းကျင်သည်။ သူသည် မည်သည့်လူစားမျိုးနှင့်မဆို အဆင်ပြေအောင် စကားပြောတတ်သည်။ နာမည်ကျော် သိပ္ပံပညာရှင်နှင့်လည်း ပြောနိုင်သည်။ ပါးနစ်သော နိုင်ငံရေးသမားနှင့်လည်း ပြောနိုင်သည်။ စည်သည်တော် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲနှင့်လည်း ပြောနိုင်သည်။ ယာတောက လယ်သမားနှင့်လည်း ပြောနိုင်သည်။ သူသည် ဟာသဉာဏ် ရှိသည်။ စကားပြောလျှင် ရယ်စရာပုံတို့ပတ်စတွေကို မကြာခဏထည့်သုံးသည်။ သူက ယင်းတို့ကို ဆွဲဆောင်ရေးလက်နက်အဖြစ် သုံးခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့အား မတ်တို့နန်းနှင့် ဝိလ်ရော ရွာတို့၏မျိုးဆက်တွင် တကယ့်ဟာသပညာရှင်ဖြစ်သည့် တစ်ဦးတည်းသော အမေရိကန် သမ္မတအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကြသည်။

လက်ဆွဲစကားပြောခြင်းသည် လင်ကွန်း၏ အဓိကဆွဲဆောင်ရေးပုံစံနှင့် အထိရောက်ဆုံး ခေါင်းဆောင်မှုစတိုင်ဖြစ်သည်။ သူသည် လူတွေနှင့် စကားပြောခြင်းကို နှစ်သက်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ဖြူတော်ကို လူတိုင်းအတွက် တံခါးဖွင့်ထားသည်။ မည်သူမဆို သူနှင့်လာပြီး စကားပြောနိုင်သည်။

လင်ကွန်းနှင့်ခေတ်ပြိုင် ရိပတ်ဘလစ်ကန်အထက်လွှတ်တော်အဖွဲ့ဝင် (ဒေါက်ပိုင်း ပြည်ထောင်စုဗိုလ်ချုပ်ကြီး) ကားလ်ရှူးစ်က အနာဂတ်သမ္မတလောင်းနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံရပုံကို အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

'ဘူတာမှ ရထားထွက်လျှင်ထွက်ချင်း ခရီးသည်တွေအကြား ရုတ်ရုတ် သံသဲ ဖြစ်သွားသည်ကို ကျွန်တော် သတိပြုမိသည်။ အရပ်ရည်ရည်နှင့် လူ တစ်ယောက် ရထားတွဲထဲဝင်လာ၍ ခရီးသည်တော်တော်များများ ထိုင်ရာမှ ရုတ်တရက်ထကာ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ် ပတ်ပတ်လည်တွင် ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေ ကြခြင်းဖြစ်၏။ သူ့ကို ခရီးသည်တွေက 'ဟဲလို... အဘီ၊ နေကောင်းပါရဲ့လား စသည်ဖြင့် တရင်းတနီးနှုတ်ဆက်ကြသည်။ သူကလည်း 'မင်္ဂလာညနေခင်းပါ... ဘင်၊ နေကောင်းပါတယ်နော်... ဂျိုး၊ တွေ့ရတာစမ်းချောင်းပါ... ဒစ်' စသည်ဖြင့် ရင်းနှီးစွာပြန်လည်တုံ့ပြန်သည်။ သူက ရယ်စရာတွေလည်း ပြောနေ သေးသည်။ သို့သော် အသံတွေဆူညံနေသောကြောင့် ဘာတွေပြောနေသည်ကို ကျွန်တော် နားမလည်နိုင်ပါ။ "အလို... လင်ကွန်းပါလား" ဟု ကျွန်တော် အဖော်က ပြောလိုက်ပြီးနောက် သူလည်း လူအုပ်ထဲ တိုးဝင်သွားသည်။ သူက ကျွန်တော်ကို လင်ကွန်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။ လင်ကွန်းကို ကျွန်တော် ယခုမှ ပထမဆုံးအကြိမ် မြင်ဖူးခြင်းဖြစ်၏။ သူက ကျွန်တော်အား မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်းပမာ လိုက်လိုက်လှဲလှဲ ပြောဆိုဆက်ဆံသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော် တို့ အတူတူကွဲထွက်ကြသည်။ သူ့အသံက တော်တော်စူးသည်။ သို့သော် နားထောင်၍ကောင်းသည်။ သူ့စကားနှင့် သူ့အမူအရာကလည်း ရိုးသားသည်။ ရုတ်ကုံးရှက်ကန်းမရှိ၊ ကြားဝင်ဟန်ဆောင်မှုမရှိ။ မကြာမီတွင်ပင် သူ့အား ကျွန်တော် တစ်သက်လုံးသိလာခဲ့သူတစ်ယောက်၊ အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ဟူ၍ ထင်မြင်လာမိ၏။ သူက ရယ်စရာ မှတ်သားစရာ ပုံတိုပတ်စ များ ကြားညှပ်၍ ပြောသည်။ ယင်းပုံတိုပတ်စများသည် သူပြောနေသော အကြောင်းအရာနှင့် ဆီလျော်ဟပ်စပ်သည့်အပြင် ပျော်ရွှင်စရာလည်း ကောင်း သည်။ မှတ်သားစရာလည်း ကောင်းသည်။

တကယ်တော့ လင်ကွန်းပုံပြောသည်ကို ကားလ်ဂျူးစ်တစ်ယောက်တည်းသာ ကြားဖူးသည်မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ၁၆ ကြိမ်မြောက်သမ္မတနှင့် တွေ့ဆုံဖူးသူအားလုံး လိုလို ကြားဖူးကြသည်။ လင်ကွန်းမှာ ရယ်စရာမောစရာ၊ မှတ်သားစရာ ပုံပြင်တွေ အများကြီးရှိသည်။ သူက ယင်းပုံပြင်တွေကို အကြောင်းအရာ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီ ဟပ်မိဆောင် အသုံးချသည်။

ပုံပြောခြင်းသည် လင်ကွန်း၏ ဝိဇယအရည်အချင်းဖြစ်၏။ သူသည် ထိုအရည် အချင်းကို သူ့ဖခင်ထံမှ အမွေခံရရှိခဲ့သည်။ လင်ကွန်း၏ဖခင် သောမတ်လင်ကွန်းသည် သူ့ခေတ်တွင် အလွန်ပုံပြောကောင်းသူဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် အီလိန်းကိပြည်နယ်တွင်

ရှေ့နေလုပ်ခဲ့စဉ်က အားလပ်ချိန်များ၌ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများနှင့် ဝိုင်းပွဲ စကား ပြောသည်။ ပုံပြောပြိုင်သည်။ သည်လိုနှင့် ပုံတိုပတ်စတွေ အများကြီးရလာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

လင်ကွန်း၏ဟာသဉာဏ်သည် လူတွေကို သူ့ဘက်ပါအောင် ဆွဲဆောင်စည်းရုံး ရာတွင် သူ၏အဓိကအရည်အချင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ သူသည် ယင်း၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုကို သိသည့်အလျောက် အကောင်းဆုံး အသုံးချသည်။ ဟာသဉာဏ်သည် သူ့အား နိုင်ငံရေးအရ ပြည်သူများ၏ စွဲလမ်းမှုကို ရစေခဲ့သည်။ ပြည်သူတွေက သူ၏ ဖြတ်ထိုးဉာဏ်နှင့် ဟာသဉာဏ်ပါသော ပုံပြင်တွေကို အလွန်နှစ်သက်ကြသည်။ ထို့ ကြောင့် သူ၏ ဟာသပုံတိုပတ်စများကို သူ့အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ဘယ်တော့မျှ မကြားဖူးသော ပုံပြင်များကိုပင် သူ့ပုံပြင်အဖြစ် ထည့်သွင်းထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်အထိဖြစ်၏။

သမ္မတဘဝက လင်ကွန်း၏ပုံပြောဝါသနာသည် ဒဏ္ဍာရီတစ်စုံသဖွယ် မှတ်တမ်း ဝင်ခဲ့သည်။ အဘယ်မျှ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသနည်းဆိုလျှင် သူ၏ ပုံပြောဝါသနာပါခြင်း နှင့်ပတ်သက်၍ ပျော်ရွှင်စရာ ပြက်လုံးကလေးများ ပေါ်ထွက်လာသည်အထိ ဖြစ်၏။ သူ အလွန်နှစ်သက်စွာပြောပြလေ့ရှိသော ပြက်လုံးတစ်ခုမှာ ရထားပေါ်တွင် စကားပြောနေ ကြသော မိန်းမနှစ်ယောက်အကြောင်းဖြစ်သည်။

- ပထမမိန်းမ။ ။ ကျွန်မကတော့ အခုရွေးကောက်ပွဲမှာ ဂျက်ဖာဆင် အနိုင်ရ လိမ့်မယ် ဆင်တာပဲ။
- ဒုတိယမိန်းမ။ ။ ဘာဖြစ်လို့ အဲသလို ထင်ရတာလဲ။
- ပထမမိန်းမ။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဂျက်ဖာဆင်က ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်းတာကိုး။
- ဒုတိယမိန်းမ။ ။ ဒါဆို လင်ကွန်းလည်း ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းတာပဲ။
- ပထမမိန်းမ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ လင်ကွန်းကို တုရားသခင်က ယုံမှားမဟုတ်ဘူး။ သူ့ရယ်စရာပြက်လုံးထုတ်နေတာလို့ပဲ ထင်လိမ့်မယ်။

သမ္မတလင်ကွန်းသည် ရယ်စရာဟာသများကို စိတ်ပန်းကိုယ်ပန်း ဖြေစရာ လက်နက်အဖြစ်လည်း အသုံးပြုသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးအတွင်း သမ္မတဖြစ်လာသူ တစ်ဦး၏ တာဝန်နှင့်ဒုက္ခကို မှန်းဆ၍သိနိုင်သည်။ တိုက်ပွဲတွင် အသက်ပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးသွားကြောင်း ကြားရတိုင်း သူ့အဖို့ ရင်နှင့်အောင် ခံစားရသည်။ ဟာသပြက်လုံး များသည် ယင်းဒုက္ခကို ခဏတာ ပြေပျောက်စေသည်။ တစ်ခါက မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား 'အမှန်အတိုင်းပြောရရင် တကယ်ပြောရမိကြတာတု ဟာသပြက်လုံးလက်ခံရတာ တကယ်

ကောင်းတဲ့ ဝိစနီအရက်တစ်ခွက်ကို သောက်လိုက်ရသလိုပဲ ဘဝသစ်ရောက်သွားသလို ထင်ရတယ်။ ရယ်မောခြင်းဟာ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာရေးအတွက် ဆေးကောင်းတစ်ခွက်ပဲလို့ ကျွန်ုပ်ယုံကြည်တယ် ဟူ၍ သူက ပြောခဲ့ဖူးသည်။ နောက်တစ်ကြိမ်တွင်လည်း 'ကျုပ်ငိုချင်လို့ ရယ်တယ်။ အဲဒါပဲ၊ အဲဒါပဲ' ဟူ၍ ပြောဖူးသည်။

လင်ကွန်းသည် သမ္မတဖြစ်လာပြီးနောက် ရယ်စရာပုံတိုပတ်စများကို ပျော်ရွှင်စရာအတွက် သက်သက်ထက် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ပို၍ အသုံးချသည်။ သူသည် ယင်းတို့ကို အလုပ်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်ကို အားဖြည့်ရန် အများအားဖြင့် အသုံးချသည်ဟု သူ့လက်ထောက်တစ်ဦးကပြောသည်။

ခေါင်းဆောင်မှပညာရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံး သုတေသနပြုချက်များကလည်း ယင်းအချက်ကို လက်ခံသည်။ ပုံတိုပတ်စများသည် နေဆော်ရေးလက်နက်ကောင်းများဖြစ်သည့်အတိုင်း လက်အောက်ငယ်သားတို့အကြား သစ္စာရှိခြင်း၊ စိတ်အင်အားထက်သန်ခြင်းနှင့် တာဝန်ယူလိုခြင်းတို့ကို ဖန်တီးပေးနိုင်သည်။ ပီတောက်နှင့် ဩစတင်တို့က သူတို့၏စာအုပ်တွင် 'ခေါင်းဆောင်မှမုန်သမ္မု သရုပ်ပြလုပ်ငန်းချည်းဖြစ်သည်။ လူသားများသည် အချက်အလက် တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးဖြင့် အဖြစ်အပျက် ဇာတ်လမ်းများဖြင့်သာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားကြသည်။ ယင်းတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့အား သင်ပြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် စံပြုမှုများ၊ တန်ဖိုးများ၊ နေဆော်မှုများနှင့် တာဝန်ယူလိုမှုများကို အလေးထားလျှင် ဇာတ်လမ်းများနှင့် ဒဏ္ဍာရီများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အလေးထားရလိမ့်မည် ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

လင်ကွန်းသည် ပုံပြောခြင်းကို အထူးအလေးအနက်ထားကြောင်း အထူးပြောစရာမလိုတော့။ သူသည် ပုံတိုပတ်စများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်းသည် သူ၏ မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်။ တစ်ခါက သူပြောခဲ့ဖူးသည်။

'ကျွန်ုပ်ကို ပုံပြောဆရာဆိုပြီး လူတွေက ပြောကြတယ်။ တကယ်ကတော့ အဲဒီမှာမည်နဲ့ကျုပ်နဲ့ မတန်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျုပ်စိတ်ဝင်စားတာက ပုံပြင်မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်စိတ်ဝင်စားတာက ပုံပြင်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ပုံပြင်ရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု။ ကျုပ်ဟာ မကြာခဏဆိုသလို တကြားလူတွေရဲ့ ရည်လျားပြီး အကျိုးမရှိတဲ့ ဆွေးနွေးချက်တွေကိုဖြစ်စေ၊ ကျုပ်ရဲ့ကြီးစားပမ်းစားဖြေရှင်းချက်တွေကိုဖြစ်စေ ရှောင်ရှားချင်တဲ့အခါ ပုံတိုပတ်စကလေးတွေကို အသုံးပြုတယ်။ အလားတူပဲ ကန့်ကွက်ငြင်းဆိုချက်တွေ ဒါမှမဟုတ် ပြစ်တင်ဝေဖန်ချက်တွေကိုလည်း သင့်လျော်တဲ့ ပုံတိုပတ်စကလေးတွေနဲ့ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့အတွက် ခံရတဲ့သူလည်း မနာဘူး။ ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက်လည်း အောင်မြင်တယ်။ တကယ်ဆိုရင် ကျုပ်ဟာ ပုံပြောဆရာမဟုတ်ပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ချောဆီကြောင့် စက်လည်ပတ်မှု ချောမွေ့သလို ပုံတိုပတ်စကလေးတွေကြောင့် ကျုပ်အဖို့ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှုတွေနဲ့ စိတ်ပျက်စရာတွေက အများကြီး သက်သာရာရခဲ့တယ်'

လင်ကွန်းသည် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် အရေးကြီးသော မူဝါဒကိစ္စများ သို့မဟုတ် အခြားတိုင်းရေးပြည်ရာကိစ္စများကို ဆွေးနွေးရာတွင်လည်း အကျိုးရလဒ်အတွက် လိုအပ်လျှင်လိုအပ်သလို ပုံတိုပတ်စများကို သုံးသည်။ (အခြားအချိန်များတွင်မူ ပျော်ရွှင်မှုအတွက်သာသုံးသည်။) သာဓကဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် လင်ကွန်းက 'ငွေဝယ်ကျွန်လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာနှင့် ကြေညာစာတမ်း' မူကြမ်းကို အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြချက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

ယင်းမူကြမ်းကို သူဖတ်ပြပြီးသောအခါ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ချွေစ်က ပြင်ဆင်လိုသောအချက်အချို့ကို တင်ပြသည်။ ဤတွင် အခြားဝန်ကြီးတွေအားလုံးကလည်း သူတို့ပြင်လိုသော အချက်များကို အသီးသီးတင်ပြကြသည်။ ထိုအခါ လင်ကွန်းက အောက်ပါပုံတိုပတ်စကလေးကို ပြောပြလေသည်။

'လူကြီးမင်းများခင်ဗျား... ကျုပ် ပုံပြင်ကလေးတစ်ခုကို သွားပြီး သတိရမိပါတယ်။ ပုံပြင်ကလေးက ဒီလိုပါ။ လူတစ်ယောက် ခရီးထေးထွက်သွားပြီး အိမ်ကိုပြန်ရောက်လာတဲ့အခါ သူ့ရဲ့ခြံလုပ်သားတစ်ယောက်က ခရီးရောက်မဆိုက် ဘယ်လိုဆီးပြောသလဲဆိုတော့ "ဆရာကြီးခင်ဗျား... ဝက်သားပေါက်ကလေးတွေအားလုံး သေကုန်ကြပြီ၊ ဝက်မကြီးလည်း သေသွားပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်က ဒါတွေအားလုံး တစ်ပြိုင်တည်းပြောဖို့ မရည်ရွယ်ပါဘူး" တဲ့'

လင်ကွန်းသည် စကားပြောရာတွင်ဖြစ်စေ၊ စာရေးရာတွင်ဖြစ်စေ အလင်္ကာများနှင့် စကားလုံးများကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ တီထွင်ပြောတတ်သည်။ ဥပမာ 'ကျုပ်တို့ ဖြတ်ကျော်ရတဲ့ မီးလျှံလမ်းခရီး'၊ 'လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်သော မှတ်ဉာဏ်ကြီးမျှင်'၊ 'နှစ်ခြမ်းကွဲသောအိမ်' တာရှည်မခိုင် စသည်တို့ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ထူးခြားသည့် ဆန့်ကျင်ဘက်အလှတစ်ရပ်ကတော့ တစ်ဖက်တွင် တောသူခတောင်သားတွေ ဟားတိုက်ရယ်ရသည့် ဟာသပြက်လုံးတွေ ထုတ်တတ်သလို အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း အမေရိကန်စာပေသမိုင်းတွင် ဂန္ထဝင်တင်ရသည့် 'ဂတ်တီစတတ်မိန်နွန်း' ကိုလည်း ပြောင်မြောက်စွာ ရေးသားနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

နောက်လိုက်ငယ်သားများအား လှုံ့ဆော်စည်းရုံးနိုင်သော စွမ်းရည်သည် ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်နိုင်သည့် အရည်အချင်းပေါ်တွင် လုံးဝတည်သည်ဟူသော

အချက်ကို ခေါင်းဆောင်တိုင်း သတိရသင့်သည်။ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် အလွတ်စကားပြောခြင်းသည် မိန့်ခွန်းပြောခြင်းထက် ပို၍အရေးကြီးသည်။ ယင်းသည် လက်တွေ့လုပ်ကိုင်နေသူ တစ်ဦးချင်းနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဆက်သွယ်ပေးသည်။ အမှုထမ်းတစ်ယောက်နှင့် သို့မဟုတ် နှစ်ယောက်နှင့် အလွတ်သဘော စကားမပြောခြင်းဖြင့် ခေါင်းဆောင်အဖို့ လက်အောက်ငယ်သားများ၏ သိမ်မွေ့သော၊ သိနိုင်ခဲ့သော စိတ်နေစိတ်ထားနှင့် စံစားချက်များကို သိခွင့်ရရှိနိုင်သည်။ အစွာရှိမှုကိုလည်း အခြားနည်းထက် ဤနည်းဖြင့် ပို၍ ရရှိနိုင်သည်။

(လူငယ်ဘဝ လင်ကွန်းကဲ့သို့) အုပ်စုခံစားတတ်သော၊ ရှက်တတ်သော ခေါင်းဆောင်များသည် ယင်းအကျင့်ကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရမည်။ ခေါင်းဆောင်သည် မိမိပြောလိုချက်ကို တစ်ဖက်သား ရှင်းလင်းစွာနှင့် နားလည်အောင် ပြောတတ်ရမည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ရမည်။ မိမိ၏လက်အောက်ငယ်သားများအား အရေးထားလျှင် ထုတ်ဖော်ပြောပြရန် နှုတ်ဆိတ်မနေသင့်။ လက်အောက်ငယ်သားများသည် မိမိတို့၏ခေါင်းဆောင်နှင့် စကားပြောခွင့်ရရန် လိုလားကြသည်။ ထို့ထက် ပို၍ အလွန်တောင့်တကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အဖော်ကန်သမ္မတ ဖရန်ကလင်ရှစ်၏ 'မီးဖိုသားစကားပိုင်း' အလွန်အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရေဒီယိုမှတစ်ဆင့် ပေါ်ထွက်လာသော ရှစ်ခု၏စကားသံကို သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူတွေက စိတ်ဝင်စားစွာ နားဆင်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့အနက် အများစုကဆိုလျှင် မိမိတို့၏ တုံ့ပြန်ပြောကြားသံကိုလည်း သမ္မတကြီးအား ကြားစေရင်ကြပေလိမ့်မည်။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံသောအခါ ကိုယ့်အပိုရော၊ သူ့အပိုပါ မနှစ်မြို့စရာခံစားချက်မျိုး မကျန်ရစ်စေရန် ကြိုးစားပါ။
- စကားပြောသောအခါ ပင်ကိုသဘာဝအတိုင်း ငိုသားစွာပြောပါ။ မဝင့်ဝါပါနှင့်၊ အထက်စီးလေးသံ မပါပါစေနှင့်။ မိမိအား သူတို့တစ်သက်လုံး သိကျွမ်းလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ လူတွေထင်မှတ်ကျန်ရစ်ပါစေ။
- လူတွေကို မိမိဘက်ပါအောင် ဆွဲဆောင်ရာတွင် ဟာသဉာဏ်သည် အဓိကအရေးပါသော အင်္ဂါတစ်ခုဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကို မမေ့ပါနှင့်။
- ရယ်မောခြင်းသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာစေနိုင်သော ဆေးစွမ်းကောင်းဖြစ်သည်။
- ရယ်စရာပုံတိုပတ်စများဖြင့် လူတွေကို ကိုယ့်ဘက်ပါအောင် ဆွဲဆောင်လျှင် ပို၍ ထိရောက်သည်။
- အခြားသူများ၏ လေကြောရှည် အကျိုးမှ ဆွေးနွေးချက်များကို ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ ကြိုးစားပမ်းစား ရှင်းလင်းချက်များကိုဖြစ်စေ ဆီလျော်လျှောက်ပတ်သော ပုံတိုပတ်စကလေးဖြင့် ရှောင်ရှားနိုင်သည်။
- လက်အောက်ငယ်သားများနှင့် အလွတ်သဘောစကားလက်ဆုံပြောခြင်းဖြင့် သစ္စာရှိမှုကို ပို၍ ရရှိနိုင်သည်။

အခန်း(၁၅)

အမြင်ရှင်းအောင် အမြဲကြိုးစား

'အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေရတဲ့ကြားက လူတိုင်း အတွက်၊ အချိန်တိုင်းအတွက် အသုံးဝင်တဲ့အမှန်တရားတစ်ရပ်ကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်၊ စူးစူးစိုက်စိုက်၊ စွမ်းစွမ်းတမ်းတမ်း ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့တဲ့ ဂျက်ကောင်ကိုသာလျှင် လုံးဝဥသယံ့ ဝုဏ်တင်သင့်ပါတယ်'

[လင်ကွန်း၏လူငယ်ဘဝ စံပြုခေါင်းဆောင် ဖြစ်ခဲ့သော သောမတ်ဂျက်ဖာဆင်၏ မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ်ဝုဏ်ပြုပွဲတွင် ဘောစတန်မြို့၌ လင်ကွန်းပြောကြားသော မိန့်ခွန်းမှ (ဧပြီ၊ ၆၊ ၁၈၅၉)]

ပထမဦးဆုံး အဘိဓာန်က 'ခေါင်းဆောင်'ဟူသော ဝေါဟာရကို 'သစ်ပင်၏ မူလအတက်၊ သက်ရှိရုပ်များအား သက်ရှင်ကြီးထွားစေသော ပင်မသွေးလွှတ်ကြော'ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏အောင်မြင်မှု၊ မအောင်မြင်မှုသည် ခေါင်းဆောင်လုပ်သူများက ကုမ္ပဏီ၏အမြင်ကို အမှတ်ထမ်းများ ရှင်းလင်းစွာ သဘော ပေါက်နားလည်အောင် ဆက်သွယ်ပေးနိုင်မှု၊ မပေးနိုင်မှုအပေါ်တွင် တည်သည်။ မန်နေဂျာ တစ်ယောက်သည် အခြားသူများအား ဘယ်လိုဩဇာသက်ရောက်မှုရှိသလဲဟူသော အချက်သည် သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၊ ဒေသနှင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံး၏ သက်ရှင်ရပ်တည်ရေးကို ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ခေါင်းဆောင် သို့မဟုတ် အကြီးအကဲအား သာမန်မန်နေဂျာအဖြစ်မှ ခွဲခြားသော အဓိကအချက်တစ်ချက်မှာ အမြင်ဖြစ်၏။ နာမည်ကျော် စီမံခန့်ခွဲမှုကျွမ်းပြုဆရာများ ဖြစ်ကြသော တွမ်ပီတာစ်နှင့် နန်စီဩစတင်တို့က 'အမြင်ကိုသင်ပြရန်' ဆော်ဩကြ သည်။ သူတို့၏စာအုပ်တွင် 'အာရုံစိုက်မှု၊ သင်္ကေတများနှင့် အနုပညာတို့သည် ခေါင်း ဆောင်မှု၏ အခြေခံအင်္ဂါရပ်များဖြစ်သည်။ခေါင်းဆောင်သည် မိမိရေးရာများအပေါ် အမြင် ဦးတည်ရာကို သိရမည်။ ထိုအရာကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ရှင်းပြနိုင်ရမည်။ ထိုအရာကို

တမြတ်တနိုး တွယ်တာရမည်။ ထိုအရာအားလုံးသည် အမြင်ကို ဖြည့်စွက်ပေးသည်။ ကုမ္ပဏီနှင့် အမှုထမ်းများ ဦးတည်သွားနေသော ပန်းတိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းအတွက် ဘာကြောင့် ဂုဏ်ယူထိုက်သည်ဟူသော အချက်ကိုလည်းကောင်း ရှင်းလင်းတိကျစွာ ပြောပြနိုင်ရမည် ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

ထိရောက်သောအမြင်များသည် ဆွဲဆောင်မှုရှိသည်ဟု တွင်ပီတစ်က ဆိုသည်။ ယင်းတို့သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ရန် ရည်မှန်းသည်။ အချိန်ကာလ၏ စမ်းသပ်မှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ တည်မြဲတည်။ သို့သော် အလျော့အတင်းရှိသည်။ ထိုပြင် ထိရောက်သော အမြင်သည် လူတွေကို လွှမ်းမိုးသည်။ အတိတ်ကာလတွင် အမြစ်တွယ်သလို အနာဂတ် ကာလ အတွက်လည်း ပြင်ဆင်သည်။

လင်ကွန်းသည် ပြည်တွင်းစစ်ကာလအတွင်း မိန့်ခွန်းများ၊ ရေးသားချက်များနှင့် လက်ဆုံစကားပြောခြင်းများဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ 'အမြင်တစ်ခု'ကို ညွှန်ပြသင် ကြားခဲ့သည်။ အမေရိကန် သမိုင်းစဉ်တစ်ခုလျှောက်မှာ အပြင်မရှိခဲ့သော အခြေအနေ တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်၏။ လင်ကွန်းသည် ထိုအချိန် ထိုကာလတွင် တိုင်းပြည်အတွက် လိုအပ် ချက်ကို အတိအကျ ဖော်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းမှာ တိုင်းပြည်၏ ဦးတည်ချက်နှင့် ပြည်တွင်းစစ်တွင် ပြည်ထောင်စုဝါဒီတို့၏ စာရေးမှုတခြင်းကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ အချုပ်အားဖြင့် လင်ကွန်းသည် အခြေခံကျသော ခေါင်းဆောင် မှုကို ပေးခဲ့သည်။ သူသည် ဘယ်နေရာသို့သွားသွား တိုင်းပြည်ကို တည်ဆောက်ထားသော အခြေခံသဘောတရားများကို အခွင့်သာတိုင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။ လူတိုင်းသတိရ နေအောင် နှိုးဆော်ခဲ့သည်။ သူ့အမြင်သည် ရိုးရိုးကလေးဖြစ်သည်။ ယင်းအမြင်ကို သူ မကြာခဏ ဟောပြောသည်။ ထိုအမြင်သည် တိုင်းပြည်ကိုချစ်သည်၊ မြင့်မြတ်သည်။ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်ဖိုးနှင့်မြင့်မားသော စံနှုန်းများဖြင့် ပြည့်စုံသည်။ ထိုပြင် အရေး အကြီးဆုံးအချက်မှာ ထိုအမြင်သည် ပြည်သူနှင့် မျှော်ကြီးသွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအမြင်သည် လင်ကွန်းအား သာမန်ပြည်သူများနှင့် ဆက်စပ်ထားသော အခိုင်မာဆုံး မျှော်ကြီးဖြစ်သည်။ 'အရေးအကြီးဆုံးကတော့ ဒီနိုင်ငံက ပြည်သူတွေကိုသာ လွတ်လပ် စွင့်ပေးဖို့မဟုတ်၊ အနာဂတ်ကာလမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို လွတ်လပ်စွင့်ပေးဖို့ဖြစ်တယ်။ လူသားအားလုံးရဲ့ ပန်းပေါ်က ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးကို ဆွဲချပြီး လူသားအားလုံး တူညီတဲ့ အခွင့်အရေးတွေ ခံစားနိုင်ဖို့ဖြစ်တယ်' ဟု သူကဆိုသည်။

လင်ကွန်းသည် သူ၏အမြင်ကို မဟာဗျူဟာကျစွာ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ထုတ်ဖော်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအမြင်သည် သူ၏ခေါင်းဆောင်မှုသဘောတရားနှင့် သဘာဝကျစွာ ကိုက်ညီသည်။ ထိရောက်သောအမြင်နှင့် စည်းရုံးရေးသဘောတရားများကို ပြည်သူလူထု

အပေါ် အတင်းရိုက်သွင်း၍ ဘယ်တော့မျှမရနိုင်။ ဆွဲဆောင်စည်းရုံးခြင်းဖြင့်သာလျှင် ပြည်သူများအား လှုပ်ရှားစေနိုင်၏။ ပြည်သူတွေက ယင်းတို့ကို ကြည်ဖြူနှစ်မြို့ကြံရွာ လက်ခံရုံမည်။ ထိုအခါ စိတ်အားထက်သန်စွာ၊ တာဝန်သိစွာ၊ ဂုဏ်ယူစွာ လုပ်ဆောင် လာကြလိမ့်မည်။ ထိုပြင် မှန်ကန်စွာ လက်ခံသောအမြင်သည် ဆန်းသစ်တီထွင်ခြင်း၊ စွန့်စားလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ နားခံခြင်းနှင့် တာဝန်ယူခြင်းတို့ကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ သူတို့ထံမှ ဘာကိုမျှော်လင့်ကြောင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ဘာကိုရည်မှန်းကြောင်းကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်သူများ သဘောပေါက်လျှင် အောက်ပိုင်း အဆင့်အပေါ် အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန် လွယ်ကူလာလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြင့် အကျိုးရလဒ်နှင့် တိုးတက်မှုများ ဆက်တိုက်ပေါ်ထွက်လာသော အနေအထားကို ဖန်တီးနိုင်လိမ့်မည်။

လင်ကွန်းသည် သူ၏ကိုယ်ပိုင်မူဖြစ်သော 'လှည့်လည်ခေါင်းဆောင်မှု'ဖြင့် သူ့ အမြင်ကို ဖြန့်ချိသည်။ ရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား မပေါ်သေးသောခေတ်တွင် သူ၏ လူထုဆက်သွယ်ရေးလုပ်ရပ် အောင်မြင်မှုရှိခဲ့သည်မှာ ထူးခြားသော စွမ်းဆောင်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်၏။ ၂၀၀၈-၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇွေးကောက်ပွဲကာလတွင် လင်ကွန်းသည် စစ်ပန်းနေသော စစ်သည်များအား အားပေးစကားပြောကြားရန် စစ်မြေပြင်သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ စစ်သည်များအားသမ္မတကသော် လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်ကသော် လည်းကောင်း ဘယ်တော့မျှမမေ့ဆိုသည်ကို စစ်သည်များ သိစေချင်သည်။

ထိုပြင် သူတို့တိုက်ခိုက်နေခြင်းသည် အရေးကြီးသော အလုပ်ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကိုလည်း သိစေချင်သည်။ ထို့ကြောင့် သူက ၁၆၆၆ အိုဟိုင်ယိုတပ်ရင်း စစ်သည် များအား ပြောကြားသည်မှာ-

'ဒီကြီးကျယ်လွတ်လပ်တဲ့ အစိုးရဟာ ကျုပ်တို့တစ်သက်လုံး ကျုပ်တို့ အကျိုးကို သယ်ပိုးနေမယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ရဲ့သားသမီး မြေးမြစ်တွေသိအောင် ဒီနေ့မှာသာမဟုတ်၊ လာမဲ့ အနာဂတ်ကာလတွေအားလုံးမှာလည်း အမြဲတမ်း ပြောပြနေကြရလိမ့်မယ်။ ဒီအချက်ကို ကျုပ်အတွက်သာမဟုတ်၊ ရဲဘော်တို့ အားလုံးအတွက်ပါ အမြဲတမ်းသတိရနေကြပါလို ကျုပ်တောင်းပန်ပါတယ်။ ကျုပ်မှာ အိမ်မြူတော်ကြီးမှာ ဓဏတာလာနေရတာပါ။ ကျုပ်အဖေရဲ့ သား သမီးတွေလိုပဲ ရဲဘော်တို့ရဲ့ သားသမီးတွေလည်း ဒီနေ့ရာကိုလာကြည့်နိုင်ပါ တယ်။ ဒီလွတ်လပ်တဲ့အစိုးရအဖွဲ့ကိုယ်စား ရဲဘော်တို့အသီးသီးဟာ ဝါရားတဲ့ တိုက်ပွဲကို ဇွဲလုံ့လ၊ ကြိုးစားမှု၊ အသိဉာဏ်တွေနဲ့ ဆင်နွှဲနေကြပါတယ်။ ရဲဘော်တို့အားလုံး ဘဝတိုက်ပွဲမှာ တူညီတဲ့အခွင့်အရေးတွေ ရကြပါလိမ့်မယ်။ ...နိုင်ငံတော်ဟာ တန်ဖိုးရှိတဲ့အလုပ်အတွက် တိုက်ပွဲခင်နေပါတယ်...'

လင်ကွန်းသည် သမ္မတသက်တမ်း လေးနှစ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး သူ့အမြင်ကို ဟောပြောခဲ့သည်။ သူက ငွေဝယ်ကျွန်းများ အပါအဝင် ပြည်သူ့အားလုံးတွက် ညီမျှရေး၊ လွတ်လပ်ရေးနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားရေးတို့ကို ဖော်ညွှန်းခဲ့သည်။ ယင်းတို့သည် ပြည်သူတို့၏မျှတမှု၊ အခွင့်အရေးကြီးဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် ကာကွယ်ကြရမည်။ ထိန်းသိမ်းကြရမည်ဟု သူကပြောသည်။

နိုင်ငံခေါင်းဆောင်၏ပါးစပ်မှ ထွက်လာသော ဤစကားများသည် ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းက စစ်သည်များအား စိတ်ဓာတ်တက်ကြွစေခဲ့သည်။ သူတို့က လင်ကွန်းကို ရိုသေကြသည်။ ယုံကြည်ကြသည်။ သောင်းသောင်းဖြူ ကြိုဆိုကြသည်။ သူ့အား ယင်းသို့ လေးစားချစ်ခင်ကြခြင်းမှာ သူ၏ 'သာမန်လူပုဂ္ဂိုလ်' ကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ သူသည် ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ မွေးဖွားကြီးပြင်းလာခဲ့ရသည်။ သူသည် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှ အမြင့်ဆုံးအဆင့်သို့ တက်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ သစ်လုံးအိမ်မှ အိမ်ဖြူတော်သို့ ရောက်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ သို့သော် သူသည် ဘဝမမေ့၊ သာမန်ပြည်သူတို့နှင့် တစ်သားတည်းနေနိုင်အောင် ကြိုးစားသည်။ သာမန်ပြည်သူတွေ နားလည်သောစကားကို ပြောသည်။ ဤအချက်ကို သူနှင့် ရှေ့နေလုပ်ငန်းစပ်တူလုပ်ဖက် ဝိလှစောနဲ့ ခွဲခွဲအား တစ်ခါက ပြောခဲ့ဖူးသောစကားဖြင့် သိသာသည်။

'ဒီလ... သိပ်အမြင့်ကြီးကို မပစ်ပါ။ နိုင်ငံချိန်ပါ။ ခင်ဗျားကို သာမန်လူတွေ နားလည်လာလိမ့်မယ်။ ခင်ဗျားက သူတို့ဆီ ရောက်ချင်တယ်မဟုတ်လား။ ပညာတတ်တွေကတော့ ခင်ဗျား ဘယ်လိုပြောပြော နားလည်ကြမှာလဲ။ ခင်ဗျားက သိပ်ပြီးအမြင့်ကိုချိန်ရင် ခင်ဗျားအယူအဆတွေဟာ သာမန်ပြည်သူတွေရဲ့ ခေါင်းပေါ်က ကျော်သွားလိမ့်မယ်။ ခင်ဗျား မထီချင်တဲ့လူတွေကိုသာ ထိလိမ့်မယ်'

လင်ကွန်းသည် ပြည်တွင်းစစ်ကာလ လေးနှစ်တာအတွင်း သူ၏အမြင်ကို အနှစ်သာရမပျက်အောင် ထပ်တလဲလဲ ဟောပြောခဲ့သည်။ အရောင်တင် ဆန်းသစ်ခဲ့သည်။ ဤအချက်သည်ပင် လင်ကွန်း၏ အကြီးကျယ်ဆုံး နေဆော်စည်းရုံးမှုပုံစံဖြစ်သည်။ အချိန်ကာလ ကြာညောင်းလာသည်နှင့်အမျှ တန့်ဖိုးတွေ၊ ကြိုးစားလိုစိတ်တွေ ကျဆင်းလာသောအခါ ခေါင်းဆောင်သည် ပြန်လည်ဆန်းသစ်ခြင်းကို အစဉ်မပြတ် ပြုလုပ်ရသည်။ လင်ကွန်း၏ကိစ္စတွင် ငွေဝယ်ကျွန်းစနစ်တိုက်ဖျက်ရေးသည် ကမ္ဘာ့ဦးဆုံး ပြဿနာကြီးဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်သည် ဆယ်စုနှစ်ခေါင်းများစွာက ပဋိပက္ခအထုပ် အဖိုးကြီးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်သည် တန်ဖိုးဟောင်းများကို တန်ဖိုးသစ်လုပ်ရမည့်အချိန် ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် ဤအလုပ်ကို မဟာဗျူဟာကျစွာ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့

သည်။ သူသည် 'လွတ်လပ်ရေးကြေညာစာတမ်း' ကို ပြန်လည်ရှင်သန်စေပြီး 'အခြေခံ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ' ကို အရောင်တင်ခဲ့သည်။ 'အမေရိကန်တော်လှန်ရေး' ပြီးဆုံးကာတည်းက မမြင်ခဲ့ရသော တိုင်းပြည်၏ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်ဘဝ၏ တန်ဖိုးဟောင်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကြီးကို ဘာကြောင့်တည်ထောင်ခဲ့ရကြောင်း ပြည်သူတိုင်း သိစေခဲ့သည်။

ပြန်လည်ဆန်းသစ်မှုကိုပြုရာတွင် လင်ကွန်းသည် အတိတ်ကိုလည်း ပြန်ကြည့်သည်။ ဗဟုသုတကိုလည်း သုံးသပ်သည်။ ပြီးတော့ ယင်းနှစ်ခုစလုံးကို အနာဂတ်နှင့် ဆက်စပ်ပေးသည်။ ဤအချက်ကို ကမ္ဘာကျော် 'ဂတ်တီဘောက်စ်နဲ့ နွန်းဖြင့် သိသာနိုင်သည်။ ယင်းနီနွန်းကို ၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် 'ဂတ်တီဘတ်စ် အမျိုးသားသုသာန်' ၌ ပြောကြားခဲ့သည်။

[အတိတ်]

လှန်လေပြီးတဲ့ နှစ်ပေါင်း ၈၇ နှစ်တုန်းက ကျုပ်တို့ရဲ့တိုင်းပြည်တည်ထောင် ဖခင်များဟာ ဒီအမေရိကတိုက်ကို ရောက်ရှိလာကြပြီး လွတ်လပ်မှု ဝမ်းကြက်တိုက်မှာ သန္ဓေတည်တဲ့ နိုင်ငံသစ်ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြတယ်။ လူသားအားလုံး အခွင့်အရေးတူ မွေးဖွားလာခဲ့ကြတယ်လို့ ကြွေးကြော်ခဲ့ကြတယ်။

[ဗဟုသုတ]

အခုအချိန်မှတော့ ကျုပ်တို့ဟာ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို ဆင်နွှဲနေကြတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အဲဒီနိုင်ငံ ဒါမှမဟုတ် ဘယ်နိုင်ငံမဆို တာရှည်တည်မြဲ နိုင်ပါမလားဆိုတာကို အစစ်သပ်စံနေပါတယ်။ ကျုပ်တို့ဟာ ဒီစစ်ပွဲကြီးမားတဲ့ စစ်မြေပြင်မှာ တွေ့ဆုံကြတယ်။ ကျုပ်တို့ဟာ နိုင်ငံတော်တည်မြဲရေးအတွက် အသက်ပေးသွားကြတဲ့ ရဲဘော်တွေအတွက် မျောက်ဆုံးနားခိုရာအဖြစ်နဲ့ အဲဒီစစ်မြေပြင်ရဲ့ တစ်နေရာကို ရည်ညွှန်းဖို့ ရောက်ရှိလာကြတယ်။ ကျုပ်တို့ ဒီလိုပြုလုပ်တာဟာ အလွန်ဆီလျော်လျောက်ပတ်ပါတယ်။

[ပြန်လည်ဆန်းသစ်ခြင်း]

သို့ပေမဲ့... ကျယ်ပြန့်တဲ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့ဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့ဟာ ဒီမြေပြင်ကြီးကို မရည်ညွှန်းနိုင်ပါဘူး။ အထွတ်အမြတ် မထားနိုင်ပါဘူး။ ဒီနေ့ကမှာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတဲ့ သက်ရှိထင်ရှား သူရဲကောင်းတွေနဲ့ ကျဆုံးသွားတဲ့ သူရဲကောင်းတွေကသာ ဒီမြေပြင်ကြီးကို အထွတ်အမြတ်အဖြစ် ဂုဏ်တင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ရျှင့်တဲ့အင်အားနဲ့ ဖြည့်စွက်လိုက်သည့် မရနိုင်ပါဘူး။

လျော့နည်းအောင်လည်း မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ ကျုပ်တို့ပြောဆိုတဲ့စကားကို ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတွေက အနည်းငယ်မျှသာ မှတ်သားမိပါလိမ့်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် ကာလကြာတော့ မေ့သွားကြပါလိမ့်မယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီနေရာမှာ သူရဲကောင်းတွေလုပ်ခဲ့ကြတဲ့အလုပ်ကိုတော့ ဘယ်တော့မျှမေ့နိုင်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အသက်ရှင်နေတဲ့ ကျုပ်တို့အနေနဲ့ သူရဲကောင်းတွေ အသက်စွန့်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့၊ မပြီးဆုံးသေးတဲ့ မြှင့်မြတ်တဲ့ ရုပ်ငန်းကြီးကိုသာ ရည်ညွှန်းကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျုပ်တို့အနေနဲ့ ကျုပ်တို့ရှေ့မှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ ကြီးမားလှတဲ့ အလုပ်တာဝန်ကိုသာ ရည်ညွှန်းကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဂုဏ်ရှိစွာ သေသွားကြတဲ့ သူရဲကောင်းတွေ ယုံကြည်ချက်အပြည့်နဲ့ နောက်ဆုံးလုပ်ဆောင်သွားကြတဲ့ လုပ်ငန်းကြီးကို ရည်ညွှန်းကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သေသွားကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အချည်းနှီး သေသွားကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားသခင် စောင့်ရှောက်တော်မူတဲ့ ဒီနိုင်ငံဟာ လွတ်လပ်ခြင်းအသစ်ကို မွေးဖွားပါလိမ့်မယ်။

လင်ကွန်းဖော်ဆောင်သော ဆန်းသစ်သည့် အမေရိကန်အမြင်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြည့်တင်းအင်အားကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုအင်အားသည် စစ်မြေပြင်သို့ စစ်သားတွေပို့ခြင်းထက် စွမ်းအားကြီးသည်။ စစ်သားများထံသို့ လက်နက်ရိက္ခာပို့ခြင်းထက် စွမ်းအား ကြီးသည်။ ထိုအင်အားသည် လူတိုင်းတာဝန်သိစွာဖြင့် အလုပ်လုပ်စေရန် တွန်းအားပေးသည်။ ထိုအင်အားသည် လူအင်အား၊ ငွေကြေးအင်အားထက် အစွမ်းထက်သည်။ လင်ကွန်းသည် သူ၏အမြင်ကို ဆန်းသစ်ရှင်သန်စေပြီးနောက် လူတိုင်း၏ နှလုံးသားထဲသို့ အားမာန်အပြည့် ဖြည့်တင်းပေးခဲ့သည်။ ဆန်းသစ်သောအမြင်သည် အောင်မြင်မှုရရှိရေးအတွက် လူသားစွမ်းရည်နှင့် လူသားအားမာန်ကို ဖြည့်တင်းပေးနိုင်ကြောင်း ခေါင်းဆောင်တိုင်းသိရှိအောင် လင်ကွန်းက ဖမ်းညွှန်ပြသခဲ့လေသည်။

လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကျင့်စဉ်

- မိမိအဖွဲ့အစည်း၏ ဦးတည်ချက်ကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖော်ပြပါ။ မိမိလုပ်ရပ် မှန်ကန်ကြောင်း ပြသပါ။
- ရောက်လေရာတွင် အခွင့်သာတိုင်း မိမိအဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံသဘောတရားများကို ဖော်ထုတ်ပါ။
- ထိရောက်သောအမြင်ကို လူထုအပေါ် အတင်းရိုက်သွင်း၍ မရနိုင်။ ဆွဲဆောင်စည်းရုံးခြင်းဖြင့်သာ ရနိုင်သည်။
- 'လှည့်လည်ခေါင်းမှ' နည်းလမ်းဖြင့် မိမိ၏အမြင်ကို အကောင်အထည်ဖော်ပါ။
- မိမိ၏အမြင်ကို ဟောပြောသောအခါ အမြင်ကြီးကို မချိန်ရွယ်ပါနှင့်။ နိမ့်နိမ့်ချိန်ပါ။ သာမန်ပြည်သူတွေ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မည်။ သူတို့သာလျှင် သင်၏ပစ်မှတ်ဖြစ်သည်။
- အမြင်ကို ဆန်းသစ်သောအခါ အတိတ်ကို ပဏ္ဍိတနှင့် ဆက်စပ်ပေးပါ။ ထို့နောက် ထိုနှစ်ခုကို အမှတ်တံဆိပ် ပေါင်းကူးပေးပါ။
- ဆန်းသစ်သောအမြင်သည် လူသားစွမ်းရည်နှင့် လူသားအားမာန်ကို ဖြည့်တင်းပေးနိုင်ကြောင်း သဘောပေါက်ပါ။

နိဂုံး

အဘရာဟမ်လင်ကွန်း၏ ထူးချွန်သော ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်ကို လူတိုင်းမသိကြသော်လည်း သိသူတွေရှိသည်။ အထူးသဖြင့် သူနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဆက်ဆံခဲ့ရသူတွေက သိကြသည်။ သိသည့်အလျောက် ချီးကျူးထောမနာလည်း ပြုကြသည်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝီလျံဆီးဝဒ်က လင်ကွန်း၏ 'အမှဆောင်စွမ်းရည်နှင့်အားမာန်'ကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အက်ဒွင်စတင်တန်က လင်ကွန်းသည် 'ခေတ်အဆက်ဆက် ထင်ပေါ်နေလိမ့်ဦးမည်'ဟု ဟောကိန်းထုတ်သည်။ လင်ကွန်းနှင့်ရော၊ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင်များနှင့်ပါ မကြာခဏ ကတောက်ကဆတ် ဖြစ်တတ်သော သတင်းစာအယ်ဒီတာ ဟိုးရေဂရီလီတောင်မှ လင်ကွန်း၏စွမ်းရည်ကို မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်။

'သူသည် မိုးကျရွေ့ကိုယ်တစ်ဦးမဟုတ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ပြတ်သားခြင်း၊ စိတ်ရှည်ခြင်းနှင့် ထက်သန်သော ခွဲလွဲလတ်ဖြင့် ကိုယ့်ထူးကိုယ်ချွန် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသော သာမန်လူတစ်ယောက်သာဖြစ်၏။ သူသည် အမှားထဲက အမှန်ရအောင်၊ အမှားထဲက အမြတ်ရအောင် အားမာန်အပြည့်ဖြင့် ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ရင်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုကို တဖြည်းဖြည်းနှင့် ရရှိလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် အကြားအမြင်အားလုံးအတွက် အမြဲတမ်းတံခါးဖွင့်ထားသည်။ အခြေအနေအားလုံး၊ ဖြစ်ရပ်အားလုံးမှ သင်ခန်းစာယူသည်။ ရန်ဘက်ထံမှပင်ဖြစ်စေ ပညာရမည်ဆိုလျှင် ရအောင်ယူသည်။ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ပညာဉာဏ်နှင့် တည်ငြိမ်မှုတို့ဖြင့် အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်သွားခဲ့သူဖြစ်သည်'

ဂရီလီသာမဟုတ်။ အခြားသောခေတ်ပြိုင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း လင်ကွန်း၏ တကယ့်အရည်အချင်းကို သိကြသည်။ သို့သော်လည်း ကံဆိုးသည်မှာ လင်ကွန်းလုပ်ကြံစံရပြီးနောက် လူတွေက သူ့ကို ဒဏ္ဍာရီသူရဲကောင်းကြီးပမာ အမွမ်းတင်ခဲ့ကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအတွက်ကြောင့် လင်ကွန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်နှင့် သဘောတရားများ တော်တော်ကြာကြာ တိမ်မြုပ်သွားခဲ့ရ၏။

လင်ကွန်းသည် သူ့ကိုယ်သူ အထူးယုံကြည်သည်။ သူ့မှာ အလွန်ထက်မြက်သော ဆွဲဆောင်စွမ်းရည်နှင့် နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်တွေရှိသည်။ ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားသော အခါ သူသည် သမ္မတအဖြစ် ရွေးဆောင်ဦးရွက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အနီးရအဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများကို ပြုပြင်တိုးမြှင့်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်မပြိုကျရေးအတွက် ခွဲစည်းပုံ အခြေခံ

ဥပဒေက ခွင့်ပြုသော အရေးပေါ်အာဏာကိုသုံးစွဲပြီး လိုအပ်သလို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဂရိလီဇောယာလို လင်ကွန်းသည် အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာယူခဲ့သည်။ အတွေ့အကြုံအရ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ သူသည် နောက်လိုက်ငယ်သားများအကြား စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် ယုံကြည်စိတ်ချရမှု ရင့်သန်အောင် ပြုစုထောင်ပေးခဲ့သည်။ နေရာတကာ ကိုယ်တိုင် ဝင်မပါဘဲ သက်ဆိုင်သူအား တာဝန်ပေး၍ ဆောင်ရွက်စေသည်။ လက်အောက်ခံများအား အမိန့်မပေးဘဲ နည်းလမ်းညွှန်ပြသည်။ သို့သော်လည်း စစ်ရေးစစ်ရာနှင့် ပတ်သက်၍ တော့ သူက အသေးစိတ်လေ့လာ ဆောင်ရွက်သည်။ စစ်ဦးစီးမှူးအလုပ်ကို လေ့လာသည်။ သေနင်္ဂဗျူဟာနှင့် မဟာဗျူဟာများကို ဆည်းပူးသည်။ ဝါရှင်တန်မြို့တော် သားမဟုတ်ဘဲ တောသားတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းကို လျင်မြန်စွာ ကျွမ်းကျင်သွားသည်။ အချစ်ဆိုသော် လင်ကွန်းသည် သူ့နည်းသူ့ဟန်ဖြင့် သမ္မတတာဝန်ကို အကောင်းဆုံးထမ်းဆောင်သွားခဲ့သူဖြစ်သည်။

ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရားကို နားလည်ပြီး အနာဂတ်အောင်မြင်မှုကိုရရှိလိုလျှင် သမ္မတလင်ကွန်းကို လေ့လာကြရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်၊ ၁၅ နှစ်က အမေရိကန်စက်မှုဦးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် သင်ကြားခဲ့ရသော 'တော်လှန်သော အတွေးအခေါ်' အားလုံးကို လင်ကွန်းက လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုရောက်အောင်မြင်သော ခေါင်းဆောင်မှုအတွက် လင်ကွန်းအား စံနမူနာတင်နိုင်သည်။ သူသည် နာမည်ကျော် စီမံခန့်ခွဲမှုကျွမ်းပြဆရာ ဂျိမ်းမက်ဂရီဂါ အမည်ပေးသော 'ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခေါင်းဆောင်' အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ယင်းသို့သော ခေါင်းဆောင်မျိုးသည် နောက်လိုက်ငယ်သားများအကြား အသိစိတ်ဓာတ်နှင့် နားလည်မှု တိုးပွားရေးကို အဓိကရည်ရွယ်သည်။ နောက်လိုက်များအား အသားလွတ် အမိန့်ပေးခြင်း မပြု။ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်သိပြီး ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆွဲဆောင် စည်းရုံးခြင်း နည်းလမ်းကိုသာ ကျင့်သုံးသည်။

လင်ကွန်း၏ အဓိကရည်မှန်းချက်သည် 'လွတ်လပ်ရေးကြေညာစာတမ်း' တွင် ပါဝင်သော စံပြုရည်မှန်းချက်များပင်ဖြစ်သည်။ သူက လူသား၏ဂုဏ်ရည်နှင့် အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ချင်သည်။ လူသား၏ဂုဏ်ရည်ကို ယုတ်လျှော့စေသည့် အရာမှန်သမျှကို ဆန့်ကျင်သည်။ အထူးသဖြင့် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကိုဆန့်ကျင်သည်။ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်လိုခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာလည်း ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ပင် ဖြစ်သည်။ လင်ကွန်းသည် လူသားအချင်းချင်း ဖိနှိပ်ညှိုးပန်းသော ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ဆန့်ကျင်တီးသည်။ ထို့ကြောင့် သူက ယင်းစနစ်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဆန့်ကျင်ပြီး လူလူချင်းကြင်နာသနားတတ်သော လူသားများ၏လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးကို တည်

ဆောက်ချင်သည်။ ဤမျှော်မှန်းချက်ဖြင့်ပင် ပြည်သူတွေကို ဆွဲဆောင်စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်လျှင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် ဆိုးကျိုးများကိုလည်း သူသိသည်။ ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် သူ၏ကိုယ်ရေးအတွင်းဝန် ဝှန်ဟေးအား သူပြောခဲ့ဖူးသောစကားမှာ 'ဒီပြဿနာကို အမြန်ဆုံးရှင်းပစ်ရမယ်။ အစိုးရအဖွဲ့ကိုဖြိုခွဲပြီးအခွင့်အရေးဟာ လွတ်လပ်တဲ့အဖိုးရှာရှိုလား။ လူနည်းစုအစိုးရမှာ ရှိသလားဆိုတာ ရှင်းသွားဖို့လိုတယ်။ ကျုပ်တို့ဘက်ရုံးရင် ကျွပ်တို့ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မအုပ်ချုပ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အဖြစ်မျိုး ရောက်သွားလိမ့်မယ်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံသမိုင်းတွင် အဆိုဖူးဆုံးပြဿနာကြီး ပေါ်ပေါက်နေချိန်၌ အမေရိကန်အစိုးရအဖွဲ့၏ ခံယူချက်ကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့သူမှာ သမ္မတလင်ကွန်းပင် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ သူသာ ထိုစဉ်က နိုင်ငံခေါင်းဆောင် မဖြစ်ခဲ့လျှင် ပြည်ထောင်စုကြီးသည် မရေမတွက်နိုင်အောင် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ကွဲသွားလိမ့်မည်။ သူသည် ပြည်သူများအား သဘာဝကျကျ၊ ပင်ကိုအသိဉာဏ်ဖြင့် စည်းရုံးဦးဆောင်ကာ အဆိုပါအဖြစ်ဆိုကြီးမပေါ်ပေါက်အောင် တားဆီးနိုင်ခဲ့သည်။

လင်ကွန်းသည် နောက်လိုက်ငယ်သားများနှင့် အခြားသူများအား မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံစကားပြောခြင်းဖြင့် စည်းရုံးသည်။ အဆင့်အတန်းမရွေး လူတိုင်းကို ယဉ်ကျေးစွာ၊ လေးစားစွာ ဆက်ဆံသည်။ သူသည် လူတွေကို သူတို့၏ တစ်ကိုယ်တော်အတ္တ အချစ်ထောင်ထဲမှဆွဲထုတ်ဖို့ အဆင်မြင့်သောအသိ၊ အလုပ်နှင့် အောင်မြင်မှုဆီသို့ လမ်းညွှန်ပေးသည်။ ရည်မှန်းချက်ပါသော အကျိုးပြုလုပ်ရပ်ကို လမ်းညွှန်ပြခြင်းဖြင့် သာမန်ပြည်သူတွေထံမှ အကျိုးလက်တွေ့ ထူးထူးခြားခြား ရရှိခဲ့သည်။ လင်ကွန်းသည် ပွင့်လင်းသည်၊ ယဉ်ကျေးသည်၊ သည်းခံသည်၊ တရားမျှတသည်။ လူအားလုံးတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားသည်။ သူ၏စိတ်ထားနှင့် အပြုအမူများသည် လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးအတွက် စံနမူနာတင်ဟောကံသည်။ အဘာရာဟင်လင်ကွန်းကား တကယ်စစ်မှန်သော အံ့ဩဖွယ်ခေါင်းဆောင်ပါတည်း။

ထိရောက်ပီပြင် တင်ဆက်ဟောပြော

SUCCESSFUL PRESENTATION

ကြည်မင်း

● တင်ဆက်မှုဆိုသည်မှာ စကားပြောခြင်း၊ ဟောပြောခြင်းသက်သက်မျှသာ မဟုတ်။ ရုပ်ပုံများ၊ ကားချပ်များ၊ စာရင်းဇယား ကိန်းဂဏန်းတို့၏ အကူအညီကို ယူ၍ ကိုယ်တင်ပြလို သော အကြောင်းအရာကို ပရိသတ်ရင်ထဲ စွဲသွား အောင် ပြောဟောခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် မေးခွန်း ပြန်ဖြေခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ပရိသတ်ကို ဟောပြောနည်းများအား အဓိကထား ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်သော်လည်း စကား ပြောနည်း လမ်းညွှန်ရုံသက်သက်မျှ မဟုတ်။

ပညာရှင်များ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ မန်နေဂျာ များ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ခံများအတွက် အနေအထား ဝန်းကျင် အစုံစုံတို့တွင် မိမိဆွေးနွေးလိုသည့် အကြောင်းအရာများကို အောင်မြင်စွာ ဟောပြော တင်ဆက်နည်းများကို ဖော်ပြထားသည်။

၁၅၈.၄

မိလစ်

ဒေါ်နယ်(လ်)တီ

စံပြုခေါင်းဆောင်၊ စံပြုခေါင်းဆောင်မှ/ဒေါ်နယ်(လ်)တီ

မိလစ် မောင်လောထွန်း (မြန်မာပြန်သည်)။ -- ရန်ကုန်၊ တူဒေးစာအုပ်တိုက် ၁၉၉၈။

၁၃၂ စာ၊ ၂၄ စင်တီ။ တူဒေး စီမံခန့်ခွဲမှုစာစဉ် အမှတ် (၉)။

မူရင်းအမည်- Lincoln On Leadership, By Donald T. Philips

